

Diagnoza strategiczna na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju **Powiatu Kieleckiego** do roku **2020**

ZAŁĄCZNIK NR 1 do Strategii Rozwoju Powiatu Kieleckiego do roku 2020

Kielce, luty 2017 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	5
1.1. Położenie administracyjne	5
1.2. Położenie w obszarach strategicznej interwencji	8
1.3. Położenie geograficzne	11
1.4. Dostępność komunikacyjna	16
1.5. Środowisko naturalne	20
1.5.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu	20
1.5.2. Klimat	21
1.5.3. Wody powierzchniowe i podziemne	21
1.5.4. Gleby	24
1.5.5. Lasy	28
1.5.6. Złoża surowców naturalnych	30
1.5.7. Formy ochrony przyrody	31
1.6. Walory kulturowe	51
2. SPOŁECZEŃSTWO	58
2.1. Demografia	58
2.2. Struktura wykształcenia mieszkańców	63
2.3. Mieszkalnictwo	64
2.4. Struktura zatrudnienia i rynek pracy	67
2.5. Bezrobocie	68
3. GOSPODARKA	71
3.1. Rolnictwo	71
3.2. Przedsiębiorczość	83
3.3. Atrakcyjność inwestycyjna	86
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	91
4.1. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna	91
4.2. Gospodarka wodno-ściekowa	99
4.3. Sieć gazowa	103
4.4. Gospodarka odpadami	108
4.5. Infrastruktura elektroenergetyczna	114
4.6. Infrastruktura telekomunikacyjna	118
4.7. Odnawialne źródła energii	121
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	131
5.1. Infrastruktura edukacyjna	131
5.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej	135
5.3. Infrastruktura sportowa	143
5.4. Infrastruktura kultury	148
5.5. Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego	150
5.6. Infrastruktura turystyki, rekreacji i wypoczynku	153
6. JAKOŚĆ RZĄDZENIA	166
6.1. Analiza zdolności inwestycyjnej	166

6.2.	Zrealizowane kluczowe inwestycje	172
6.3.	Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	179
6.4.	Planowanie strategiczne	180
6.5.	Jakość kapitału społecznego	182
7.	ZBIORCZA ANALIZA POTENCJAŁU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO POWIATU KIELECKIEGO I GMIN Z TERENU POWIATU KIELECKIEGO ..	186
	Spis tabel	190
	Spis wykresów	191
	Spis map	194

WSTĘP

Współczesne wyzwania i kierunki zmian społeczno-gospodarczych w obszarze polityki rozwoju na szczeblu europejskim, krajowym i wojewódzkim, spowodowały wzrost roli jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu spójnego i sprawnego systemu zarządzania rozwojem.

Działania samorządu terytorialnego wykonującego zadania publiczne nałożone przez ustawodawstwo polskie, winny dążyć do efektywnego i optymalnego zarządzania zasobami regionalnymi i lokalnymi w celu zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz wspierania ich indywidualnego rozwoju.

Nie będzie to możliwe bez właściwego zidentyfikowania potencjałów rozwojowych oraz analizy atrakcyjności i stanu zagospodarowania przestrzennego, środowiskowego, infrastrukturalnego, gospodarczego i społecznego Powiatu Kieleckiego oraz jego zasobów finansowych, organizacyjnych i ludzkich. Istotne będzie również zachowanie spójności strategicznych celów i programów formułowanych na poziomie kraju, województwa i powiatu, zgodnych z polityką kraju i Unii Europejskiej.

Szybko zmieniająca się sytuacja społeczno-gospodarcza oraz potrzeba ustawicznego rozwoju stawiają przed samorządem Powiatu Kieleckiego nowe wyzwania. W związku z tym przystąpiono do aktualizacji *Strategii Rozwoju Powiatu Kieleckiego do roku 2020*.

W Strategii wskazane zostaną cele i kierunki rozwoju powiatu oraz zadania do realizacji uwzględniające perspektywę finansową Unii Europejskiej na lata 2014–2020.

Diagnoza Strategiczna Powiatu Kieleckiego stanowi podstawę do aktualizacji *Strategii Rozwoju Powiatu Kieleckiego do roku 2020*.

W Diagnozie zostały scharakteryzowane obszary rozwoju związane z przestrzenią, środowiskiem, społeczeństwem i gospodarką Powiatu Kieleckiego na tle województwa świętokrzyskiego i kraju wraz ze wskazaniem trendów, które miały miejsce na przestrzeni ostatnich lat oraz ich potencjałów rozwojowych i poziomu atrakcyjności inwestycyjnej.

Ponadto w Diagnozie dokonano szczegółowej analizy infrastruktury technicznej, społecznej oraz jakości rządzenia pod kątem jej jakości, potencjałów rozwojowych oraz atrakcyjności społeczno-gospodarczej i zdolności inwestycyjnej.

Informacje, dane, wnioski i rekomendacje zawarte w Diagnozie będą przydatne do oceny mocnych i słabych stron Powiatu Kieleckiego, jego potencjałów, jak również wyznaczenia obszarów priorytetowych, celów strategicznych i głównych kierunków rozwoju, stanowiących podstawę jego rozwoju i konkurencyjności.

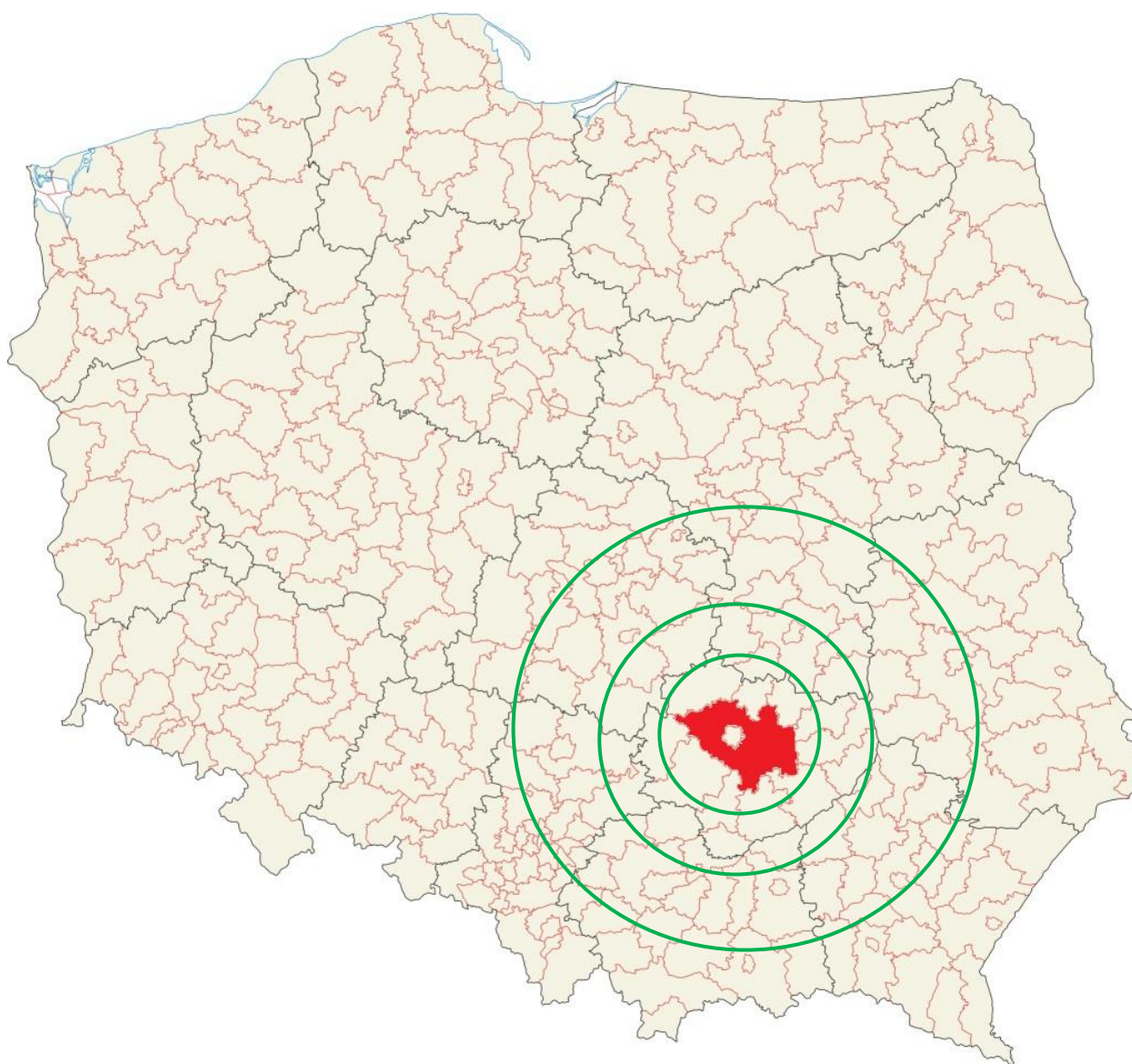

1. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

1.1. Położenie administracyjne

Powiat Kielecki położony jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego. Sąsiaduje z miastem Kielce, oraz dziesięcioma (10) powiatami spośród trzynastu (13) powiatów województwa świętokrzyskiego: koneckim, skarżyskim, starachowickim, ostrowieckim, opatowskim, staszowskim, buskim, pińczowskim, jędrzejowskim i włoszczowskim.

Mapa 1. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie administracyjnej Polski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f2/POLSKA_woj_pow.png

Mapa 2. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie administracyjnej województwa świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://administracja.mswia.gov.pl/adm/baza-jst/mapa-administracyjna/278,dok.html>

Powiat zajmuje obszar 2 246 km², co stanowi 19,18% obszaru województwa świętokrzyskiego oraz 0,72% powierzchni kraju.

W skład Powiatu Kieleckiego wchodzi 19 gmin, w tym:

- 5 gmin miejsko – wiejskich: Bodzentyn, Chęciny, Chmielnik, Daleszyce i Morawica,
- 14 gmin wiejskich: Bieliny, Górno, Łagów, Łopuszno, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Nowa Słupia, Piekoszów, Pierzchnica, Raków, Sitkówka – Nowiny, Strawczyn i Zagnańsk.

Pod kątem obszarowym gminą o największej powierzchni są Daleszyce (222 km²), a gminą o najmniejszej powierzchni jest Sitkówka-Nowiny (46 km²).

Część miejska gmin Bodzentyn, Chęciny, Chmielnik, Daleszyce i Morawica obejmuje powierzchnię 46,1 km², co stanowi 2,05% ogólnej powierzchni powiatu.

Tabela 1. Powierzchnia poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego.

L.p.	Nazwa Gminy	Powierzchnia ogółem (w ha)	Powierzchnia ogółem (w km ²)
1.	Bieliny	8 822	88
2.	Bodzentyn	15 975	160
3.	Chęciny	12 739	127
4.	Chmielnik	14 219	142
5.	Daleszyce	22 239	222
6.	Górno	8 316	83
7.	Łagów	11 323	113
8.	Łopuszno	17 700	177
9.	Masłów	8 555	86
10.	Miedziana Góra	7 114	71
11.	Mniów	9 528	95
12.	Morawica	14 038	140
13.	Nowa Słupia	8 576	86
14.	Piekoszów	10 297	103
15.	Pierzchnica	10 470	105
16.	Raków	19 062	191
17.	Sitkówka-Nowiny	4 561	46
18.	Strawczyn	8 586	86
19.	Zagnańsk	12 487	125
	RAZEM POWIAT KIELECKI:	224 607	2 246

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Na terenie Powiatu Kieleckiego mieszka 208 526 osób według miejsca zamieszkania, co daje zaludnienie na 1 km² na poziomie 93 osób. Kobiety stanowią 50,11% ludności powiatu. Najwyższą gęstość zaludnienia notuje się w gminach: Sitkówka-Nowiny, Górno i Piekoszów.

Tabela 2. Liczba ludności w gminach Powiatu Kieleckiego.

L.p.	Nazwa Gminy	Liczba ludności	Mężczyźni	Kobiety	Gęstość zaludnienia
	Powiat Kielecki	208 526	104 042	104 484	93
1.	Bieliny	10 213	5 100	5 113	116
2.	Bodzentyn	11 638	5 838	5 800	73
3.	Chęciny	15 014	7 427	7 587	118
4.	Chmielnik	11 444	5 738	5 706	80
5.	Daleszyce	15 647	7 821	7 826	70
6.	Górno	13 977	6 949	7 028	168
7.	Łagów	6 954	3 563	3 391	61
8.	Łopuszno	8 989	4 527	4 462	51
9.	Masłów	10 602	5 367	5 235	124
10.	Miedziana Góra	11 260	5 528	5 732	158
11.	Mniów	9 349	4 583	4 766	98
12.	Morawica	15 801	7 991	7 810	113
13.	Nowa Słupia	9 635	4 789	4 846	112
14.	Piekoszów	16 321	8 032	8 289	159
15.	Pierzchnica	4 793	2 401	2 392	46
16.	Raków	5 716	2 906	2 810	30
17.	Sitkówka-Nowiny	7 708	3 792	3 916	169
18.	Strawczyn	10 505	5 265	5 240	122
19.	Zagnańsk	12 960	6 425	6 535	104

Źródło: Dane GUS BDL, 2015.

Mapa 3. Mapa administracyjna Powiatu Kieleckiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://administracja.mswia.gov.pl/adm/baza-jst/mapa-administracyjna/278,dok.html>

1.2. Położenie w obszarach strategicznej interwencji

W obecnym okresie programowania jednym z priorytetów UE jest jak najbardziej efektywne wydatkowanie środków dla wypełnienia bardzo ambitnych celów określonych w Strategii Europa 2020¹. Jednym z mechanizmów, który ma pomóc zrealizować to zadanie, jest zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego.

W zintegrowanym podejściu do rozwoju terytorialnego chodzi o odejście od postrzegania obszarów jedynie poprzez pryzmat granic administracyjnych, na rzecz dostrzeżenia ich indywidualnych potencjałów, barier i wzajemnych zależności (Umowa Partnerstwa)².

¹ http://ec.europa.eu/europe2020/index_pl.htm

² <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/umowa-partnerstwa>, str. 207-210.

W województwie świętokrzyskim zostało zidentyfikowanych 5 Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI)³. OSI w województwie świętokrzyskim to: A: Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze i ich obszary funkcjonalne, które wymagają restrukturyzacji i rewitalizacji (obszary funkcjonalne Ostrowca Świętokrzyskiego, Starachowic i Skarżyska-Kamiennej), B: Obszary wiejskie charakteryzujące się najgorszymi wskaźnikami w dostępie do usług publicznych, C: Obszar uzdrowiskowy, D: Obszar Gór Świętokrzyskich oraz E: Kielecki Obszar Funkcjonalny (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), realizowane na obszarze miasta wojewódzkiego i jego obszaru funkcjonalnego).

Przeważająca część terenu Powiatu Kieleckiego znajduje się w obszarze Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego, który obejmuje **Miasto Kielce** i 11 gmin z terenu Powiatu Kieleckiego: **Chęciny, Chmielnik, Daleszyce, Górno, Masłów, Miedziana Góra, Morawica, Piekosów, Sitkówka-Nowiny, Strawczyn i Zagnańsk**. KOF zajmuje obszar 118 641 ha (52,82% powierzchni powiatu). Zamieszkuje go 141 239 osób (67,73% mieszkańców powiatu).

Obszary funkcjonalne związane są z obszarami strategicznych inwestycji. Zgodnie z zapisami KPZK 2030 kluczowym dla wzrostu konkurencyjności obszarów funkcjonalnych największych miast w Polsce jest wzmocnienie powiązań zarówno wewnątrz obszarów funkcjonalnych, jak i pomiędzy nimi. Obszary funkcjonalne są także traktowane jako podstawowa jednostka odniesienia w Krajowej Polityce Miejskiej. W dokumencie tym wskazano brak efektywnej współpracy pomiędzy władzami samorządowymi i innymi kluczowymi podmiotami danego obszaru funkcjonalnego jako jedną z barier jego rozwoju. Koncentracja na obszarach funkcjonalnych w polityce spójności UE w perspektywie finansowej 2014-2020, przejawia się m.in. ustanowieniem nowego instrumentu – Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Definiowane są one jako zintegrowane działania, mające służyć rozwiązywaniu problemów występujących w miejskich obszarach funkcjonalnych.

Obszary gmin wiejskich **Łopuszno, Mniów, Bodzentyn, Łagów, Raków i Pierzchnica** został zaliczony do obszaru o **najgorszym dostępie do usług publicznych**, do których zaliczono: usługi edukacyjne i szkoleniowe, usługi medyczne, usługi komunikacyjne, usługi komunalne i związane z ochroną środowiska oraz usługi kulturalne. Ten typ OSI jest największym terytorialnie obszarem województwa świętokrzyskiego.

Cztery gminy z terenu Powiatu Kieleckiego: Bodzentyn, Bieliny, Nowa Słupia i Łagów zostały zaliczone do OSI - **Obszar turystyczny Gór Świętokrzyskich**. Obszar Gór Świętokrzyskich to obszar o dużym potencjale turystycznym, charakteryzujący się wysokimi walorami środowiska naturalnego oraz znacznym nagromadzeniem obiektów dziedzictwa kulturowego.

---

³ **Obszar Strategicznej Interwencji** (OSI) – to obszar będący przedmiotem koncentracji działań polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie, w tym obszary wiejskie.

Obszar problemowy – to obszar strategicznej interwencji państwa, na terenie którego identyfikowane są zjawiska niekorzystne dla rozwoju społeczno-gospodarczego tego obszaru i jego ludności (Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju).

Mapa 4. Obszar Strategicznej Interwencji - Kielecki Obszar Funkcjonalny.

Źródło: <http://www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl>

Mapa 5. Obszar Strategicznej Interwencji - najgorszy dostęp do usług.

Źródło: <http://www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl>

Mapa 6. Obszar Strategicznej Interwencji - Obszar turystyczny Gór Świętokrzyskich.

Źródło: <http://www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl>

1.3. Położenie geograficzne

Powiat Kielecki położony jest na wyżynno-górzystym terenie w centralnej części województwa świętokrzyskiego w ramach podprowincji Wyżyny Małopolskiej w granicach makroregionu Wyżyny Kieleckiej i mezoregionu Gór Świętokrzyskich. Pod względem geologicznym powiat leży w antyklinorium świętokrzyskim z masywem świętokrzyskim (trzon paleozoiczny) zaznaczającym się w morfologii terenu w postaci pasm górskich.

Cechuje go silne zróżnicowanie rzeźby, która jest wynikiem złożonych procesów geologicznych tego rejonu. Niemal cały obszar Gór Świętokrzyskich z pasmem Łysogór i najwyższym szczytem Łysicy (612m n.p.m.) położony jest na terenie Powiatu Kieleckiego za wyjątkiem północnych i wschodnich krańców sięgających poza jego granice.

Na terytorium powiatu dominują gleby piaszczyste, będące w średniej i słabej kulturze rolnej. W obrębie Gór Świętokrzyskich, po stronie północno-wschodniej, występują gleby powstałe z lessów (gminy: Bodzentyn, Nowa Słupia, Bieliny i Łągowie). W części południowo-zachodniej, a szczególnie w okolicach Chęcin, z wapieni jurajskich wykształciły się płytkie, silnie szkieletowe rędziny, które z uwagi na fakt położenia ich na znacznych spadkach podlegają procesom erozyjnym. Najlepsze warunki glebowe występują w gminach: Bodzentyn i Nowa Słupia, gdzie około 40% gleb zaliczona jest do dobrych i bardzo dobrych.

W regionie Gór Świętokrzyskich biorą początek prawie wszystkie rzeki województwa świętokrzyskiego, które stanowią lewobrzeżne dopływy Wisły. Zwykle mają one charakter rzek podgórskich i górskich.

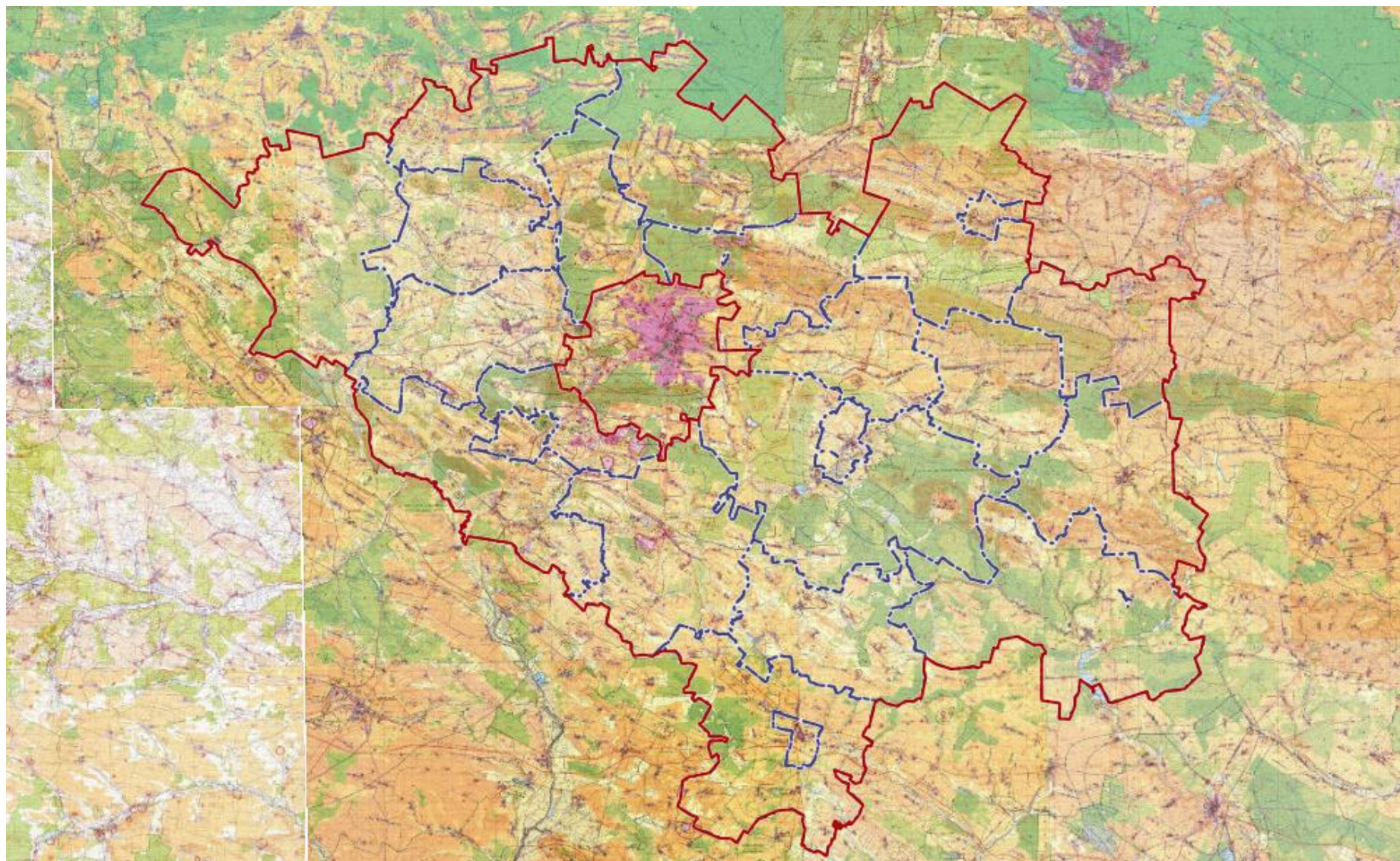
Mapa 8. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie topograficznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://kielecki.e-mapa.net>

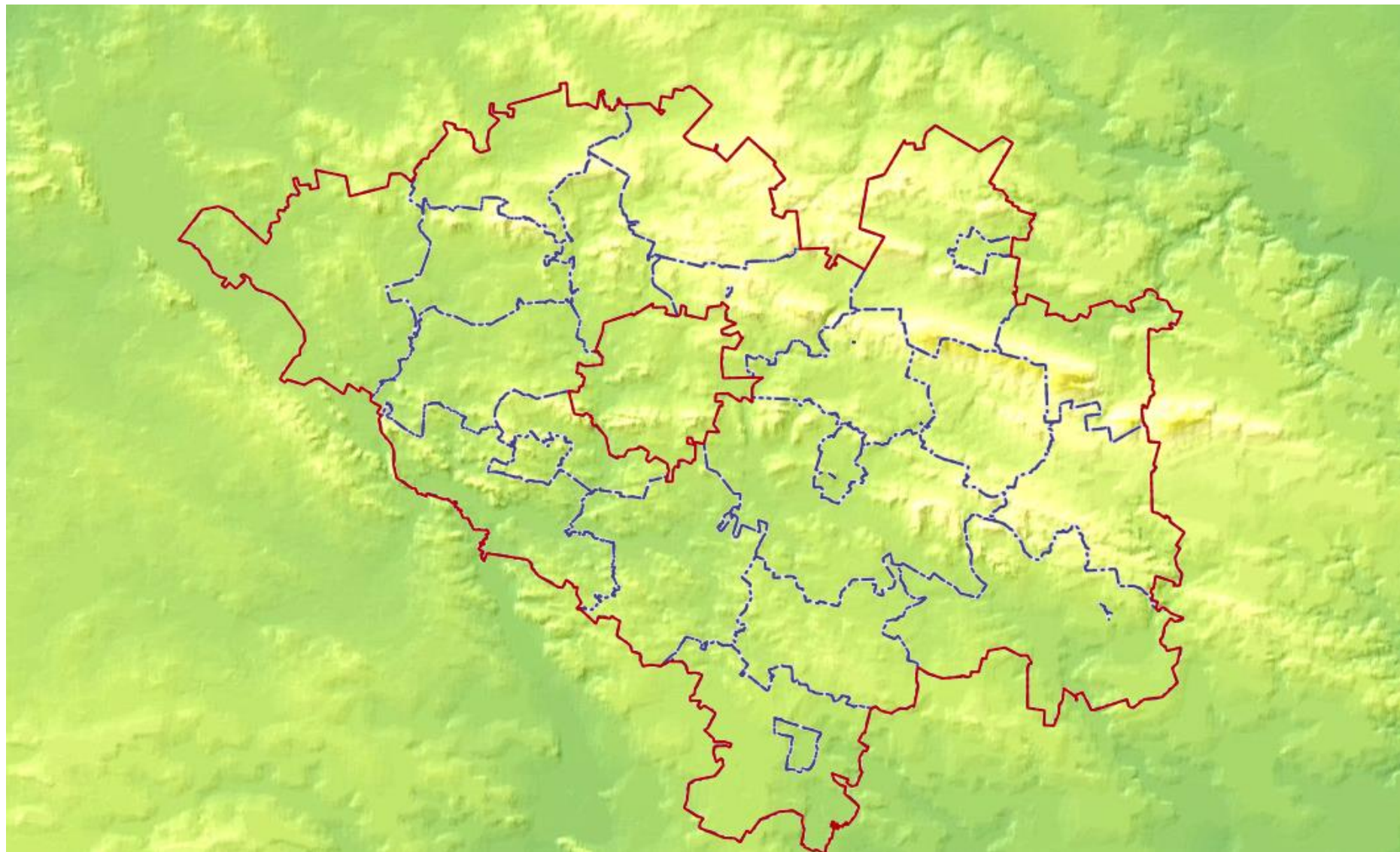
Mapa 9. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie sozologicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://kielecki.e-mapa.net>

Mapa 10. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie hipsometrycznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://kielecki.e-mapa.net>

1.4. Dostępność komunikacyjna

Dostępność komunikacyjna to zespół czynników, które wpływają na łatwość dotarcia do danego miejsca. Od czasów historycznych położenie w pobliżu głównych szlaków handlowych wpływało na rozwój lokalnej społeczności. W dzisiejszych czasach jednym z głównych czynników świadczących o stopniu dostępności komunikacyjnej jest odległość od głównych szlaków drogowych i kolejowych, portów, lotnisk oraz miast o znaczeniu ponadlokalnym.

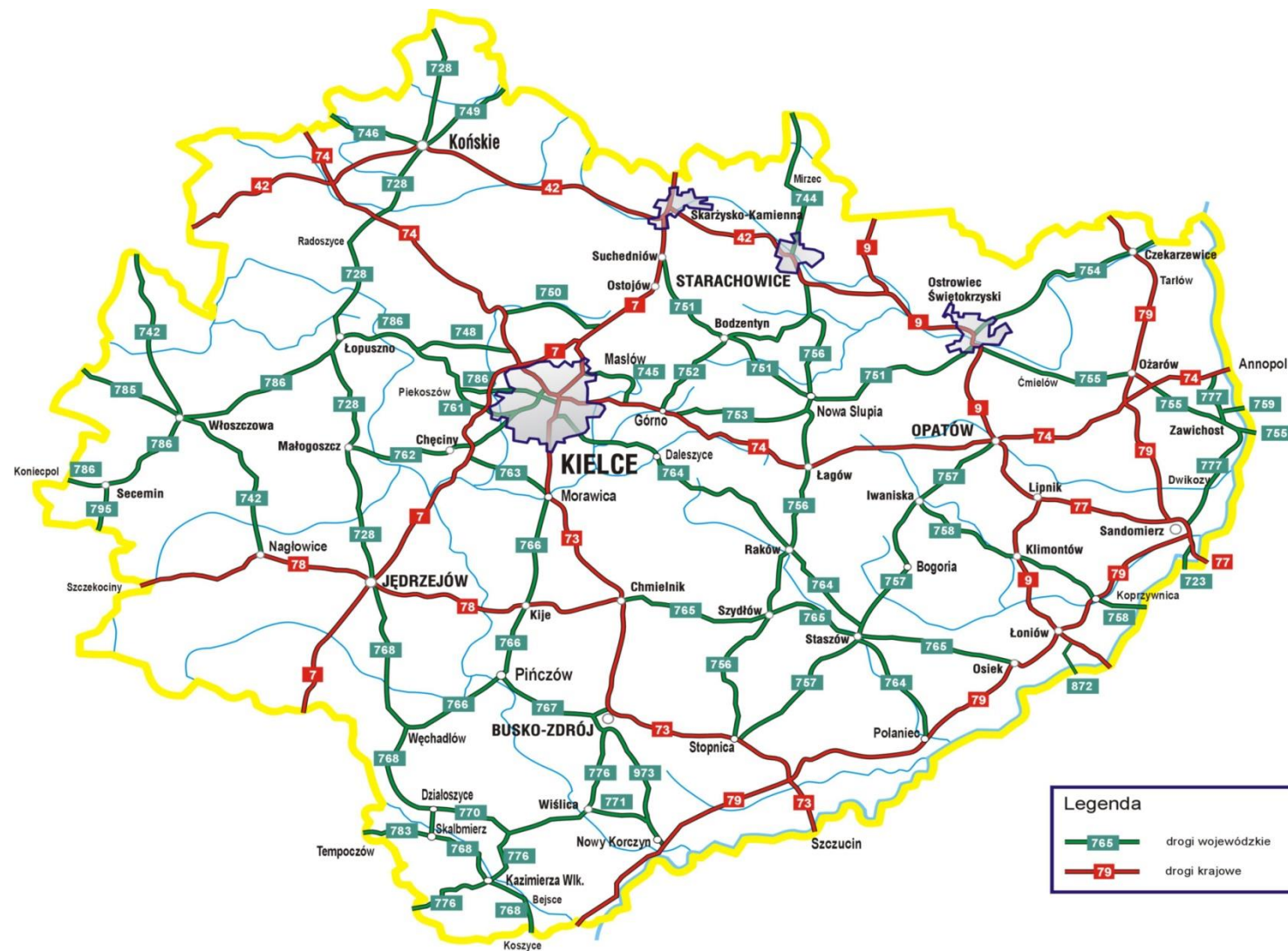
Powiat Kielecki charakteryzuje się bardzo atrakcyjnym położeniem pod względem komunikacyjnym. Na aktualny układ drogowy Powiatu Kieleckiego składa się sieć krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych dróg. Teren powiatu przecina ponad 3 000 km dróg publicznych (w tym ok. 144 km dróg krajowych, 266,686 km dróg wojewódzkich, 1 121,38 km dróg powiatowych oraz ok. 1 500 km dróg gminnych) i 100 km linii kolejowych, główne odcinki relacji Warszawa - Kraków, Kielce - Częstochowa i Kielce - Busko Zdrój. Układ komunikacyjny powiatu o znaczeniu ponadregionalnym stanowią ciągi komunikacyjne zaliczane do kategorii dróg krajowych, tj.:

- DK7 Gdańsk – Skarżysko-Kamienna – Suchedniów – Kielce – Chęciny – Jędrzejów – Wodzisław (przebiega przez powiaty: skarżyski, kielecki i jędrzejowski), na odcinku Skarżysko- Kamienna- Chęciny posiada status drogi ekspresowej S7,
- DK73 Wiśniówka – Kielce – Morawica – Chmielnik – Busko-Zdrój – Stopnica – Pacanów – Szczucin (przebiega przez miasto Kielce, powiat kielecki i buski),
- DK74 Sulejów – Kielce – Opatów – Ożarów – Annopol (przebiega przez miasto Kielce, powiat kielecki i powiat opatowski),
- DK78 Szczekociny – Jędrzejów – Chmielnik (przebiega przez powiaty: włoszczowski, jędrzejowski, pińczowski i kielecki).

Drogi wojewódzkie, których na terenie powiatu znajduje się 266,686 km są łącznikami komunikacyjnymi pomiędzy drogami krajowymi, są także łącznikami siedzib gmin z siedzibą powiatu i stolicą województwa. Należą do nich: droga nr 750 Ćmińsk - Lekomin łącząca drogę nr 7 z drogą nr 74, nr 763 Chęciny-Morawica łącząca drogę nr 7 z drogą nr 73, nr 745 Radlin-Dąbrowa łącząca drogę 74 z drogą 73 (będąca również drogą dojazdową do lotniska w Masłowie), nr 760 do Łopuszna i Piekoszowa, nr 748 do Strawczyna, nr 764 do Daleszyc i Rakowa, nr 752 do Bodzentyna, nr 753 do Nowej Słupi, nr 762 do Małogoszcza, nr 766 do Pińczowa, nr 756 łącząca gminy: Nowa Słupia, Łągów i Raków, nr 751 z Nowej Słupi do Bodzentyna i Suchedniowa, nr 765 z Chmielnika do Staszowa, nr 728 Końskie – Łopuszno – Małogoszcz – Jędrzejów, nr 761 Kielce – Piekoszów.

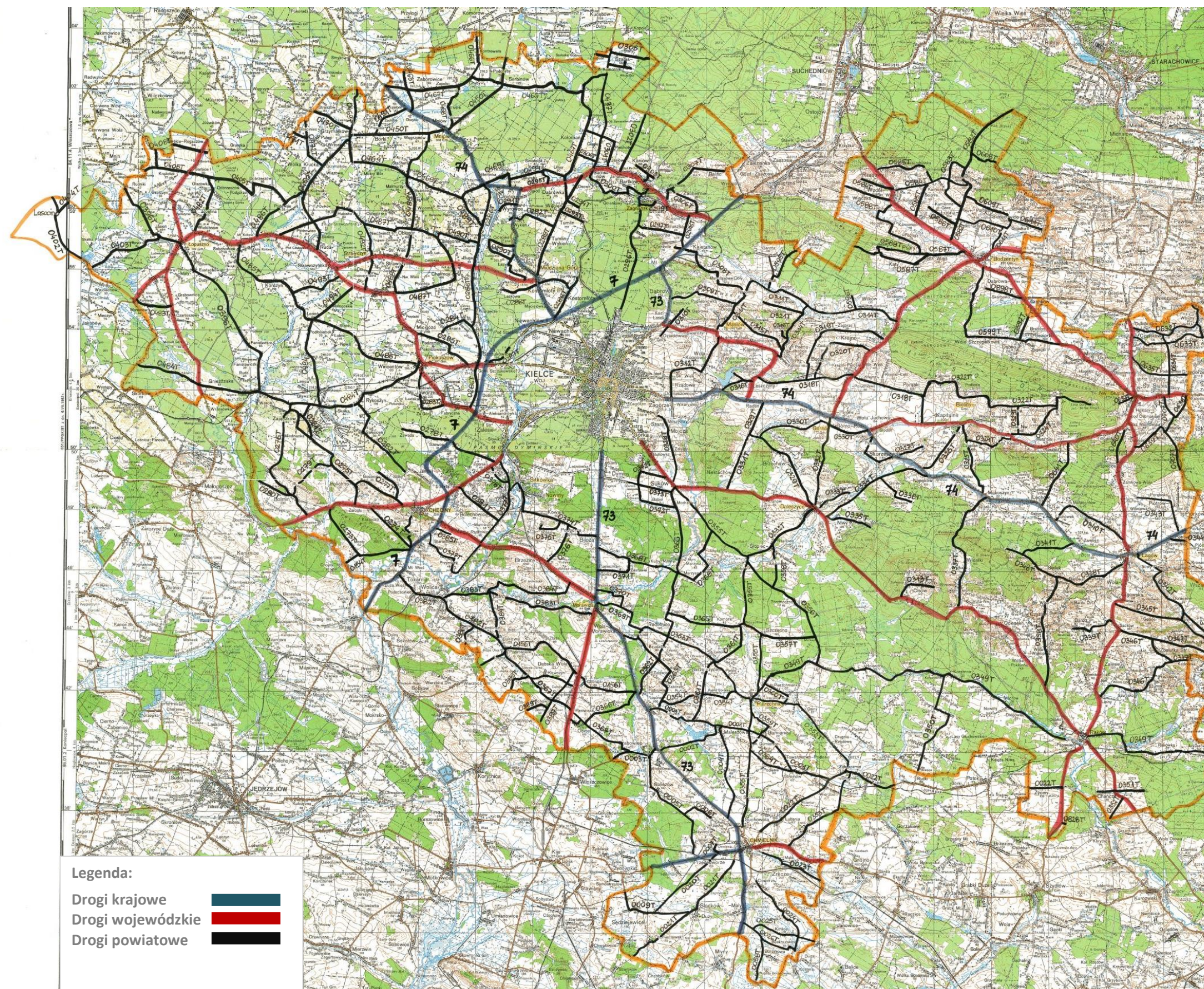
Mapa 11. Przebieg dróg krajowych i wojewódzkich przez teren województwa świętokrzyskiego.

Źródło: <http://www.szd.w.kielce.com.pl>, <https://www.wrota-swietokrzyskie.pl/drogi>

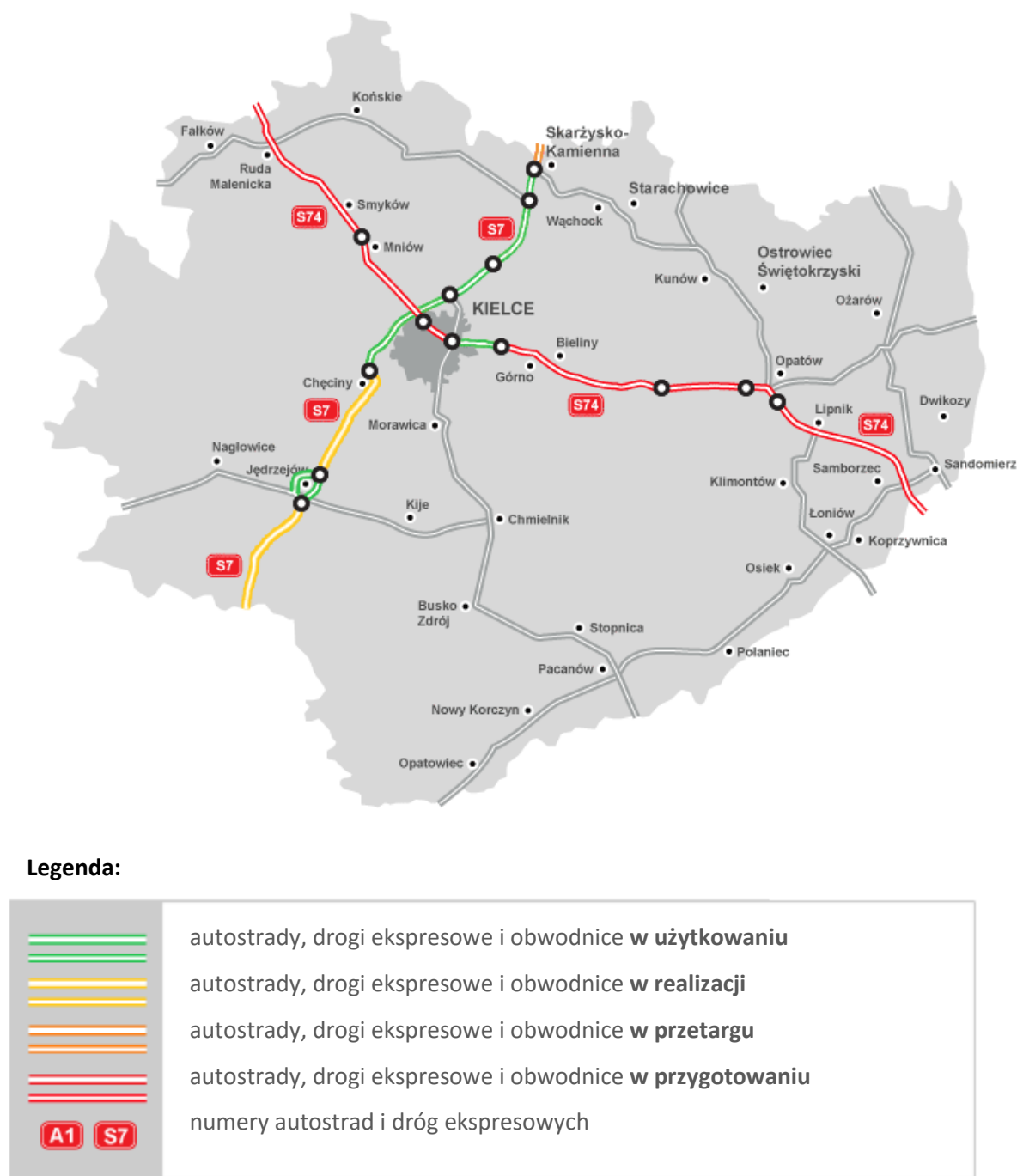
Mapa 12. Mapa sieci dróg powiatowych na terenie Powiatu Kieleckiego.

Źródło: http://www.pzdkielce.pl/ogloszenia/Mapa_sieci_drog_PZDKielce

Mapa 13. Mapa stanu budowy dróg ekspresowych na terenie województwa świętokrzyskiego.

Źródło: https://www.gddkia.gov.pl/mapa-stanu-budowy-drog_swietokrzyskie

1.5. Środowisko naturalne

Środowisko naturalne to ogół elementów przyrodniczych, w szczególności powierzchnia ziemi łącznie z glebą, kopaliny, wody, powietrze, świat roślinny i zwierzęcy, a także krajobraz znajdujący się w stanie naturalnym, jak też przekształcony w wyniku działalności człowieka.

Walory krajobrazowe środowiska to wartości ekologiczne, estetyczne, widokowe i kulturowe terenu oraz związane z nimi elementy przyrodnicze ukształtowane przez przyrodę lub w wyniku działalności człowieka.

1.5.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Obszar Powiatu Kieleckiego ma złożoną i bogatą budowę geologiczną. Pod względem geologicznym powiat w całości położony jest w antyklinorium świętokrzyskim z masywem świętokrzyskim (trzon paleozoiczny) zaznaczający się w morfologii terenu w postaci pasm górskich.

Najstarszymi skałami są morskie utwory kambru, które odsłaniają się w wielu miejscach na powierzchni i reprezentowane są przez: kwarcyty, piaskowce, łupki ilaste i mułowce. Z utworów tych zbudowane są wysokie zalesione pasma górskie, strefowo pokryte gołoborzami, powstającymi w wyniku wietrzenia kwarcytów kambru (Łysogóry), a także szerokie doliny, wypreparowane w miękkich łupkach (np. Dolina Chęcińska). Największe znaczenie na tym obszarze mają dewońskie piaskowce, wapienie, łupki i dolomity. Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez plejstoceńskie piaski, żwiry i gliny oraz holocieńskie mady, piaski i torfy.

1.5.2. Klimat

Warunki klimatyczne w skali województwa świętokrzyskiego i Powiatu Kieleckiego takie jak: temperatura, opad atmosferyczny, prędkość i kierunek wiatru, wykazują duże zróżnicowanie wewnętrzne. Różnice te wynikają przede wszystkim z wysokości nad poziomem morza i morfologii terenu. W rejonie Gór Świętokrzyskich opady atmosferyczne są duże. Najobfitsze opady przypadają na lipiec, a najmniejsze opady występują w zimie. Średnia roczna suma opadów wynosi w Nowej Słupi ok. 870 mm, a najmniejszy udział opadów przypada na wschodnią część obszaru Niecki Nidziańskiej i wynosi ok. 570 mm. Klimat występujący na terenie powiatu jest umiarkowany, średnia temperatura wynosi 7°C i jest niższa o 1,5-2°C niż w południowych i zachodnich krańcach powiatu. Przeważają słabe wiatry zachodnie i północno – zachodnie. Dawka nasłonecznienia w obrębie Gór Świętokrzyskich jest słabsza niż

w pozostałej części regionu, a czasookres ekspozycji wynosi średnio 5 - 6 godzin dziennie. Główne wskaźniki dla obszaru powiatu przedstawiają się następująco:

- średnia temperatura powietrza w roku - około 7°C,
- średnia suma opadów atmosferycznych w ciągu roku - około 650 mm,
- średnia liczba dni z pokrywą śnieżną w roku - około 100 dni,
- średni okres wegetacji trwa - około 210 dni.

Góry Świętokrzyskie to tereny źródłiskowe dla wielu rzek, a charakterystyczną ich cechą są duże wahania przepływów uzależnione od warunków atmosferycznych.

1.5.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Zdecydowaną większość terenu Powiatu Kieleckiego stanowi zlewnia rzeki Nidy, a także zlewnie rzek: Czarna Staszowska, Kamienna i Pilica. Przez teren powiatu przepływają następujące rzeki:

- Bobrza, która jest prawobrzeżnym dopływem Czarnej Nidy, o długości 48,9 km i powierzchni zlewni 378,9 km².
- Czarna Nida, która niemal w całości przepływa przez Powiat Kielecki. Całkowita jej długość wynosi 63,8 km, a powierzchnia zlewni 1224,1 km².
- Czarna Staszowska jest lewobrzeżnym dopływem górnej Wisły o długości 61,0 km i powierzchni zlewni 1358,6 km².
- Lubrzanka jest prawobrzeżnym dopływem Czarnej Nidy o długości 33,6 km i powierzchni zlewni 252,6 km². W całości płynie przez teren Powiatu Kieleckiego.
- Łagowica jest lewobrzeżnym dopływem Czarnej Staszowskiej o długości 29,3 km i powierzchni zlewni 197,3 km² niemal w całości płynie przez teren Powiatu Kieleckiego.
- Łososina jest prawobrzeżnym dopływem Nidy, o długości 37,5 km i powierzchni zlewni 313,8 km². W początkowym i środkowym biegu rzeka płynie w granicach Powiatu Kieleckiego.
- Pokrzywianka jest prawobrzeżnym dopływem Świśliny, o długości 25,6 km i powierzchni zlewni 215,2 km².
- Psarka jest prawobrzeżnym dopływem Świśliny o długości 20,5 km i powierzchni zlewni 89,2 km².
- Wschodnia jest największym dopływem Czarnej Staszowskiej o długości 48,5 km i powierzchni zlewni 680,3 km².

- Świślina jest dopływem Kamiennej. Przepływa przez powiat kielecki, a także starachowicki i ostrowiecki.

Na terenie powiatu ponadto znajduje się 14 zbiorników wodnych, pełniących głównie funkcję retencyjno-rekreacyjną.

Praktycznie tylko zbiornik „Chańcza” pełni obok funkcji retencyjno-rekreacyjnej także funkcję przeciwpowodziową. Do zbiorników tych należą:

- Chańcza - 340,0 ha (gm. Raków),
- Cedzyna - 64,0 ha (gm. Górno),
- Borków - 35,7 ha (gm. Daleszyce),
- Bolmin - 13,1 ha (gm. Chęciny),
- Umer - 11,9 ha (gm. Zagnańsk),
- Lipowica - 11,0 ha (gm. Chęciny),
- Wilków - 10,4 ha (gm. Bodzentyn),
- Strawczyn - 9,7 ha (gm. Strawczyn),
- Wojciechów - 7,2 ha (gm. Daleszyce),
- Morawica - 6,6 ha (gm. Morawica),
- Andrzejówka - 2,3 ha (gm. Chmielnik),
- Borowa Góra - 1,65 ha (gm. Zagnańsk),
- Ciekoty - 1,5 ha (gm. Masłów),
- Zachęlmie - 1,3 ha (gm. Zagnańsk).

Na terenie powiatu występują również stawy rybne i zbiorniki przeciwpowodziowe o łącznej powierzchni całkowitej 268 ha. Wszystkie one spełniają ważną rolę zatrzymując wodę i spowalniając powierzchniowe odpływy wód.

Największe kompleksy stawowe to:

- Antoniów – Jastrzębia – 10,3 ha (gm. Raków),
- Fryszerka – 35,0 ha (gm. Łopuszno),
- Maleszowa – 74,5 ha (gm. Pierzchnica),
- Śladków Mały – 29,5 ha (gm. Chmielnik).

W ramach „Programu monitoringu środowiska województwa świętokrzyskiego”, w granicach Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2014 prowadzone były badania kontrolne w punktach pomiarowych zlokalizowanych na rzekach: Bobrza, Czarna Nida, Lubrzanka, Wschodnia, Pokrzywianka i Świślina oraz Łagowica (monitorowana ostatnio w roku 2012).

W 2014 r. przeprowadzono badania kontrolne dla siedmiu rzek i w żadnej nie stwierdzono złego stanu ekologicznego, a tylko w dwóch stan określono jako słaby.

Tabela 3. Wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego rzek w jednolitych częściach wód powierzchniowych monitorowanych na terenie Powiatu Kieleckiego - ocena za 2014 r.

L.p.	Nazwa rzeki	Kod JCW	Stan chemiczny	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan JCW
1.	Bobrza od Ciemnicy do ujścia	PLRW200082164899	DOBRY	UMIARKOWANY	ZŁY
2.	Czarna Nida od Stokowej do Pierzchnianki	PLRW20008216437	DOBRY	UMIARKOWANY	ZŁY
	Czarna Nida od Pierzchnianki do Morawki z Lubrzanką (od Zalewu Cedzyna do ujścia)	PLRW20008216459	-	DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO	-
	Czarna Nida od Morawki do ujścia	PLRW2000921649	DOBRY	SŁABY	ZŁY
3.	Lubrzanka do Zalewu Cedzyna	PLRW200062164431	PSD_sr	DOBRY	ZŁY
4.	Wschodnia od Sanicy do ujścia	PLRW20009217889	-	DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO	-
5.	Pokrzywianka	PLRW20006234849	DOBRY	SŁABY	ZŁY
6.	Świślina do Pokrzywianki bez Pokrzywianki	PLRW20006234839	-	UMIARKOWANY	ZŁY
	Świślina od Pokrzywianki do ujścia	PLRW2000923489	PSD_sr	DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO	ZŁY
7.	Zbiornik Chańcza na rzece Czarna	PLRW2000021785	-	UMIARKOWANY	ZŁY

Źródło: Stan Środowiska w województwie świętokrzyskim. Raport 2015. WIOŚ w Kielcach.

Wody podziemne

Na terenie powiatu w całości lub tylko częściowo znajduje się 5 zbiorników wód podziemnych:

- GZWP nr 417 Kielce o powierzchni 42 km² i zasobach dyspozycyjnych 1 800 m³/h typu szczelinowo – krasowego zalegający w wapieniach i dolomitach środkowo i górnokarbońskich (w całości),
- GZWP nr 414 Zagnańsk o powierzchni 219,6 km² i zasobach dyspozycyjnych 1 700 m³/h. Zbiornik typu szczelinowo – porowego zalegający w piaskowcach i mułowcach dolno i środkowotriasowych (fragment),
- GZWP nr 418 Gałęzice – Bolechowice – Borków o powierzchni 103 km² i zasobach dyspozycyjnych 1 792 m³/h. Zbiornik typu szczelinowo – krasowego zalegający w wapieniach i dolomitach środkowodeńskich (w całości),
- GZWP nr 419 Bodzentyn o powierzchni 52 km² i zasobach dyspozycyjnych 364 m³/h. Zbiornik typu szczelinowo – krasowego zalegający w wapieniach i dolomitach środkowogórnokarbońskich (w całości),
- GZWP nr 416 Małogoszcz o powierzchni 242 km² i zasobach dyspozycyjnych 1 700 m³/h. Zbiornik typu szczelinowo – krasowego zalegający w wapieniach i marglach górnokarbońskich (w całości).

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2015 r. wykonano badania stanu chemicznego Jednolitych Części Wód Podziemnych w 13 punktach sieci krajowej w ramach monitoringu

operacyjnego, którym obejmuje się jednolite części wód podziemnych uznane za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych. Badaniami objęto w 38% punktów wody wgłębne (wody poziomów artezyjskich i subartezyjskich dobrze izolowane od wpływu czynników antropogenicznych, o napiętym zwierciadle) oraz w 62% punktów wody gruntowe (wody płytkiego krążenia o swobodnym zwierciadle).

Wody podziemne na terenie Powiatu Kieleckiego posiadają klasę jakości III (punkt w gminie Chmielnik) oraz V klasę (punkt w gminie Bodzentyn). W klasie III przekroczenia dotyczyły azotanów (NO_3), natomiast w V klasie był to mangan (Mg), wapń (Ca), wodorowęglany (HCO_3).

1.5.4. Gleby

Na obszarze Powiatu Kieleckiego dominują gleby piaszczyste, będące w średniej i słabej kulturze rolnej. W obrębie Gór Świętokrzyskich, po stronie północno-wschodniej, występują gleby powstałe z lessów (gminy: Bodzentyn, Nowa Słupia, Bieliny i Łagów). W części południowo-zachodniej, a szczególnie w okolicach Chęcin, z wapieni jurajskich wykształciły się płytkie, silnie szkieletowe rędziny, które z uwagi na fakt położenia ich na znacznych spadkach podlegają procesom erozyjnym. Najlepsze warunki glebowe występują w gminach Bodzentyn i Nowa Słupia, gdzie około 40% gleb zaliczona jest do dobrych i bardzo dobrych.

W związku z powyższym jakość gleb i warunki glebowe w Powiecie Kieleckim są zróżnicowane. Słaba bonitacja gleb oraz zróżnicowane stosunki wodne również w dużym stopniu wpływają na wysokość plonów roślin uprawnych, a tym samym decydują o kierunkach produkcji w powiecie.

Użytki rolne zajmują powierzchnię 129 910 ha Powiatu Kieleckiego, co stanowi około 58% ogólnej powierzchni powiatu, z tego:

- grunty orne – 90 760 ha (69,9%),
- łąki i pastwiska – 30 723 ha (23,6%),
- sady – 2 397 ha (1,9%),
- pozostałe grunty rolne – 6 030 ha (4,6%).

Na terenie powiatu występuje duże zróżnicowanie kompleksów rolniczej przydatności gleb, od pszennych w gminach Bodzentyn i Nowa Słupia, gdzie około 40% gleb zaliczonych jest do dobrych i bardzo dobrych, do żytnych słabych i bardzo słabych w gminach Sitkówka-Nowiny, Chęciny i Łopuszno. Na przeważającej części powiatu dominują słabo urodzajne gleby piaszczyste. Bonitacja gleb w powiecie wg klas została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela 4. Bonitacja gleb wg klas w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

Gmina Bieliny	Grunty rolne	Powie-rzchnia	MiG Bodzentyn	Grunty rolne	Powie-rzchnia	MiG Chęciny	Grunty rolne	Powie-rzchnia	MiG Chmielnik	Grunty rolne	Powie-rzchnia	MiG Daleszyce	Grunty rolne	Powie-rzchnia
Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%
I	0	0	I	0	0	I	0	0	I	0	0	I	0	0
II	0	0	II	97,8699	1,56	II	0	0	II	37,398	0,43	II	0	0
III	0	0	III	0	0	III	0	0	III	0	0	III	0	0
IIIa	16,2538	0,36	IIIa	1004,7126	15,99	IIIa	8,8035	0,14	IIIa	259,9035	2,96	IIIa	8,1449	0,12
IIIb	99,7072	2,19	IIIb	1706,2077	27,15	IIIb	54,554	0,84	IIIb	622,1846	7,08	IIIb	71,9818	1,09
IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0
IVa	742,8853	16,32	IVa	1514,8713	24,10	IVa	619,2154	9,56	IVa	1668,3515	19,02	IVa	379,8232	5,75
IVb	1321,1136	29,03	IVb	1067,8405	16,99	IVb	922,1199	14,24	IVb	1903,5483	21,70	IVb	1133,7137	17,17
V	1614,4619	35,48	V	814,0592	12,95	V	2121,123	32,75	V	2592,4049	29,55	V	2042,2841	30,93
VI	756,2654	16,62	VI	79,0155	1,26	VI	2751,3527	42,48	VI	1689,3664	19,26	VI	2966,6688	44,93
VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0	0
Razem:	4550,6872	100	Razem:	6284,5767	100	Razem:	6477,1685	100	Razem:	8773,1572	100	Razem:	6602,6165	100

Gmina Górno	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Łagów	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Łopuszno	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Masłów	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Miedziana Góra	Grunty rolne	Powie-rzchnia
Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%
I	0	0	I	0	0	I	0	0	I	0	0	I	0	0
II	2,16	0,04	II	14,2148	0,22	II	0	0	II	0	0	II	0	0
III	0	0	III	0	0	III	0	0	III	0	0	III	0	0
IIIa	106,6459	2	IIIa	265,5967	4,06	IIIa	0	0	IIIa	53,0505	1,68	IIIa	0	0
IIIb	163,8461	3,07	IIIb	893,7966	13,66	IIIb	7,93	0,13	IIIb	165,1814	5,23	IIIb	1,31	0,06
IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0
IVa	680,4645	12,73	IVa	2141,9118	32,73	IVa	336,62	5,59	IVa	654,2192	20,71	IVa	143,5576	6,35
IVb	1706,2363	31,92	IVb	1490,789	22,78	IVb	1194,4475	19,84	IVb	833,553	26,38	IVb	521,4128	23,06
V	1747,0066	32,68	V	1227,2821	18,75	V	2729,4387	45,34	V	1073,9279	33,99	V	1038,0175	45,91
VI	938,9379	17,57	VI	510,5957	7,8	VI	1750,9843	29,09	VI	379,4283	12,01	VI	556,8626	24,63
VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0	0
Razem:	5345,2973	100	Razem:	6544,1867	100	Razem:	6019,4205	100	Razem:	3159,3603	100	Razem:	2261,1605	100

Tabela 4. Bonitacja gleb wg klas w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego - c.d.

Gmina Mniów	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Morawica	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Nowa Słupia	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Piekoszów	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Pierzchnica	Grunty rolne	Powie-rzchnia
Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%
I	0	0	I	0	0	I	0	0	I	0	0	I	0	0
II	0	0	II	0	0	II	105,5725	2,18	II	0	0	II	0	0
III	0	0	III	0	0	III	0	0	III	0	0	III	0	0
IIIa	0	0	IIIa	5,6689	0,08	IIIa	1125,3098	23,23	IIIa	0	0	IIIa	42,7337	0,75
IIIb	0	0	IIIb	85,938	1,25	IIIb	1081,4889	22,33	IIIb	13,7738	0,27	IIIb	140,0971	2,47
IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0
IVa	188,6424	4,69	IVa	730,7049	10,67	IVa	1205,9528	24,90	IVa	753,3649	14,57	IVa	891,0058	15,74
IVb	634,0547	15,77	IVb	1450,7665	21,19	IVb	840,3228	17,35	IVb	954,3728	18,45	IVb	1780,8004	31,46
V	2021,9773	50,31	V	2575,8054	37,62	V	410,1726	8,47	V	1788,0241	34,57	V	1981,7554	35,01
VI	1174,7309	29,23	VI	1998,8432	29,19	VI	74,5067	1,54	VI	1662,3055	32,14	VI	824,3312	14,56
VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0,377	0
Razem:	4019,4053	100	Razem:	6847,7269	100	Razem:	4843,3261	100	Razem:	5171,8411	100	Razem:	5661,1006	100

Gmina Raków	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Sitkówka Nowiny	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Strawczyn	Grunty rolne	Powie-rzchnia	Gmina Zagnańsk	Grunty rolne	Powie-rzchnia	RAZEM	Grunty rolne	Powie-rzchnia
Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%
I	0	0	I	0	0	I	0	0	I	0	0	I	0,00	0,00
II	5,94	0,08	II	0	0	II	1,57	0,04	II	0	0	II	264,73	0,24
III	0	0	III	0	0	III	0	0	III	0	0	III	0,00	0,00
IIIa	295,6343	3,84	IIIa	0	0	IIIa	112,6192	2,53	IIIa	0	0	IIIa	3 305,08	3,04
IIIb	389,0159	5,06	IIIb	0,32	0,03	IIIb	164,2582	3,69	IIIb	14,7696	0,51	IIIb	5 676,36	5,06
IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0	IV	0	0	IV	0,00	0,00
IVa	695,7607	9,04	IVa	38,271	3,18	IVa	942,8543	21,18	IVa	225,7402	7,84	IVa	14 554,22	13,93
IVb	1711,043	22,24	IVb	204,3581	17	IVb	853,3993	19,17	IVb	477,1538	16,57	IVb	21 001,05	21,17
V	2506,6499	32,59	V	486,5433	40,48	V	1033,9324	23,23	V	1409,0145	48,94	V	31 213,88	33,13
VI	2088,3668	27,15	VI	472,3159	39,3	VI	1342,7121	30,16	VI	752,5626	26,14	VI	22 770,15	23,42
VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0	0	VIz	0,38	0,00
Razem:	7692,4106	100	Razem:	1201,8083	100	Razem:	4451,3455	100	Razem:	2879,2407	100	Razem:	98 785,84	100,00

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych otrzymanych z poszczególnych Urzędów Gmin z terenu Powiatu Kieleckiego.

Grunty rolne I i II klasy bonitacyjnej stanowią 0,24% powierzchni gruntów powiatu, III (w tym IIIa i IIIb) - 8,1%, IV (w tym IVa i IVb) – 35,1%, V – 33,13%, a klasa VI – 23,42%.

Na terenie powiatu znajduje się 31 790 gospodarstw rolnych. Najwięcej gospodarstw jest w gminie Daleszyce – 3 017, a najmniej w gminie Sitkówka-Nowiny – 377, która należy do gmin z silnie rozwiniętym sektorem przemysłowym.

Na przestrzeni lat 2011-2014 w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Kielcach przebadano na terenie Powiatu Kieleckiego: 4 199 próbek glebowych z powierzchni 4 721,04 ha użytków rolnych, na zawartość przyswajalnych form fosforu, potasu, magnezu i odczynu, na zawartość azotu mineralnego w profilu glebowym (0-30 cm, 30- 60 cm, 60-90 cm).

Ponadto, wykonywano również badania, m.in. w zakresie określenia zasobności gleb w mikroelementy tj: bor, mangan, miedź, cynk, żelazo, ale także analizy składu granulometrycznego (istotny jest zwłaszcza udział frakcji spławialnej, który stanowi podstawę do podziału gleb na kategorie agronomiczne: gleby bardzo lekkie, lekkie, średnie, ciężkie, co ma związek z odpornością gleby na chemiczną degradację) oraz zawartości metali ciężkich w glebach: ołowiu, kadmu, niklu, cynku, miedzi, rtęci (głównie pod potrzeby stosowania osadów ściekowych w rolnictwie).

Zawartość substancji organicznej

W powiecie przebadano 193 próbki, w których średnia zawartość materii organicznej w glebach użytkowanych rolniczo wyniosła od 0,13-2,36 %. Średnia dla województwa świętokrzyskiego – 1,68%, przy czym w Polsce wynosi – 2,20%. Zgodnie z klasyfikacją Europejskiego Biura Gleb zawartość materii organicznej <1,7% uznaje się za zawartość niską lub bardzo niską.

Odczyn gleb i potrzeby wapnowania

Badania gleb Powiatu Kieleckiego wykazały 64% udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych. Uzyskane wyniki badań odczynu gleb mają bezpośredni związek z potrzebami ich wapnowania. Jest to niezwykle istotny zabieg agrotechniczny regulujący odczyn gleby oraz przeciwdziałający jej zakwaszeniu. Z badań przeprowadzonych przez OSChR w Kielcach w latach 2011-2014 wynika, że 54% przebadanych gleb Powiatu Kieleckiego wymaga wapnowania.

Zawartość przyswajalnych form makroelementów

Na podstawie badań stwierdzono, że ok. 61% gleb Powiatu Kieleckiego wykazuje bardzo niską i niską zasobność w fosfor, 45% w potas.

Zasobność gleb w magnez w powiecie kształtuje się na poziomie ponad 50%.

Zawartość podstawowych mikroelementów

Mikroelementy występują w glebach w bardzo małych ilościach, jednak mają istotne znaczenie dla prawidłowego przebiegu procesów fizjologicznych w roślinach, m.in.: fotosyntezy i oddychania. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Kielcach na przestrzeni lat 2011-2014

przebadala łącznie 69 próbek na zawartość, takich mikroelementów, jak: bor, mangan, miedź, cynk oraz żelazo z powiatów: buskiego, kazimierskiego, koneckiego, opatowskiego, ostrowieckiego, pińczowskiego, skarżyskiego, starachowickiego, staszowskiego oraz z terenu m. Kielce. Z pozostałych powiatów, tj. jędrzejowskiego, kieleckiego, sandomierskiego i włoszczowskiego, w wymienionym okresie nie zostały przekazane żadne próbki do badań.

Zawartość metali ciężkich

Metale ciężkie występują w glebach powszechnie, na skutek uwalniania ze skał macierzystych w procesach glebotwórczych. Ich naturalny poziom nie stanowi jednak zagrożenia dla ekosystemów. W rezultacie przeprowadzonych badań zawartości metali ciężkich (kadmu, chromu, miedzi, rtęci, niklu, ołowiu oraz cynku), w próbkach gleby pochodzących z terenu województwa świętokrzyskiego uzyskano wyniki wskazujące, że 93,83% gleb objętych badaniami charakteryzowała się naturalną zawartością metali ciężkich.

W przypadku 6,17% analizowanych próbek stwierdzono podwyższoną zawartość niektórych metali ciężkich, tj.: ołowiu (2,47%), cynku (1,85%), miedzi (1,23%), rtęci (0,62%) – odpowiadającą gruntom zaliczanym do grupy B.

Gleby wykazujące podwyższone zawartości niektórych metali ciężkich zostały zidentyfikowane na terenie powiatów: koneckiego (Cu, Pb, Zn), starachowickiego (Hg), staszowskiego (Pb), sandomierskiego (Cu, Pb), jędrzejowskiego (Zn) oraz **kieleckiego (Pb, Zn)**.

1.5.5. Lasy

Grunty leśne w Powiecie Kieleckim zajmują 78 746,93 ha (GUS, BDL 2015), co stanowi 34,4% ogólnej powierzchni powiatu. Na gruntach leśnych zbiorowiska leśne zajmują 98,1%, zaś różnorodne zbiorowiska nieleśne 1,9% (1 483,6 ha).

Prawie 78,1% gruntów leśnych na terenie Powiatu Kieleckiego stanowią lasy publiczne należące do Skarbu Państwa. Zarządzane są one w 88% przez Regionalną Dyрекję Lasów Państwowych w Radomiu, a administruje je 9 nadleśnictw. Grunty leśne prywatne zajmują około 21,7% powierzchni, tylko nieznaczną część stanowią grunty leśne gminne (0,2%). Lasy niebędące własnością Skarbu Państwa nadzorowane są przez Starostów.

Największy stopień lesistości występuje w powiatach województwa świętokrzyskiego: skarżyskim (58,8%), koneckim (49,1%) oraz starachowickim (45,2%). Jeśli zaś chodzi o gminy z terenu Powiatu Kieleckiego, największą lesistością charakteryzują się: Zagnańsk (58,1%) i Daleszyce (56,9). Najmniejsza lesistość występuje w gminie Górno (11,4).

W obrębie pięciu nadleśnictw w Powiecie Kieleckim tj. Daleszyce, Łagów, Kielce, Suchedniów i Zagnańsk zlokalizowany jest **Leśny Kompleks Promocyjny „Puszcza Świętokrzyska” (LKP)**, który powołany został Zarządzeniem Nr 75/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r. Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Jest to obszar o znaczeniu społecznym, ekologicznym,

edukacyjnym, kulturowym, historycznym i naukowym. Celem działania LKP „Puszcza Świętokrzyska” jest promocja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrona zasobów przyrody w lasach oraz edukacja leśna społeczeństwa. LKP znajduje się w całości na terenie województwa świętokrzyskiego i zajmuje pokaźny obszar dawnej Puszczy Świętokrzyskiej. LKP obejmuje wyżynne, podgórskie i górskie kompleksy leśne otaczające Świętokrzyski Park Narodowy, ze znacznym udziałem drzewostanów naturalnych, zwłaszcza jodłowych i bukowych z domieszką jawora, graba i modrzewia. Specyfiką gospodarki leśnej na tym obszarze jest naturalne odnawianie się lasu, zwłaszcza jodły. Różnicowanie geologiczne i wysokościowe powoduje znaczną mozaikowość gleb, co wpływa na urozmaicony skład gatunkowy lasu, i występowanie drzewostanów mieszanych. Obszar LKP należy do najcenniejszych obszarów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych regionu świętokrzyskiego. Świadczy o tym mnogość istniejących tu obszarów podlegających ochronie prawnej, a także duża liczba miejsc związanych z wydarzeniami historycznymi i obecność zabytków kultury materialnej.

Głównym walorem lasów Powiatu Kieleckiego są cenne pod względem siedliskowym i przyrodniczym struktury drzewostanów, które zachowały w wielu miejscach charakter naturalnych zbiorowisk leśnych. Świadczy o tym trwałość na właściwych siedliskach wielu cennych gatunków drzew tj.: modrzewia polskiego, buka zwyczajnego, cisa pospolitego, jodły pospolitej oraz rzadkich gatunków flory wyżynnej i górskiej. Procentowy udział gatunków lasotwórczych jest następujący: sosna ok. 60%, jodła ok. 15%, modrzew ok. 10%, buk ok. 6%, dąb ok. 5% i inne m.in.: brzoza, olsza, grab, świerk, jesion. Przeciętny wiek drzewostanu w lasach państwowych Powiatu Kieleckiego wynosi ok. 70 lat.

Tabela 5. Powierzchnia gruntów leśnych w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego.

L.p.	Nazwa powiatu	Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	Grunty leśne publiczne ogółem	Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	Grunty leśne prywatne	Lesistość (%)
1.	POLSKA	9 420 080,07	7 654 203,65	7 547 198,86	1 765 876,42	29,5
2.	ŚWIĘTOKRZYSKIE	337 583,96	242 413,38	241 182,82	95 170,58	28,3
3.	Powiat kielecki	78 784,67	61 350,28	61 190,54	17 434,39	34,4
4.	Powiat konecki	57 029,41	39 665,99	39 560,54	17 363,42	49,1
5.	Powiat ostrowiecki	19 368,56	14 570,95	14 265,83	4 797,61	30,8
6.	Powiat skarżyski	23 801,73	20 076,88	19 987,07	3 724,85	58,8
7.	Powiat starachowicki	24 359,55	23 256,35	23 231,24	1 103,20	45,2
8.	Powiat buski	10 618,05	5 025,05	4 961,50	5 593,00	10,9
9.	Powiat jędrzejowski	24 721,68	15 763,68	15 677,44	8 958,00	19,3
10.	Powiat kazimierski	1 183,98	574,98	568,83	609,00	2,8
11.	Powiat opatowski	14 287,75	5 502,34	5 484,94	8 785,41	15,6
12.	Powiat pińczowski	11 200,68	8 663,68	8 607,12	2 537,00	17,9
13.	Powiat sandomierski	4 806,47	2 345,90	2 334,60	2 460,57	7,0
14.	Powiat staszowski	26 083,08	19 422,19	19 310,56	6 660,89	27,6
15.	Powiat włoszczowski	38 980,06	24 207,70	24 101,33	14 772,36	42,1

Źródło: Dane GUS BDL, 2015.

Tabela 6. Powierzchnia gruntów leśnych w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

L.p.	Nazwa gminy	Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	Grunty leśne publiczne ogółem	Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	Grunty leśne prywatne	Lesistość (%)
1.	Bieliny	2 687,06	1 945,07	1 935,47	741,99	30,1
2.	Bodzentyn	7 384,53	7 191,19	7 191,19	193,34	45,3
3.	Chęciny	2 682,36	1 356,65	1 266,95	1 325,71	20,8
4.	Chmielnik	2 823,85	1 611,12	1 606,92	1 212,73	19,5
5.	Daleszyce	12 968,70	11 379,71	11 375,22	1 588,99	56,9
6.	Górno	967,20	796,66	796,66	170,54	11,4
7.	Łagów	3 216,86	2 761,21	2 756,41	455,65	27,8
8.	Łopuszno	7 446,34	6 096,41	6 094,11	1 349,93	41,1
9.	Masłów	3 214,01	2 635,24	2 631,64	578,77	36,7
10.	Miedziana Góra	3 019,66	2 747,57	2 745,56	272,09	41,2
11.	Mniów	2 555,06	1 256,58	1 255,98	1 298,48	26,4
12.	Morawica	3 750,57	2 318,57	2 308,93	1 432,00	26,3
13.	Nowa Słupia	2 426,85	2 262,80	2 261,80	164,05	27,8
14.	Piekoszew	1 562,42	140,35	121,85	1 422,07	15,1
15.	Pierzchnica	2 449,72	1 520,81	1 519,31	928,91	23,1
16.	Raków	8 624,44	5 810,91	5 810,91	2 813,53	44,4
17.	Sitkówka-Nowiny	1 794,42	1 661,30	1 661,30	133,12	38,2
18.	Strawczyn	1 774,18	807,53	807,53	966,65	20,4
19.	Zagnańsk	7 436,44	7 050,60	7 042,80	385,84	58,0
RAZEM:		78 784,67	61 350,28	61 190,54	17 434,39	610,50

Źródło: Dane GUS BDL, 2015.

1.5.6. Złoża surowców naturalnych

Złoża surowców przedstawiają naturalne skupienia kopalin, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Są rozmieszczone nierównomiernie w przyrodzie, a ich występowanie i możliwość wykorzystania zależą w dużej mierze od budowy geologicznej. Ogólna klasyfikacja złóż według możliwości ich zastosowania przedstawia się następująco: surowce energetyczne, metaliczne, chemiczne oraz inne skalne.

Dla prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody (między innymi kopalinami) ustala się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego szczególne warunki zagospodarowania terenów. Podjęcie działalności w zakresie wydobywania kopalin jest uzależnione od uzyskania koncesji oraz od odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z „BILANSEM ZASOBÓW ZŁÓŻ KOPALIN W POLSCE wg stanu na 31.12.2014 r.”⁴, w Powiecie Kieleckim zostało łącznie udokumentowanych 169 złóż kopalin, w tym udzielonych było 55 koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, z czego dla 6 złóż organem koncesyjnym jest Starosta Kielecki. Złoża eksploatowane były z przeznaczeniem kopalin na kamienie drogowe i budowlane (30 koncesji), kruszywo naturalne (13 koncesji), dla przemysłu wapienniczego

⁴ BILANS ZASOBÓW ZŁÓŻ KOPALIN W POLSCE wg stanu na 31.12.2014 r.” Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2015 r.

(6 koncesji), dla przemysłu ceramiki budowlanej (4 koncesje) i dla przemysłu cementowego (1 koncesja) oraz złoża gipsów i anhydrytów częściowo zlokalizowane na terenie powiatu (1 koncesja). Dominujące znaczenie w przemyśle wydobywczym mają wapienie, dolomity, margle, piaskowce, których udokumentowane zasoby wynoszą 3 505 622 Mg, co stanowi prawie 92,4% wszystkich zasobów udokumentowanych w Powiecie Kieleckim. W ostatnich latach utrzymuje się tendencja do dokumentowania złóż kopalin na potrzeby budownictwa i drogownictwa tj. kamieni drogowych i budowlanych oraz kruszyw naturalnych, a tym samym wzrosło wydobycie tego rodzaju kopalin. Również udokumentowane początkowo złoża wapieni dla przemysłu wapienniczego wykorzystuje się coraz częściej do produkcji kruszywa łamanego.

Zgodnie z obowiązującym prawem po zakończeniu eksploatacji złóż należy zrekultywować teren gruntów, na których prowadzono prace wydobywcze. Rekultywacje należy zakończyć w terminie 5 lat od zaprzestania działalności. Kierunki rekultywacji gruntów poeksploatacyjnych złóż na terenie Powiatu Kieleckiego przybrały charakter leśny, wodny (akwen wodny) i rekreacyjny.

1.5.7. Formy ochrony przyrody

Formami ochronnymi przyrody na terenie Powiatu Kieleckiego są: park narodowy (1), parki krajobrazowe (8), obszary chronionego krajobrazu (12), rezerваты przyrody (29), obszary Natura 2000 (20 obszarów, w tym 1 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Nidy), zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (5), użytki ekologiczne (16), stanowiska dokumentacyjne (3) oraz ponad 100 pomników przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych.

Jest to układ przestrzenny wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, mający na celu zapewnienie warunków utrzymywania samoregulacji procesów przyrodniczych, naturalnych warunków hydrologicznych oraz właściwego korzystania z rekreacji i turystyki.

Świątokrzyski Park Narodowy

Utworzony został w 1950 r.⁵ i obejmuje powierzchnię 7 626,45 ha, a jego otulina 20 786,07 ha. Park położony jest w centralnej części Gór Świątokrzyskich i swym zasięgiem obejmuje: najwyższe pasmo - Łysogóry z najwyższymi szczytami Łysicą (612 m n.p.m.) i Łysą Górą (595 m n.p.m.). Gminy w granicach Parku Narodowego to: Nowa Słupia, Bieliny i Bodzentyn.

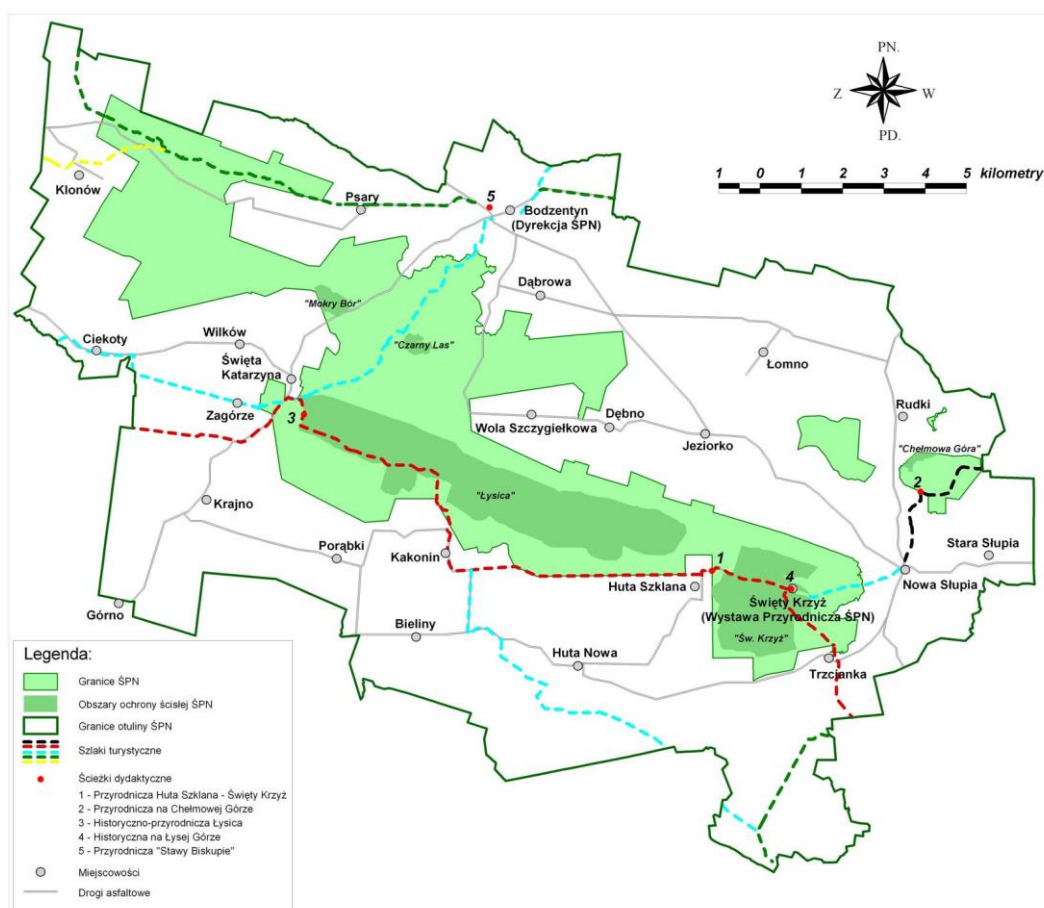
Na terenie Parku wyodrębniono 5 obszarów podlegających ochronie ścisłej, czyli całkowicie wyłączone spod ingerencji człowieka, a pozostawione swobodnemu oddziaływaniu sił przyrody. Są to następujące rezerваты:

⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie Świątokrzyskiego Parku Narodowego (Dz.U. Nr 4 poz. 29). Rozporządzenie częściowo uchyliło Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie utworzenia Świątokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 14 poz. 133)

- „Chełmowa Góra” - o powierzchni 13,2 ha z lasami grądowymi, borami mieszanymi oraz buczynami. Został utworzony w 1920 r. w celu ochrony modrzewia polskiego *Larix polonica*,
- „Święty Krzyż” o powierzchni 476,9 ha z lasami grądowymi, borami jodłowymi i buczynami. Występują tu również gołoborza, porośnięte mchami, porostami i wątrobowcami. Został utworzony w 1924 r.,
- „Łysica” o powierzchni 1186,4 ha z lasami grądowymi, borami jodłowymi i buczynami oraz rozległymi gołoborzami. Został utworzony w 1924 r.,
- „Czarny Las” o powierzchni 26,5 ha z lasami mieszanymi, lasami grądowymi z udziałem jodły, lipy drobnolistnej, fragmentarycznie buka lub olszy czarnej, olsy i łęgi. Utworzony został w 1954 r. w celu ochrony pozostałości dawnych lasów jodłowych z dębem szypułkowym, sosną zwyczajną i olszą czarna,
- „Mokry Bór” o powierzchni 37,9 ha obejmujący niewielkie obszary bagiennego boru trzcinnikowego oraz boru bagiennego i boru świeżego. Występują tu również torfowiska wysokie i przejściowe. Został utworzony w 1954 r.

Mapa 14. Położenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego na terenie Powiatu Kieleckiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: http://www.swietokrzyskipn.org.pl/o_parku/mapa

W parku chroni się pozostałości pradawnej puszczy z liczną obecnością gatunków. Wśród 41 gatunków drzew dominują jodła, osiągająca tu północną granicę zasięgu i buk, mający wschodnią granicę występowania. Ponad 700 okazów drzew posiada wymiary pomnikowe.

Na terenie parku żyje ok. 4 tys. gatunków zwierząt, w tym wiele rzadkich, endemicznych i reliktowych. Na szczególną uwagę zasługuje duży udział gatunków górskich i borealno-górskich. Blisko 200 gatunków objętych jest ochroną.

Na terenie otuliny Parku Narodowego, w gminach: Bieliny, Górno, Bodzentyn - utworzono Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Obiekty Świętokrzyskiego Parku Narodowego to: Muzeum Przyrodnicze na Świętym Krzyżu, Klasztor benedyktynów świętokrzyskich z XII w. na Świętym Krzyżu, Wał kultowy wokół Łysej Góry z IX i X w.

Rezerваты przyrody ożywionej

Na terenie Powiatu Kieleckiego wyróżnia się następujące rezerваты przyrody ożywionej:

- Radomice (gmina Morawica) rezerwat leśny objęty częściową ochroną,
- Zamczysko (gmina Bieliny) rezerwat leśny ściśły,
- Białe Ługi (gmina Daleszyce) rezerwat torfowiskowy, objęty ochroną częściową,
- Sufraganiec (gmina Miedziana Góra) rezerwat krajobrazowy, objęty ochroną częściową,
- Cisów (gmina Daleszyce) rezerwat leśny, objęty ochroną częściową,
- Oleszno (gmina Łopuszno i nienależąca do powiatu gmina Krasocin) rezerwat leśny,
- Milechowy - (gmina Chęciny) rezerwat leśny, objęty ochroną częściową,
- Kamień Michniowski - (gmina Bodzentyn) rezerwat leśny, objęty ochroną częściową,
- Wykus (gmina Bodzentyn) rezerwat leśny, objęty ochroną częściową,
- Barania Góra (gmina Strawczyn) -rezerwat leśny, objęty ochroną częściową,
- Góra Sieradowska (gmina Bodzentyn) rezerwat leśny, objęty ochroną częściową,
- Słopiec (gmina Daleszyce) rezerwat leśny, objęty ochroną częściową,
- Ewelinów (gmina Łopuszno) rezerwat leśny objęty częściową ochroną,
- Góra Dobrzeszowska - (gmina Łopuszno) rezerwat leśny, utworzony w celu zachowania naturalnych elementów przyrodniczych: wychodni piaskowców, walorów krajobrazowych, zbiorowisk ciekawej roślinności.
- Górna Krasna - (gminy Mniów i Zagnańsk oraz nienależąca do powiatu gmina Stąporków) rezerwat florystyczno – ornitologiczny.

Rezerваты przyrody nieożywionej

Na terenie Powiatu Kieleckiego wyróżnia się również następujące rezerваты przyrody nieożywionej:

- Góra Zelejowa (gmina Chęciny) utworzony w celu zachowania form skalnych, będących przykładem wietrzenia krasowego,
- Góra Miedzianka (gmina Chęciny) utworzony w celu zachowania walorów krajobrazowych Pasma Chęcińskiego oraz śladów dawnych robót górniczych,

- Góra Żakowa (gmina Sitkówka - Nowiny) utworzony w celu ochrony powierzchniowych i podziemnych pozostałości górnictwa kruszcowego rud ołowiu,
- Jaskinia Raj (gmina Chęciny) utworzony w celu zachowania malowniczej jaskini krasowej z unikatową szatą naciekową oraz namuliska z cennymi zabytkami archeologicznymi,
- Góra Rzepka (gmina Chęciny) utworzony w celu ochrony wychodni skał dewońskich oraz pozostałości górnictwa kruszcowego,
- Barcza (gmina Zagnańsk) utworzony w celu ochrony wychodni skał dolnodewońskich,
- Kręgi Kamienne (gmina Miedziana Góra) utworzony w celu ochrony wychodni dolnotriasowych piaskowców tumlińskich,
- Wąwóz w Skałach (gmina Nowa Słupia i nienależąca do powiatu gmina Waśniów) utworzony w celu ochrony wychodni dolomitów środkowodewońskich zalegających w głębokim wąwozie,
- Moczydło (gmina Piekoszów) utworzony w celu ochrony wychodni i odsłonień skał dewońskich, permskich i triasowych oraz pozostałości po dawnym górnictwie kruszczowym,
- Perzowa Góra (gmina Strawczyn) utworzony w celu ochrony wychodni i odsłonięcia skalnego piaskowca triasowego,
- Chelosiowa Jama (gmina Piekoszów) utworzony w celu ochrony unikatowego zespołu form krasowych podziemnych (jaskinia „Chelosiowa Jama”) i powierzchniowych,
- Góra Jeleniowska - (gmina Nowa Słupia) utworzony został w celu ochrony wychodni i odsłonięcia górnokambryjskich piaskowców kwarcytowych,
- Wolica - (gmina Chęciny) utworzony w celu ochrony nieczynnego kamieniołomu, z niewielkim jeziorem na dnie,
- Zachełmie - (gmina Zagnańsk) utworzony został w celu zachowania ze względów społecznych, naukowych i dydaktycznych terenu nieczynnego kamieniołomu Zachełmie.

Parki krajobrazowe

Parki położone są w obrębie dwóch krain geograficznych: Gór Świętokrzyskich i Niecki Nidziańskiej. Te dwa obszary różnią się warunkami geograficzno – przyrodniczymi, tj. podłożem w obrębie, którego kształtowana jest rzeźba, typami rzeźby, gatunkami fauny i flory, a także sposobami zagospodarowania powierzchni. Każdy z 8 parków charakteryzuje się specyficznymi walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi, historycznymi i kulturowymi. Najcenniejsze obszary i obiekty przyrody objęte są ustawowymi formami ochrony.

Tabela 7. Parki Krajobrazowe na terenie Powiatu Kieleckiego.

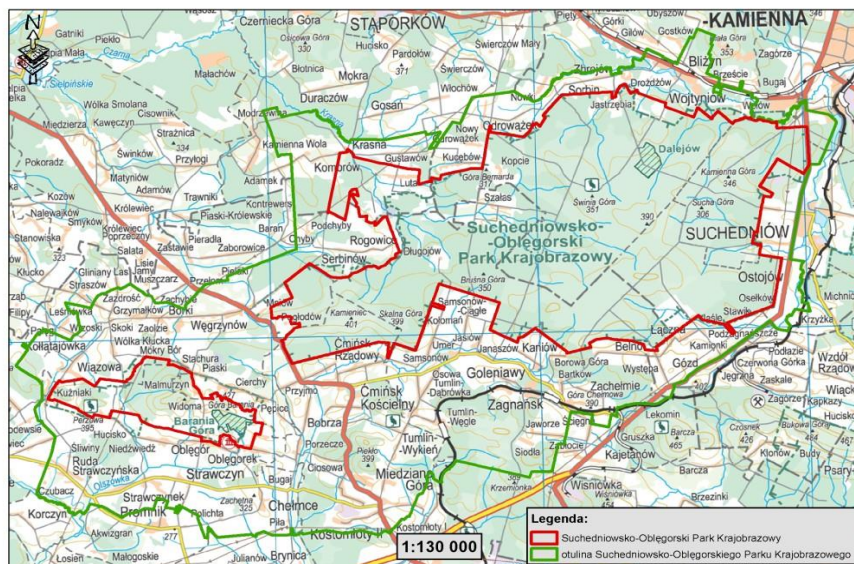
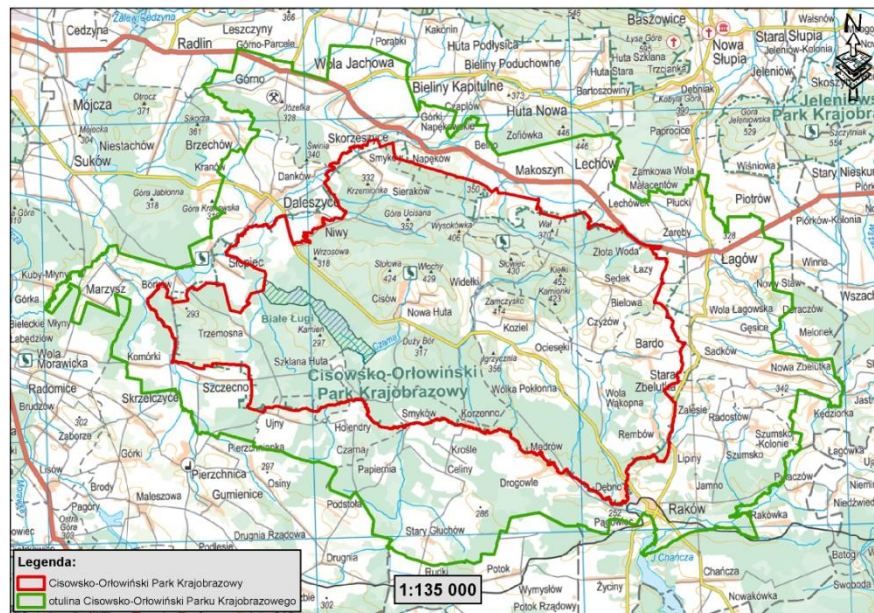
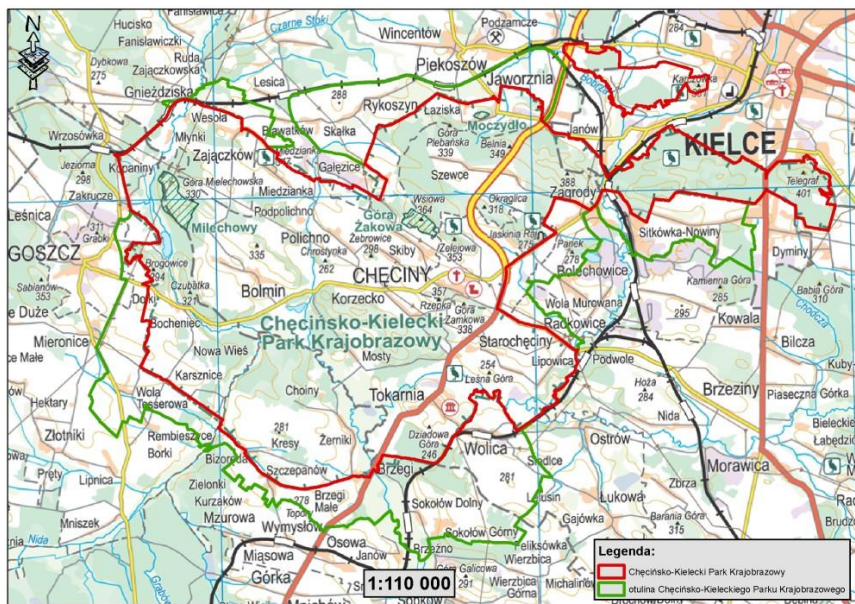
L.p.	Nazwa	Powierzchnia (ha)	Gminy w granicach parku	Gminy w granicach otuliny parku	Obowiązująca podstawa prawna	Plan Ochrony	Uwagi
1.	Szaniecki Park Krajobrazowy.	11 289,60	Chmielnik.	Chmielnik.	Uchwała Nr XLIX/875/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Szanieckiego Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3149 z dn. 25.11.2014 r.).	-	Na terenie otuliny parku utworzono Szaniecki Obszar Chronionego Krajobrazu.
2.	Nadnidziański Park Krajobrazowy.	22 888,60	-	Chmielnik.	Uchwała Nr XLIX/874/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Nadnidziańskiego Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3148 z dn. 25.11.2014 r.).	-	Na terenie otuliny parku utworzono Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu.
3.	Jeleniowski Park Krajobrazowy.	4 218,20	Łągów, Nowa Słupia.	Łągów, Nowa Słupia.	Uchwała Nr XLIX/871/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Jeleniowskiego Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 17 z dn. 08.01.2015 r.).	-	Na terenie otuliny parku utworzono Jeleniowski Obszar Chronionego Krajobrazu.
4.	Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy.	19 895,00	Miedziana Góra, Mniów, Strawczyn, Zagnańsk.	Miedziana Góra, Mniów, Strawczyn, Zagnańsk.	Uchwała Nr XLIX/872/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3147 z dn. 25.11.2014 r.).	-	Na terenie otuliny parku utworzono Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu.
5.	Sieradowicki Park Krajobrazowy.	12252,00	-	Bodzentyn.	Uchwała Nr XLIX/873/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Sieradowickiego Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 18 z dn. 08.01.2015 r.).	-	Na terenie otuliny parku utworzono Sieradowicki Obszar Chronionego-Krajobrazu.
6.	Cisowsko-Orłowski Park Krajobrazowy.	20 693,00	Bieliny, Daleszyce, Łągów, Pierzchnica, Raków.	Bieliny, Daleszyce, Górno, Łągów, Pierzchnica, Raków.	Uchwała Nr XLIX/873/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Sieradowickiego Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 18 z dn. 08.01.2015 r.).	-	Na terenie otuliny parku utworzono Cisowsko-Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu.
7.	Chęciński-Kielecki Park Krajobrazowy.	19781,60	Chęciny, Piekoszów, Sitkówka-Nowiny.	Chęciny, Morawica, Piekoszów, Łopuszno, Sitkówka-Nowiny.	Uchwała Nr XLIX/870/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Cisowsko-Orłowskiego Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3146 z dn. 25.11.2014 r.).	Uchwała Nr XL/700/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z 09.08.2010 r.	Na terenie otuliny parku utworzono Chęciński-Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu.

						<p>w sprawie ustanowienia planu ochrony Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 254, poz. 2543); Uchwała Nr XLIII/780/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 8 listopada 2010r. w sprawie zmiany uchwały Nr XL/700/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 344, poz. 3739).</p>	
8.	Przedborski Park Krajobrazowy.	9165,10	Łopuszno.	Łopuszno.	<p>Uchwała Nr XXVI/371/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie utworzenia Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2914 z dn. 29.09.2016 r.).</p>	<p>Rozporządzenie Nr 10/2004 Wojewody Świętokrzyskiego z 20.04.2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Przedborskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 58, poz. 947).</p>	<p>Na terenie otuliny parku utworzono Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu.</p>

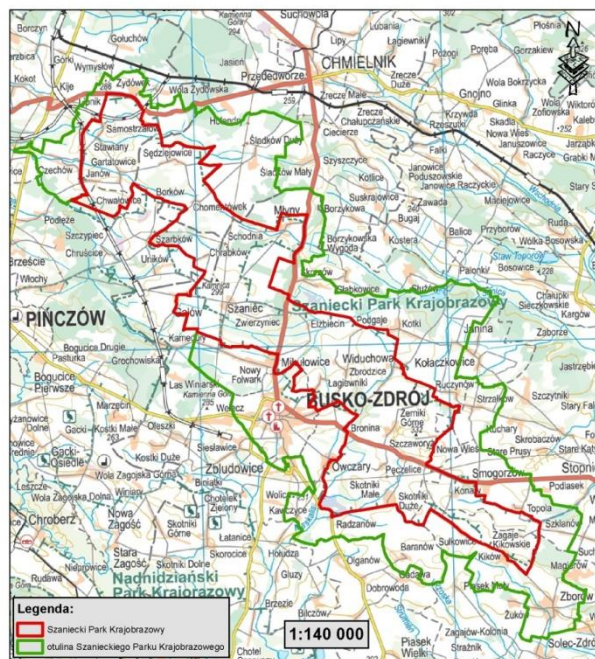
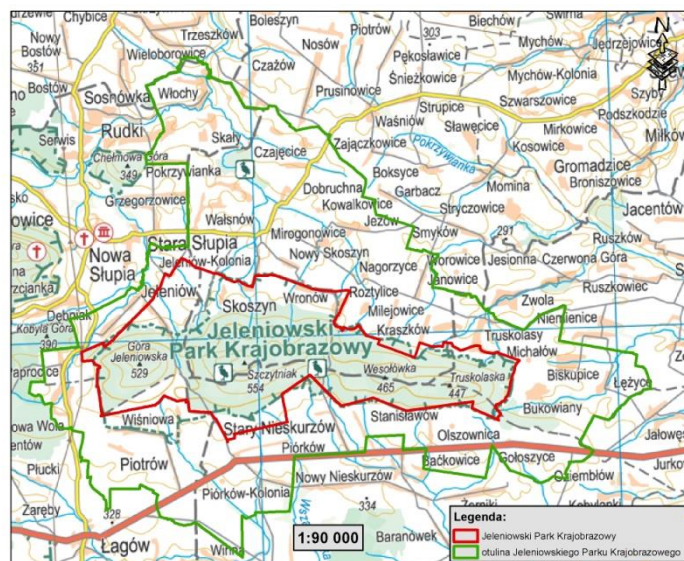
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: http://bip.kielce.rdos.gov.pl/files/artykuly/25234/parki_krajobrazowe_swietokrzyskie

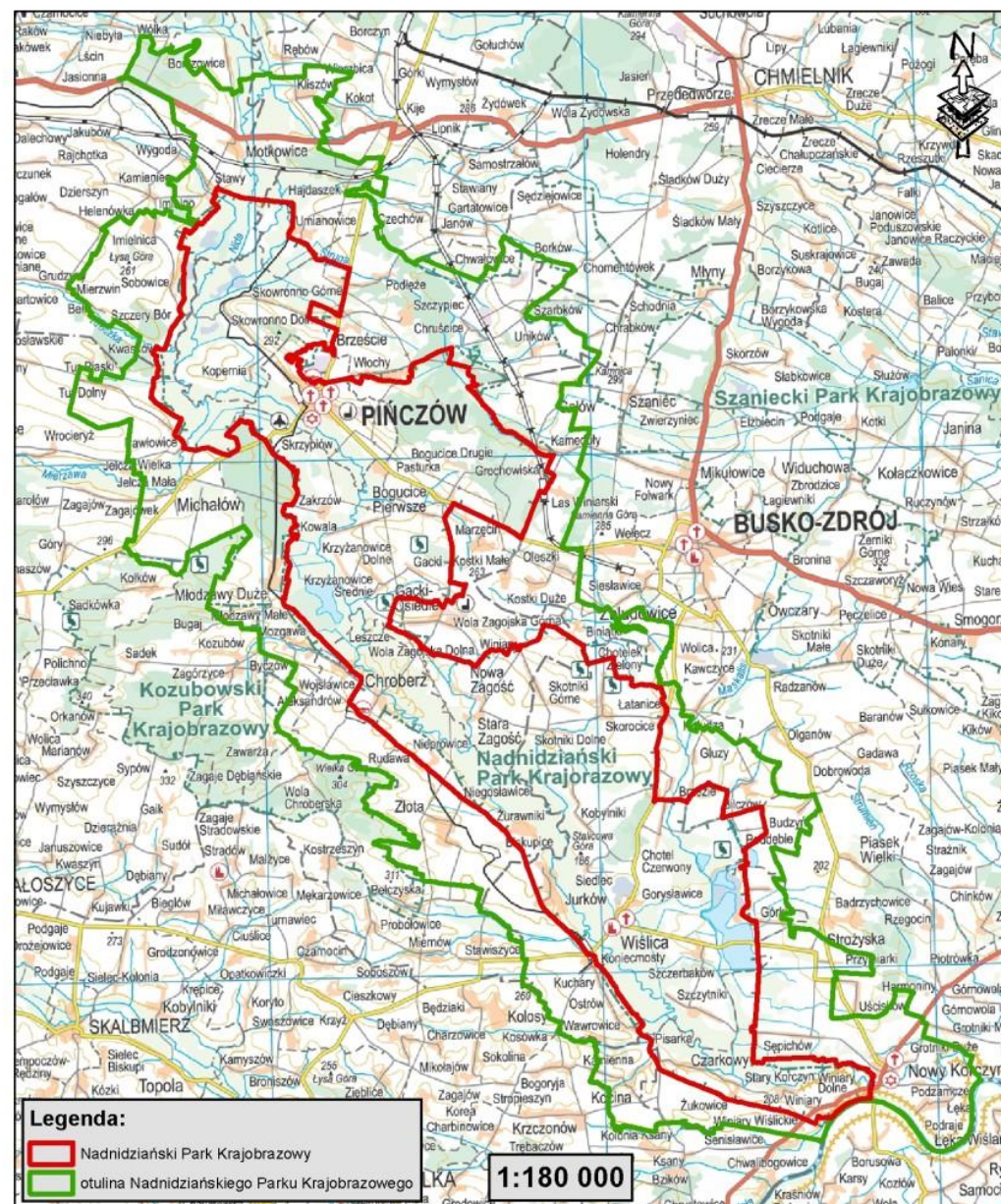
Mapa 15. Położenie Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych na terenie Powiatu Kieleckiego.

Źródło: www.pk.kielce.pl

Tabela 8. Charakterystyka Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych.

Formy ochrony	Świętokrzyskie Parki Krajobrazowe	Nadnidziańskie Parki Krajobrazowe	Razem
Powierzchnia parku (w ha)	76 837,2	40 347,8	117 185
Powierzchnia otuliny (w ha)	87 383,5	46 661	134 045
Liczba rezerwatów	29	12	41
Liczba pomników przyrody żywej	83	29	112
Liczba pomników przyrody nieożywionej	43	20	63
Liczba stanowisk dokumentacyjnych	7	4	11
Liczba użytków ekologicznych	24	10	34
Liczba zespołów przyrodniczo – krajobrazowych	6	-	6
Liczba obszarów Natura 2000 (zatwierdzonych)	1 (fragm. OSO Dolina Nidy)	1 (OSO Dolina Nidy)	1
Liczba projektowanych specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 mających znaczenie dla Wspólnoty	13	5	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://www.pk.kielce.pl/informacje-ogolne>, 2015.

Uzupełnieniem istniejących form ochrony przyrody są obszary chronionego krajobrazu. Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniących funkcję korytarzy ekologicznych.

Na terenie powiatu kieleckiego znajdują się:

- Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu (SOChK),
- Cisowsko-Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu (C-OOChK),
- Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu (SOChK),
- Jeleniowski Obszar Chronionego Krajobrazu (JOChK),
- Chęcińsko-Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (ChKOChK),
- Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu (NOChK),
- Szaniecki Obszar Chronionego Krajobrazu (SzOChK),
- Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu (POChK),
- Konecko - Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu (K-ŁOChK),
- Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (POChK),
- Chmielnicko - Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Ch-SzOChK),
- Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu (ŚOChK).

Sieć NATURA 2000

Na terenie powiatu kieleckiego występuje 1 Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 – Dolina Nidy (na terenie gminy Chęciny), oraz 19 Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk Natura 2000.

Szczegółową charakterystykę Obszarów Chronionego Krajobrazu i Obszarów Natura 2000 na terenie Powiatu zawierają poniższe tabele i mapy.

Tabela 9. Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie Powiatu Kieleckiego.

L.p.	Nazwa obszaru	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Opis
1.	Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145.)	98 287,00	Uchwała nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3308).	Mniów, Łopuszno, Piekoszów, Strawczyn	Położony w płn.-zach. części województwa. Chroni źródłkowe obszary dopływów Pilicy (w tym Czarnej Koneckiej) oraz kompleksy lasów. Najważniejszą ekologiczną funkcją tego obszaru jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, a także funkcja klimatotwórcza i aerosanitarna oraz rekreacyjno-turystyczna.
2.	Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145.)	26 484,69	Uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2655).	Daleszyce, Górnio, Masłów, Morawica, Miedziana Góra, Piekoszów, Zagnańsk	Położony w centralnej części województwa, na płn. i wsch. od miasta Kielce. Najważniejszymi funkcjami obszaru jest ochrona wód powierzchniowych w rzekach oraz ochrona dwóch zbiorników wód podziemnych (GZWP), a także korytarzy ekologicznych dolin rzecznych Lubrzanki, Warkocza, Bielanki i Czarnej Nidy.
3.	Chmielnicko-Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Rozporządzenie Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145)	60 733,00	Uchwała Nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Chmielnicko-Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3312).	Chmielnik, Łagów, Morawica, Pierzchnica, Raków.	Położony w centralnej części województwa, o krajobrazie rolniczo-leśnym. Przyrodniczymi funkcjami tego terenu jest ochrona wód powierzchniowych, a szczególnie rzeki Czarnej Staszowskiej, Wschodniej i Sanicy oraz rola korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym i lokalnym.
4.	Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu	Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271).	27 514,00	Uchwała Nr XLIX/880/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3154 z dnia 25.11.2014 r.).	Miedziana Góra, Mniów, Strawczyn, Zagnańsk.	Położony na terenie otuliny Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, w płn. centralnej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na krajobraz oraz bogactwo ekosystemów i pełnienie funkcji

L.p.	Nazwa obszaru	Data utworzenia	Powierzchnia (ha)	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	korytarzy ekologicznych.
						Opis
5.	Sieradowicki Obszar Chronionego-Krajobrazu	Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271).	15 893,00	Uchwała Nr XLIX/881/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Sieradowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3155 z dnia 25.11.2014 r.).	Bodzentyn.	Położony na terenie otuliny Sieradowickiego Parku Krajobrazowego, w płn. części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowany krajobraz oraz funkcję korytarzy ekologicznych.
6.	Cisowsko-Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu.	Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271).	25 336,00	Uchwała Nr XLIX/878/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Cisowsko-Orłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3152 z dn. 25.11.2014 r.).	Bieliny, Daleszyce, Górno, Łągów, Pierzchnica, Raków.	Położony na terenie otuliny Cisowsko-Orłowskiego Parku Krajobrazowego, w centralnej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowany krajobraz oraz funkcję korytarzy ekologicznych.
7.	Jeleniowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271).	10 638,00	Uchwała Nr XLIX/879/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Jeleniowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3153 z dnia 25.11.2014 r.).	Łągów, Nowa Słupia.	Położony na terenie otuliny Jeleniowskiego Parku Krajobrazowego. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów, bardzo zróżnicowany krajobraz i rzeźbę terenu oraz funkcję korytarzy ekologicznych.
8.	Chęcińsko-Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu	Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271).	8 002,50	Uchwała Nr XLIX/877/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Chęcińsko-Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3151 z dn. 25.11.2014 r.).	Chęciny, Morawica, Piekoszów, Łopuszno, Sitkówka-Nowiny.	Położony na terenie otuliny Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów, bardzo zróżnicowany krajobraz i rzeźbę terenu oraz pełnienie funkcji korytarzy ekologicznych.
9.	Szaniecki Obszar Chronionego Krajobrazu	Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271).	13 757,00	Uchwała Nr XLIX/883/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Szanieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3157 z dnia 25.11.2014 r.).	Chmielnik.	Położony na terenie otuliny Szanieckiego Parku Krajobrazowego, w południowej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów, zróżnicowany krajobraz i rzeźbę terenu oraz funkcję korytarzy ekologicznych.

L.p.	Nazwa obszaru	Data utworzenia	Powie- rchnia (ha)	Obowiązująca podstawa prawna	Gmina	Opis
10.	Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu	Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271).	26 312,00	Uchwała Nr XLIX/882/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3156 z dnia 25.11.2014 r.).	Chmielnik.	Położony na terenie otuliny Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego w pld. części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów, zróżnicowany krajobraz i rzeźbę terenu oraz funkcję korytarzy ekologicznych.
11.	Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu	Rozporządzenie Nr 55/2002 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 165 poz. 2056).	13 044	Uchwała Nr XLIX/885/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3159 z dnia 25.11.2014 r.).	Łopuszno.	Położony na terenie otuliny Przedborskiego Parku Krajobrazowego, w pñn.-wsch. części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowaną rzeźbę i krajobraz oraz funkcję korytarzy ekologicznych.
12.	Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu	Bodzentyn, Uchwała Rady Miejskiej w Bodzentynie Nr IX/37/2007 (Dz.U.Woj.Święt. Nr 230 poz. 3340).; gm. Bieliny, Uchwała Rady Gminy Bieliny Nr XII/65/07 (Dz.U.Woj.Święt. Nr 244 poz. 3642); gm. Górnio, Uchwała Rady Gminy w Górnio Nr XIII/60/2007 (Dz.U.Woj.Święt. Nr 244 poz. 3645).	11971,25	Uchwała Nr XII/65/07 Rady Gminy Bieliny z dnia 4 października 2007 r. w sprawie ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu na terenie otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego w gminie Bieliny (Dz.Ur. Woj. Święt. Nr 244, poz. 3642 z dnia 17 grudnia 2007 r.), Uchwała Nr XIII/60/2007 Rady Gminy w Górnio z dnia 1 października 2007 r. w sprawie ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu na terenie otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego w gminie Górnio (Dz.Ur. Woj. Święt. Nr 244, poz. 3645 z dnia 17 grudnia 2007 r.), Uchwała Nr IX/37/2007 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 1 października 2007 r. w sprawie ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu na terenie otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego w gminie Bodzentyn (Dz.Ur. Woj. Święt. Nr 230, poz. 3340 z dnia 11 grudnia 2007 r.).	Bieliny, Górnio, Bodzentyn.	Wyznaczony na terenie otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Chroni cenne ekosystemy przyrodnicze i czystość wód powierzchniowych oraz cenne walory krajobrazowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: http://bip.kielce.rdos.gov.pl/files/artykuly/25234/obszary_chronionego_krajobrazu_swietokrzyskie

Tabela 10. Sieć Natura 2000 w Powiecie Kieleckim.

L.p.	Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Powierzchnia w gminie (w ha)	Status obszaru	Plan zadań Ochronnych - podstawa prawna
OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW NATURA 2000 W POWIECIE KIELECKIM						
1.	Dolina Nidy	PLB260001	Chęciny	12,6	Obszar specjalnej ochrony ptaków, wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 r. (Dz.U. Nr 25 poz. 133), zm. Obwieszczeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. o sprostowaniu błędu (Dz. U. Nr 67, poz. 358).	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 1477 z dn. 05.05.2014 r.). 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 24 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 (Dz. U. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 3296 z dn. 04.12.2014 r.).
SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK NATURA 2000 W GMINACH POWIATU KIELECKIEGO						
2.	Dolina Białej Nidy	PLH260013	Chęciny	5,74	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁶ .	-
3.	Dolina Bobrzy	PLH260014	Piekoszów	208,92	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 18 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Bobrzy PLH260014 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 1415 z dn. 22.04.2014 r.). 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Bobrzy PLH260014 (Dz. U. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 3282 z dn. 02.12.2014 r.).
			Strawczyn	122,38		

⁶ Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191), (Dz. U. UE L 2015.338.34 z dn. 23.12.2015 r.).

L.p.	Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Powie- rzchnia w gminie (w ha)	Status obszaru	Plan zadań Ochronnych - podstawa prawna
4.	Dolina Czarnej Nidy	PLH260016	Chęciny	318,90	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	-
			Daleszyce	125,22		
			Morawica	747,38		
5.	Dolina Krasnej	PLH260001	Mniów	108,47	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 Kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 1450 z dn. 29.04.2014 r.). 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2948 z dn. 07.11.2014 r.). 3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 572 z dn. 12.02.2016 r.).
			Zagnańsk	1,76		
6.	Dolina Warkocza	PLH260021	Daleszyce	192,56	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	-
			Górno	145,35		
7.	Lasy Cisowsko- Orłowińskie	PLH260040	Bieliny	488,33	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie PLH260040 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 1141 z dn. 02.04.2014 r.). 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie PLH260040 (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3122 z dn. 21.11.2014 r.). 3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie PLH260029 (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 573 z dn. 12.02.2016 r.).
			Daleszyce	6 143,13		
			m. Daleszyce	240,98		
			Górno	59,34		
			Łągów	775,89		
			Pierzchnica	553,15		
			Raków	2 146,06		

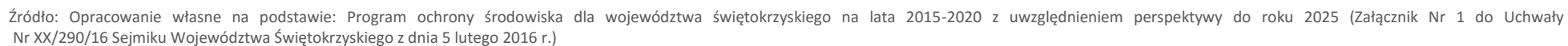
L.p.	Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Powie- rzchnia w gminie (w ha)	Status obszaru	Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna
8.	Lasy Suchedniowskie	PLH260010	Miedziana Góra	818,64	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 Kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 1458 z dn. 30.04.2014 r.). 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 24 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3297 z dn. 04.12.2014 r.).
			Mniów	907,40		
			Strawczyn	1 562,38		
			Zagnańsk	4 831,19		
9.	Łysogóry	PLH260002	Bieliny	874,44	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	Nie ustanowiono Planu Zadań Ochronnych dla tego obszaru.
			Bodzentyn	4 274,94		
			Górno	0,48		
			Masłów	371,28		
			Nowa Słupia	1 897,71		
10.	Ostoja Barcza	PLH260025	Masłów	220,39	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	Nie ustanowiono Planu Zadań Ochronnych dla tego obszaru.
			Zagnańsk	618,91		
11.	Ostoja Jeleniowska	PLH260028	Bieliny	329,13	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	Nie ustanowiono Planu Zadań Ochronnych dla tego obszaru.
			Łągów	907,34		
			Nowa Słupia	580,23		
12.	Ostoja Przedborska	PLH260004	Łopuszno	2 252,94	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przedborska PLH260004 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 1457 z dn. 30.04.2014 r.). 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 31 grudnia 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przedborska PLH260004 (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 258 z dn. 19.01.2015 r.).

L.p.	Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Powie- rzchnia w gminie (w ha)	Status obszaru	Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna
13.	Ostoja Sieradowicka	PLH260031	Bodzentyn	3 182,76	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	Nie ustanowiono Planu Zadań Ochronnych dla tego obszaru.
14.	Ostoja Sobkowsko-Korytnicka	PLH260032	Chęciny	242,58	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	Nie ustanowiono Planu Zadań Ochronnych dla tego obszaru.
			Morawica	110,39		
15.	Ostoja Stawiany	PLH260033	Chmielnik	660,63	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Stawiany PLH260033 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 1142 z dn. 02.04.2014 r.). 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Stawiany PLH260033 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 2950 z dn. 07.11.2014 r.). 3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Stawiany PLH260033 (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 576 z dn. 12.02.2016 r.)
16.	Ostoja Szaniecko-Solecka	PLH260034	Chmielnik	385,63	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 Kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Szaniecko-Solecka PLH260034 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 1449 z dn. 29.04.2014 r.). 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Szaniecko-Solecka PLH260034 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 3280 z dn. 02.12.2014 r.)
17.	Ostoja Wierzejska	PLH260035	Masłów	224,52	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	-

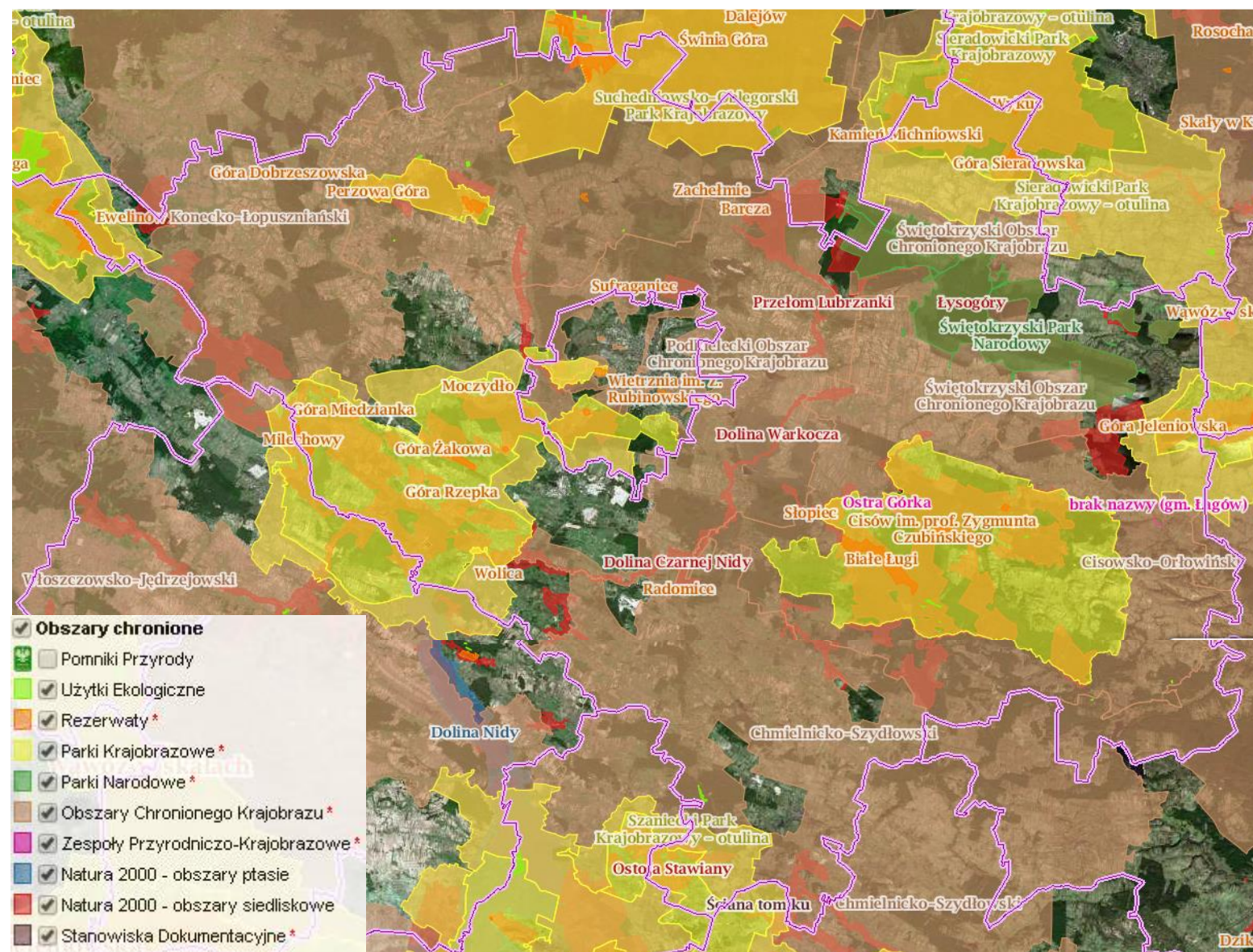
L.p.	Nazwa obszaru	Kod	Gmina	Powie- rzchnia w gminie (w ha)	Status obszaru	Plan Zadań Ochronnych - podstawa prawna
18.	Przełom Lubrzanki	PLH260037	Górno	73,50	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	Nie ustanowiono Planu Zadań Ochronnych dla tego obszaru.
			Masłów	199,12		
19.	Wzgórza Chęcińsko- Kieleckie	PLH260041	Chęciny	3 826,32	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie PLH260041 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 1478 z dn. 05.05.2014 r.) 2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie PLH260041 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 3281 z dn. 02.12.2014 r.).
			m. Chęciny	196,97		
			Łopuszno	49,77		
			Piekoszów	959,16		
			Sitkówka- Nowiny	1 227,10		
20.	Wzgórza Kunowskie	PLH260039	Bodzentyn	22,63	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. ⁵	Nie ustanowiono Planu Zadań Ochronnych dla tego obszaru.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://kielce.rdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody>, 05.05.2016 r.

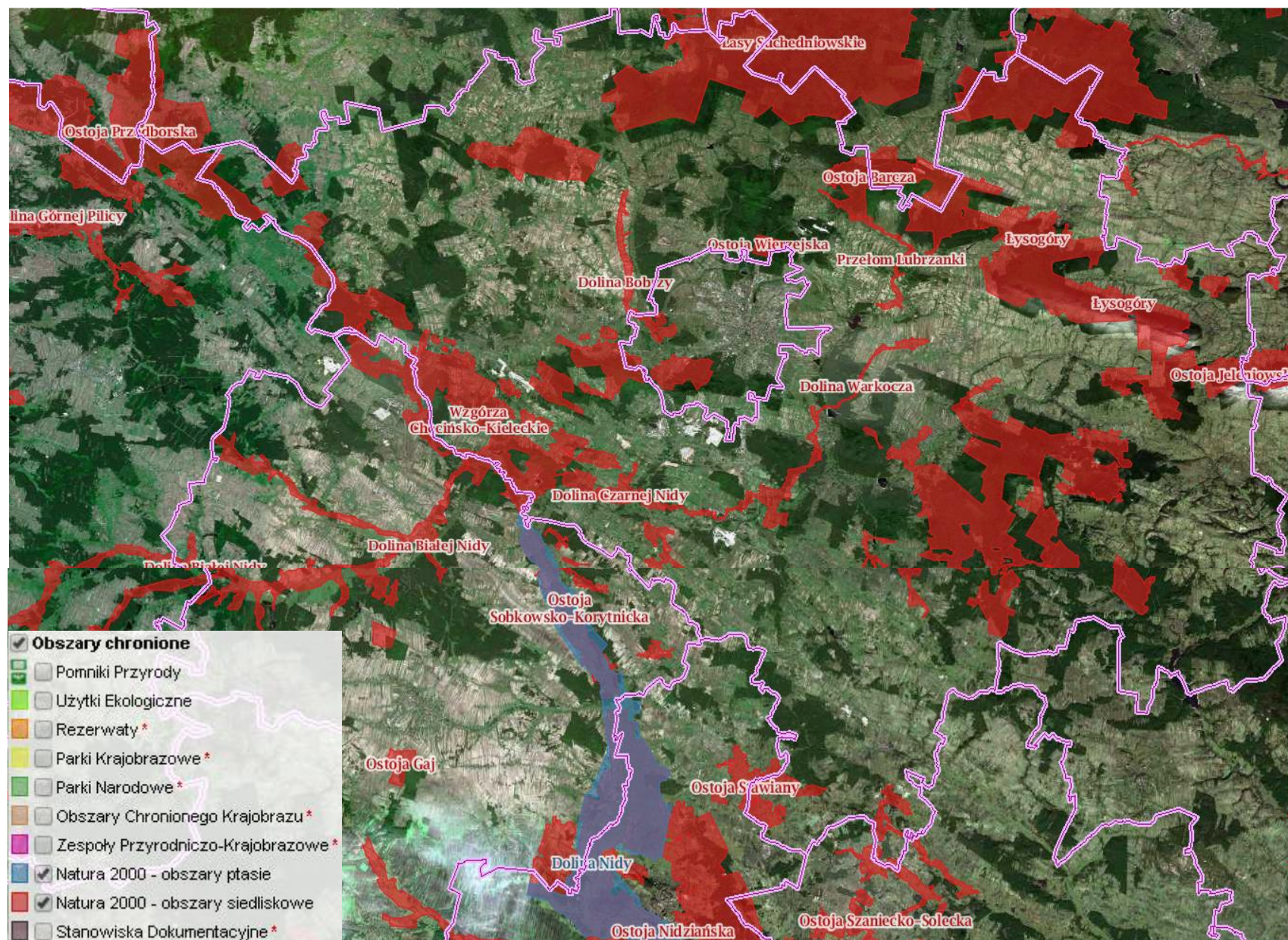
Mapa 17. Obszary chronione na terenie Powiatu Kieleckiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Mapa 18. Obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Kieleckiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

1.6. Walory kulturowe

Powiat Kielecki należy do regionów atrakcyjnych turystycznie. Na jego terenie występuje wiele zabytków kultury i przyrody. Największe skupisko zabytków znajduje się w gminach: Chęciny, Chmielnik i Daleszyce. Najliczniejszą grupę zabytków stanowią zabytki sakralne w tym kościoły - 34, zespoły klasztorne - 4, zespoły dworskie - 8 oraz zespoły pałacowe - 5.

Tabela 11. Rejestr zabytków nieruchomych na terenie Powiatu Kieleckiego.

Gmina	Miejscowość	Zabytki
BIELINY	Belno	<ul style="list-style-type: none"> ▪ młyn, nr rej.: 554 z 18.08.1970 A.210 ▪ zespół kościoła par. pw. św. Józefa: <ul style="list-style-type: none"> - kościół, nr rej.: 61 z 31.10.1947 oraz 285 z 15.02.1967 A.211/1-2 - cmentarz kościelny w granicach ogrodzenia, nr rej.: 61 z 31.10.1947 A.212
	Bieliny	
BODZENTYN	Kakonin	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chałupa nr 48, nr rej.: 532 z 20.11.1969 ▪ kaplica, nr rej.: 304 z 30.11.1956 oraz 294 z 15.02.1967 A.213 ▪ miasto, nr rej.: 298 z 26.10.1956 A.214
	Makoszyn	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zespół miejskiej zabudowy drewnianej, nr rej.: 287 z 15.02.1967 A.923 ▪ zespół kościoła par. pw. św. Stanisława, nr rej.: 263 z 15.02.1967 A.215/1-4 - kościół, nr rej.: 62 z 03.11.1947 - dzwonnica, nr rej.: 62 z 03.11.1947 - ogrodzenie z portalem bramnym, - cmentarz przykościelny, nr rej.: 62 z 03.11.1947 - ruina kościoła św. Ducha, nr rej.: 279 z 16.10.1956; 326 z 03.12.1956; 288 z 15.02.1967 A.216
	Bodzentyn	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zespół zamkowy (pałacowy), nr rej.: 270 z 15.02.1967: A.217/1-4 - ruina zamku (pałacu), nr rej.: 94 z 21.03.1933 - dziedziniec, - teren zwierzyńca, - otaczający krajobraz. ▪ pozostałości murów miejskich, nr rej.: 799 z 06.03.1958 oraz 289 z 15.06.1967 A.218 ▪ cmentarz par., nr rej.: 1175 z 26.05.1993 A.219 ▪ cmentarz wojenny z I wojny światowej, nr rej.: 1129 z 07.04.1992 A.220 ▪ cmentarz żydowski, nr rej.: 1070 z 20.09.1990 A.221
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ zespół klasztoru bernardynek, nr rej.: 282 z 15.06.1967: A.222/1-3 - kościół pw. św. Katarzyny, nr rej.: 174 z 08.02.1932 - klasztor, nr rej.: 174 z 08.02.1932 - krużganki.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ miejsce pamięci narodowej, nr rej.: 1186/12 z 23.10.1995: A.223 - kapliczka, - teren wokół kapliczki w promieniu 50 m z wyłączeniem drzewostanu
	Wykus	
CHĘCINY	Wzdół Rządowy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP, nr rej.: 180 z 24.12.1932 oraz 301 z 28.02.1967 A.224 ▪ cmentarz par., nr rej.: 1168 z 07.01.1993 A.225 ▪ zespół kościoła par. pw. Narodzenia NMP: A.226/1-3 - kościół, nr rej.: 22.03.1935; 64 z 03.11.1947, 222b z 02.10.1956 oraz 271 z 15.02.1967 - dzwonnica, nr rej.: 271 z 15.02.1967 - otoczenie w granicach ogrodzenia, nr rej.: 22.03.1935 oraz 64 z 03.11.1947 ▪ ruina dworu, nr rej.: 223 z 02.10.1956 oraz 290 z 08.05.1971 A.227
	Bolmin	

	Chęciny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ układ urbanistyczno-krajobrazowy, nr rej.: 13 z 09.01.1947 oraz 264 z 15.02.1967 A.228 ▪ zespół kościoła par. pw. św. Bartłomieja: A.229/1-3 <ul style="list-style-type: none"> - kościół, nr rej.: 69 z 05.11.1947 oraz 273 z 15.02.1967 - kaplica Fotygów, nr rej.: 273 z 15.02.1967 - otoczenie w granicach ogrodzenia, nr rej.: 69 z 05.11.1947 ▪ dawny kościół i przytułek św. Ducha, ul. Ogrodowa 31, A.230 nr rej.: 817 z 26.01.1959, 630 z 28.10.1971 oraz 1067 z dnia 19.09.1990 ▪ synagoga, nr rej.: 495 z 12.04.1957 oraz 276 z 15.02.1967 A.231 ▪ zespół klasztorny franciszkanów, nr rej.: 275 z 15.02.1967: A.232/1-6 <ul style="list-style-type: none"> - kościół, nr rej.: 97 z 24.02.1932 - kaplica Branickiego, - klasztor, - budynek bramny, - budynek administracyjny, - budynek gospodarczy. ▪ zespół klasztorny klarysek, nr rej.: 274 z 15.06.1967: A.233/1-3 <ul style="list-style-type: none"> - kościół, nr rej.: 70 z 05.11.1947 - budynek klasztorny, nr rej.: 70 z 05.11.1947 - teren klasztorny w granicach ogrodzenia, nr rej.: KBS.1119/Ki/935 z 23.03.1935 oraz 70 z 5.11.1947 ▪ ruiny zamku, nr rej.: 100 z 9.03.1932 oraz 265 z 15.02.1967 A.234 ▪ cmentarz komunalny, nr rej.: 1176 z 21.06.1993 A.235 ▪ cmentarz żydowski, nr rej.: 1095 z 02.03.1991 A.236
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ kamienica, pl. 2 Czerwca 1, nr rej.: 1076 z 04.10.1990 A.237 ▪ kamienica, pl. 2 Czerwca 2, nr rej.: 1077 z 04.10.1990 A.238 ▪ ratusz, pl. 2 Czerwca 4, nr rej.: 1079 z 04.10.1990 A.239 ▪ dom, pl. 2 Czerwca 5, nr rej.: 852 z 15.05.1975 A.240 ▪ kamienica, pl. 2 Czerwca 6, nr rej.: 1059 z 10.07.1990 A.241 ▪ kamienica, pl. 2 Czerwca 9-10 / Długa 2, nr rej.: 1061 z 09.08.1990 A.243 ▪ kamienica, pl. 2 Czerwca 14/17, nr rej.: 1089 z 09.11.1990 A.244 ▪ kamienica, pl. 2 Czerwca 18, nr rej.: 1063 z 09.08.1990 A.245 ▪ kamienica, pl. 2 Czerwca 19, nr rej.: 1099 z 28.02.1991 A.246 ▪ kamienica, pl. 2 Czerwca 20, nr rej.: 1078 z 04.10.1990 A.247 ▪ kamienica, pl. 2 Czerwca 21, nr rej.: 1066 z 19.09.1990 A.248 ▪ kamienica, pl. 2 Czerwca 24-26, nr rej.: 1092 z 02.01.1991 A.249 ▪ zespół domu zajezdnego, pl. 2 Czerwca 27/28, nr rej.: 1062 z 02.01.1991: A.250

		<ul style="list-style-type: none"> - dom zajezdny „Pod Srebrną Górą” - oficyna północna - oficyna południowa (dom), ul. Jędrzejowska 2 ▪ kamienica, ul. Długa 3, nr rej.: 1091 z 02.01.1991 A.251 ▪ kamienica, ul. Długa 6, nr rej.: 1065 z 29.08.1990 A.252 ▪ dom, ul. Jędrzejowska 3, nr rej.: 1088 z 09.11.1990 A.253 ▪ kamienica, ul. Łokietka 24, nr rej.: 1087 z 09.11.1990 A.254 ▪ dom, ul. Łokietka 30, nr rej.: 1082 z 07.11.1990 A.255 ▪ zespół domu „Niemczówka”, ul. Małogoska 7: A.256/1-2 - dom, nr rej.: 2 z 24.05.1946 oraz 277 z 15.02.1967 - podwórze, nr rej.: 2 z 24.05.1946 ▪ dom, ul. Małogoska 1721, nr rej.: 1090 z 09.11.1990 A.257 ▪ chałupa, ul. Małogoska 48, drewn., nr rej.: 1081 z 07.10.1990 A.258 ▪ chałupa, ul. Małogoska 58, drewn., nr rej.: 1086 z 09.11.1990 A.259 ▪ kamienica, ul. Staszica 3, nr rej.: 1080 z 07.10.1990 A.260 ▪ dawne jatki, ul. Strażacka, nr rej.: 1098 z 28.02.1991 A.261 ▪ dom, ul. Szkolna 2, nr rej.: 1085 z 07.11.1990 A.262 ▪ budynek (dawny spichlerz), ul. Żeromskiego 8, nr rej.: 1084 z 07.11.1990 A.263 ▪ dom (dawny zajazd), ul. Żeromskiego 9, nr rej.: 1083 z 07.11.1990 A.264
	Korzecko	▪ kuźnia nr 60 (obecnie nr 81), nr rej.: 914 z 06.08.1976 A.265
	Milechowy	zespół mieszkalno-gospodarczy „Kolonja Wierna Rzeka”, nr rej.: 1037 z 08.11.1985 A.266
	Podzamcze Chęcińskie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zespół dworski: A.267/1-3 - dwór „starościński”, nr rej.: 7 z 20.07.1946 oraz 297 z 15.06.1967 - brama, nr rej.: 141 z 08.02.1932, 7 z 20.07.1946 oraz 278 z 15.06.1967 - park, nr rej.: 7 z 20.07.1946 oraz 297 z 15.06.1967
	Starochęciny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zespół kościoła fil. pw. św. Stanisława, nr rej.: 280 z 15.02.1967: A.268/1-3 - kościół, nr rej.: 337 z 04.12.1956 oraz 352 z 29.12.1956 - dzwonnica I, - dzwonnica II ▪ południowe przedpole Chęcin, decyzja. z dnia 18.01.2007 r A.449
	Tokarnia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ teren parku etnograficznego, nr rej.: 1187 z 17.07.1995 A.269 ▪ zespół dworca kolejowego, nr rej.: 1193/13 z 10.12.1998: A.270/1-2
	Wolica	<ul style="list-style-type: none"> - dworzec kolejowy, - dom mieszk., ul. Szkolna 31.
CHMIELNIK	Chmielnik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zespół kościoła par. pw. Niepokalanego Poczęcia NMP: A.273/1-3 - kościół, nr rej.: 73 z 7.11.1947, 240 z 02.10.1956 oraz 117 z 21.02.1966 - dzwonnica, nr rej.: 117 z 21.02.1966 - teren kościelny w granicach ogrodzenia, nr rej.: 73 z 07.11.1947 ▪ kościół fil. pw. św. Trójcy, nr rej.: 239 z 02.10.1956 oraz 118 z 21.02.1966 A.274

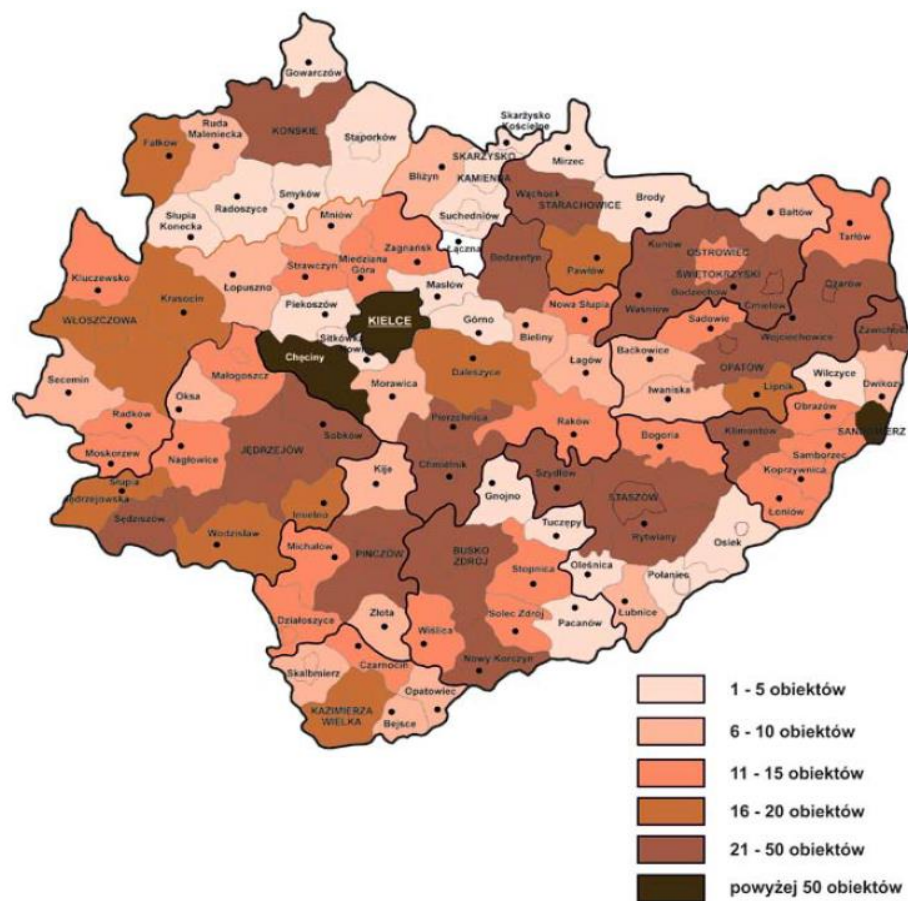
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ synagoga, nr rej.: 794 z 08.02.1958 oraz 119 z 21.02.1966 A.275 ▪ kamienica, ul. Jana Pawła II 4, nr rej.: 1123 z 06.08.1991 A.276 ▪ dom, ul. Konopnickiej 5, nr rej.: 1122 z 05.08.1991 A.277 ▪ kamienica, pl. Kościuszki 8, nr rej.: 1113 z 10.05.1991 A.278 ▪ willa, ul. Polna 9, nr rej.: 1118 z 16.07.1991 A.279 ▪ kamienica, Rynek 1, nr rej.: 1106 z 08.05.1991 A.280 ▪ kamienica, Rynek 3, nr rej.: 1102 z 04.04.1991 A.281 ▪ kamienica, Rynek 4, nr rej.: 1103 z 04.04.1991 A.282 ▪ kamienica, Rynek 9, nr rej.: 1108 z 10.05.1991 A.283 ▪ kamienica, Rynek 12, nr rej.: 1109 z 10.05.1991 A.284 ▪ kamienica, Rynek 14, nr rej.: 1110 z 10.05.1991 A.285 ▪ kamienica, Rynek 15, nr rej.: 1111 z 10.05.1991 A.286 ▪ kamienica, Rynek 16, nr rej.: 1105 z 08.05.1991 A.287 ▪ dom zajezdny, Rynek 26, nr rej.: 1107 z 08.05.1991 A.288 ▪ kamienica, ul. Sienkiewicza 3, nr rej.: 1121 z 05.08.1991 A.289 ▪ dom, ul. 13 Stycznia 12, nr rej.: 1119 z 16.07.1991 A.290 ▪ zespół willi, ul. 13 Stycznia 43 (willa, oficyna I, oficyna II, ogród), nr rej.: 1120 z 18.07.1991 A.291 ▪ dom, ul. Szydłowska 10, nr rej.: 1116 z 17.07.1991 A.292 ▪ dom, ul. Szydłowska 27/29, nr rej.: 1115 z 16.07.1991 A.293 ▪ kamienica, ul. Wolności 8, nr rej.: 1112 z 10.05.1991 A.294
	Lubania	<ul style="list-style-type: none"> ▪ park, nr rej.: 870 z 06.04.1960 A.295 ▪ pozostałości zespołu dworskiego A.296/1-2
	Łagiewniki	<ul style="list-style-type: none"> - spichlerz dworski, nr rej.: 787 z 08.02.1958 oraz 127 z 15.02.1972 - park, nr rej.: 581 z 11.12.1957
	Piotrkowice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kościół cmentarny pw. św. Stanisława Bpa (nr rej.: 252 z 16.10.1956 oraz 133 z 22.06.1967) wraz z otoczeniem w granicach od północy i wschodu w odległości 5 m od murów kościoła, od południa i zachodu w odległości 4 m od murów kościoła (decyzja z dn. 29.12.2015) A.297 ▪ zespół klasztorny bernardynów, nr rej.: 108 z 19.02.1966: A.298/1-4 - kościół, pw. Zwiastowania NMP, nr rej.: 253 z 16.10.1956 - kaplica loretańska, - klasztor, - dwie bramy wjazdowe.
	Piotrkowice - Tarnoskała	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zespół pałacowy, nr rej.: 767 z 29.01.1958 oraz 4 z 12.05.1965: A.303/1-6 - pawilon pn., nr rej.: 251 z 16.10.1956 - pawilon wsch., nr rej.: 251 z 16.10.1956 - pawilon pd., nr rej.: 251 z 16.10.1956 - pozostałości stajen, nr rej.: 767 z 29.01.1958 - studnia, nr rej.: 767 z 29.01.1958 - park, nr rej.: 580 z 11.12.1957
	Sędziejowice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zespół kościoła par. pw. św. Jakuba Starszego: A.299/1-2 - kościół, nr rej.: 356 z 04.01.1957 oraz 148 z 23.06.1967 - plebania, nr rej.: 148 z 23.06.1967 ▪ budynek stacyjny Jędrzejowskiej Kolei Dojazdowej, nr rej.: 1185/5 z 20.02.1995 A.300

	Suliszów	<ul style="list-style-type: none"> ruiny dworu, nr rej.: 778 z 08.02.1958 oraz 171 z 11.02.1967 A.301 Śladków Duży 22 pałac, nr rej.: 6 z 18.07.1946 oraz 110 z 21.02.1966 i park w granicach ogrodu, nr rej.: 6 z 18.07.1946, 578 z 11.12.1957 oraz 110 z 21.02.1966 A.302
	Jędrzejowska Kolej Dojazdowa: odcinek kolei wąskotorowej w obrębie terytorium miasta i gminy Chmielnik z wszystkimi torami, rozjazdami, przepustami, nr rej.: 1185/1 i 3 z 20.02.1995	
DALESZYCE	Cisów	<ul style="list-style-type: none"> kościół par. pw. św. Wojciecha, nr rej.: 375 z 14.01.1957 oraz 292 z 15.06.1967 A.305 cmentarz parafialny stary, nr rej.: 1148 z 25.06.1992 A.306 cmentarz parafialny nowy, nr rej.: 1149 z 25.06.1992 A.307 układ urbanistyczny, nr rej.: 1044 z 30.03.1988 A.308
	Daleszyce	<ul style="list-style-type: none"> zespół kościoła par. pw. św. Michała, nr rej.: 1040 z 30.03.1988: A.309/1-2 - kościół, - dzwonnica bramna. zespół cmentarza parafialnego: A.310/1-2 - teren cmentarza, nr rej.: 1140 z 17.06.1992 - kaplica cmentarna, nr rej.: 1043 z 30.03.1988 domy drewniane przy ul. Głowackiego, nr rej.: 201 z 20.10.1955 A.874 kapliczka przydrożna pw. św. Jana Nepomucena (przy drodze na Górno), A.311 nr rej.: 1041 z 30.03.1988
	Słupiec Rządowy	<ul style="list-style-type: none"> dwór, nr rej.: 503 z 09.09.1957 oraz 636 z 28.10.1971 A.312 młyn wodny, nr rej.: 805 z 15.05.1958 oraz 298 z 15.02.1967 A.313
	Suków	<ul style="list-style-type: none"> zespół kościoła par. pw. MB Królowej Polski, nr rej.: 1046 z 23.08.1988: A.314/1-2 - kościół, - plebania.
	Szczecno	<ul style="list-style-type: none"> zespół dworski: A.315/1-2 - dwór, nr rej.: 1042 z 30.03.1988 - park, nr rej.: 579 z 11.12.1957 oraz 1042 z 30.03.1988
GÓRNO	Góra Radostowa	<ul style="list-style-type: none"> teren góry w granicach gminy Górno, nr rej. 985 z 18.08.1978 oraz 985 z 22.04.1996 A.316
	Leszczyny	<ul style="list-style-type: none"> kościół par. pw. św. Jacka, nr rej.: 163 z 25.07.1966 A.317 cmentarz parafialny, nr rej.: 1130 z 12.05.1992 A.318 cmentarz parafialny „stary”, nr rej.: 1131 z 12.05.1992 A.319
	Wola Jachowa	<ul style="list-style-type: none"> kaplica pw. św. Joachima, nr rej.: 407 z 15.01.1957 oraz 300 z 15.06.1967 A.320

Źródło: Opracowanie własne na podstawie REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIEGO (stan z dnia 29.02.2016 r.) <http://zabkielce.prot.pl/dane/nieruchome.pdf>

Mapa 19. Liczba zabytków nieruchomych w gminach województwa świętokrzyskiego

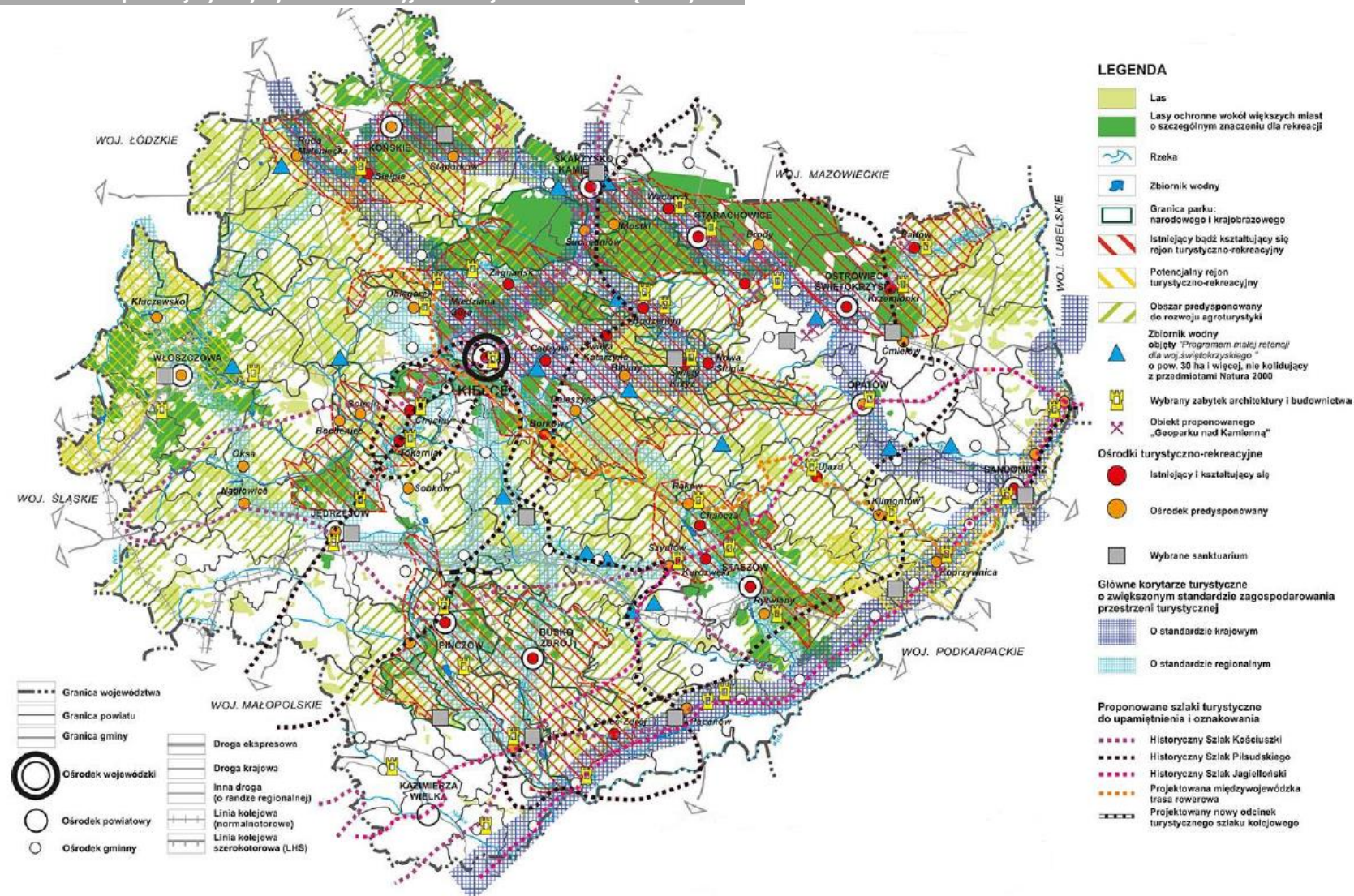
Mapa 20. Lista zabytków archeologicznych w gminach województwa świętokrzyskiego.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, 2014 r.

Mapa 21. Główne potencjały turystyczno-rekreacyjne w województwie świętokrzyskim.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, 2014 r.

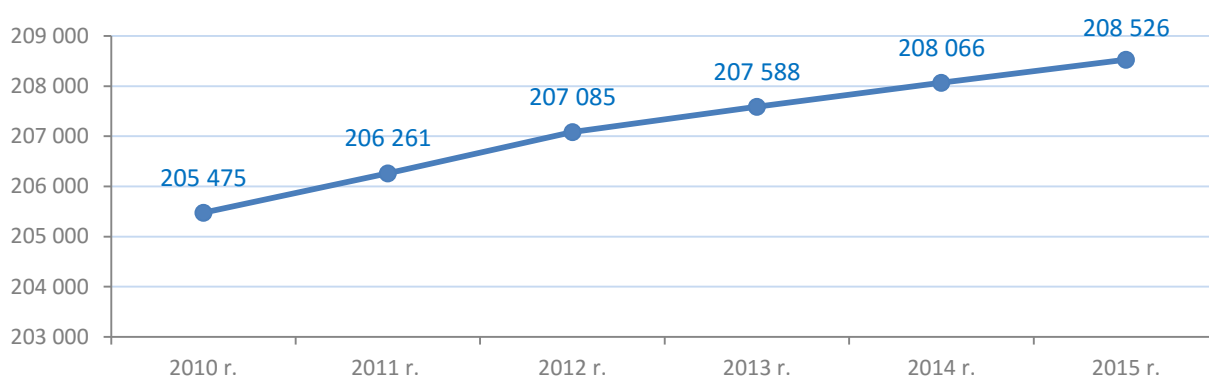

2. SPOŁECZEŃSTWO

2.1. Demografia

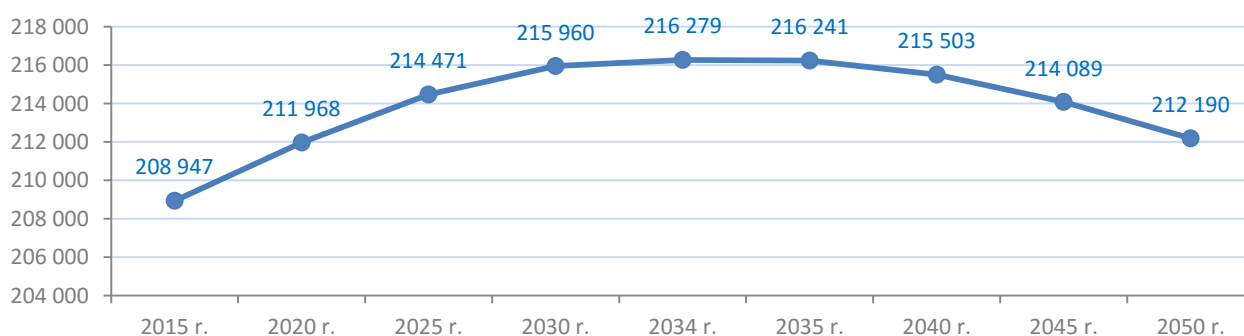
Pod względem liczby mieszkańców (208 526 osób na koniec 2015 r., GUS BDL) Powiat Kielecki plasuje się na 1 miejscu wśród 13 powiatów województwa świętokrzyskiego. Na przestrzeni ostatnich 6 lat liczba mieszkańców powiatu wzrosła o 3 051 osób (1,46)% i zgodnie z „Prognozą dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 (opracowaną w 2014 r. przez GUS)”, liczba ludności w powiecie będzie w dalszym ciągu rosła, by w roku 2020 osiągnąć liczbę 211 968 osób, a w 2034 aż 216 279 osób (wzrost o 3,58% w stosunku do roku 2015 r.). Następnie zgodnie w ww. prognozą od roku 2035 liczba ludności powiatu będzie stopniowo spadać, by w 2050 r. wynieść 212 190 osób.

Wykres 1. Liczba ludności w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015

Wykres 2. Prognoza liczby ludności w Powiecie Kieleckim w latach 2015-2050.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015

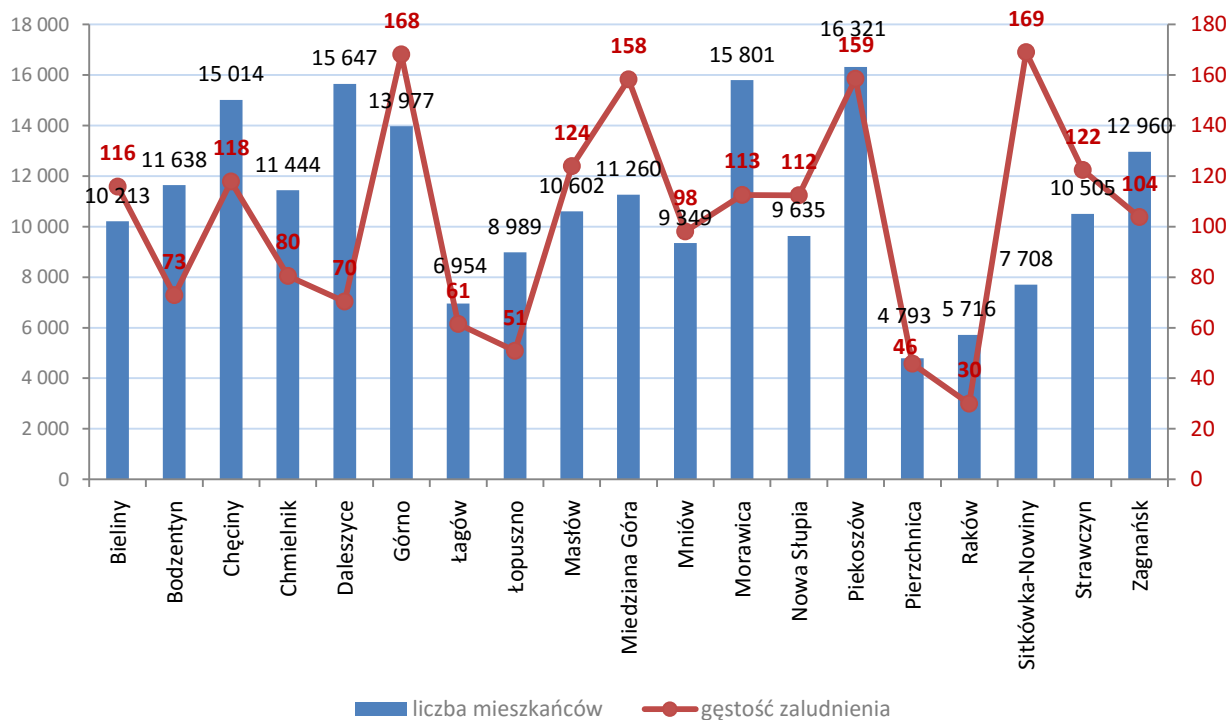
Największą liczbę mieszkańców notuje się w gminach: Piekoszów (16 321 os.), Morawica (15 801 os.), Daleszyce (15 647 os.) oraz Chęciny (15 014 os.).

Obszar Powiatu Kieleckiego charakteryzuje się typową dla terenów podmiejskich gęstością zaludnienia, wynoszącą 93 osób/km². Jest to wartość dużo niższa niż średnia wartość dla kraju, która wynosi 123 os./km² i nieco niższa od średniej w województwie świętokrzyskim, która

kształtuje się na poziomie 107 os./km². Najwyższą gęstość zaludnienia mają powiaty: skarżyski (195 os. /km²), ostrowiecki (182 os. /km²) i starachowicki (182 os. /km²) oraz gminy: Sitkówka-Nowiny (169 os./km²), Górno (168 os./km²), Piekoszów (159 os./km²) i Miedziana Góra (158 os./km²).

Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności i gęstości zaludnienia przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 3. Liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

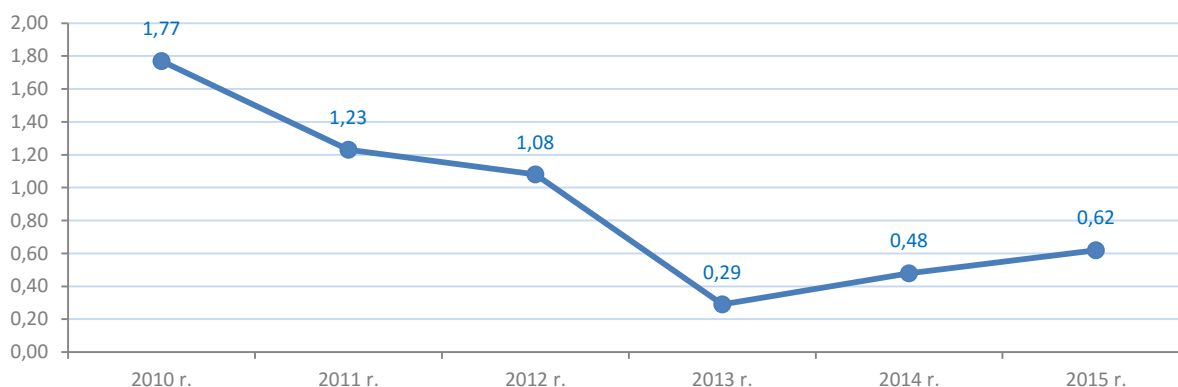

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015

Liczba ludności zamieszkująca obszar Powiatu Kieleckiego uzależniona jest między innymi od wskaźnika **przyrostu naturalnego** będącego różnicą pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów oraz od **salda migracji**, który jest różnicą między napływem a odpływem ludności z danego obszaru w określonym czasie. Główną przyczyną ciągłego wzrostu liczby ludności powiatu należy upatrywać w efekcie procesu suburbanizacji, czyli wyludnianiu się miasta Kielce i rozwoju strefy podmiejskiej, która w znacznej części pokrywa się z obszarem Powiatu Kieleckiego.

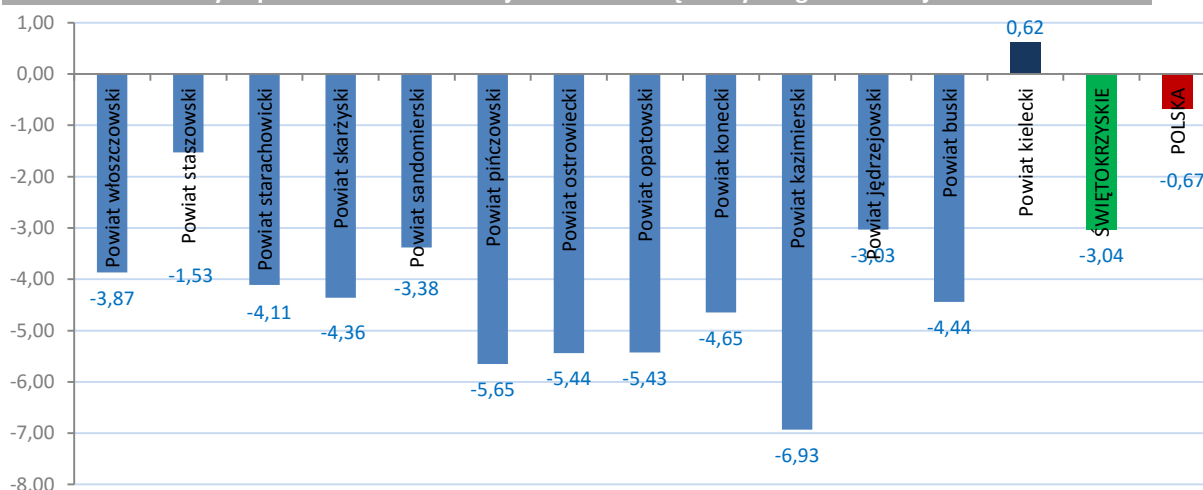
Przyrost naturalny na 1000 ludności w Powiecie Kieleckim w całym badanym okresie był dodatni, choć w ostatnich latach malejący. Najwyższy wskaźnik przyrostu naturalnego zanotowano w 2010 r. (1,77), najniższy w 2013 r. (0,29). Pod względem wskaźnika przyrostu naturalnego powiat wypada zdecydowanie najkorzystniej na tle województwa świętokrzyskiego oraz lepiej niż średnia dla naszego kraju.

Wykres 4. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015

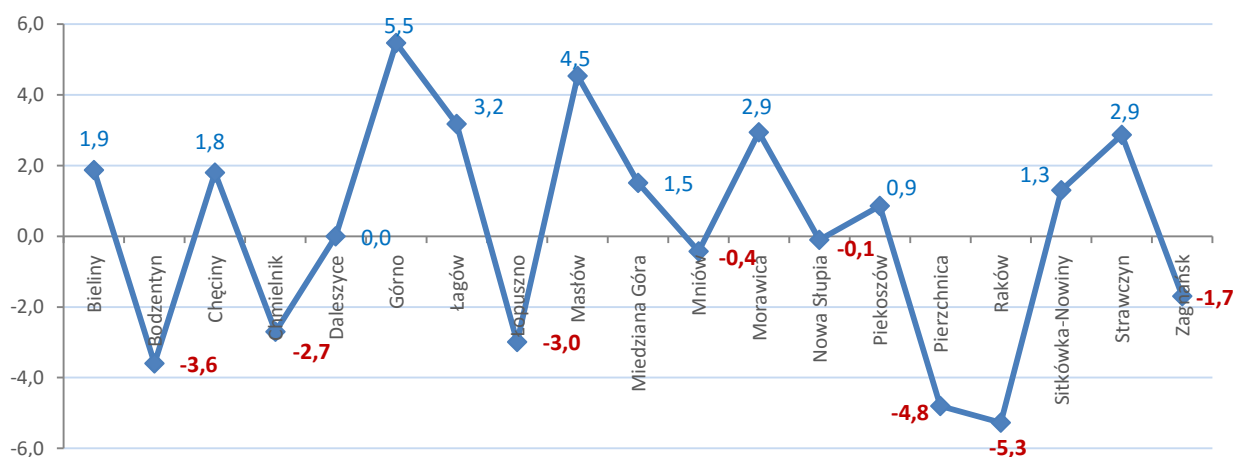
Wykres 5. Porównanie wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 ludności dla Powiatu Kieleckiego do wskaźników innych powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego i średniej dla Polski w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015

Najwyższy przyrost naturalny w 2015 r. zanotowano w gminach: Górnio, Masłów i Łągow.

Wykres 6. Wskaźnik przyrostu naturalnego w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

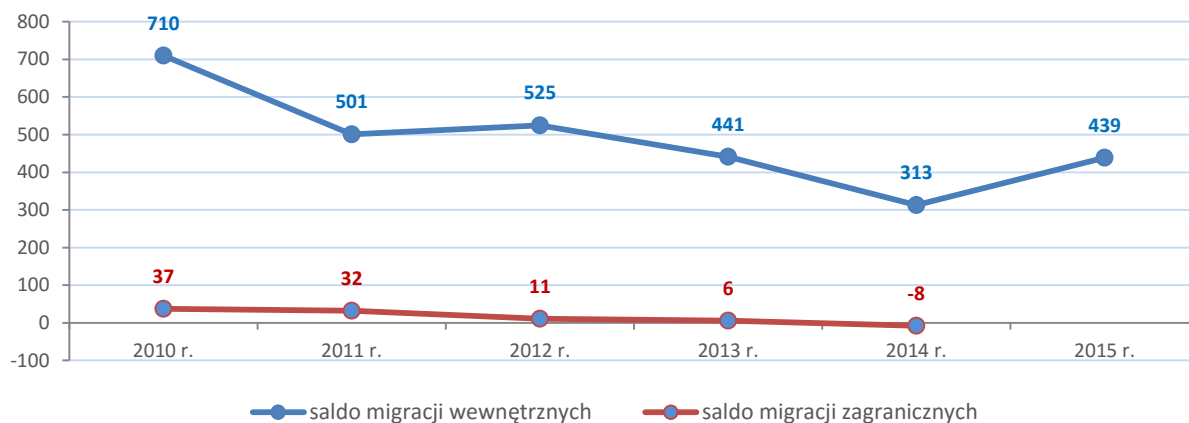

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015

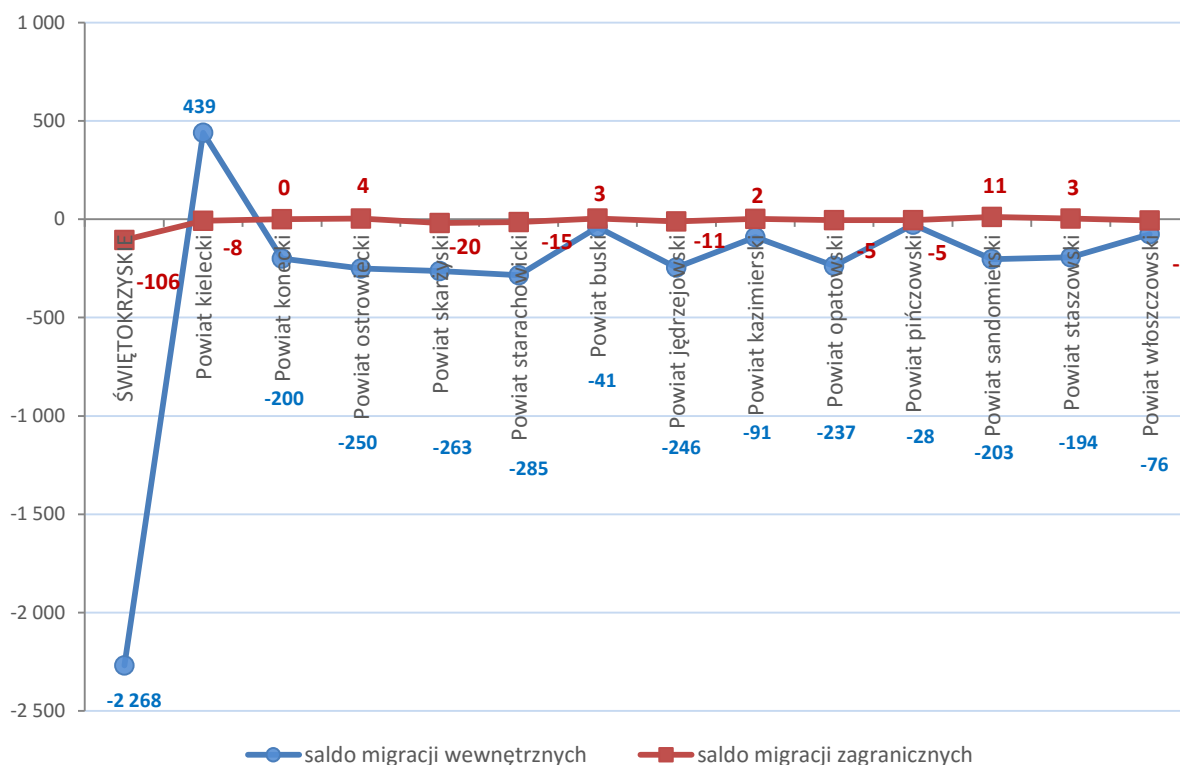
Ogólna sytuacja gospodarcza na rynku pracy w województwie świętokrzyskim wpływa na migracje ludności, zarówno zewnętrzne - zagraniczne jak i wewnętrzne. Mimo, że migracje powodują ciągle zmniejszanie się liczby mieszkańców w województwie świętokrzyskim, to saldo migracji dla Powiatu Kieleckiego jest dodatnie i o wiele korzystniejsze niż w innych powiatach województwa świętokrzyskiego.

Wykres 7. Wskaźnik salda migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015

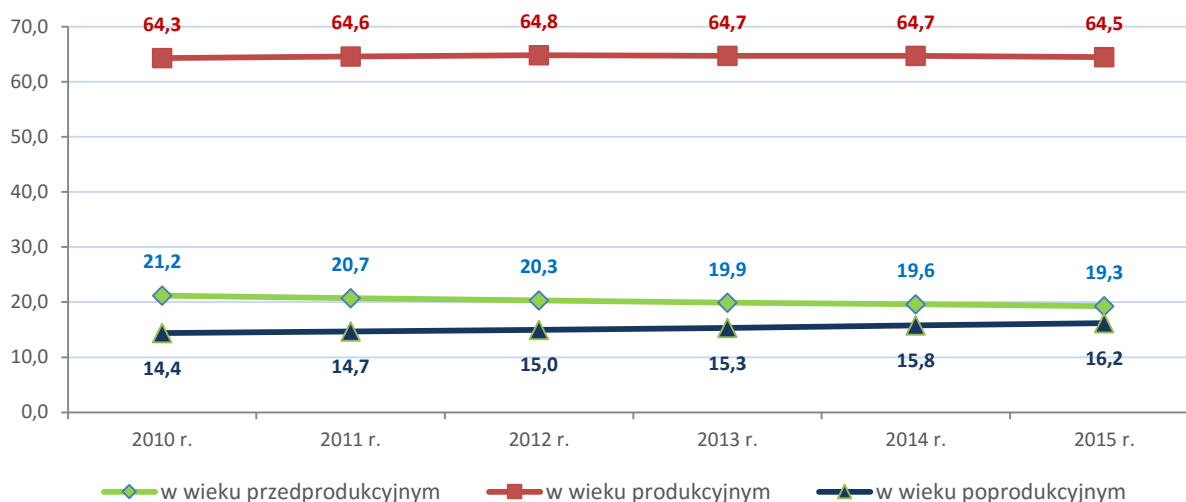
Wykres 8. Wskaźnik salda migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015

W strukturze wieku populacji Powiatu Kieleckiego od kilku lat regularnie maleje udział grupy ludności w wieku przedprodukcyjnym. Towarzyszy temu wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym. Jest to potwierdzenie ogólnokrajowego trendu związanego ze starzeniem się społeczeństwa.

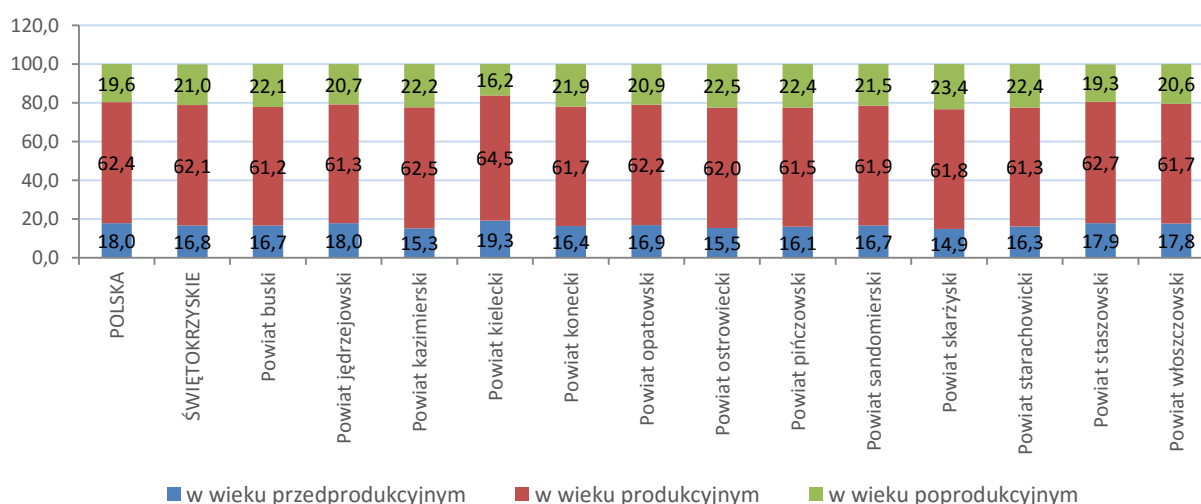
Wykres 9. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015 (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015

W Powiecie Kieleckim w wieku przedprodukcyjnym obecnie znajduje się 19,3% społeczeństwa, w wieku produkcyjnym jest 64,5% mieszkańców, natomiast w wieku poprodukcyjnym 16,2%.

Wykres 10. Struktura ludności Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski wg grup ekonomicznych w 2015 (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015

Przewiduje się, że w kolejnych latach następować będzie niekorzystna zmiana struktury wiekowej ludności na terenie Powiatu Kieleckiego, tak jak w większości powiatów województwa świętokrzyskiego. Wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, prowadzić będzie do

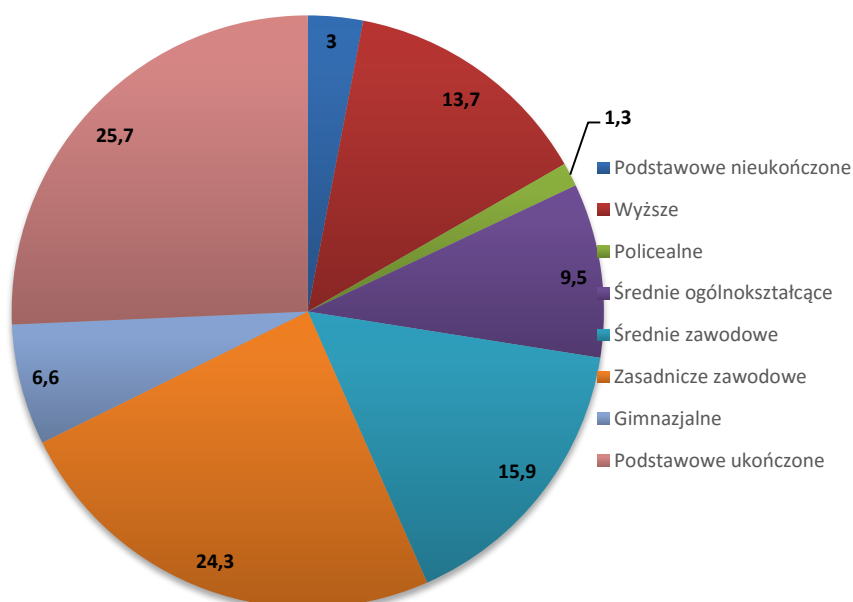
większego obciążenia osób pracujących kosztami utrzymania systemów ubezpieczenia społecznego. Obecny wskaźnik obciążenia demograficznego dla Powiatu Kieleckiego jest korzystniejszy niż dla Polski i województwa świętokrzyskiego.

2.2. Struktura wykształcenia mieszkańców

Wykształcenie ludności jest wskaźnikiem w dużym stopniu obrazującym potencjał regionu do rozwoju, zmiany struktury społeczno-gospodarczej i aktywności ekonomicznej.

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. w porównaniu do średniej krajowej mieszkańcy Powiatu Kieleckiego mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Powiecie Kieleckim największy odsetek ma wykształcenie **podstawowe ukończone** (27,5%) oraz **wyższe** (17,4%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie **zasadnicze zawodowe** (31,5%) oraz **podstawowe ukończone** (23,9%).

Wykres 11. Struktura wykształcenia ludności Powiatu Kieleckiego w 2011 (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, NSP 2011

Oczekiwane niekorzystne trendy demograficzne stanowią istotne wyzwania dla kreowanej obecnej i przyszłej polityki rozwoju Powiatu Kieleckiego. Polityka ta powinna brać pod uwagę takie uwarunkowania jak:

- malejące zapotrzebowanie na usługi edukacyjne w zakresie wychowania przedszkolnego oraz kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym (poziom gminny),
- konieczność tworzenia nowych miejsc pracy dla wzrastającej liczby osób w wieku produkcyjnym,
- dostosowanie zapotrzebowania na usługi służby zdrowia i pomocy społecznej do wzrastających potrzeb wynikających z procesów starzenia się ludności.

2.3. Mieszkalnictwo

Warunki mieszkaniowe to jeden z ważniejszych czynników świadczących o rozwoju gospodarczym społeczeństwa oraz stopniu jego zamożności.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2015 r. na terenie Powiatu Kieleckiego zlokalizowanych było 59 255 mieszkań wielorodzinnych i prywatnych o łącznej powierzchni użytkowej 5 219 936 m². Liczba mieszkań na przełomie lat 2010-2015 wzrosła o 2 868 szt. (54,84%), natomiast powierzchnia użytkowa wzrosła o 353 583 m² (6,77%).

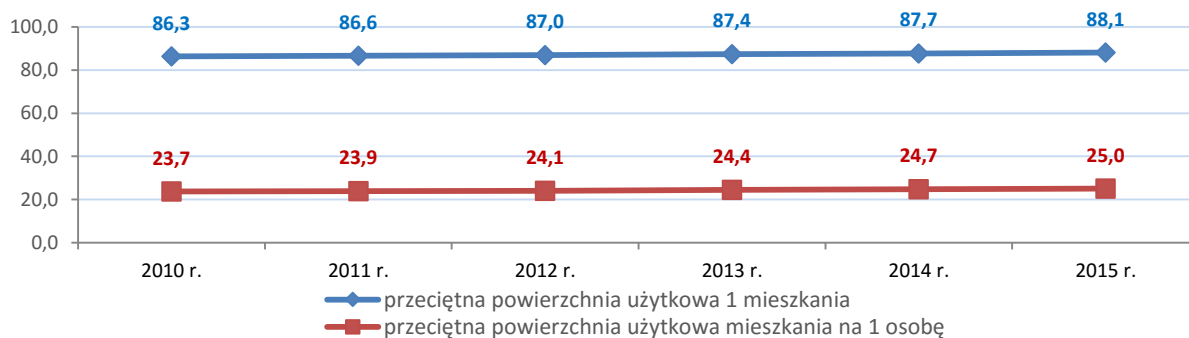
Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe w Powiecie Kieleckim oraz porównanie stanu zasobów i warunków mieszkaniowych na terenie województwa świętokrzyskiego i Polski.

L.p.	Nazwa powiatu	Ogółem budynki mieszkalne	Ogółem mieszkania	Ogółem izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań	Przeciętna powierzchnia użytkowa	
						1 miesz.	na 1 os.
	POLSKA	6 244 730	14 119 452	53 961 309	1 039 071 275	73,6	27,0
	ŚWIĘTOKRZYSKIE	274 110	439 069	1 654 703	32 530 504	74,1	25,9
1.	Powiat kielecki	54 011	59 255	247 647	5 219 936	88,1	25,0
2.	Powiat konecki	22 448	29 763	108 790	2 131 004	71,6	25,9
3.	Powiat ostrowiecki	20 961	40 909	150 053	2 768 379	67,7	24,6
4.	Powiat skarżyski	13 765	30 325	109 519	1 950 289	64,3	25,3
5.	Powiat starachowicki	17 763	32 232	118 346	2 217 529	68,8	24,1
6.	Powiat buski	20 161	24 739	101 742	2 095 786	84,7	28,7
7.	Powiat jędrzejowski	23 072	29 778	113 729	2 338 228	78,5	26,8
18.	Powiat kazimierski	9 549	10 936	46 429	1 014 394	92,8	29,4
19.	Powiat opatowski	15 294	18 571	66 134	1 437 783	77,4	26,7
10.	Powiat pińczowski	10 866	14 306	56 577	1 142 250	79,8	28,5
11.	Powiat sandomierski	18 819	25 580	101 520	2 093 845	81,9	26,4
12.	Powiat staszowski	18 226	23 563	96 205	1 948 900	82,7	26,7
13.	Powiat włoszczowski	13 562	16 183	61 783	1 319 582	81,5	28,7
RAZEM (1-13):		258 497	356 140	1 378 474	27 677 905	78,4	26,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

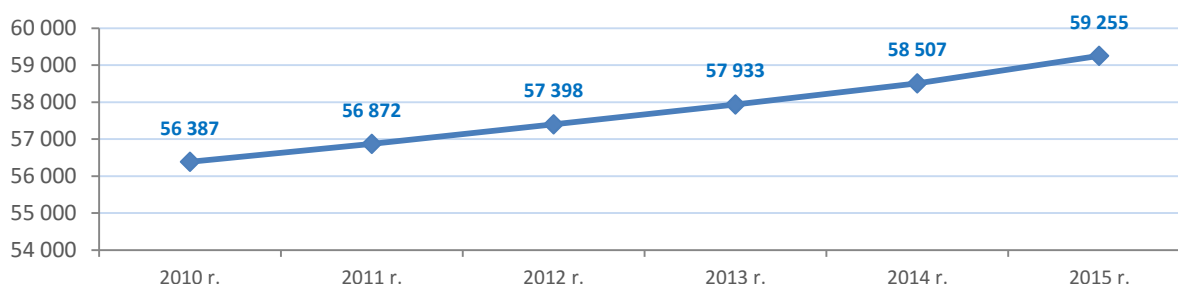
Wskaźnik powierzchni mieszkalnej przypadającej na jednego mieszkańca Powiatu Kieleckiego wyniósł w roku 2015 – 25,0 m² i wzrósł w odniesieniu do 2010 roku o 1,3 m²/osobę. Średnia powierzchnia użytkowa przeciętnego mieszkania w 2015 r. wyniosła 88,1 m² i wzrosła w odniesieniu do 2010 roku o 1,8 m².

Wykres 12. Wskaźnik przeciętnej powierzchni 1 mieszkania i przeciętnej powierzchni mieszkania na 1 osobę w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015.

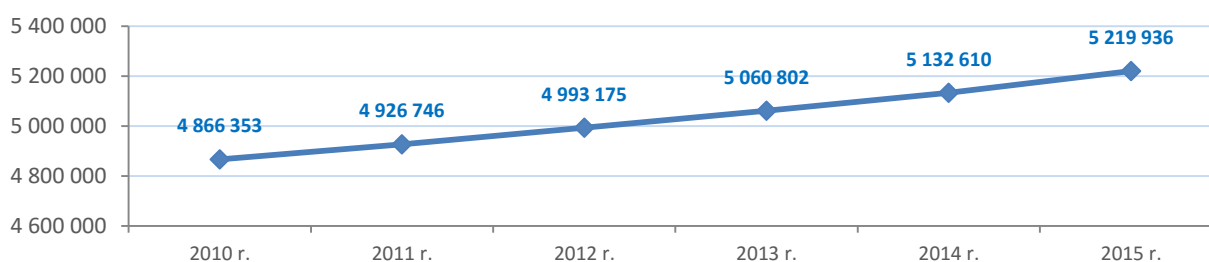
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 13. Liczba mieszkań w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 14. Powierzchnia użytkowa mieszkań w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wyposażenie mieszkań zlokalizowanych na terenie Powiatu Kieleckiego w podstawowe media i porównanie do pozostałych powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego obrazuje poniższa tabela. Najwyższy wskaźnik wyposażenia mieszkań na wsi w dostęp do: **wodociągu** występuje w powiatach - kieleckim, starachowickim i buskim, **łazienki** w powiatach - kieleckim, kazimierskim i sandomierskim, **centralnego ogrzewania** w powiatach - kieleckim, skarżyskim i starachowickim.

Tabela 13. Wyposażenie mieszkań zlokalizowanych na terenie Powiatu Kieleckiego w instalacje (w % ogółu mieszkań).

L.p.	Nazwa powiatu	W miastach			Na wsi		
		wodociąg	łazienka	centralne ogrzewanie	wodociąg	łazienka	centralne ogrzewanie
	POLSKA	99,0	95,4	86,9	91,9	82,2	70,6
	ŚWIĘTOKRZYSKIE	97,6	94,1	90,8	86,5	72,6	65,9
1.	Powiat kielecki	95,1	84,5	79,9	90,7	77,3	74,0
2.	Powiat konecki	96,5	94,0	91,3	77,7	61,5	58,7
3.	Powiat ostrowiecki	97,7	93,7	89,7	84,6	70,8	66,1
4.	Powiat skarżyski	96,2	91,1	87,2	88,4	68,4	72,5
5.	Powiat starachowicki	96,6	91,5	88,7	90,0	73,1	75,0
6.	Powiat buski	99,4	98,0	96,0	88,7	74,6	66,4
7.	Powiat jędrzejowski	96,9	91,7	84,2	81,7	69,8	57,9
18.	Powiat kazimierski	95,8	90,7	80,1	87,5	77,2	58,6
19.	Powiat opatowski	96,0	91,6	88,3	84,6	65,7	60,7
10.	Powiat pińczowski	99,1	96,0	91,8	85,6	74,7	63,2
11.	Powiat sandomierski	96,7	93,3	89,9	87,5	76,8	67,1
12.	Powiat staszowski	98,4	94,3	91,7	87,9	72,3	63,1
13.	Powiat włoszczowski	96,9	92,3	86,2	83,7	73,1	57,3
	WARTOŚĆ ŚREDNIA (1-13):	97,0	92,5	88,1	86,0	71,9	64,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2014.

Zestawienie warunków wyposażenia techniczno-sanitarnego Powiatu Kieleckiego ze średnią dla woj. świętokrzyskiego wypada porównywalnie. W przypadku posiadania przez mieszkańców terenów wiejskich centralnego ogrzewania, wodociągu i łazienki Powiat Kielecki wypada powyżej średniej wojewódzkiej i niewiele gorzej od średnich ogólnopolskich.

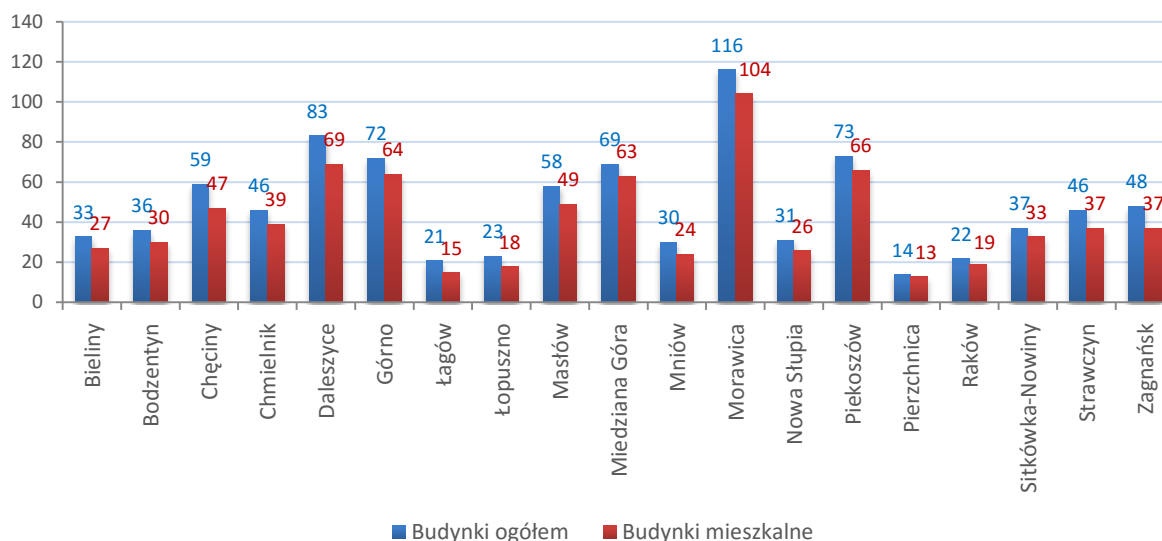
Najważniejsze dane dotyczące nowych zasobów mieszkaniowych w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego zostały zaprezentowane w poniższej tabeli i na poniższym wykresie.

Tabela 14. Budynki nowe mieszkalne, jednomieszkaniowe oraz budynki jednorodzinne nieprzystosowane do stałego zamieszkania oddane do użytkowania w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

L.p.	Nazwa gminy	Budynki ogółem	Budynki mieszkalne	Budynki jednomieszkaniowe oraz budynki jednorodzinne nieprzystosowane do stałego zamieszkania
1.	Bieliny	14	7	27
2.	Bodzentyn	18	11	30
3.	Chęciny	33	28	43
4.	Chmielnik	24	27	39
5.	Daleszyce	37	44	68
6.	Górno	36	57	64
7.	Łagów	3	3	15
8.	Łopuszno	13	12	18
9.	Masłów	50	65	49
10.	Miedziana Góra	54	62	63
11.	Mniów	22	16	23
12.	Morawica	73	86	103
13.	Nowa Słupia	6	11	26
14.	Piekoszów	51	62	65
15.	Pierzchnica	12	8	13
16.	Raków	10	15	19
17.	Sitkówka-Nowiny	37	35	30
18.	Strawczyn	32	38	37
19.	Zagnańsk	22	36	36
RAZEM:		547	623	768

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 15. Budynki nowe oddane do użytkowania w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

2.4. Struktura zatrudnienia i rynek pracy

Liczba osób pracujących w Powiecie Kieleckim na przestrzeni lat 2010-2014 podlegała nieznacznym wahaniom, jednak przyjmuje tendencję wzrostową. Od 2010 r. liczba pracujących stale rośnie. W 2014 r. osiągnęła wartość 47 971 osób pracujących (wzrost w stosunku do roku 2010 o 1 793 osoby, tj.: 3,75%).

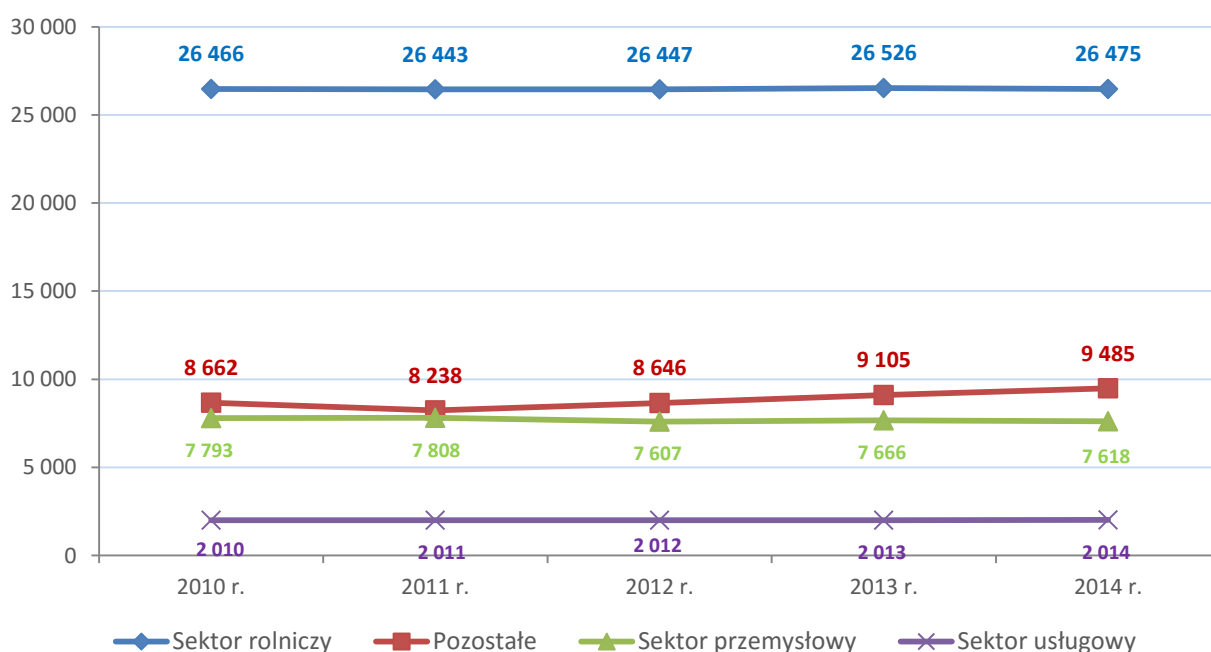
W Powiecie Kieleckim na 1000 mieszkańców pracuje 105 osób. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa świętokrzyskiego (184 osób) oraz znacznie mniej od wartości dla Polski (232 osób). 51,2% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 48,8% mężczyźni.

Z 47 971 aktywnych zawodowo mieszkańców Powiatu Kieleckiego: 18 845 osób wyjeżdża do pracy do innych powiatów i miasta Kielce, a 7 089 aktywnych zawodowo przyjeżdża do pracy spoza powiatu - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy jest ujemne i wynosi (-11 756).

Najwięcej aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu kieleckiego 55,19% pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 15,88% w przemyśle i budownictwie, a 4,20% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 4,20% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

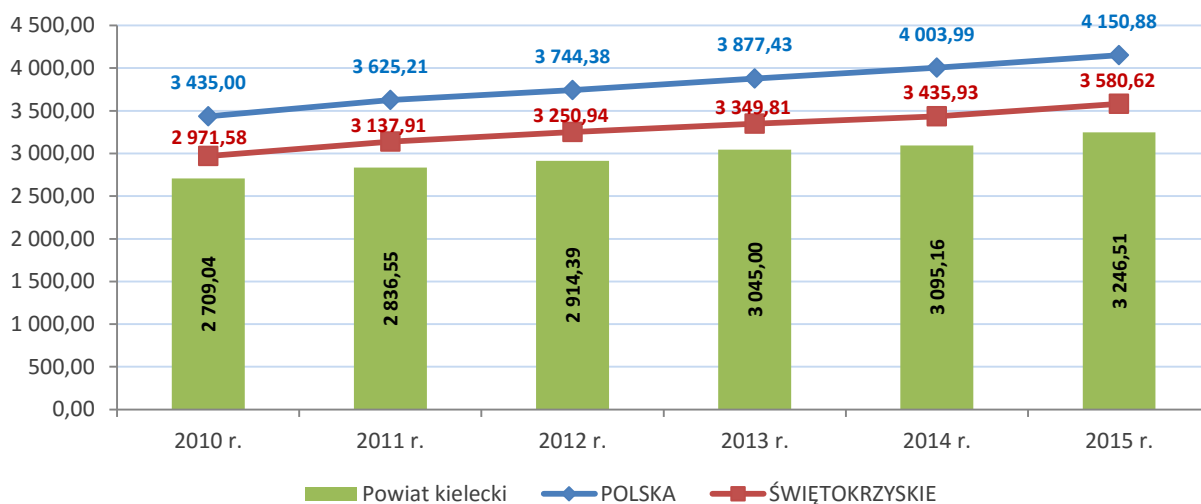
Średniomiesięczne wynagrodzenie mieszkańców Powiatu Kieleckiego jest o 22,70% niższe niż średnia krajowa i o 9,92% niższe od średniej w województwie świętokrzyskim.

Wykres 16. Liczba osób pracujących według sektorów ekonomicznych w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 17. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w Powiecie Kieleckim, województwie świętokrzyskim i Polsce.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

2.5. Bezrobocie

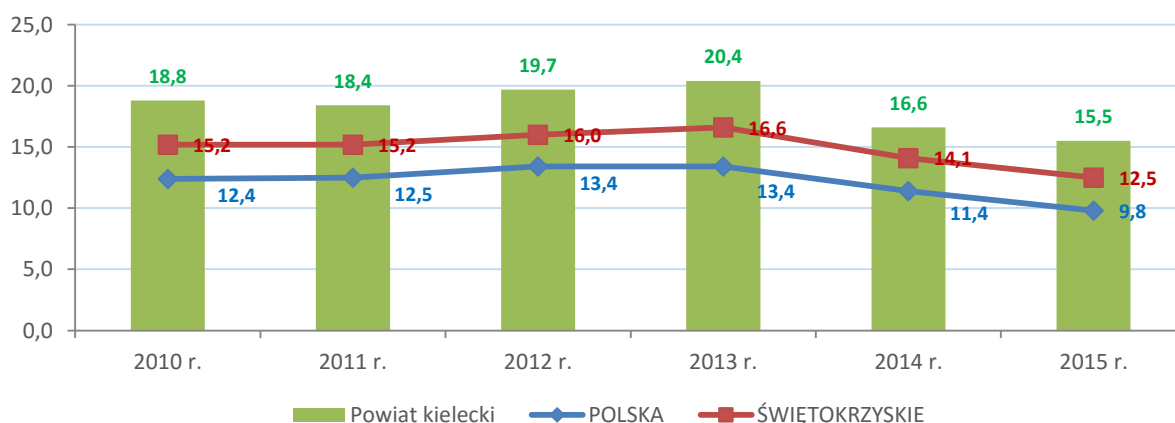
Wskaźnik bezrobocia mówi dużo o ogólnej kondycji gospodarczej na danym obszarze. Brak dochodów przekłada się również na życie całych rodzin.

Skala bezrobocia w Powiecie Kieleckim jest głównym problemem społecznym i gospodarczym, który negatywnie wpływa na rozwój ekonomiczny społeczności lokalnej.

Na obszarze Powiatu Kieleckiego problemem bezrobocia zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach, który swoim zakresem działania obejmuje teren całego powiatu.

Bezrobocie rejestrowane w Powiecie Kieleckim w 2015 r. wynosiło 15,3% (15,5% wśród kobiet i 15,1% wśród mężczyzn). Jest to znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski.

Wykres 18. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Kieleckim, województwie świętokrzyskim i Polsce.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Bezrobocie dotyka przede wszystkim osoby młode. Na koniec 2015 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata – 3 466 osób, a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 31,01%.

Łącznie osoby w wieku mobilnym zawodowo, czyli między 18 a 44 rokiem życia, stanowią 70,39% (7 868 osób) zarejestrowanych bezrobotnych. Najmniejszą grupę osób pozostających bez pracy stanowią osoby powyżej 55 roku życia – 13,46 % (1 504 osoby).

W ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych przeważają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym 27,79% (3 106 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym 25,61% (2 862 osoby).

Osoby z wykształceniem wyższym stanowią 14,88% (1 663 osoby) wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych.

Szczegółowe dane dotyczące struktury osób bezrobotnych zostały zaprezentowane w poniższych tabelach.

Tabela15. Struktura osób bezrobotnych w Powiecie Kieleckim.

Wyszczególnienie		31.XII. 2010 r.	31.XII. 2011 r.	31.XII. 2012 r.	31.XII. 2013 r.	31.XII. 2014 r.	31.XII. 2015 r.
DANE OGÓLNE:							
Stopa bezrobocia	Polska	12,4	12,5	13,4	13,4	11,5	9,8
	Województwo	15,2	15,2	16,0	16,5	14,2	12,5
	Powiat	18,8	18,4	19,7	20,6	16,9	15,5
Liczba ofert pracy		7451	3626	4519	4728	7230	6252
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych							
Ogółem:		13261	13214	14240	15107	12059	11177
w tym: kobiety		6584	6682	6733	7142	5599	5224
Z prawem do zasiłku		2759	2868	3604	1940	1478	1435
w tym: kobiety		1204	1338	1623	738	628	639
w tym: poprzednio pracujących		9719	9964	11143	11696	9458	8880
w tym: zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy		106	112	656	1135	976	830
w tym: dotychczas niepracujące		3542	3250	3097	3411	1354	2297
Po raz pierwszy		214	213	222	199	172	160
Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych							
Ogółem:		23911	17055	17255	18842	17444	18210
z powodu podjęcia pracy		8052	7021	6972	7670	7620	8498
Bezrobotni wg wykształcenia							
Wyższe		1596	1895	1957	2239	1741	1663
Policealne i średnie zawodowe		3373	3424	3683	3810	3059	2862
Średnie ogólnokształcące		1414	1348	1276	1435	1134	1088
Zasadnicze zawodowe		3876	3771	4213	4348	3421	3106
Gimnazjalne i poniżej		3002	2776	3111	3275	2704	2458
Bezrobotni wg wieku							
18-24		3393	3225	3250	3514	2563	2295
25-34		4272	4231	4579	4616	3742	3466
35-44		2380	2486	2844	2886	2316	2107
45-54		2287	2204	2325	2475	1969	1805

55-59	744	819	970	1205	1042	1032
60-64	182	247	272	411	427	472
Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy						
Do 1 miesiąca	1499	1274	1565	1341	1319	973
1-3 miesiące	2852	2306	2866	2545	2315	2567
3-6 miesięcy	3079	2441	2550	2938	1944	1988
6-12 miesięcy	2758	3249	3086	3213	2106	2076
12-24 miesięcy	1814	2688	260	3059	2264	1624
Powyżej 24 miesięcy	1259	1256	1573	2011	2111	1949

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach

Tabela 16. Wybrane kategorie osób bezrobotnych w 2015 r.

Wyszczególnienie	OGÓŁEM	
	RAZEM	KOBIETY
ZAMIESZKALI NA WSI	10571	4942
W TYM: POSIADAJĄCY GOSPODARSTWO ROLNE	1531	771
OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI	670	369
CUDZOZIEMCY	7	4
BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	3301	1517
BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO	3158	1642
KOBIETY, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA	1241	1241
OSOBY BĘDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY	9609	4596
DO 30 ROKU ŻYCIA	4256	2132
W TYM: DO 25 ROKU ŻYCIA	2295	1073
DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE	5608	2769
POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	2455	842
KORZYSTAJĄCE ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ	5	4
POSIADAJĄCE CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA	1552	1279
POSIADAJĄCE CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO NIEPEŁNOSPRAWNE DO 18 ROKU ŻYCIA	19	8
NIEPEŁNOSPRAWNI	569	268

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach

Tabela 17. Osoby bezrobotne w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2015 r.

L.p.	Jednostka terytorialna	Bezrobotni	Udział % w stosunku do całego powiatu	w tym kobiety
1.	Bieliny	598	5,35	303
2.	Bodzentyn	768	6,87	331
3.	Chęciny	715	6,40	375
4.	Chmielnik	706	6,32	340
5.	Daleszyce	975	8,72	404
6.	Górno	613	5,48	277
7.	Łągów	353	3,16	152
8.	Łopuszno	572	5,12	302
9.	Masłów	524	4,69	228
10.	Miedziana Góra	482	4,31	223
11.	Mniów	598	5,35	287
12.	Morawica	538	4,81	256
13.	Nowa Słupia	661	5,91	289
14.	Piekoszów	830	7,43	398
15.	Pierzchnica	313	2,80	134
16.	Raków	319	2,85	154
17.	Sitkówka-Nowiny	334	2,99	167
18.	Strawczyn	546	4,89	268
19.	Zagnańsk	732	6,55	336
RAZEM:		11177	100	5224

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach

3. GOSPODARKA

3.1. Rolnictwo

Rolnictwo jest podstawowym działem gospodarki, gdyż zaspokaja elementarne potrzeby ludności – wytwarza żywność oraz wiele innych produktów dostarczanych do różnych gałęzi przemysłu m.in. spożywczego, chemicznego i włókienniczego. Dział ten, daje źródło utrzymania znacznej części społeczeństwa. Rolnictwo jest jednym z głównych sektorów gospodarki Powiatu Kieleckiego, na co wskazuje m.in. struktura użytkowania gruntów i struktura zatrudnienia ludności.

Warunki agroklimatyczne - charakterystyka mikroklimatu i zmienność warunków klimatycznych ma istotny wpływ na wysokość plonowania roślin uprawnych. Warunki te w Powiecie Kieleckim są zróżnicowane. Najmniej korzystne występują w obrębie Gór Świętokrzyskich, najkorzystniejsze w południowo – wschodniej części powiatu (Bodzentyn, Nowa Słupia i Łagów).

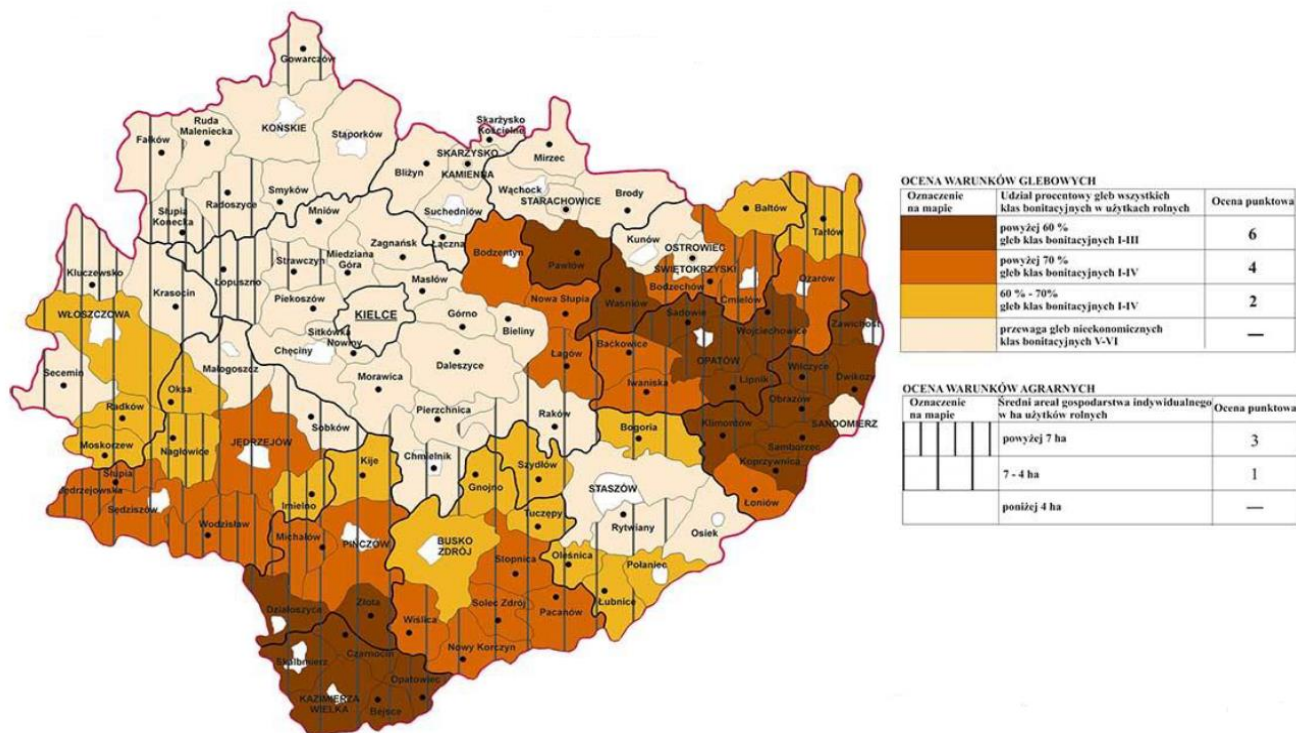
Na rozwój rolnictwa wpływa wiele czynników, zarówno przyrodniczych takich jak: żyzność gleb, warunki klimatyczne, stosunki wodne, ukształtowanie powierzchni (szczegółowo opisane w rodz. 1.5.4.), jak i pozaprzyrodniczych m.in.: sposób gospodarowania (nawożenie mineralne, mechanizacja rolnictwa) czy stosunki własnościowe.

Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego, 2010 (dane z uwzględnieniem aktualizacji z grudnia 2014 r.) **grunty ogółem** w Powiecie Kieleckim zajmowały **109 871,03 ha**. Największą powierzchnię gruntów ogółem zajmowały **użytki rolne 89 693,39 ha**. **Sady** zajmowały **1 326,33 ha**, **łąki 25 998,76 ha**, natomiast pastwiska **1 818,63 ha**. **Pozostałe użytki rolne 14 374,06 ha**. Lasy i grunty leśne zajmowały **11 751,37 ha**. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wyniosła 3,17 ha.

Na terenie powiatu znajduje się 27 932 gospodarstw rolnych. Najwięcej gospodarstw jest w gminie Daleszyce - 2 401, a najmniej w gminie Sitkówka-Nowiny - 585.

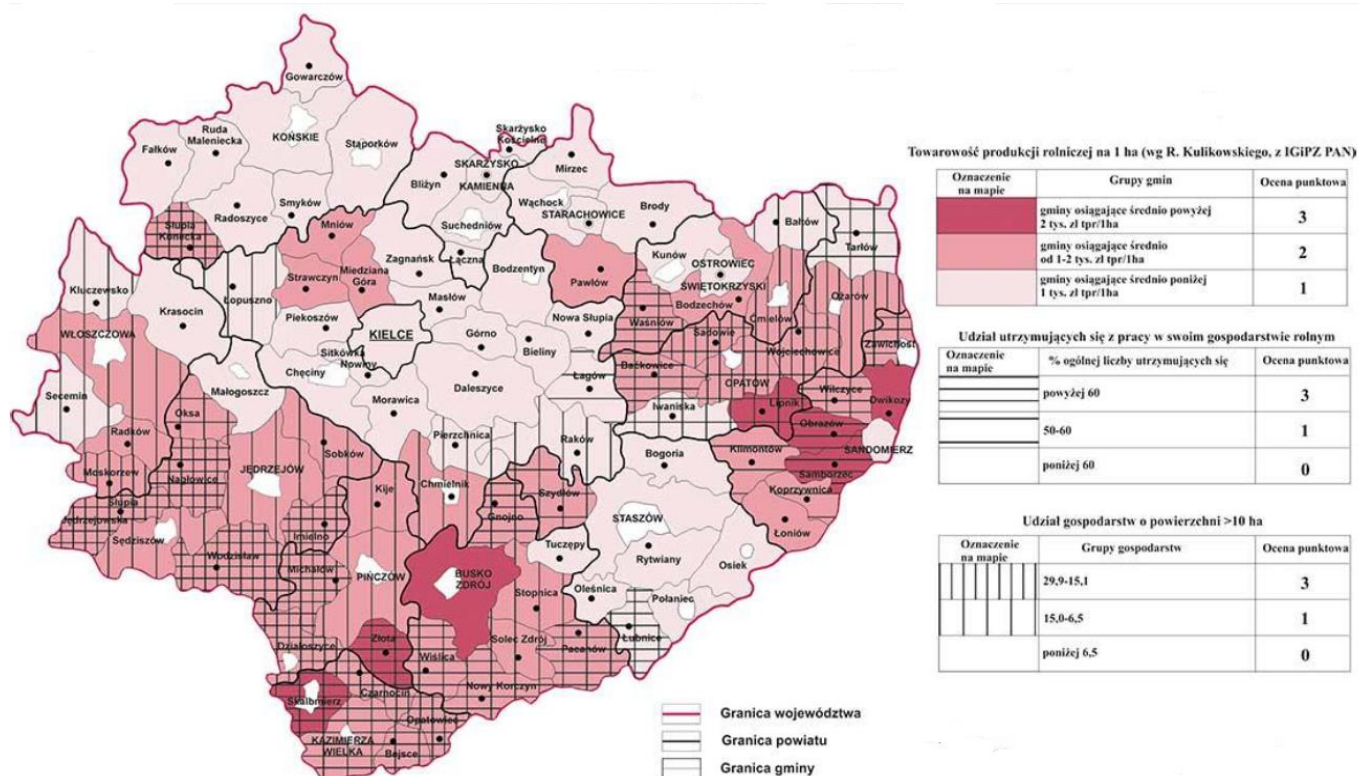
Szczegółową strukturę obszarową gospodarstw rolnych i ocenę warunków glebowych i agrarnych na terenie Powiatu Kieleckiego przedstawia poniższa tabela oraz poniższe mapy i wykresy.

Mapa 22. Ocena warunków glebowych i agrarnych województwa świętokrzyskiego i Powiatu Kieleckiego (uwarunkowania).

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, 2014 r.

Mapa 23. Towarowość produkcji rolniczej w województwie świętokrzyskim i Powiecie Kieleckim (uwarunkowania).

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, 2014 r.

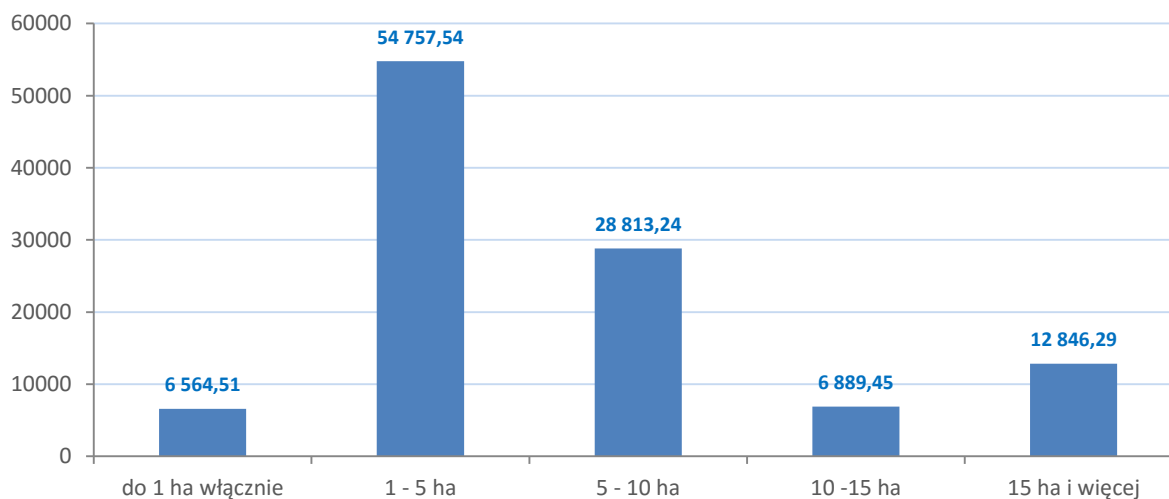

Tabela 18. Gospodarstwa i powierzchnia użytków rolnych w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

L.p.	Nazwa gminy	Liczba gospodarstw		Powierzchnia użytków rolnych		Średnia powierzchnia użytków rolnych	
		2002	2010	2002	2010	2002	2010
1.	Bieliny	1586	1549	5077	4729	3,20	3,05
2.	Bodzentyn	2302	2139	7203	6274	3,13	2,93
3.	Chęciny	2359	1998	6780	5206	2,87	2,61
4.	Chmielnik	1836	1385	6977	5402	3,80	3,90
5.	Daleszyce	2401	2163	6252	5000	2,60	2,31
6.	Górno	1997	1839	5955	5172	2,98	2,81
7.	Łagów	1419	1202	6323	5692	4,46	4,74
8.	Łopuszno	1604	1439	8420	7540	5,25	5,24
9.	Masłów	1450	838	3421	2447	2,36	2,92
10.	Miedziana Góra	1622	1570	2748	2353	1,69	1,50
11.	Mniów	1817	1756	5145	4699	2,83	2,68
12.	Morawica	1851	1387	6113	4758	3,30	3,43
13.	Nowa Słupia	1931	1508	4785	4074	2,48	2,70
14.	Piekoszów	2330	1423	5702	4215	2,45	2,96
15.	Pierzchnica	1002	854	4700	4211	4,69	4,93
16.	Raków	1403	943	6408	4690	4,57	4,98
17.	Sitkówka-Nowiny	585	381	1217	894	2,08	2,34
18.	Strawczyn	1635	1654	5723	5313	3,50	3,21
19.	Zagnańsk	2246	1906	3362	2065	1,50	1,08
RAZEM POWIAT KIELECKI:		33376	27932	102311	84734	3,14	3,17

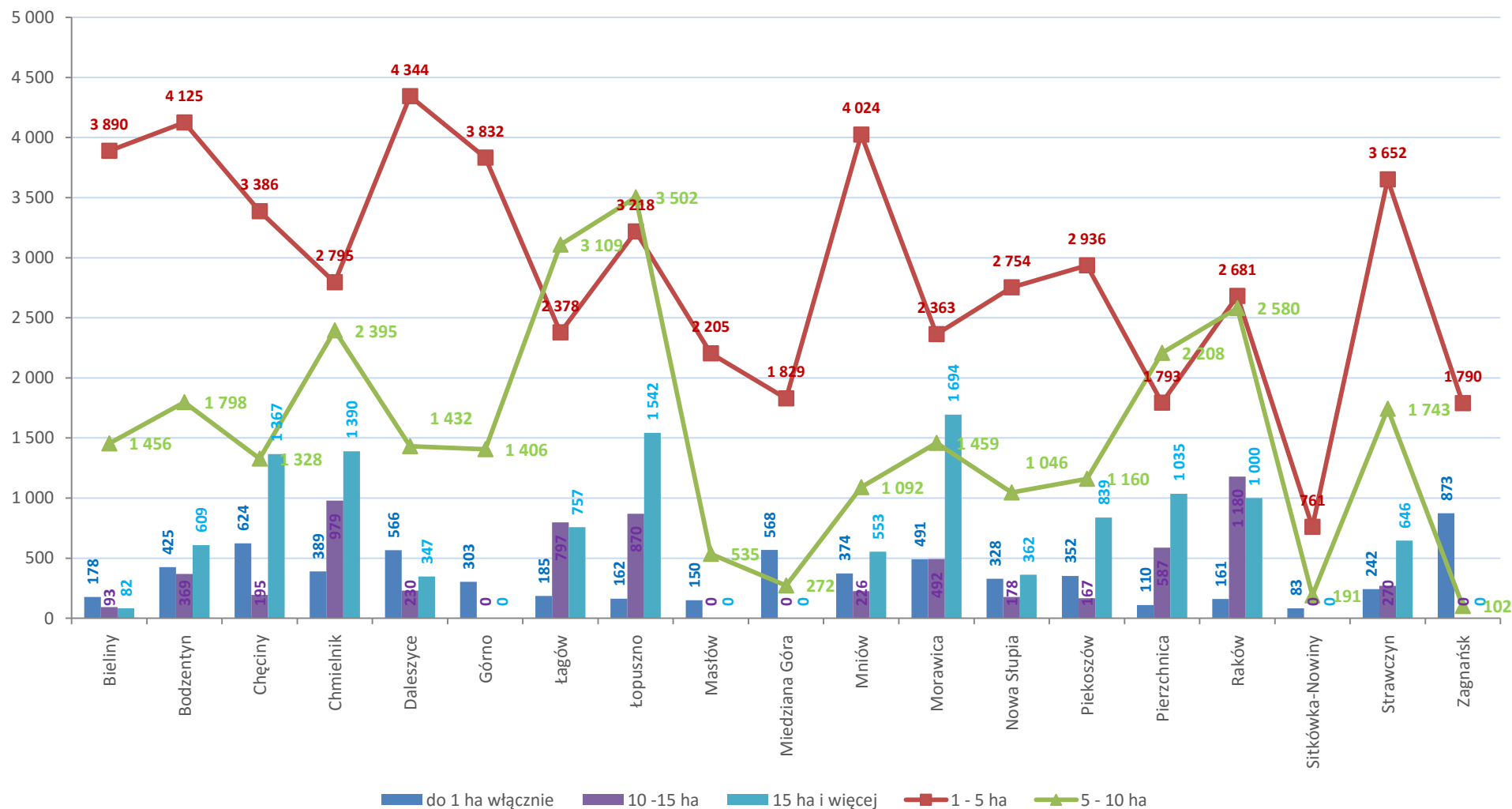
Źródło: Opracowanie własne na podstawie publikacji: Charakterystyka gospodarstw rolnych w podregionach, powiatach i gminach województwa świętokrzyskiego Powszechny Spis Rolny 2010. Kielce, 2012.

Wykres 19. Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w Powiecie Kieleckim (w ha).

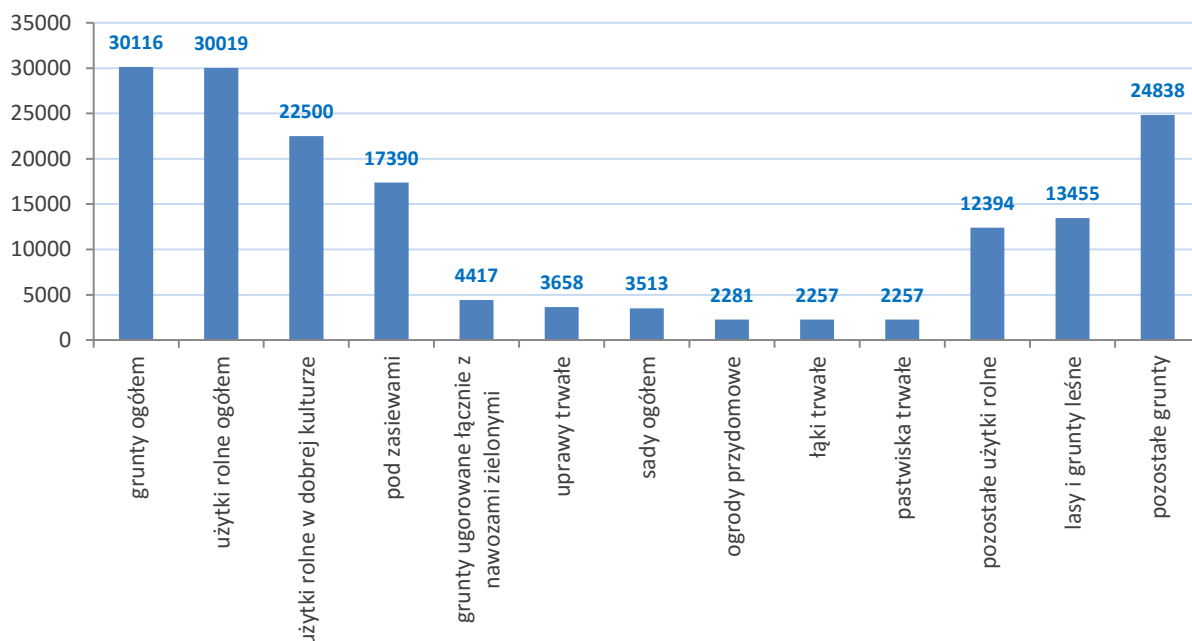
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL, Powszechne Spisy Rolne 2010 - aktualizacja 18.12.2014 r. (wg siedziby gospodarstwa).

Wykres 20. Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego (zaokrąglono do pełnych ha).

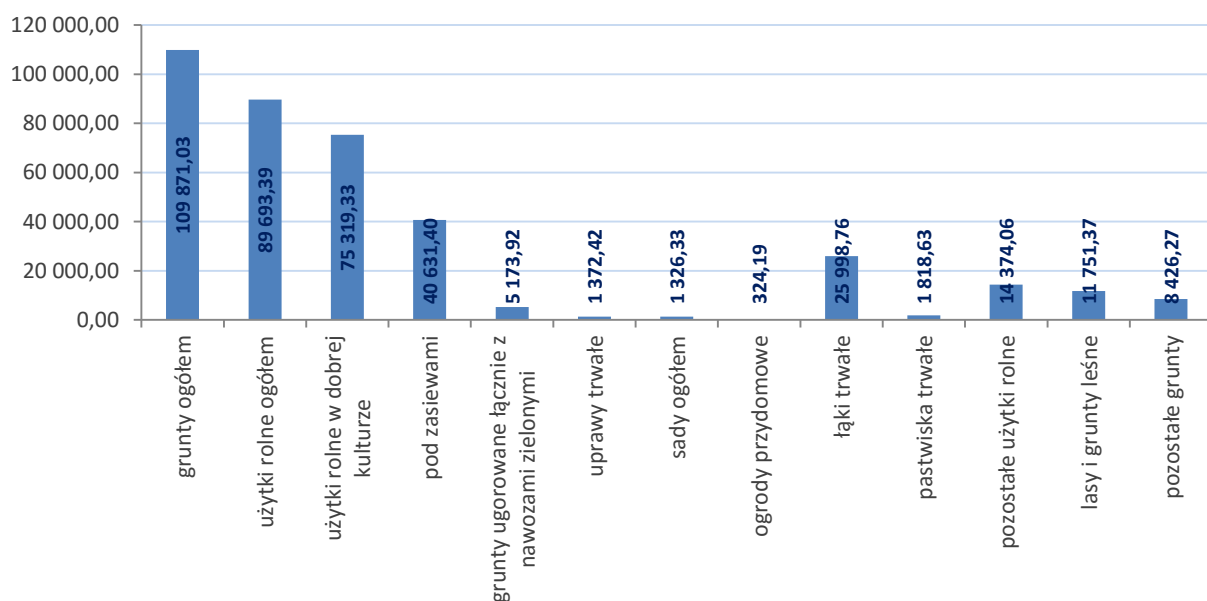
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL, Powszechne Spisy Rolne 2010 - aktualizacja 18.12.2014 r. (wg siedziby gospodarstwa).

Wykres 21. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych ogółem w Powiecie Kieleckim wg liczby gospodarstw (w szt.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL, Powszechne Spisy Rolne 2010 - aktualizacja 18.12.2014 r. (wg siedziby gospodarstwa).

Wykres 22. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych ogółem w Powiecie Kieleckim wg ich powierzchni (w ha).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL, Powszechne Spisy Rolne 2010 - aktualizacja 18.12.2014 r. (wg siedziby gospodarstwa).

W produkcji roślinnej przeważa uprawa zbóż, ziemniaków i truskawek. W strukturze upraw dominują cztery podstawowe zboża: żyto, pszenżyto, pszenica i owies, które uprawiane są na powierzchni 15 518 ha (najwięcej w gminie Bodzentyn – 1 387, a najmniej w gminie Sitkówka-Nowiny na powierzchni 166 ha), przy średnim plonie wynoszącym ok. 23 dt/ha.

Ziemniaki uprawiane są na powierzchni 11 679 ha, najwięcej w gminie Bodzentyn na 1 075 ha, a najmniej w gminie Sitkówka-Nowiny na 152 ha. Średni plon wynosi ok. 180 dt/ha.

Truskawki uprawiane są na powierzchni ok. 1 900 ha, głównie w gminie Bieliny – ok. 650 ha, Górno – ok. 470 ha. W pozostałych gminach powierzchnia upraw waha się od 2 ha w gminie Sitkówka-Nowiny do 170 ha w gminie Łagów.

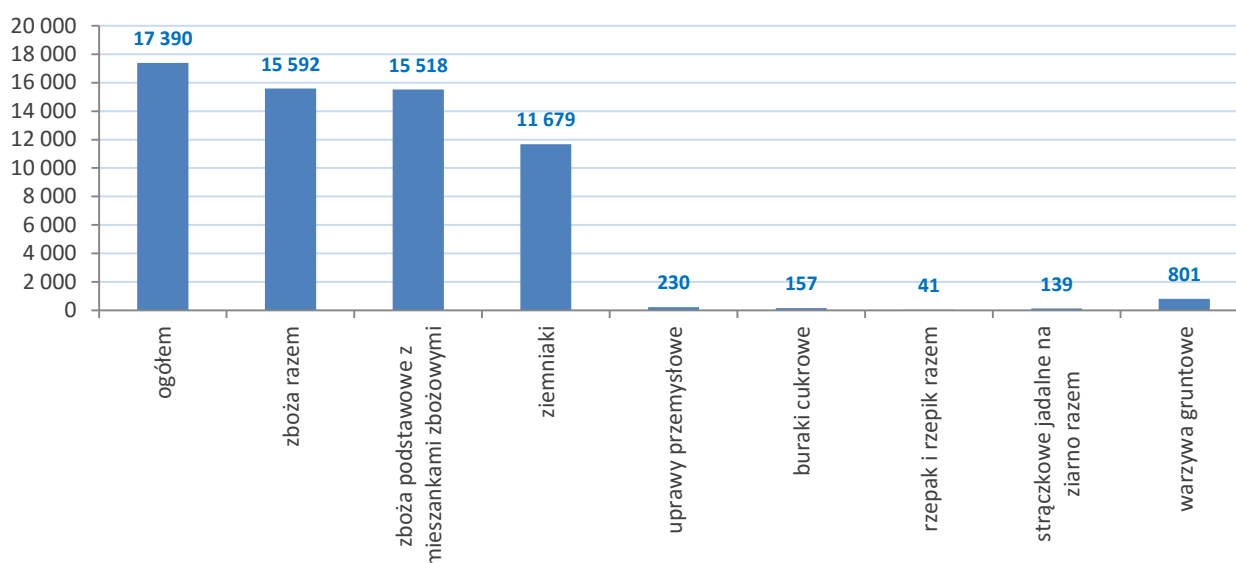
Skala produkcji zboża, owoców i warzyw nie ma większego znaczenia towarowego. Są to najczęściej warzywa uprawiane na potrzeby własne gospodarstwa. Część z nich sprzedawana jest bezpośrednio przez rolników na giełdach rolnych i targowiskach.

Tabela 19. Gospodarstwa rolne ogółem z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów w Powiecie Kieleckim (w ha).

Wysze- gólnienie	ogółem	zboża razem	zboża podstawowe z mieszanek zbożowymi	ziemniaki	uprawy przemysłowe	buraki cukrowe	rzepak i rzepik razem	strączkowe jadalne na ziarno razem	warzywa gruntowe
ŚWIĘTOKRZYSKIE	91 732	82 334	81 602	56 040	5 073	2 473	1 611	4 120	13 844
Powiat kielecki	17 390	15 592	15 518	11 679	230	157	41	139	801
Bieliny	1 284	1 163	1 160	939	13	13	0	3	83
Bodzentyn	1 514	1 389	1 387	1 075	20	18	3	0	133
Chęciny	873	745	743	627	13	3	9	8	0
Chmielnik	1 081	936	931	732	15	7	3	20	121
Daleszyce	925	836	833	604	15	14	0	3	24
Górno	1 253	1 131	1 130	842	3	0	0	0	11
Łagów	1 024	981	975	607	9	8	0	17	29
Łopuszno	1 195	1 153	1 140	651	18	16	0	7	6
Masłów	562	534	532	383	9	8	0	0	9
Miedziana Góra	656	507	505	468	5	4	0	3	52
Mniów	1 028	902	896	770	11	10	0	0	28
Morawica	813	687	680	585	6	0	0	15	38
Nowa Słupia	1 069	987	979	551	18	8	10	19	57
Piekoszów	925	827	823	688	4	4	0	9	23
Pierzchnica	640	590	586	443	16	15	0	7	11
Raków	795	737	732	550	34	4	9	13	16
Sitkówka-Nowiny	189	167	166	152	4	4	0	0	0
Strawczyn	1 096	1 062	1 062	639	10	9	0	5	17
Zagnańsk	468	256	256	373	7	7	0	5	136

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL, Powszechne Spisy Rolne 2010 - aktualizacja 18.12.2014 r. (wg siedziby gospodarstwa).

Wykres 23. Gospodarstwa rolne ogółem z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów w Powiecie Kieleckim.

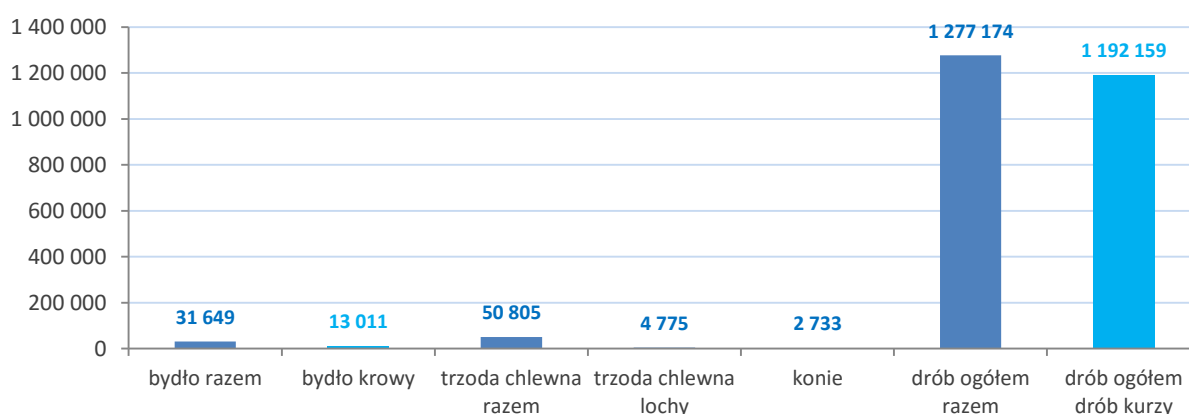
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL, Powszechne Spisy Rolne 2010 - aktualizacja 18.12.2014 r. (wg siedziby gospodarstwa).

Głównymi kierunkami produkcji zwierzęcej w powiecie są: produkcja mleka, produkcja żywca wieprzowego, wołowego i drobiowego. Zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym 2010 (aktualizacja grudzień 2014 r.) stan pogłowia bydła wynosił 31 649 szt., co daje ok. 30 szt. na 100 ha UR (największy jest w gminach Łągów i Łopuszno – ponad 50, a najmniejszy w gminie Zagnańsk – ok. 7).

Stan trzody chlewnej wynosił 50 805 szt., co daje ok. 50 szt. na 100 ha UR (największy jest w gminie Chmielnik – 200 i gminie Strawczyn – 100, a najmniejszy w gminie Zagnańsk – ok. 7).

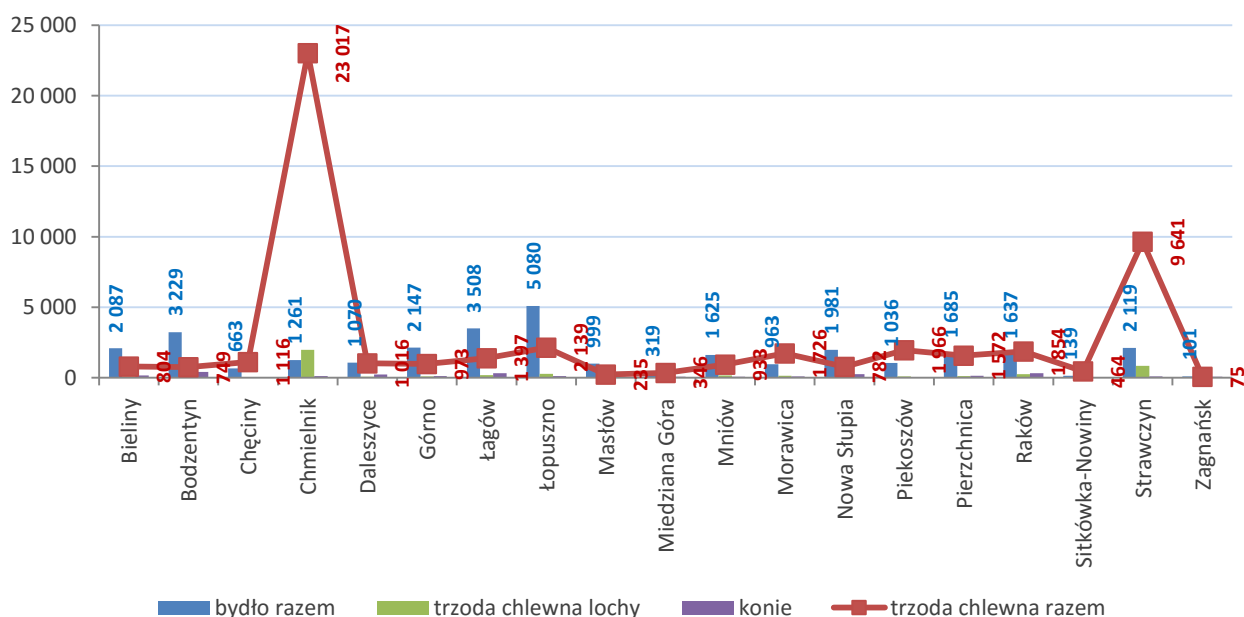
Generalnie trendy w produkcji zwierzęcej od lat pozostają niezmiennione. Wskazać jednak należy na odchodzenie od towarowej produkcji mleka na rzecz produkcji mięsa wołowego. Świadczyłoby o tym duże zainteresowanie w 2007 r. rezygnacją przez producentów mleka z indywidualnych ilości referencyjnych.

Wykres 24. Pogłowia zwierząt gospodarskich w Powiecie Kieleckim (bydło, trzoda chlewna, konie, drób, w szt.).

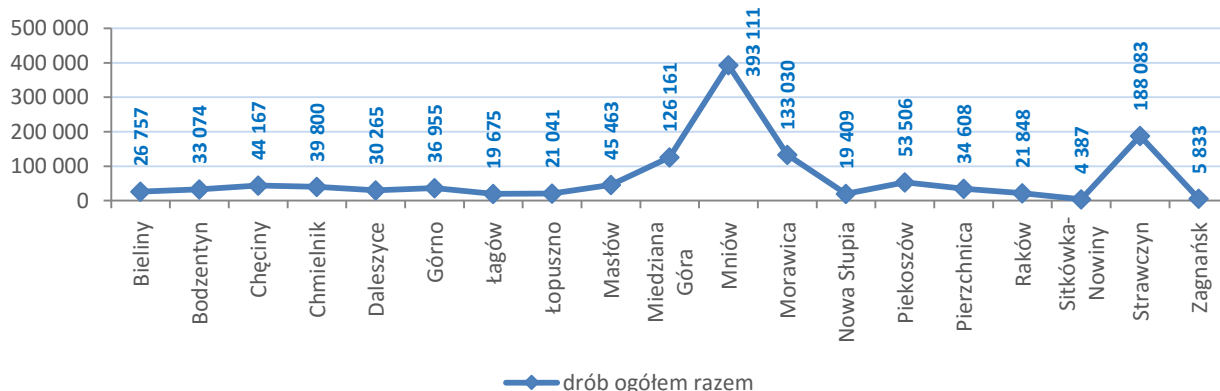
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL, Powszechne Spisy Rolne 2010 - aktualizacja 18.12.2014 r. (wg siedziby gospodarstwa).

Wykres 25. Pogłowie zwierząt gospodarskich w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego (bydło, trzoda chlewna, konie - w szt.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL, Powszechne Spisy Rolne 2010 - aktualizacja 18.12.2014 r. (wg siedziby gospodarstwa).

Wykres 26. Pogłowie drobiu w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego (w szt.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL, Powszechne Spisy Rolne 2010 - aktualizacja 18.12.2014 r. (wg siedziby gospodarstwa).

Alternatywą dla rolnictwa konwencjonalnego jest rolnictwo ekologiczne. Rolnictwo ekologiczne to system gospodarowania, który aktywizując przyrodnicze mechanizmy poprzez stosowanie środków naturalnych, nieprzetworzonych technologicznie, zapewnia trwałą żyzność gleby, zdrowotność zwierząt, nie zaturowa środowiska, a przy tym pozwala produkować wysokiej jakości zdrowe produkty rolnicze. Produkcja ekologiczna jest bardziej zróżnicowana, bowiem gospodarstwo ekologiczne nie może wyspecjalizować się wyłącznie w uprawie roślin bądź hodowli, bowiem stosowanie monokultur jest wykluczone. Mniejsza mechanizacja w ekorolnictwie zastępowana jest dodatkową pracą ludzi, co wpływa na zmniejszanie zjawiska bezrobocia na wsi. Nie mniej ważne jest przetwórstwo żywności. Zastosowanie tradycyjnych technik konserwacji często pozwala na produkcję lokalnych wyrobów. Plon podstawowych

ziemiopłodów z gospodarstw prowadzonych metodami ekologicznymi jest nieco niższy (o ok. 1/3) w porównaniu z plonami z gospodarstw konwencjonalnych. Ponadto jednostkowe koszty produkcji są wyższe niż w konwencjonalnych gospodarstwach, przez co ceny zbytu bywają tu 2-3 razy wyższe. Jednak są odbiorcy gotowi płacić więcej i mieć gwarancję otrzymywania produktów spełniających standardy zdrowej żywności.

Na terenie Powiatu Kieleckiego znajduje się ponad 120 gospodarstw ekologicznych. Najwięcej na terenie gmin: Bodzentyn, Strawczyn, Łągów, Daleszyce i Morawica.

Według oceny Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach większość gospodarstw ekologicznych specjalizuje się w produkcji warzyw i roślin sadowniczych.

Aby sprostać wymaganiom rynku gospodarstwa ekologiczne muszą łączyć się w grupy producenckie. Na terenie Powiatu Kieleckiego, w zakresie rolnictwa ekologicznego działają⁷:

- LYOVIT P.P.H.U Jerzy Godek, Daleszyce (produkcja przypraw, produkcja pozostałych artykułów spożywczych gdzie indziej nie sklasyfikowana, produkcja mrożonych owoców, ziół, warzyw, produkcja suszonych (liofilizowanych) przypraw, ziół, owoców, warzyw),
- PRONAT.PL Ilona Fedaili-Tomasik Piekoszów (obróć produktami ekologicznymi),
- Zakład Liofilizacji „Liogam” M. Bień, G. Kot, A. Prześlak Sp. j., Sitkówka Nowiny (pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw, produkcja przypraw).

Tabela 20. Lista producentów ekologicznych na terenie Powiatu Kieleckiego.

Lp.	Imię	Nazwisko	Miejscowość	Kategoria
1.	Mariusz	Bąk	Huta Podłysica	rośliny zbożowe, rośliny warzywne, rośliny jagodowe, produkty zbożowe
2.	Adam	Miszczuk	Brudzów	rośliny warzywne, rośliny sadownicze.
3.	Marcin	Szostak	Płucki	rośliny jagodowe
4.	Stanisław	Wilczkowski	Niedźwiedź	rośliny sadownicze
5.	Zdzisław	Klimek	Daleszyce	rośliny warzywne, rośliny zielarskie, rośliny zielarskie, rośliny jagodowe
6.	Danuta	Gratka	Celiny	rośliny zbożowe, rośliny sadownicze, jaja
7.	Jan	Machocki	Cisów	rośliny zbożowe, rośliny warzywne, rośliny sadownicze, rośliny jagodowe, rośliny okopowe, jaja
8.	Tadeusz	Węgrzyn	Brzeziny	inne rośliny
9.	Marek	Kruk	Brzeziny	rośliny warzywne
10.	Andrzej	Kózka	Wiącka	rośliny zbożowe, rośliny warzywne
11.	Krystyna	Krzciuk	Kapkazy	rośliny sadownicze, rośliny jagodowe, rośliny warzywne, rośliny zbożowe, mleko
12.	Mateusz	Łata	Stara Zbelutka	rośliny sadownicze, rośliny jagodowe, rośliny zbożowe
13.	Rafał	Borek	Płucki	rośliny jagodowe
14.	Edward	Kogut	Płucki	rośliny jagodowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: http://inte.sodr.pl/bez_ssl/ekologia/index.php

⁷ <https://www.wrota-swietokrzyskie.pl/rolnictwo-ekologiczne>

Gospodarstwa ekologiczne mogą być podstawą bazy noclegowo-żywnościowej dla rodzinnego przedsiębiorstwa turystycznego. Popularną w wielu gminach powiatu działalnością podejmowaną przez gospodarstwa rolne, nie tylko ekologiczne, jest świadczenie usług agroturystycznych. Ta dodatkowa forma działalności rolniczej najbardziej rozpowszechniona jest w gminach: Bodzentyn, Nowa Słupia, Raków, Chęciny i Bieliny. Na terenie powiatu kieleckiego funkcjonuje ponad 270 gospodarstw agroturystycznych.

W związku z coraz większą konkurencją na rynku regionalnym i krajowym, szansą na przetrwanie dla wielu gospodarstw rolnych będzie organizowanie się m.in. w grupy producentów. Ten typ współpracy gwarantuje zmniejszenie kosztów produkcji dzięki wspólnemu korzystaniu z maszyn, wspólnemu zakupowi podstawowych środków produkcji, łatwiejszemu wprowadzaniu nowości technologicznych, organizowaniu reklamy, co w efekcie prowadzi do szybszego pozyskania klientów i sprzedaży wytworzonego produktu. Wspieranie w powiecie takich przedsięwzięć jest niezbędne. Powinno się ono odbywać na kilku szczeblach, począwszy od promowania wśród rolników korzyści wynikających z działania w ramach grupy producenckiej, przez dokładne informowanie o zasadach funkcjonowania, rozliczania, dofinansowania, marketingu, reklamy, skończywszy na pomocy w pierwszym etapie, przy formalnościach związanych z funkcjonowaniem grupy.

Grupy producentów owoców i warzyw z terenu Powiatu Kieleckiego

- **Grupa Producentów Kurczaków "Zab-Drób" Sp. z o.o.**, Zaborowice, Mniów. Zrzeszenie zostało wpisane do rejestru grup producenckich 5 listopada 2010 roku. Obecnie tworzy je 5 członków, oferujących żywy drób, mięso i podroby drobiowe oraz świeże, chłodzone i mrożone kurczaki.
- **Grupa Producentów Kurczaków "Obłęgorek" Sp. z o.o.**, Strawczyn. Spółka została wpisana do rejestru grup producenckich 25 stycznia 2011 roku. Obecnie zrzesza 5 członków, oferujących żywy drób, mięso i podroby drobiowe oraz świeże, chłodzone i mrożone kurczaki.
- **Grupa Producentka Foks Sp. z o.o.**, Kajetanów, Zagnańsk. W rejestrze od 26 lutego 2013 roku. Oferuje drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone: kurczaki.

Organizacje, stowarzyszenia, fundacje działające na terenie Powiatu Kieleckiego

Na terenie Powiatu Kieleckiego funkcjonuje kilka organizacji pozarządowych, które działają na rzecz mieszkańców wsi i małych miast, a także na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, ochrony środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych.

- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Świętokrzyskiej, gmina Łagów - www.lgd-srws.pl.
- Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy Wsi "Odnowica", gmina Bodzentyn.
www.odnowica.milaparila.pl
- Stowarzyszenie Producentów "Truskawka Bielińska", gmina Bieliny
www.truskawkabelinska.pl.
- Stowarzyszenie Producentów Truskawek i Ziemniaków "Łysica", gmina Górnio.
- Stowarzyszenie Producentów Ziemniaka, gmina Chmielnik.
- Świętokrzyskie Stowarzyszenie Producentów Rolnych, gmina Nowa Słupia
- Związek Sadowników w Pierzchnicy, gmina Pierzchnica.

Lista Produktów Tradycyjnych

Specjały regionalne swoją wyjątkowość zawdzięczają określonemu pochodzeniu geograficznemu lub tradycyjnej metodzie wytwarzania. Ich producenci mogą starać się o umieszczenie produktów na tzw. Liście Produktów Tradycyjnych

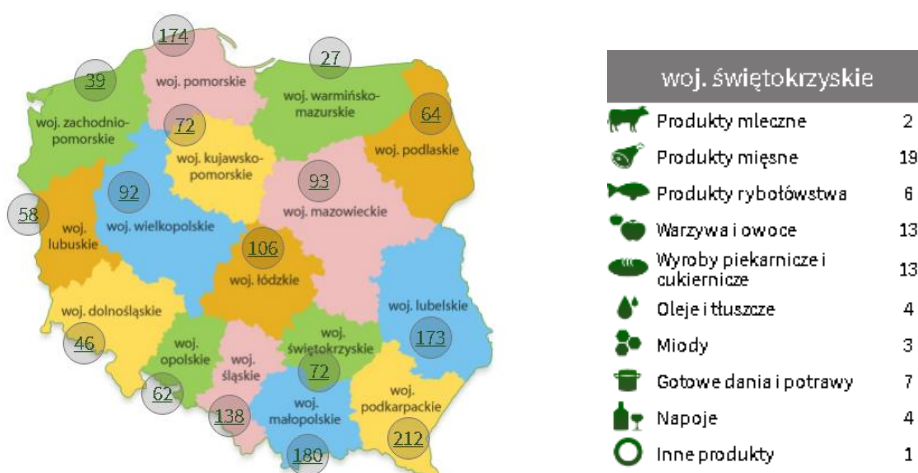
Lista Produktów Tradycyjnych publikowana jest na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl) oraz w Dzienniku Urzędowym.

Lista ta:

- służy rozpowszechnianiu informacji dotyczących wytwarzania produktów tradycyjnych,
- nie jest instrumentem ochrony nazw produktów - wpis nazwy produktu odnoszącej się do obszaru geograficznego na Listę Produktów Tradycyjnych nie stanowi uznania pochodzenia tego produktu z obszaru, do którego nawiązuje nazwa na liście (o ile będzie to oczywiście uzasadnione tradycją wytwarzania danego wyrobu, mogą pojawić się produkty o identycznych nazwach, które pochodzą z różnych regionów Polski),
- stwarza wytwórcom produktów tradycyjnych możliwość ubiegania się o udzielenie odstępstw od obowiązujących i prawnie uregulowanych wymogów produkcyjnych (weterynaryjnych, higienicznych lub sanitarnych), odstępstwa te muszą wynikać ze stosowania przez producentów niezmiennych, tradycyjnych metod wytwarzania, udzielenie tego typu odstępstw nie może wpływać negatywnie na jakość zdrowotną produktu,
- ma na celu pogłębienie wiedzy konsumentów na temat tradycyjnej żywności i polskiego dziedzictwa kulturowego oraz zwiększenie ich zainteresowania tego typu produktami i można liczyć, że przyczyni się do wzrostu dochodów wytwórców tradycyjnego jadła.

Mapa 24. Lista produktów tradycyjnych wg województw.

Źródło: <http://www.minrol.gov.pl/Jakosc-zywnosci/Produkty-regionalne-i-tradycyjne/Liste-produktow-tradycyjnych>

Lista Produktów Tradycyjnych z terenu Powiatu Kieleckiego (baza Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi):

- **Chleb bodzentyński.** Wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych 20 kwietnia 2007 roku w kategorii wyroby piekarnicze i cukiernicze.
- **Chmielnicka gęś pieczona.** Wpisana na Listę Produktów Tradycyjnych 26 lipca 2010 roku, w kategorii produkty mięsne.
- **Dzionie rakowskie.** Wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych 15 lutego 2007 roku w kategorii mięso świeże oraz produkty mięsne.
- **Masło Chmielnickie.** Wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych 11 stycznia 2013 roku w kategorii oleje i tłuszcze.
- **Polędwiczki świąteczne Prokopa.** Wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych 8 października 2010 roku w kategorii produkty mięsne (Piekoszów).
- **Rakowski ziemniak pieczony.** Wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi 8 czerwca 2011 roku w kategorii gotowe dania i potrawy.
- **Susz owocowy dębniacki.** Wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych 26 lipca 2010 roku, w kategorii "warzywa i owoce" (Nowa Słupia)
- **Świętokrzyski miód spadziowy.** Wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych 30 października 2008 roku. Świętokrzyski miód spadziowy wytwarzany jest głównie na obszarze powiatów: koneckiego, kieleckiego, skarżyskiego, starachowickiego, ostrowieckiego i opatowskiego.
- **Truskawka bielińska.** Wpisana na Listę Produktów Tradycyjnych 10 kwietnia 2009 roku w kategorii warzywa i owoce.
- **Dzionie rakowskie.** Wpisana na Listę Produktów Tradycyjnych 15 lutego 2007 r. w kategorii produkty mięsne
- **Kwas burakowy po wzdolsku.** Wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych 25 marca 2008 r. w kategorii napoje alkoholowe i bezalkoholowe.
- **Kiełbasa łosieńska.** Wpisana na Listę Produktów Tradycyjnych 8 października 2010 r. w kategorii produkty mięsne.
- **Salceson bęczkowski.** Wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych 21 kwietnia 2016 r. w kategorii produkty mięsne.

- **Salceson cwaniak z Łosienia.** Wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych 8 października 2010 r. w kategorii produkty mięsne.
- **Daleszycka szynka z becзки.** Wpisana na Listę Produktów Tradycyjnych 1 grudnia 2016 r. w kategorii produkty mięsne.
- **Chrzan świętokrzyski.** Wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych 1 grudnia 2016 r. w kategorii warzywa i owoce.

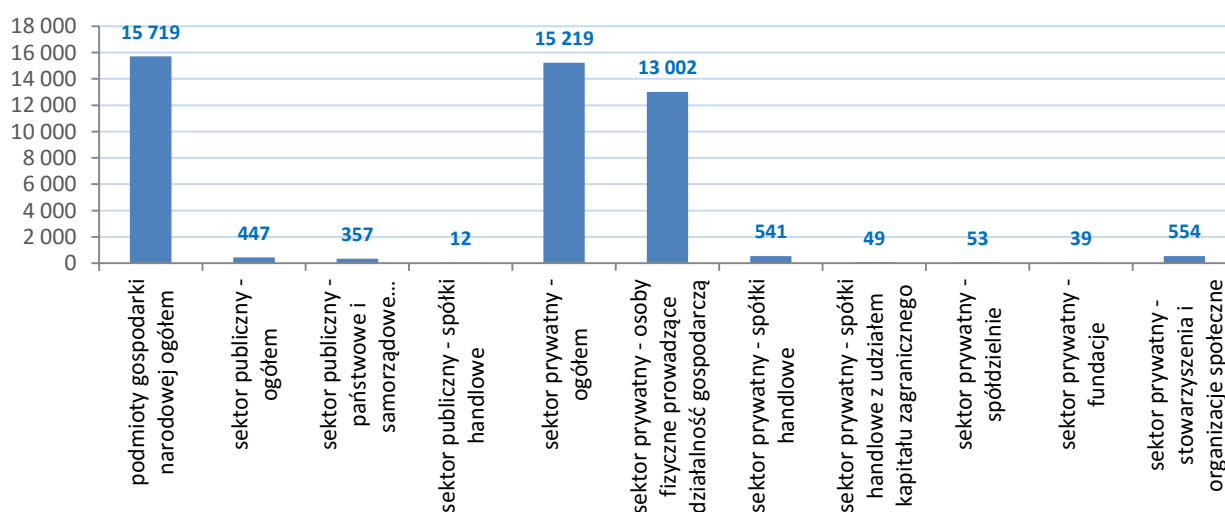
3.2. Przedsiębiorczość

Gospodarka Powiatu Kieleckiego ma charakter wielofunkcyjny. Opiera się głównie na lokalnych surowcach i walorach środowiskowych, a dominującymi branżami są przemysł rolnospożywczy, przemysł związany z wydobywaniem i przetwórstwem surowców mineralnych, a także usługi związane z handlem i turystyką. Duże zasoby różnorodnych kopalin stanowią dobre zaplecze do rozwoju produkcji materiałów budowlanych.

Charakterystyczny jest bardzo wyraźny podział na przemysłową centralną część powiatu, otaczającą miasto Kielce i rolniczą pozostałą część. Południowo – wschodnia część stanowi zaplecze dla produkcji żywności, w tym ekologicznej⁸.

Na koniec 2015 roku (GUS, 2015) w Powiecie Kieleckim funkcjonowało 15 719 podmiotów gospodarczych, z czego 447 stanowiły podmioty zaliczane do sektora publicznego, 15 219 stanowiły podmioty sektora prywatnego, w tym 13 002 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 541 spółki handlowe, w tym 49 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego oraz 39 fundacji prowadzących działalność gospodarczą.

Wykres 27. Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych sektorach funkcjonujących na terenie Powiatu Kieleckiego.

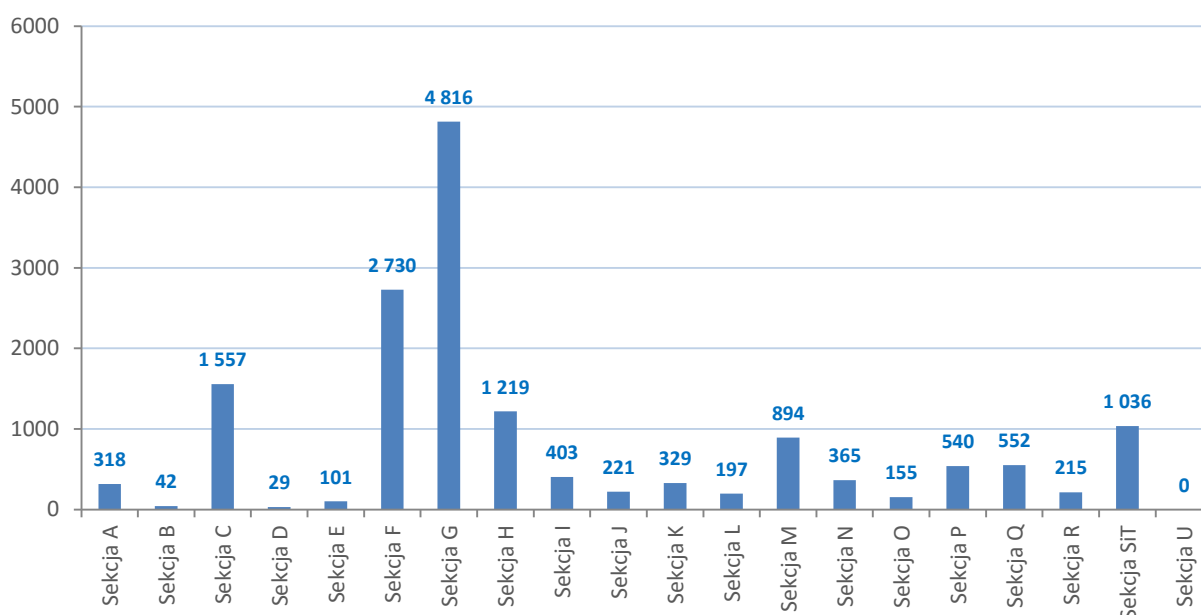

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

⁸ PROGRAM PROMOCJI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI POWIATU KIELECKIEGO NA LATA 2012- 2014. Kielce, 2011.

Najliczniejszą grupą, według klasyfikacji PKD 2007⁹ w 2015 r. stanowili przedsiębiorcy z branży handlu hurtowego i detalicznego (sekcja G), budownictwa (sekcja F), przetwórstwa przemysłowego (sekcja C), pozostałej działalności usługowej i gospodarstw domowych zatrudniających pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (sekcja SiT), transportu i gospodarki magazynowej (sekcja H). Tylko 29 przedsiębiorstw zostało sklasyfikowanych do sekcji D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze oraz 42 zostało sklasyfikowane do sekcji B - górnictwo i wydobywanie.

Wykres 28. Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych.

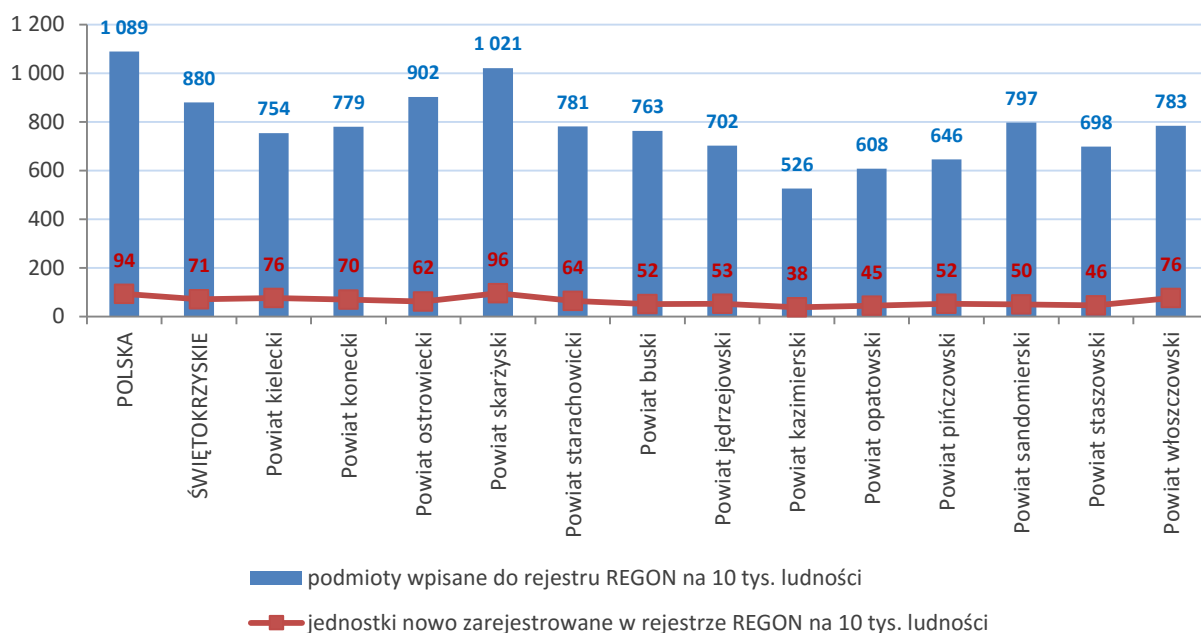
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Poziom rozwoju przedsiębiorczości na terenie Powiatu Kieleckiego, mierzony liczbą podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców, jest o ponad 14% niższy niż średnio w województwie i o ponad 30% niższy niż średnio w kraju. Jeśli chodzi o wskaźnik dotyczący jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności to jest on ponad 7% wyższy niż średnio w województwie i o prawie 19% niższy niż średnio w kraju.

⁹ LISTA KODÓW PKD POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007: A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, B. Górnictwo i wydobywanie, C. Przetwórstwo przemysłowe, D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, F. Budownictwo, G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, H. Transport i gospodarka magazynowa, I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J. Informacja i komunikacja, K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, P. Edukacja, Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, S. Pozostała działalność usługowa, T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, U. Organizacje i zespoły eksterytorialne.

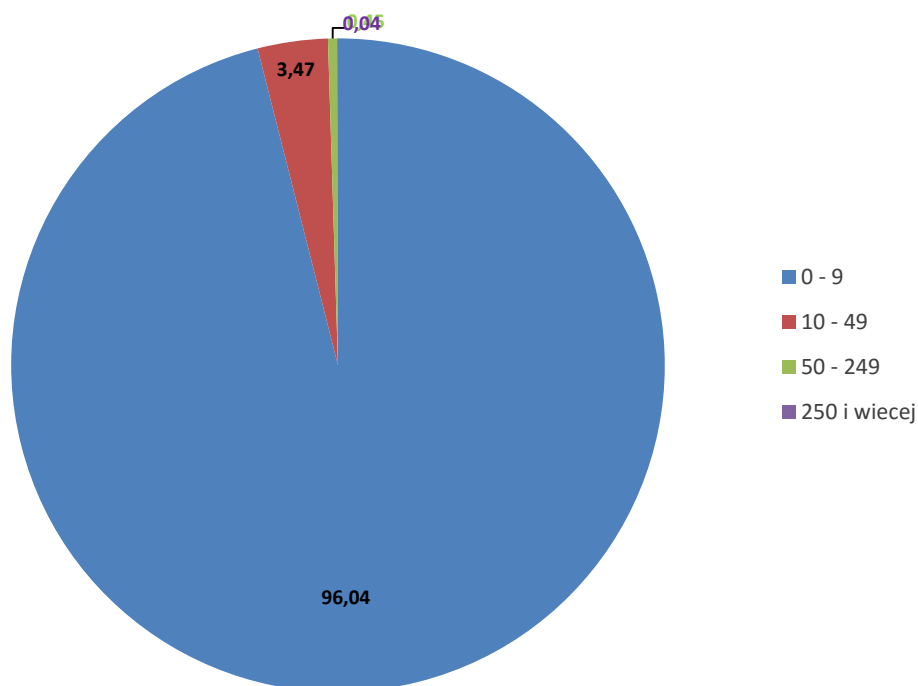
Wykres 29. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności na terenie Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Biorąc pod uwagę strukturę wielkościową przedsiębiorstw w Powiecie Kieleckim dominują mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników, których według danych GUS z końca 2015 r. było 15 096. Na terenie powiatu w 2015 r. zarejestrowanych było 7 podmiotów gospodarczych, zatrudniających powyżej 250 pracowników, a także 71 firm średnich (50-249 pracowników) oraz 545 małych przedsiębiorstw (10-49 zatrudnionych pracowników).

Wykres 30. Podział przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Powiatu Kieleckiego, sklasyfikowanych ze względu na wielkość (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

3.3. Atrakcyjność inwestycyjna

Na sytuację gospodarczą na danym obszarze ma wpływ wiele czynników określających atrakcyjność inwestycyjną. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową określił atrakcyjność inwestycyjną w następujący sposób: „Atrakcyjność inwestycyjna jest rozumiana, jako zdolność skłonienia do inwestycji poprzez oferowanie kombinacji korzyści lokalizacji możliwych do osiągnięcia w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Obszary oferujące optymalną kombinację czynników lokalizacji stwarzają zarazem najlepsze warunki dla funkcjonowania przedsiębiorstw, czym przyciągają inwestorów”¹⁰. Poniższa tabela przedstawia atrakcyjność inwestycyjną województwa świętokrzyskiego w 2015 roku.

Tabela 21. Atrakcyjność inwestycyjna województwa świętokrzyskiego w 2015 roku.

Czynniki atrakcyjności inwestycyjnej	Lokata na 16 województw w Polsce
Dostępność transportowa	12
Zasoby i koszty pracy	8
Rynek zbytu / Chłonność rynku	15
Infrastruktura gospodarcza	16
Infrastruktura społeczna	9
Bezpieczeństwo powszechne	4
Aktywność wobec inwestorów	16
Atrakcyjność inwestycyjna województwa	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2015*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2015

Po porównaniu czynników atrakcyjności inwestycyjnej wszystkich województw, województwo świętokrzyskie uplasowało się na 14 miejscu w skali kraju. Głównymi atutami województwa są zasoby i koszty pracy, infrastruktura społeczna oraz bezpieczeństwo powszechne. Najgorszą lokatę województwo osiągnęło w czynnikach pn. infrastruktura gospodarcza i aktywność wobec inwestorów, osiągając ostatnią 16 lokatę w Polsce.

Województwo świętokrzyskie należy do regionów o niewykorzystanym dotąd potencjale rozwojowym, związanym z tradycjami przemysłowymi oraz korzystnym położeniem geograficznym względem największych w Polsce rynków zbytu. W ostatnim czasie region poprawił swoje walory lokalizacyjne, a osiągnięty poziom produktu krajowego brutto spowodował wyłączenie regionu z grona obszarów o najwyższej intensywności pomocy publicznej. Niemniej jednak województwo nie należy do najbardziej atrakcyjnych polskich regionów.

¹⁰ *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2015*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2015

Województwo świętokrzyskie otrzymało bardzo niską ocenę atrakcyjności inwestycyjnej (klasa F) na tle regionów Unii Europejskiej szczebla NUTS 2. Wśród 270 regionów województwo świętokrzyskie uzyskało 256 lokatę.

Tabela 22. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna województw dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji.

Województwo	Gospod. narodowa	Gospod. narodowa	Przemysł	Handel	Hotele i restauracje	Działalność profesjonalna, naukowa techniczna
DOLNOŚLĄSKIE	0,39	A	A	A	B	A
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,29	C	C	E	D	D
LUBELSKIE	0,17	F	F	F	F	F
LUBUSKIE	0,23	E	E	D	C	D
ŁÓDZKIE	0,29	C	C	D	E	D
MAŁOPOLSKIE	0,32	C	C	B	B	C
MAZOWIECKIE	0,40	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,22	E	E	D	E	D
PODKARPACKIE	0,23	E	E	E	E	D
PODLASKIE	0,20	F	F	F	E	E
POMORSKIE	0,34	B	C	B	A	B
ŚLĄSKIE	0,41	A	A	B	C	A
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,16	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,24	E	E	C	C	E
WIELKOPOLSKIE	0,31	C	C	C	D	B
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,34	B	B	B	A	B

Źródło: Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2015. Województwo świętokrzyskie. Szkoła Główna Handlowa

Jeśli zaś chodzi o atrakcyjność inwestycyjną gmin z Powiatu Kieleckiego w 2015 r., to najwyższą atrakcyjnością inwestycyjną spośród gmin charakteryzują się gmina: Sitkówka-Nowiny, Morawica, Miedziana Góra, Zagnańsk i Strawczyn, z gmin miejsko-wiejskich gmina Chmielnik i Daleszyce.

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie.

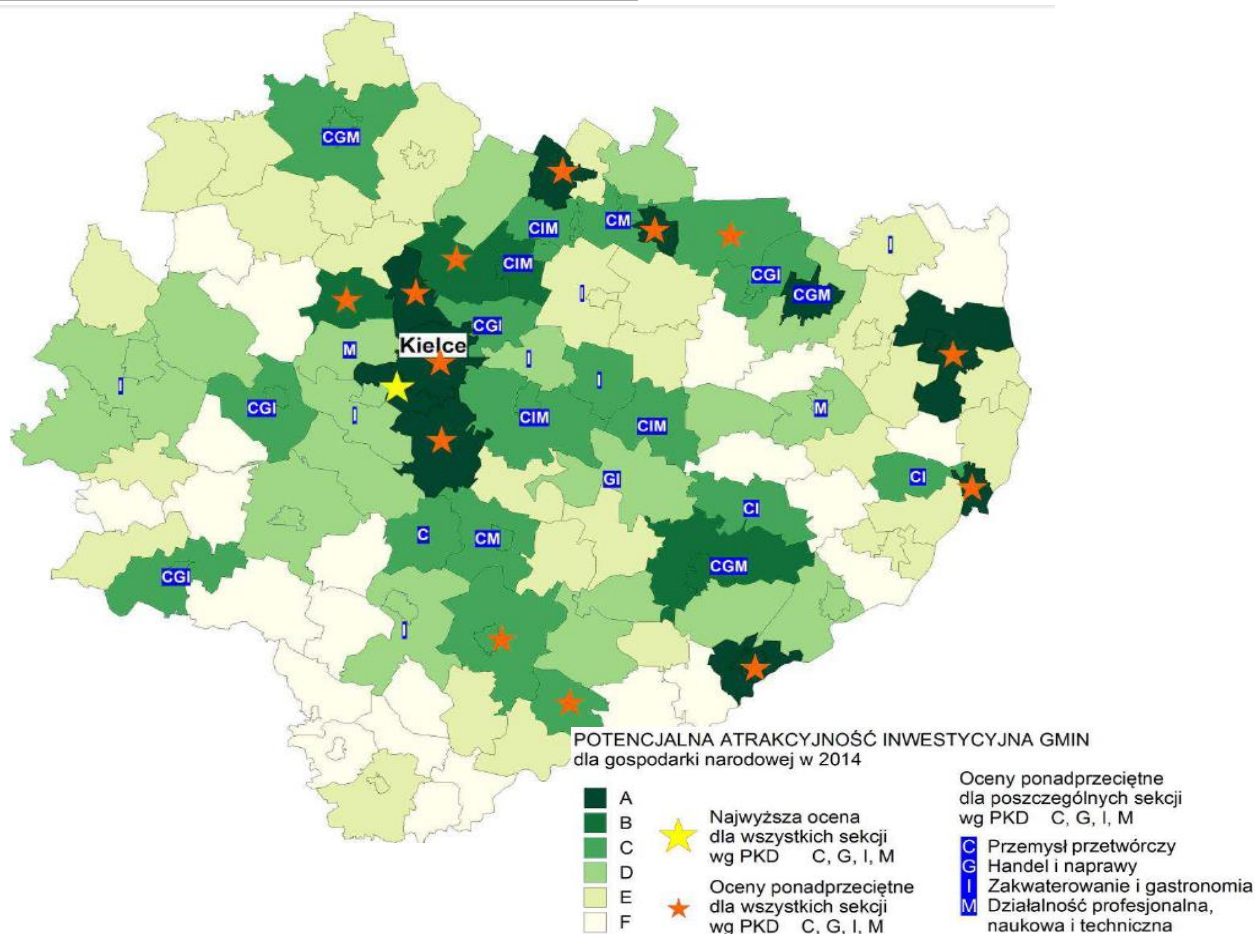
Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną.

Tabela 23. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin Powiatu Kieleckiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji.

Gmina	Gospod. narodowa	Gospod. narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy wiejskie						
Sitkówka-Nowiny	0,224	A	A	A	A	A
Morawica	0,222	A	A	B	A	A
Miedziana Góra	0,212	A	A	C	B	A
Zagnańsk (w)	0,190	B	B	B	B	C
Strawczyn (w)	0,188	B	C	B	B	C
Łagów (w)	0,187	C	C	D	C	C
Masłów (w)	0,176	C	C	C	A	D
Bieliny (w)	0,169	C	D	D	C	D
Gminy miejsko-wiejskie						
Chmielnik	0,183	C	C	E	E	C
Daleszyce	0,177	C	C	D	B	C

Źródło: Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2015. Województwo świętokrzyskie. Szkoła Główna Handlowa

Mapa 25. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa świętokrzyskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji.

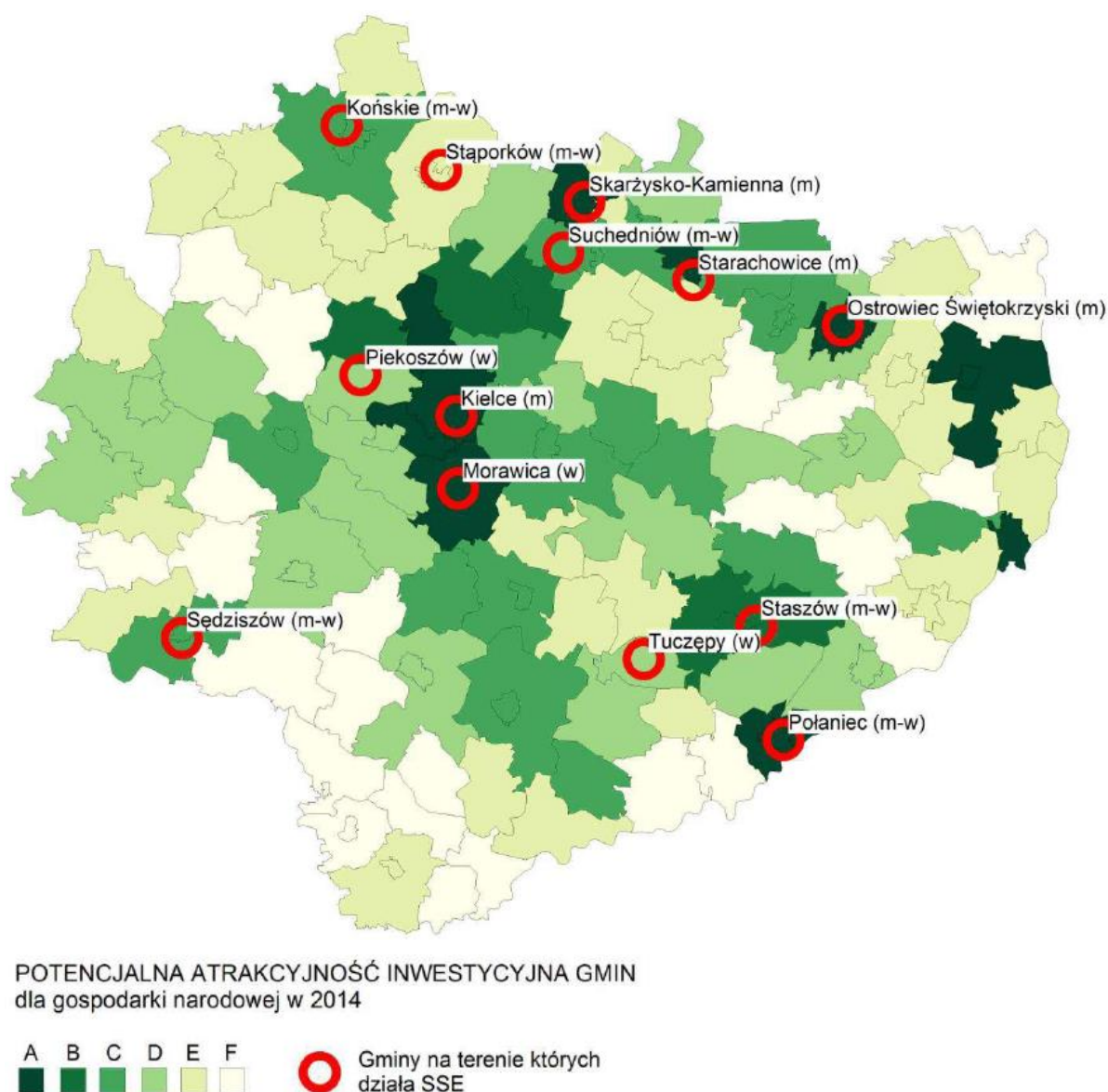
Źródło: Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2015. Województwo świętokrzyskie. Szkoła Główna Handlowa

Na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonują 2 specjalne strefy ekonomiczne Starachowicka i Tarnobrzeska. Do końca 2014 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 4 miast i 10 gmin.

Na terenie Powiatu Kieleckiego specjalne strefy ekonomiczne funkcjonują w gminie Piekoszów (sektory wiodące to wyroby z gumy i tworzyw sztucznych) i Morawica (wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń) (SSE Starachowicka).

Mapa 26. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa świętokrzyskiego.

Źródło: Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2015. Województwo świętokrzyskie. Szkoła Główna Handlowa

Niezbędnym warunkiem rozwoju przedsiębiorczości jest przygotowanie terenów dla potencjalnych inwestorów. O atrakcyjności inwestycyjnej danego obszaru najczęściej decyduje kombinacja kilku czynników: wyposażenie w infrastrukturę techniczną, odpowiednia dostępność komunikacyjna oraz system ulg dla inwestorów. Każde przedsiębiorstwo bądź podmiot gospodarczy poszukuje miejsca do prowadzenia swej działalności, które w najlepszy sposób będzie zaspokajało jego potrzeby. Miejsce to musi odznaczać się najwyższymi walorami użytkowymi lokalizacji dla prowadzonej działalności.

Na terenie Powiatu Kieleckiego wyznaczono wiele terenów pod przyszłe inwestycje. Poszczególne gminy wyznaczają lokalizację takich obszarów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nie wszystkie tereny są uzbrojone w sieć wodociągową, kanalizację sanitarną, sieć elektryczną czy gazową.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Dostępność transportowa i komunikacyjna, wyposażenie w sieć i urządzenia infrastruktury technicznej, nowoczesność infrastruktury technicznej i sposób zarządzania infrastrukturą stanowi jedno z najważniejszych kryteriów dobrej jakości życia mieszkańców powiatu, poziomu i dynamiki rozwoju gospodarki lokalnej, jak i atrakcyjności inwestycyjnej i szeroko rozumianej konkurencyjności.

4.1. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna

Na aktualny układ drogowy Powiatu Kieleckiego składa się sieć krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych dróg. Teren powiatu przecina ponad 3 000 km dróg publicznych (w tym ok. 144 km dróg krajowych, ok. 267 km dróg wojewódzkich, 1 121,38 km dróg powiatowych oraz ok. 1 500 km dróg gminnych) i 100 km linii kolejowych, głównie odcinki relacji Warszawa - Kraków, Kielce - Częstochowa i Kielce - Busko Zdrój.

Szczegółowe dane dotyczące przebiegu dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych przez teren Powiatu Kieleckiego zostały przedstawione w poniższych tabelach.

Tabela 24. Drogi krajowe przebiegające przez teren Powiatu Kieleckiego.

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość drogi na terenie powiatu [w km]
1.	7	Żuków k. Gdańska - Warszawa – Kielce - Chęciny (obwodnica) - Kraków - do granicy ze Słowacją w Chyżnem. Jest ona częścią międzynarodowej drogi ekspresowej E77 prowadzącą dalej przez Słowację do Budapesztu oraz na odcinku Gdańsk - węzeł Elbląg Wschód częścią trasy E28. Stanowi główny korytarz komunikacyjny w kierunku północnym i południowym Polski.	144,00
2.	73	Wiśniówka (S7) - Kielce - Morawica - Chmielnik - Busko Zdrój - Stopnica - Pacanów - Szczucin - Dąbrowa Tarnowska - Lisia Góra - Tarnów - Pilzno - Jasło.	
3.	74	Wieluń - Osjaków - Szczerców (obwodnica) - Bełchatów - Piotrków Trybunalski - Sulejów - Mniów - Miedziana Góra - Kielce - Górno - Opatów - Ożarów - Annopol - Kraśnik (obwodnica) - Janów Lubelski - Frampol (obwodnica) - Szczepleszów - Zamość - Hrubieszów - Zosin (Przejście graniczne Zosin-Uściąg).	
4.	78	Chmielnik - Jędrzejów - Szczekociny - Zawiercie - Poręba - Siewierz - Pyrzowice - Tarnowskie Góry - Bytom - Zabrze - Gliwice - Rybnik - Wodzisław Śląski - Chałupki - granica z Czechami.	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Kielcach, 2016 r.

Tabela 25. Drogi wojewódzkie przebiegające przez teren powiatu kieleckiego.

L.p.	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość drogi na terenie powiatu [w km]
1.	750	Ćmińsk - Samsonów - Zagnańsk - Barcza łącząca DK7 z DK74	267,00
2.	763	Chęciny - Radkowice - Brzeziny - Morawica łącząca DK7 w Chęcinach z DK73 w Morawicy	
3.	745	Dąbrowa - Masłów Pierwszy - Mąchocice Kapitulne - Leszczyny - Radlin łącząca DK74 z DK 73 (będąca również drogą dojazdową do lotniska w Masławie)	
4.	748	Ruda Strawczyńska - Strawczyn - Strawczynek - Chełmce - Bugaj - Kostomłoty Drugie	
5.	764	Kielce - Daleszyce - Raków - Staszów - Rytwiany - Połaniec - Tuszów Narodowy	
6.	752	Górno - Święta Katarzyna - Bodzentyn - Rzepin Pierwszy	
7.	753	Wola Jachowa - Bieliny - Huta Nowa - Nowa Słupia (obwodnica)	
8.	762	Kielce - Chęciny - Małogoszcz	
9.	766	Morawica - Kije - Pińczów - Węchadłów	
10.	756	Starachowice - Pawłów - Nowa Słupia - Łągów - Raków - Szydłów - Stopnica	
11.	751	Suchedniów - Bodzentyn - Nowa Słupia - Waśniów - Ostrowiec Świętokrzyski	
12.	765	Chmielnik - Szydłów - Kurozwęki (obwodnica) - Staszów - Osiek (obwodnica)	
13.	728	Grójec - Mogielnica - Nowe Miasto nad Pilicą - Drzewica - Końskie - Łopuszno - Małogoszcz	
14.	761	Kielce - Szewce - Jaworzna - Piekoszów	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Kielcach, 2016 r.

Tabela 26. Drogi powiatowe przebiegające przez teren Powiatu Kieleckiego.

Gmina	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość drogi na terenie gminy [w km]	Długość nawierzchni asfaltowej [w km]
Bieliny	0318 T	Leszczyny - Krajno Drugie - Porąbki - Bieliny Kapitulne	4,00	4,00
	0322 T	Porąbki - Kakonin - Huta Podlysica - Huta Szklana	11,38	9,515
	0323 T	Nowa Huta - Huta Podlysica	1,72	1,72
	0324 T	Czapłów - Huta Nowa - Huta Stara - Św. Krzyż	7,830	7,830
	0325 T	Bieliny Poduchowne - Zofiówka - Makoszyn	4,96	4,96
	0326 T	Bieliny Poduchowne - Górki Napękowskie - Napęków	3,89	3,89
	0334 T	Daleszyce - Smyków - Napęków	1,35	1,35
	0337 T	Makoszyn - Widełki - Wólka - Nowa Huta	2,60	2,60
Bodzentyn	0641 T	Bartoszewiny - Lechów	2,58	2,58
	0314 T	Mąchocice Kapitulne (Mąchocice Dolne) - Ciekoty - Rozdole - Św. Katarzyna	4,838	4,838
	0582 T	Wąchock - Siekierno - Leśna	8,371	4,842
	0583 T	Podmielowiec - Siekierno - Kamienna Góra	4,25	2,098
	0584 T	Wzdół Rządowy - Stara Wieś - Parcele - Podmielowiec - Siekierno	6,935	6,935
	0585 T	Gołębiówka - Ścignia - Wzdół Plebański	5,92	3,83
	0586 T	przez wieś Leśna	2,03	2,03
	0587 T	Gózd - Psary Kąty - Psary - Bodzentyn	7,237	7,237
	0588 T	Podlesie - Psary - Podłazy - Hucisko - Wzdół Plebański - Wzdół Rządowy - Zagórze - Czerwona Górka - Łączna	11,90	10,425

	0596 T	przez wieś Wilków	0,877	0,877
	0598 T	Dąbrowa Dolna - Grabków - Krajów - Łomno - Modrzewie - Bostów	2,677	2,677
	0599 T	Bodzentyn - Celiny - Wola Szczygiełkowa - Dębno - Jeziorko	7,55	7,55
	0608 T	Siekierno - Bronkowice - Radkowice - Rzepin Kolonia	2,00	0,00
	0609 T	Kamienna - Kresy - Śniadka Druga	3,45	3,45
	0610 T	Leśna - Sieradowice Pierwsza	2,7	2,7
	0611 T	Bodzentyn - Śniadka - Tarczek	4,77	4,77
Chęciny	0154 T	Mosty - Choiny - Żerniki - Brzegi	0,95	0,00
	0156 T	Sobków - Wierzbica Górna - Feliksówka - Łukowa - Dębska Wola - Chałupki - Lisów	3,256	3,256
	0273 T	Jedlnica - Mosty - Podzamcze	6,62	6,62
	0274 T	Korzecko - Podzamcze - Chęciny	6,25	6,25
	0275 T	Chęciny - Gościńiec - Polichno - Miedzianka - Zajączków	8,85	8,85
	0276 T	Bolmin - Milechowy - Zajączków	4,94	4,94
	0277 T	Skiby - dr. pow. Nr 0275T	2,205	2,205
	0279 T	Bolmin - Podpolichno	3,933	1,006
	0280 T	przez wieś Bolmin	2,041	2,041
	0377 T	Zagrody - Sitkówka - Lipowowice - Przymiarki - Starochęciny	6,444	6,444
	0379 T	Czerwona Góra - dr. woj. Nr 762	1,096	1,096
	0380 T	Jaskinia „Raj” - dr. woj. Nr 762	0,60	0,60
	0381 T	Sitkówka - Bolechowice	0,574	0,574
	0382 T	Tokarnia - Wolica - Siedlce - Łukowa - Chmielowice	10,25	10,25
	0383 T	Wolica - Ostrów - Gołęciny - Morawica	5,208	5,208
	0384 T	Brzeziny - Nida - Łazisko - Ostrów - Podlipie - Łukowa	3,85	3,85
	0385 T	Wrzosey - Starochęciny	0,85	0,85
	0386 T	Wojkowice - Lelusin - Feliksówka	1,335	0,855
	ul. Białego Zagłębia	od ul. Kieleckiej do drogi wojewódzkiej 762	0,437	0,437
	ul. Kielecka	od ul. Szkolnej do drogi wojewódzkiej 762	0,725	0,725
	ul. Małogowska	od granicy miasta Chęciny do ul. Franciszkańskiej	0,946	0,946
	ul. Radkowska	od Pl. 2 -go czerwca do drogi krajowej nr 7	1,16	1,16
	ul. Szkolna	od ul. Kieleckiej do ul. Radkowskiej	0,336	0,336
Chmielnik	0002 T	Piotrkowice - Maleszowa	2,00	0,250
	0003 T	Piotrkowice - Grabowiec - Włoszczowice	2,70	2,70
	0004 T	Wesoła - Ługi - Maleszowa	4,20	4,20
	0005 T	Piotrkowice - Suliszów - Jasień	8,536	5,00
	0006 T	Chmielnik - Dezyderów - dr. pow. Nr 0005T	2,40	0,33
	0007 T	Dojazd do stacji kolejowej w Chmielniku	0,80	0,80
	0009 T	Gołuchów - Żydówek - Wola Żydowska - Samostrzałów - Sędziejowice - Śladków Duży	5,05	5,05
	0020 T	Przededworze - Lesisko - Sędziejowice	5,50	0,70
	0021 T	Chmielnik - Śladków Duży - Chomentówek - Szarbków - Włochy - Pińczów	8,60	8,60
	0022 T	Chmielnik - Lubania - Różanka - Wierzbie - Drugnia Zakarczmie - Zalesie - Rudki - Potok - Życiny	4,00	4,00
	0023 T	Chmielnik - Zrecze Małe - Rzeszutki - Zagrody - Janowice Raczyckie - Maciejowice - Wólka Bosowska - Ruda	3,91	3,00
	0024 T	Chmielnik - Ciecierze - Szyszczycy - Suskrajowice - Kostera - Służów - Posada - Bugaj - Kołaczkowice - Skrobaczów - Stopnica	5,43	4,158
	0025 T	Śladków Mały - Kotlice - Zawada - Balice	4,125	2,205
	0026 T	Śladków Mały - Suskrajowice - Bugaj - Palonki - Bosowice - Kargów	3,785	3,785
	0058 T	Borzykowa - Wygoda Borzykowska - Słabkowice - Skorzów	2,60	2,60
	0353 T	Wola Morawicka - Radomice - Skrzelczyce - Pierzchnica - Osiny - Drugnia Rządowa - Drugnia Zakarczmie - Łagiewniki	3,80	2,10

	0355 T	Suków - Borków - Wojciechów - Szczecno - Pierzchnica - Suchowola - Chmielnik	3,98	3,98
	0367 T	Chmielowice - Drochów Dolny - Obice - Grabowiec	2,50	1,63
ul. 1-go Maja		od ul. Rynek do ul. Kieleckiej	0,28	0,28
ul. BEZ NAZWY I		od ul. Bez nazwy I do skrz. do Ciecierz	1,814	1,814
ul. BEZ NAZWY II		od skrz. do Ciecierz do granicy miasta Chmielnik	0,592	0,592
ul. BEZ NAZWY III		od dr. kr. 73 do ul. Pierzchnickiej	0,756	0,756
ul. Dygasińskiego		od ul. Kilińskiego do ul. Bez nazwy I	0,802	0,802
ul. Kielecka		od ul. Pierzchnickiej do ul. 1-go Maja	0,447	0,447
ul. Plac Kościelny		od ul. Jana Pawła II do ul. Kilińskiego	0,086	0,086
ul. Plac Targowy		od ul. Lubańskiej do ul. Szydłowskiej	0,223	0,223
ul. Rynek		od ul. Świerczewskiego do ul. Świerczewskiego	0,278	0,278
ul. Konopnicka		od ul. Szydłowskiej do granicy miasta Chmielnik	0,95	0,95
ul. Leśna		od dr. kraj. 73 do granicy miasta Chmielnik	2,10	2,10
ul. Lubańska		od Placu Targowego do granicy miasta Chmielnik	1,30	1,30
ul. Mrucza		od ul. Kieleckiej do ul. Lubańskiej	0,868	0,868
ul. Pierzchnicka		od ul. Kieleckiej do granicy miasta Chmielnik	0,592	0,592
ul. Polna		od ul. Dygasińskiego do ul. Ślepej	0,501	0,501
ul. Szkolna		od dr. kr. 73 do ul. 13-go Stycznia	0,396	0,396
ul. Tadeusza Kościuszki		od ul. Świerczewskiego do ul. Świerczewskiego	0,079	0,079
ul. Witosa			0,95	0,95
Daleszyce	0313 T	przez wieś Cisów	2,756	2,756
	0328 T	Zagórze - Mójca - Suków	4,29	4,29
	0329 T	Radlin - Brzechów - Daleszyce	7,025	7,025
	0330 T	Wola Jachowa - Górno - Niestachów	1,02	1,02
	0331 T	przez wieś Niestachów	3,65	3,65
	0332 T	Górno - Zagórze - Daleszyce - Słupiec - Borków	7,80	7,80
	0333 T	Danków - Daleszyce	2,505	2,505
	0334 T	Daleszyce - Smyków - Napęków	5,24	5,24
	0335 T	Niwki Daleszyckie - dr. pow. Nr 0334T	2,94	2,28
	0336 T	Smyków - Sieraków	2,72	2,72
	0337 T	Makoszyn - Widełki - Wólka - Nowa Huta	4,241	4,241
	0349 T	Pierzchnica - Ujny - Holendry - Smyków - Korzenne - Drogowie - Ruda - Raków - Rakówka - gr. pow. kieleckiego	2,50	2,50
	0350 T	Korzenno - Krośle - Celiny - Głuchów - Rudki	3,642	3,642
	0355 T	Suków - Borków - Wojciechów - Szczecno - Pierzchnica - Suchowola - Chmielnik	14,131	14,131
	0356 T	Borków - Trzemeszna - Ujny	6,84	6,84
	0357 T	Szczecno - Murawin - dr. pow. Nr 0356T	3,42	3,42
	0358 T	Słupiec Szlachecki - dr. pow. Nr 0356T	3,20	1,13
	0361 T	Wojciechów - Skrzelczyce - Górki - Brody	1,18	1,18
	0365 T	Suków - Młyny - Marzysz - Zagórze - Komórki - Wojciechów	9,137	7,062
	0368 T	Bilcza - Ciołków - Kuby Młyny - Podmarzysz	5,77	5,095
	0372 T	Suków (Borki) - Granice - Dyminy - Suków (Babie)	4,77	4,77
	0373 T	Dyminy - Suków	2,13	2,13
Górno	0316 T	Cedzyna - Leszczyny	2,71	2,71
	0318 T	Leszczyny - Krajno Drugie - Porąbki - Bieliny Kapitulne	8,93	8,93
	0319 T	Bęczków - Krajno Zagórze	7,81	6,27
	0320 T	Krajno Drugie - Wymysłona - Bęczków	5,51	2,67
	0327 T	Wola Jachowa - Pipała - Skorzeszyce	5,10	5,10
	0329 T	Radlin - Brzechów - Daleszyce	1,71	1,71
	0330 T	Wola Jachowa - Górno - Niestachów	6,45	6,45
	0332 T	Górno - Zagórze - Daleszyce - Słupiec - Borków	3,15	3,15
	0334 T	Daleszyce - Smyków - Napęków	0,92	0,92
Łągow	0338 T	Łągow - Pustka - Bielawa - Sędek - Czyżów - Wola Wąkopna	8,895	8,895
	0339 T	Bardo - Sadków	0,48	0,48
	0340 T	Lechówek - Płucki - Łągow	5,426	5,426
	0342 T	Łągow - Nowy Staw - Duraczów - Melonek	8,326	8,026
	0343 T	Piotrów - Gułaczów	5,111	5,111
	0344 T	przez wieś Piotrów (Zagościniec)	1,144	1,144
	0345 T	Wola Łągowska - Gęsice - Niwa	7,93	7,93
	0346 T	Sadków - Zbelutka - Szumsko - Lipiny	5,43	5,43

	0347 T	Zbelutka - Kędziorka	6,051	6,051
	0348 T	Orłowiny - Sędek	2,56	1,17
Łopuszno	0396 T	Wierna Rzeka - Fanisławiczki - Fanisławice - Eustachów - Łopuszno - Jasień - Mnin - Wólka - Rytlów - Pilczyca - Ruda Pilczycka - gr. woj. świętokrzyskiego - (Przedbórz)	16,599	16,599
	0402 T	Wólka - Lasocin - Ewelinów - Fryszanka - Wojciechów - Jakubów	6,003	6,003
	0403 T	Jasień - Antonielów	5,818	5,818
	0404 T	Mnin - Mokre - Lasocin	1,313	1,313
	0405 T	Kuźniaki - Dobrzeszów - Podgóra - Sarbice - Krężolek - Mnin	11,638	11,338
	0408 T	Przegrody - Sarbice - Rogaczów	4,083	4,083
	0482 T	Sarbice - Olszówka - Józefina - Wielebnów	3,797	3,797
	0483 T	Czartoszewy - Grabownica - Marianów - dr. woj. Nr 786	2,402	2,402
	0484 T	Mieczyn - Gnieździska - Wierna Rzeka - Zajączków - Skałka - Rykoszyn - Piekoszów	8,12	8,12
	0485 T	Snochowice - Korczyn - Łosień - Wincentów - Piekoszów	2,528	2,528
	0486 T	Snochowice - Podewsie - Kuźniaki	2,841	2,841
	0487 T	Piotrowiec - Hucisko - Niedźwiedź - Oblęgór - Oblęgorek - Chełmce - Polichta - Promnik	2,414	2,414
Masłów	0296 T	Kielce - Zagnańsk - Zagnańsk wraz z dojazdem do stacji kolejowej Zagnańsk - dr. woj. Nr 750	2,45	2,45
	0308 T	Kajetanów - Marczakowe Doły - Podemłyńie	5,28	4,88
	0309 T	Dąbrowa - Podwiśniówka - Oboźna Droga	4,62	4,62
	0310 T	Dąbrowa - Stara Góra	1,28	1,28
	0311 T	Masłów - Nademłyńie - Brzezinki - Ciekoty	8,30	8,30
	0312 T	Masłów - Wola Kopcowa - Domaszowice	6,12	6,12
	0314 T	Mąchocice Kapitulne (Mąchocice Dolne) - Ciekoty - Rozdole - Św. Katarzyna	5,00	5,00
	0315 T	Masłów Pierwszy (Podklonówka) - Mąchocice Kapitulne	4,09	4,09
	0317 T	droga do Ośrodka Wypoczynkowego „Ameliówka”	0,88	0,88
	0321 T	przez wieś Mąchocice Scholasteria	2,57	2,57
	0595 T	Klonów - Nademłyńie	3,00	3,00
Miedziana Góra	0286 T	Bobrza - Porzecze - Bugaj - Brynica - Szczukowice - Janów	5,30	5,30
	0287 T	Niewachlów Drugi - Szczukowskie Górki	1,50	0,40
	0288 T	przez wsie: Laskowa - Kostomłoty Drugie - Kostomłoty Pierwsze	8,69	8,69
	0289 T	Samsonów - Tumlin - Miedziana Góra	3,93	3,93
	0290 T	Ciosowa - Ławeczna - Herby - Miedziana Góra	6,40	6,40
	0291 T	przez wieś Ćmińsk Kościelny	1,98	1,98
	0292 T	Wykień Kościelny - Podgród - Tumlin - dr. pow. Nr 0289T	2,80	2,80
	0294 T	Węgle - Tumlin - Umer - Ćmińsk	2,35	2,35
	0295 T	Ćmińsk - Wyreba - Dąbrówka	0,90	0,00
	0469 T	dr. kraj. Nr 74 - Ćmińsk Kościelny - Kobyłaki - Berlin - Przyjmo - Pępace - Cierchy - Piaski - Skoki - Grzymałków - Gliniany Las - Ostre Górki - Smyków	3,753	3,753
	0490 T	Oblęgorek - Porzecze	0,62	0,62
Mniów	0450 T	Stąporków (Wołów) - Hucisko - Krasna - Serbinów - Mniów - Węgrzynów - Borki - Grzymałków - Wiązowa - Kuźniaki - Ruda Strawczyńska	16,44	16,44
	0463 T	Piaski Królewiec - Pieradła - Pielaki	2,913	2,913
	0466 T	Chyby - Kontrewers - Adamek	2,927	2,927
	0467 T	Salata - Pieradła - Zaborowice - Chyby - Serbinów - Rogowice - Długojów - Kołomań - Umer	11,48	10,95
	0468 T	Zaborowice - Mniów	2,877	2,877
	0469 T	dr. kraj. Nr 74 - Ćmińsk Kościelny - Kobyłaki - Berlin - Przyjmo - Pępace - Cierchy - Piaski - Skoki - Grzymałków - Gliniany Las - Ostre Górki -	12,447	12,447

		Smyków		
	0470 T	Górniki - Nalewajków - Wyrębów - Kłucko - Straszów - Grzymałków	2,596	2,596
	0471 T	Stanowiska - Kłucko - Filipy	0,828	0,428
	0472 T	Kłucko - Pałęgi - Wólka Kłucka	2,879	2,879
	0488 T	Węgrzynów - Piaski - Malmurzyn - Oblęgor - Strawczynek - Promnik	4,774	4,774
	0489 T	Pępice - Porzeczce	2,351	2,351
	0491 T	Przełom - Borki	2,623	2,623
Morawica	0001 T	Lisów - Brody - Maleszowa - Gumienice - Towarzystwo - Stojnow - Drugnia	1,50	1,50
	0156 T	Sobków - Wierzbitza Górna - Feliksówka - Łukowa - Dębska Wola - Chałupki - Lisów	8,461	8,461
	0353 T	Wola Morawicka - Radomice - Skrzelczyce - Pierzchnica - Osiny - Drugnia Rządowa - Drugnia Zakarczmie - Łagiewniki	4,70	4,70
	0354 T	Lisów - Górki - Pierzchnica	0,994	0,994
	0362 T	Radomice - Brudów	5,556	5,556
	0363 T	Młynek - Lisów	5,382	5,382
	0365 T	Suków - Młyny - Marzysz - Zagórze - Komórki - Wojciechów	3,193	3,193
	0366 T	Obice - Dębina - Lisów	5,439	2,719
	0367 T	Chmielowice - Drochów Dolny - Obice - Grabowiec	5,81	3,765
	0368 T	Bilcza - Ciołków - Kuby Młyny - Podmarzysz	4,955	4,121
	0369 T	Morawica - Łabędziów - Radomice	4,067	4,067
	0370 T	Bieleckie Młyny - Łabędziów	2,558	2,558
	0371 T	Piasieczna Górka - Zastawie - Ciołków	2,50	2,50
	0372 T	Suków (Borki) - Granice - Dyminy - Suków (Babie)	1,34	1,34
	0373 T	Dyminy - Suków	0,69	0,69
	0374 T	Sitkówka - Kowala - Bilcza - Podgórze	2,051	2,051
	0376 T	Brzeziny - Bilcza (Podgórze)	1,529	1,529
	0382 T	Tokarnia - Wolica - Siedlce - Łukowa - Chmielowice	4,504	4,504
	0383 T	Wolica - Ostrów - Goleciny - Morawica	4,816	4,816
	0384 T	Brzeziny - Nida - Łazisko - Ostrów - Podlipie - Łukowa	5,156	5,156
	0387 T	Dębska Wola - Drochów - Lipa - Karsy	4,05	0,54
	0388 T	Chmielowice - Chomentów	1,647	0,935
	0389 T	Drochów Górny - Chomentów	1,54	0,57
Nowa Słupia	0324 T	Czaplow - Huta Nowa - Huta Stara - Św. Krzyż	2,024	
	0597 T	Wojciechów - Dębno	1,69	0,96
	0599 T	Bodzentyn - Celiny - Wola Szczygielkowa - Dębno - Jezioro	3,38	3,38
	0632 T	Sosnowka - Osiedle Górne - Włochy - Wieloborowice	6,17	5,77
	0633 T	Rudki - Czasków - Pokrzywianka Dolna - Skały	6,16	6,16
	0634 T	Czasków - Podchełmie - Góry - Stara Słupia	3,89	3,89
	0635 T	Serwis - Podchełmie - Grzegorzowice - Sarnia Zwola	3,95	3,95
	0638 T	Wałsnów - Jeleniów	1,315	1,315
	0639 T	Wólka Malkowska - Jeleniów	2,52	2,52
	0640 T	Wólka Milanowska - Paprocice	2,70	1,105
	0641 T	Bartoszewiny - Lechów	1,90	1,90
	0707 T	Stara Słupia - Jeleniów - Wieś - Majdan - Podłazy - Piórków - Załazce - Komorniki - Wszachów	1,90	0,97
Piekoszów	0275 T	Chęciny - Gościńiec - Polichno - Miedzianka - Zajaczków	1,505	1,505
	0276 T	Bolmin - Milechowy - Zajaczków	3,47	3,47
	0281 T	Bławatków - Miedzianka - Zacisze	2,485	2,485
	0282 T	Rykoszyn - Gałęzice - Chęciny	5,63	4,00
	0283 T	Jaworzna - Łaziska	4,01	4,01
	0284 T	Micigózd - Ukraina - Brynica	2,856	2,856
	0285 T	Micigózd - Podzamcze - Szczukowice	3,95	3,95
	0286 T	Bobrza - Porzeczce - Bugaj - Brynica - Szczukowice - Janów	7,136	7,136
	0287 T	Niewachlów Drugi - Szczukowskie Górki	0,80	0,47

	0484 T	Mieczyn - Gnieździska - Wierna Rzeka - Zajęczków - Skałka - Rykoszyn - Piekoszków	11,534	11,534
	0485 T	Snochowice - Korczyn - Łosień - Wincentów - Piekoszków	9,224	9,224
	0494 T	Promnik - Małogoskie - Łosień - Łosienek - Bławatków	6,555	6,555
Pierzchnica	0001 T	Lisów - Brody - Maleszowa - Gumienice - Towarzystwo - Stojnow - Drugnia	11,587	11,587
	0002 T	Piotrkowice - Maleszowa	2,385	1,403
	0004 T	Wesoła - Ługi - Maleszowa	1,953	1,953
	0022 T	Chmielnik - Lubania - Różanka - Wierzbie - Drugnia Zakarczmie - Zalesie - Rudki - Potok - Życiny	5,90	5,90
	0349 T	Pierzchnica - Ujny - Holendry - Smyków - Korzenne - Drogowie - Ruda - Raków - Rakówka - gr. pow. kieleckiego	7,575	5,19
	0353 T	Wola Morawicka - Radomice - Skrzelczyce - Pierzchnica - Osiny - Drugnia Rządowa - Drugnia Zakarczmie - Łagiewniki	16,307	14,07
	0354 T	Lisów - Górki - Pierzchnica	3,999	3,999
	0355 T	Suków - Borków - Wojciechów - Szczecno - Pierzchnica - Suchowola - Chmielnik	6,529	6,529
	0356 T	Borków - Trzemeszna - Ujny	0,768	0,768
	0359 T	przez wieś Gumienice	3,105	2,206
	0360 T	Pierzchniaka - Osiny	2,123	2,123
	0361 T	Wojciechów - Skrzelczyce - Górki - Brody	5,936	5,936
	0364 T	Zagrodzie - Stojnow	2,946	2,946
	0365 T	Suków - Młyny - Marzys - Zagórze - Komórki - Wojciechów	0,91	0,91
Raków	0022 T	Chmielnik - Lubania - Różanka - Wierzbie - Drugnia Zakarczmie - Zalesie - Rudki - Potok - Życiny	2,051	2,051
	0337 T	Makoszyn - Wieleki - Wólka - Nowa Huta	1,17	1,17
	0338 T	Łągów - Pustka - Bielawa - Sędek - Czyżów - Wola Wąkopna	3,055	3,055
	0339 T	Bardo - Sdków	2,35	2,35
	0346 T	Sdków - Zbelutka - Szumsko - Lipiny	4,83	4,83
	0349 T	Pierzchnica - Ujny - Holendry - Smyków - Korzenne - Drogowie - Ruda - Raków - Rakówka - gr. pow. kieleckiego	23,375	19,60
	0350 T	Korzenno - Krośle - Celiny - Głuchów - Rudki	7,50	7,50
	0351 T	przez wieś Chańcza	2,89	2,89
	0352 T	Chańcza - Zapor - dr. pow. Nr 0828T	1,58	1,58
	0828 T	dr. woj. Nr 756 - Korytnica - Kotuszów - Kurozwęki	0,20	0,20
Sitkówka - Nowiny	0278 T	Zawada - Szewce - Zagrody	6,43	6,43
	0374 T	Sitkówka - Kowala - Bilcza - Podgórze	4,712	4,712
	0376 T	Brzeziny - Bilcza (Podgórze)	1,25	1,25
	0377 T	Zagrody - Sitkówka - Lipowowice - Przemiarki - Starochęciny	4,836	4,836
	0378 T	Zgórsko - Nowiny - Trzianka - Sitkówka	3,00	3,00
	0381 T	Sitkówka - Bolechowice	2,808	2,808
Strawczyn	0286 T	Bobrza - Porzecze - Bugaj - Brynica - Szczukowice - Janów	2,45	2,45
	0405 T	Kuźniaki - Dobrzesów - Podgórze - Sarbice - Krężolek - Mnin	0,80	0,80
	0450 T	Stąporków (Wołów) - Hucisko - Krasna - Serbinów - Mniów - Węgrzynów - Borki - Grzymałków - Wiązowa - Kuźniaki - Ruda Strawczyńska	3,945	3,945
	0485 T	Snochowice - Korczyn - Łosień - Wincentów - Piekoszków	3,978	3,978
	0487 T	Piotrowiec - Hucisko - Niedźwiedź - Oblęgór - Oblęgorek - Chełmce - Polichta - Promnik	15,379	15,379
	0488 T	Węgrzynów - Piaski - Malmurzyn - Oblęgór -	6,29	6,29

		Strawczynek - Promnik		
	0490 T	Oblęgorek - Porzecze	2,40	2,40
	0492 T	Niedźwiedź - Strawczyn - Promnik	4,271	4,271
	0493 T	Akwizgran - Sochów - Korczyn	3,531	3,531
	0494 T	Promnik - Małogoskie - Łosień - Łosionek - Bławatków	2,40	2,40
Zagnańsk	0289 T	Samsonów - Tumlin - Miedziana Góra	3,00	3,00
	0293 T	przez wieś Tumlin Węgle	1,85	1,85
	0294 T	Węgle - Tumlin - Umer - Cmińsk	3,70	3,66
	0296 T	Kielce - Zagnańsk - Zagnańsk wraz z dojazdem do stacji kolejowej Zagnańsk - dr. woj. Nr 750	5,95	5,95
	0297 T	Jaworze - Gruszka	2,95	2,95
	0298 T	Kajetanów - Gruszka - Lekomin	2,06	2,06
	0299 T	Zagnańsk - Chrusty	2,00	2,00
	0300 T	Zagnańsk - Bartków - Goleniowy - Komorniki - Samsonów	4,70	2,50
	0301 T	Kołomań - Piechotne - Samsonów	3,50	3,50
	0302 T	Jasiów - Janaszów	4,00	1,31
	0303 T	przez wieś Kaniów	2,10	2,10
	0304 T	Kołomań - Samsonów	1,30	1,30
	0305 T	dr. pow. Nr 15644 - Stary Szałas - dr. pow. Nr 0437T	4,61	3,89
	0306 T	Zachełmie - Wąsosza	2,51	2,51
	0307 T	Wąsosza - Belno - Zalezianka - Łączna - dr. kraj. Nr 7	5,00	5,00
	0308 T	Kajetanów - Marczakowe Doły - Podemłynie	1,57	1,45
	0437 T	Samsonów - Szałas - Odrowążek - Odrowąż - Wólka Plebańska - Niekłań - Furmanów - Wólka Zychowa - Boków - gr. woj. świętokrzyskiego - (Hucisko)	8,70	8,70
	0467 T	Salata - Pieradła - Zaborowice - Chyby - Serbinów - Rogowice - Długojów - Kołomań - Umer	8,53	6,78
Ogółem:			1121,381	1033,677

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Kielcach

W układzie komunikacyjnym Powiatu Kieleckiego istotną rolę, choć znacznie mniejszą niż przed laty, odgrywa kolej. Przez teren powiatu przebiegają 3 linie kolejowe o łącznej długości 90 km: Warszawa – Kraków, Kielce – Częstochowa, Kielce – Busko - Zdrój oraz 10-cio kilometrowy odcinek LH-S na terenie gminy Chmielnik.

Na terenie powiatu, w gminie Masłów znajduje się lotnisko o powierzchni 73 ha, na którym mogą lądować małe statki powietrzne do 19 miejsc. Lotnisko posiada:

- pas asfaltowy o długości 900 m i szerokości 30 m,
- pas trawiasty 900 na 250 metrów,
- światła podejścia do DS 1 dużej intensywności na obydwu kierunkach oraz światła progów DS i światła krawędziowe DS i DK,
- stację paliw,
- międzynarodowe przejście graniczne umożliwiające przeprowadzanie odprawy celno-paszportowej.

4.2. Gospodarka wodno-ściekowa

System zaopatrzenia w wodę

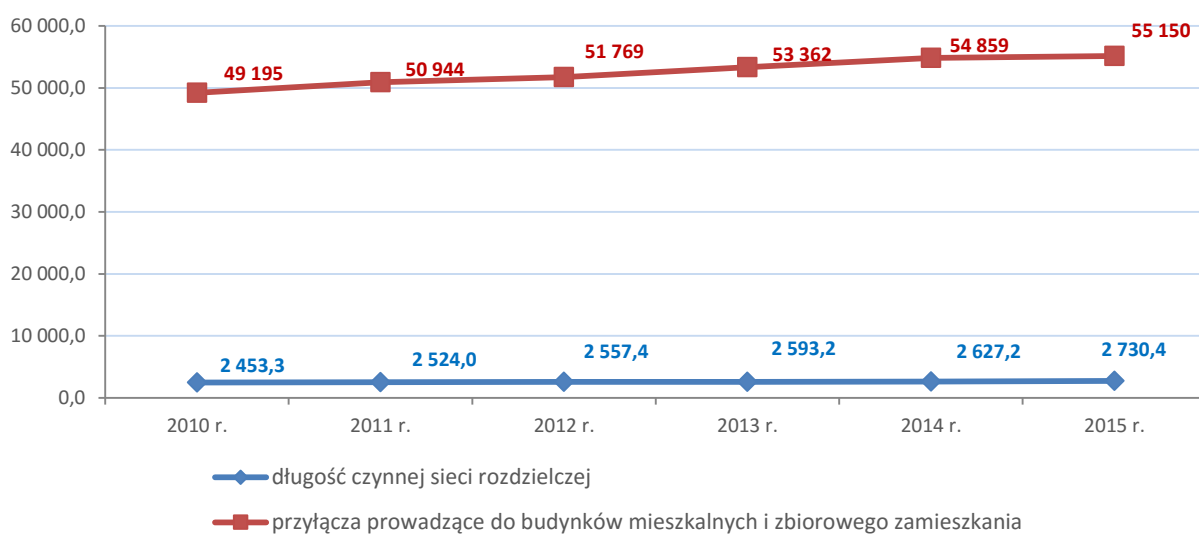
Odpowiednia gospodarka wodno-ściekowa jest jednym z podstawowych działań mających na celu zachowanie stosunków ekologicznych na danym terenie oraz podnoszenia jakości życia. Jednocześnie konieczne jest zapewnianie mieszkańcom dostępu do podstawowych usług komunalnych.

Na terenie Powiatu Kieleckiego łącznie funkcjonuje 2 730 km długości sieci wodociągowej. W okresie lat 2010 – 2015 powstało około 277,1 km sieci wodociągowej (GUS, BDL, 2015).

Stosunek ilości mieszkańców podłączonych do wodociągu do ogólnej liczby mieszkańców (stopień zwodociągowania powiatu) wynosi 95,7% według stanu na koniec 2015 r. Porównując ten sam wskaźnik z roku 2012 (83,6%), można zauważyć wyraźny wzrost o ok. 12%. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę w Powiecie Kieleckim są wody podziemne. W każdej gminie powiatu występują ujęcia wód, a w wielu z nich pobierana woda nie wymaga uzdatniania.

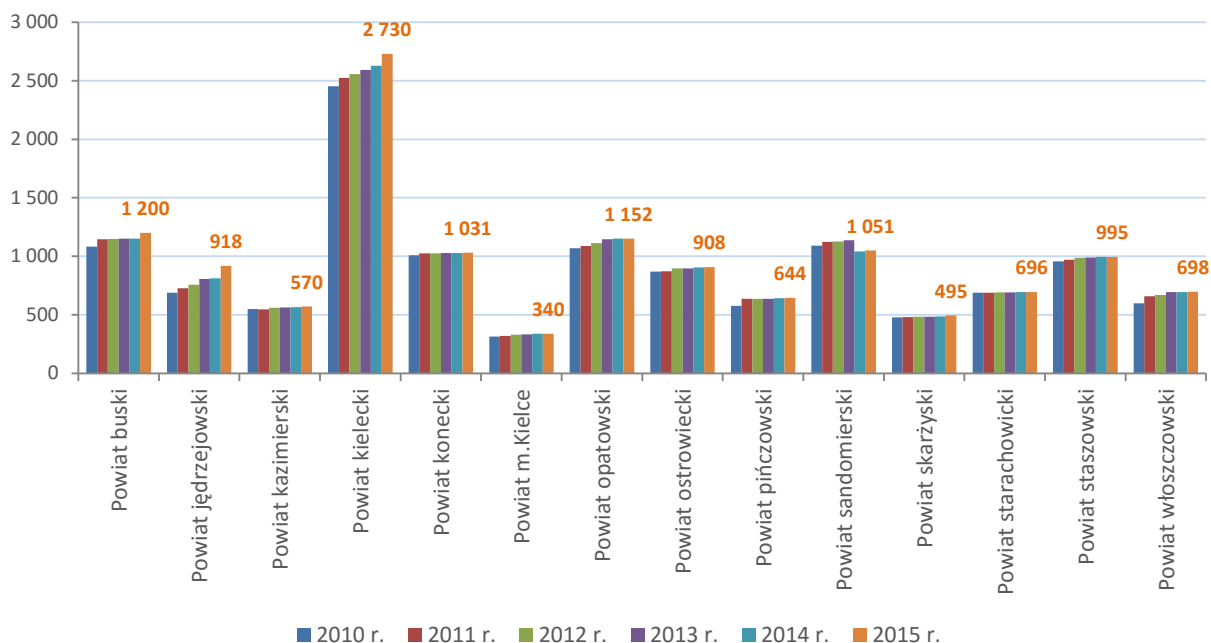
Podobnie sytuacja ma się w przypadku liczby przyłączy wodociągowych na terenie Powiatu Kieleckiego. Systematycznie co roku przybywa przyłączy do sieci wodociągowej. W 2010 r. było to 49 195 przyłączy, natomiast w 2015 r. liczba ta wyniosła 55 150 przyłączy, co daje wzrost o 10,80%. W chwili obecnej nie wszyscy mieszkańcy życzą sobie podłączenia do wodociągu, ze względu na koszty, jakie pojawiają się podczas korzystania z ujęcia gminnego.

Wykres 31. Długość sieci wodociągowej i ilość przyłączy wodociągowych na terenie Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015 r. (w km).

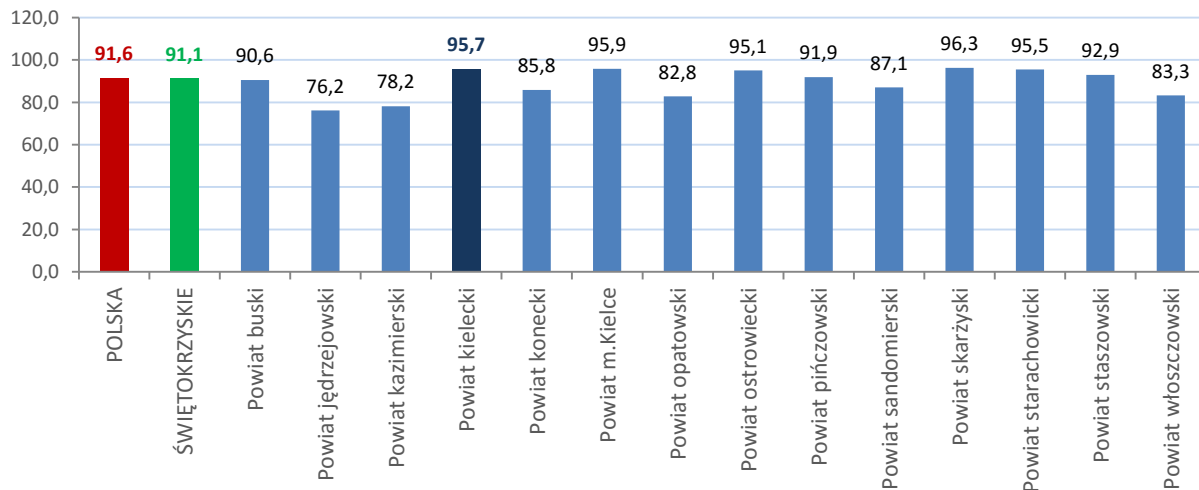
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 32. Długość sieci wodociągowej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2015 (w km).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 33. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w 2015 r. (w %).

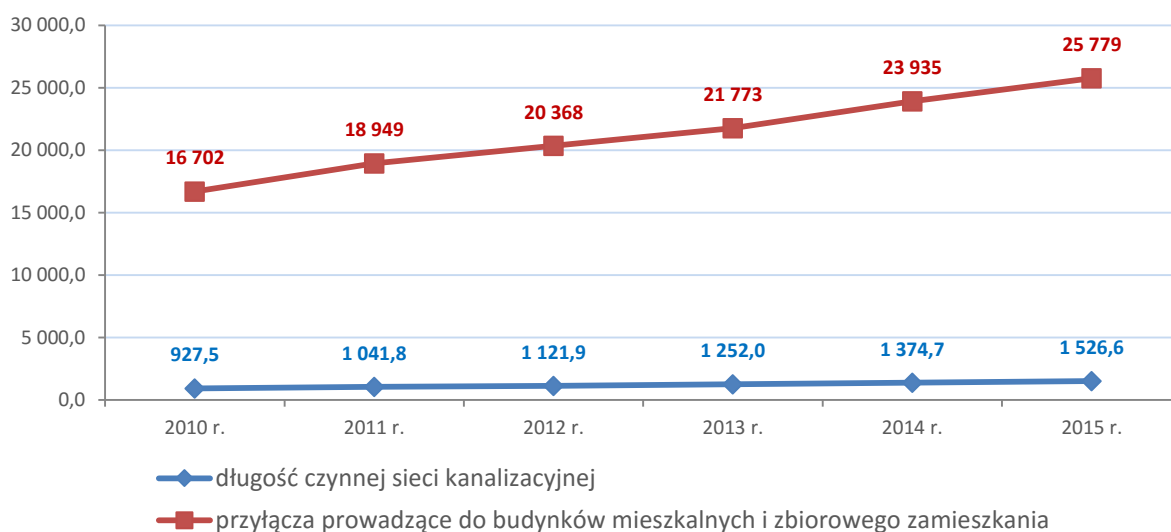
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

System odprowadzania ścieków

Stopień wyposażenia Powiatu Kieleckiego w sieć kanalizacji sanitarnej jest stosunkowo dobry - łączna długość sieci wraz z przyłączami, wynosi 1 527 km (GUS, BDL 2015). Siecią kanalizacyjną objętych jest 47,1% mieszkańców powiatu. Dla porównania w 2010 r. siecią kanalizacyjną było objętych 32,8%.

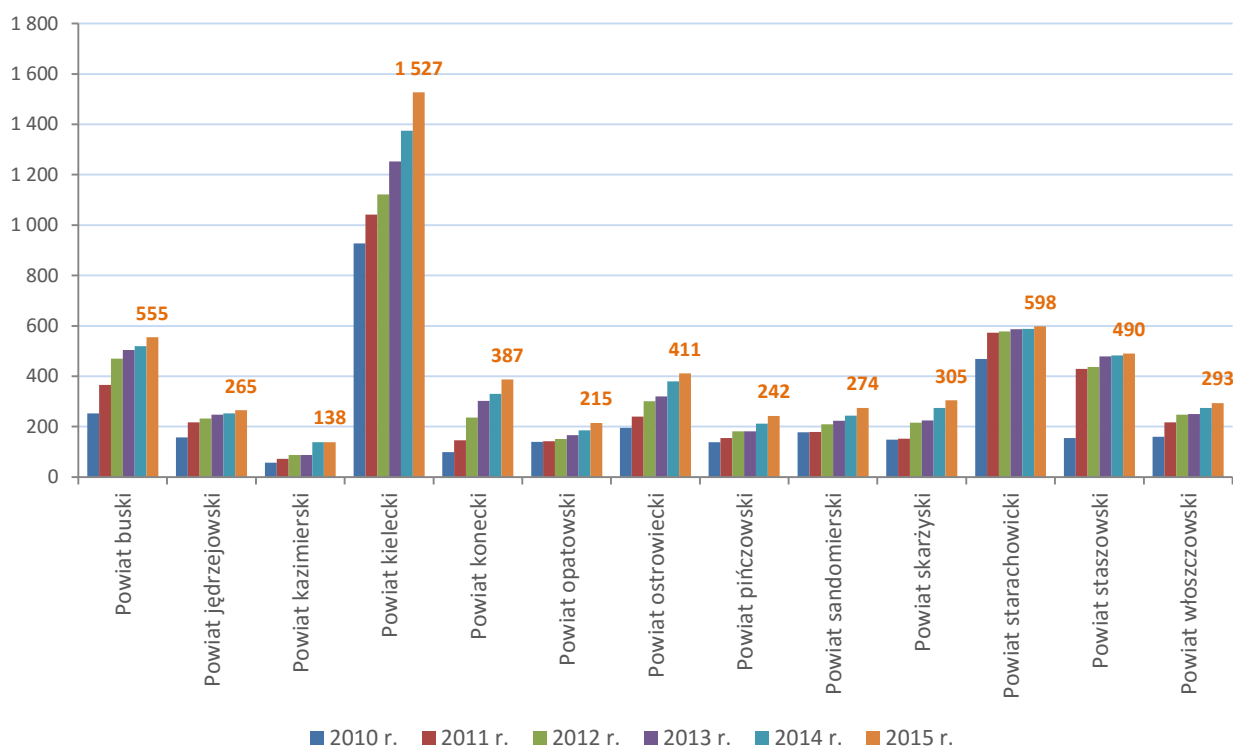

Wykres 34. Długość sieci kanalizacyjnej i ilość przyłączy kanalizacyjnych na terenie Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015 r. (w km).

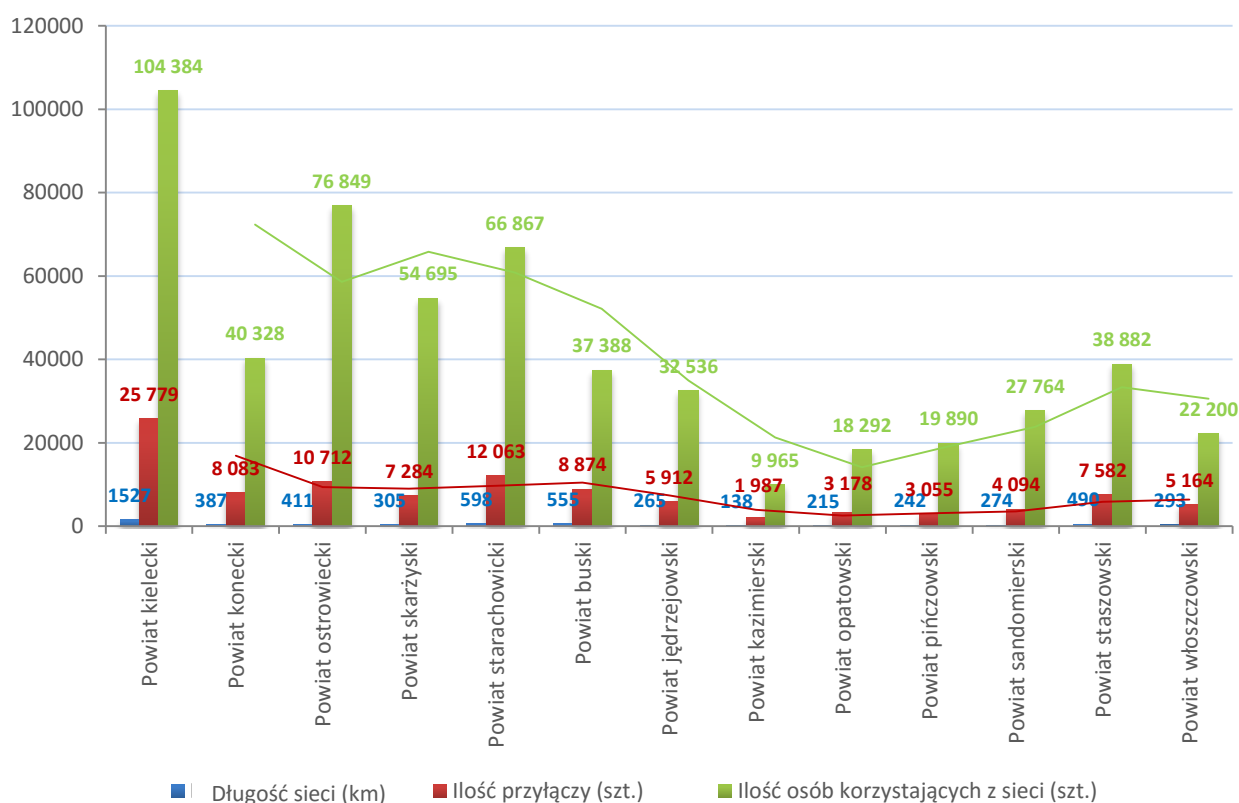
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 35. Długość sieci wodociągowej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2015 (w km).

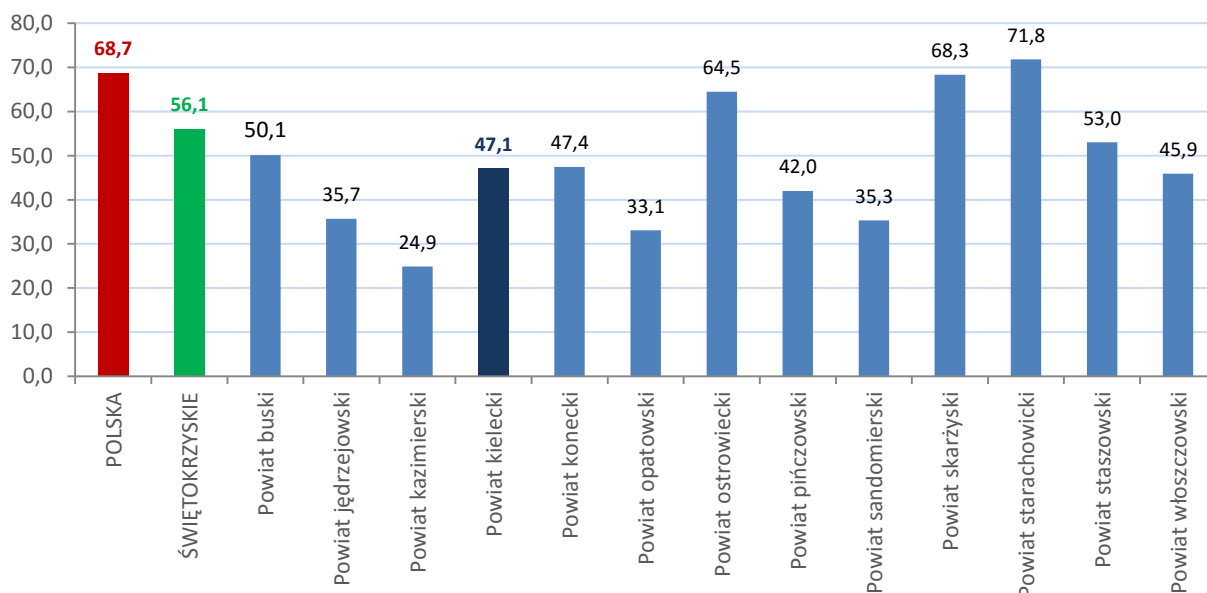
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 36. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w województwie świętokrzyskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 37. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w 2015 r. oraz porównanie do średniej wojewódzkiej i krajowej (w %).

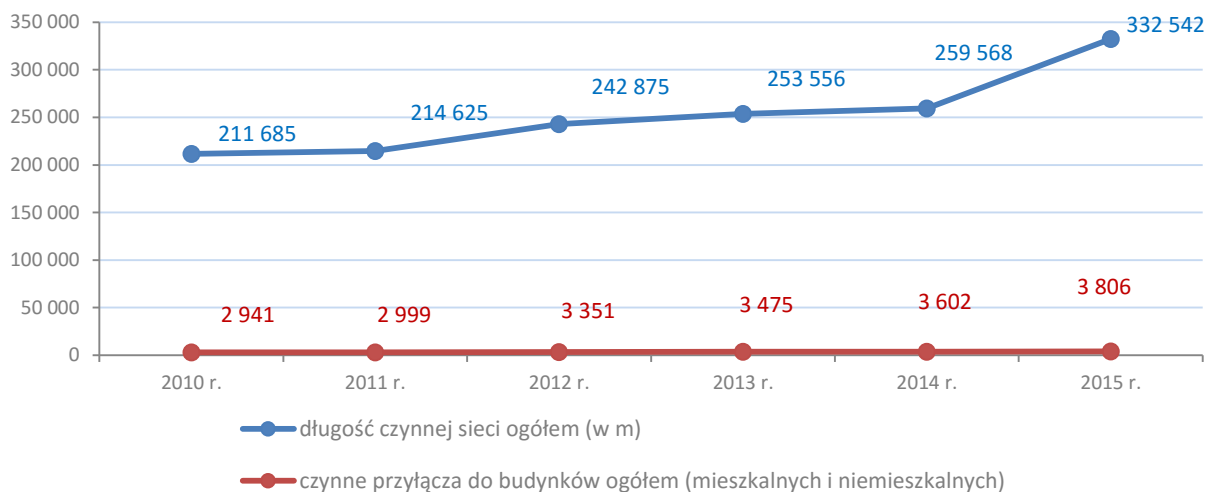

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

4.3. Sieć gazowa

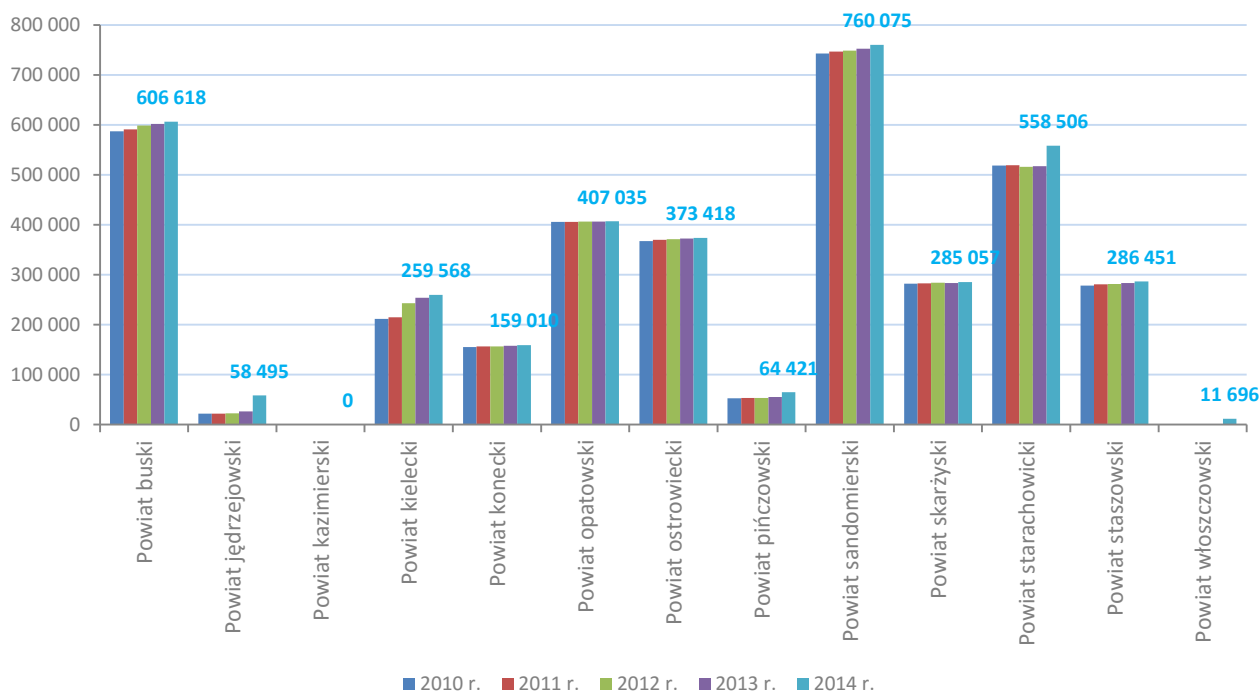
Stopień wyposażenia Powiatu Kieleckiego w sieć gazową jest dalece niewystarczający. Łączna długość sieci gazowej wraz z przyłączami, wynosi 332,542 km (GUS, BDL 2015). Gaz dociera jedynie do 3 806 odbiorców (czynne przyłącza do budynków ogółem - mieszkalnych i niemieszkalnych). Siecią gazową objętych jest tylko 5,2% mieszkańców powiatu (GUS, BDL 2014).

Wykres 38. Długość sieci gazowej i ilość przyłączy gazowych na terenie Powiatu Kieleckiego w 2015 r. (w m).

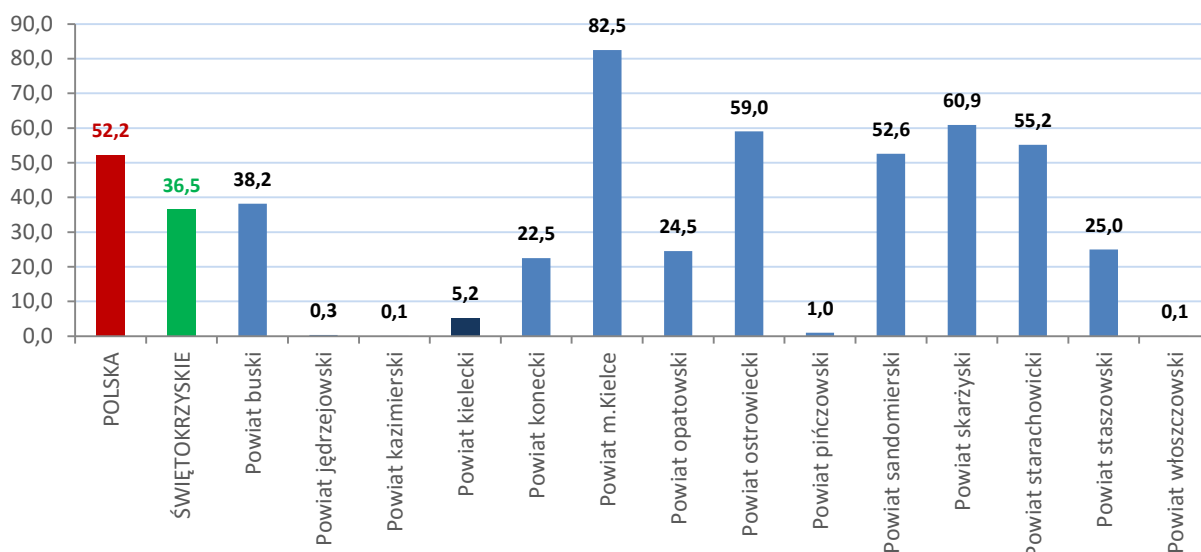
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 39. Długość sieci gazowej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2015 (w km).

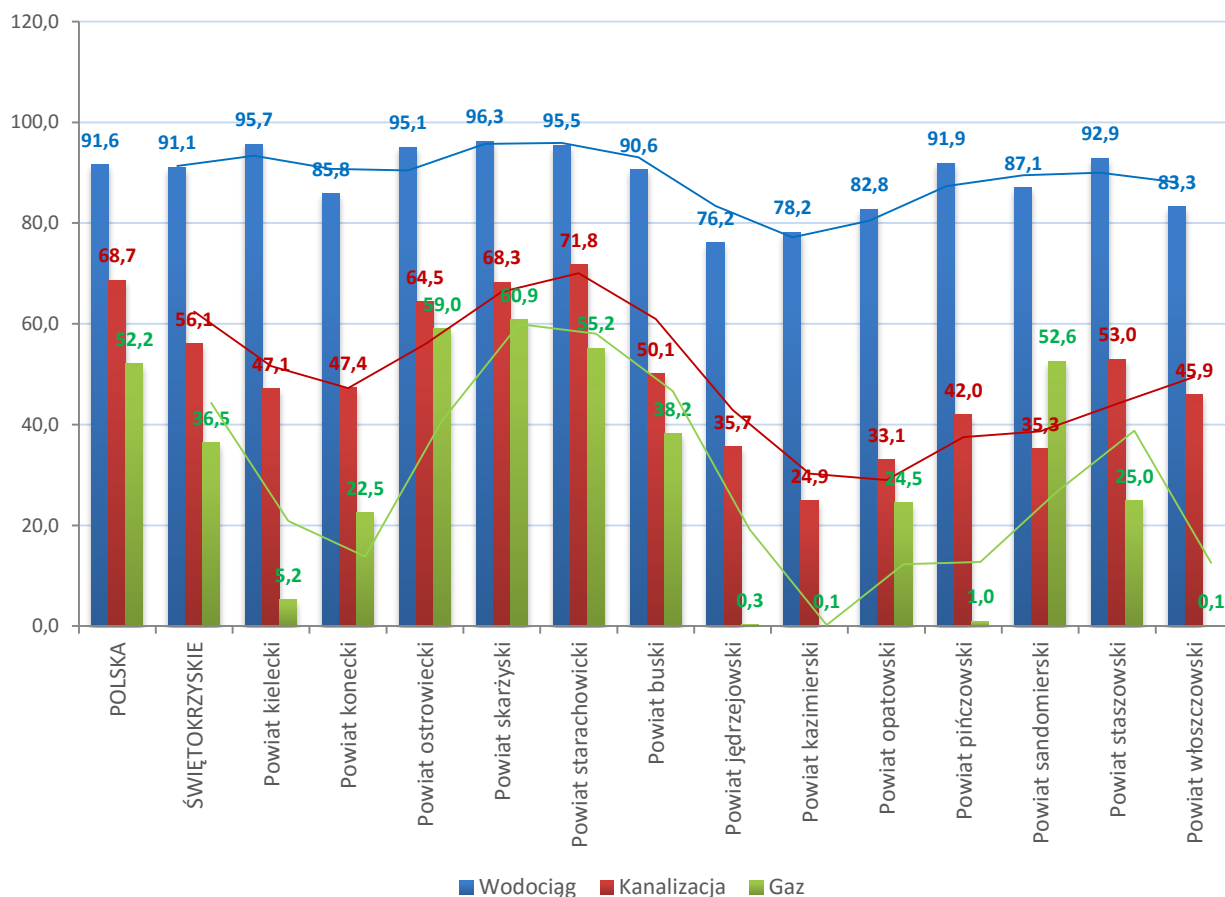
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 40. Ludność korzystająca z sieci gazowej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w 2015 r. oraz porównanie do średniej wojewódzkiej i krajowej (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

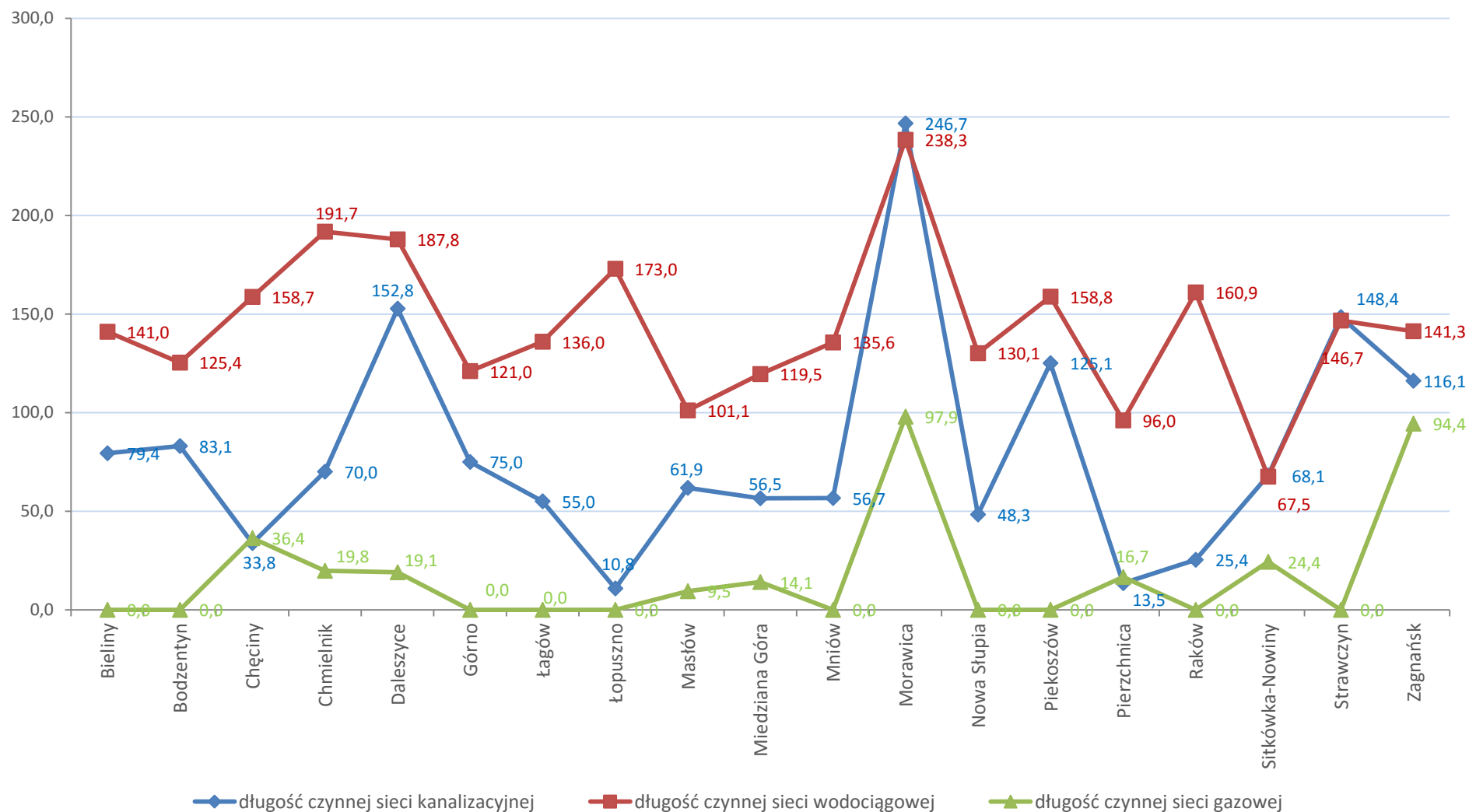
Wykres 41. Ludność korzystająca z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w % ogółu ludności w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego oraz porównanie do średniej wojewódzkiej i krajowej w 2015 r. (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

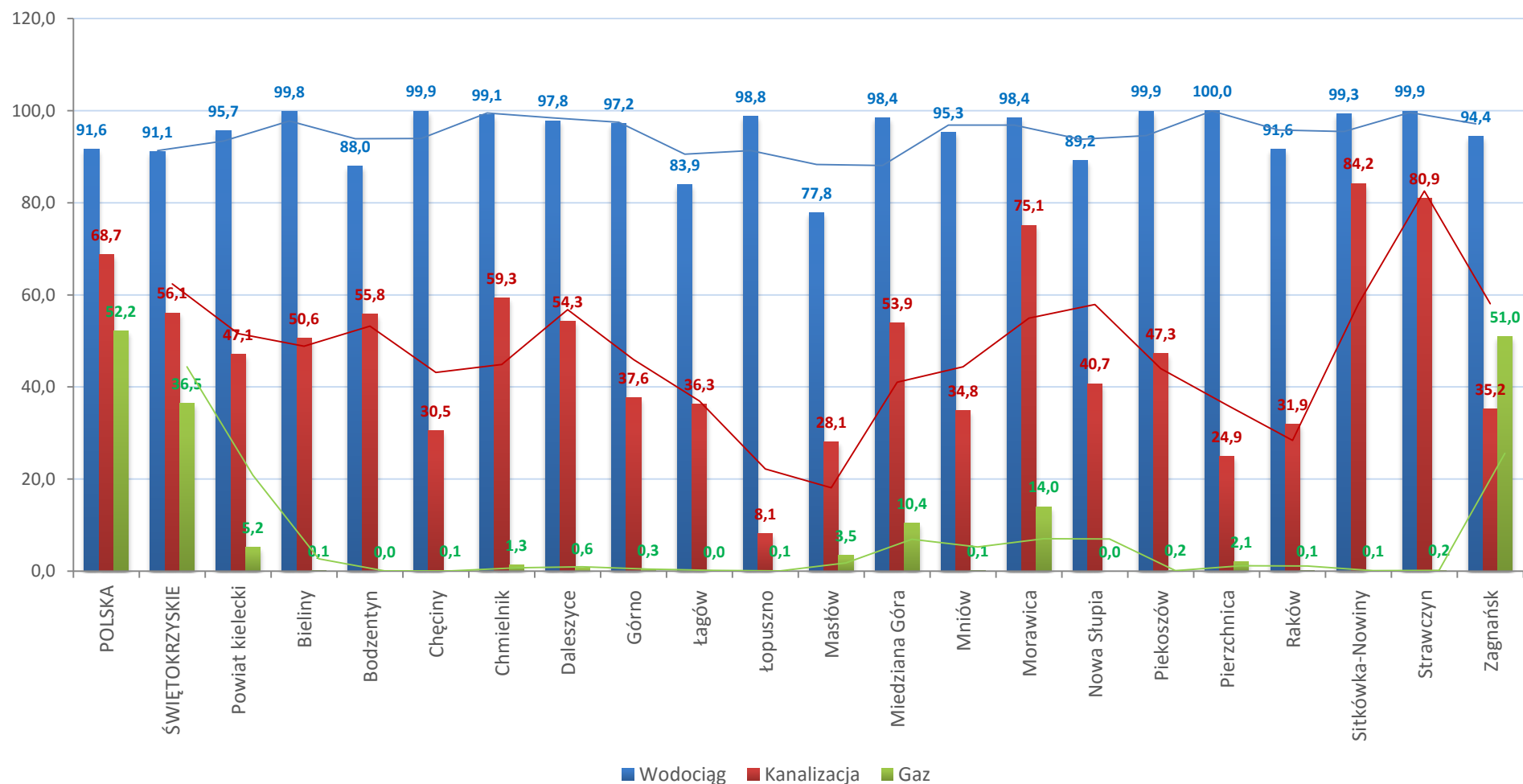

Wykres 42. Długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2015 (w km).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Wykres 43. Ludność korzystająca z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w % ogółu ludności w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego oraz porównanie do średniej w województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r. (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Tabela 27. Stan infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej i gazowej w poszczególnych gminach powiatu kieleckiego w 2016 r.

L.p.	Gmina	Sieć wodociągowa			Sieć kanalizacyjna					Oczyszczalnie ścieków			Oczyszczanie ścieków	
		Sieć (km)	Przyłącza (km)	Ilość przyłączy	Sieć (km)	Przyłącza (km)	Ilość przyłączy (szt.)	Szamba (szt.)	Przydomowe oczyszczalnie ścieków (szt.)	Ilość (szt.)	Typ	Przepustowość (m³/d)	Ilość osób korzyst. z czyszcz. ścieków (szt.)	Ilość ścieków oczyszczonych (m³/rok)
1.	Bieliny	148,0	50	2 393	79,3	24,0	1 176	925	0	1	Mechaniczno-biologiczna	700	6 227	253 000
2.	Bodzentyn	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
3.	Chęciny	158,7	99,0	3 756	33,8	15,3	952	2 606	247	1	Mechaniczno-biologiczna	1 951	5 762	302 848
4.	Chmielnik	191,0	b.d.	3150	70,0	b.d.	1 787	1 477	17	2	Mechaniczno-biologiczna	1 840	5 850	409 000
5.	Daleszyce	179,0	19,8	3 958	152,0	9,5	2 240	b.d.	132	3	Mechaniczno-biologiczna	2 000	7 153	419 779
6.	Górno	118,5	50,5	3360	74,8	19,5	1 304	2 105	55	1	Biologiczno-mechaniczna	1 215	5 700	247 000
7.	Łagów	136,0	41,0	1 826	61,1	54,9	748	520	24	1	Mechaniczno-biologiczna	600	3 410	138 000
8.	Łopuszno	173,0	64,0	2 120	11,0	2,6	175	1 900	33	2	1) „BIOCLER” 2) „IMHOFF”	50 m³ 45 m³	1 040 1 040	50 45
9.	Masłów	103,5	45,7	2 464	61,9	21,2	956	869	54	2	1) Oczyszczalnia w Mąchocicach Kapitulnych, 2) Oczyszczalnia Szkoła Podstawowa w Brzezinkach	142 4,0	433	b.d. b.d.
10.	Miedziana Góra	119,5	b.d.	2 989	56,6	b.d.	1 341	b.d.	63	3	biologiczna	1x1500 m³ 2x5 m³	5226	133 000
11.	Mniów	137,2	62,5	2 502	56,7	18,6	932	900	6	1	Biologiczna	1 200	3 682	80 500
12.	Morawica	234,8	97,7	4 884	249,6	97,4	3 896	b.d.	5	1	Mechaniczno-biologiczna	15 547	13 500	434 000
13.	Nowa Słupia	130,1	b.d.	2 588	35,9	b.d.	941	538	8	2	Biologiczna	925	7 438	194,40
14.	Piekoszów	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
15.	Pierzchnica	99,0	b.d.	1 579	19,4	b.d.	477	473	66	3	Mechaniczno-biologiczna	250	2 123	81 065
16.	Raków	160,9	b.d.	1 865	30,4	b.d.	665	500	90	2	1) Biologiczno-mechaniczna w Rakowie 2) BIO-PAK w Chańczy	2x200m³	1 968	19 932
17.	Sitkówka-Nowiny	69,8	1,3	1 331	67,9	1,2	1 200	b.d.	1	1	-	72 tys. m³	180 tys. (gmina 6 500)	45 000
18.	Strawczyn	146,7	43,4	2 576	148,4	36,5	2 067	509	0	1	Biologiczna	1 000	6 748	253 000
19.	Zagnańsk	141,2	47,4	3 844	114,9	40,2	1 995	1 824	38	2	Mechaniczno-biologiczna	1 700 520	8 173	505,3
RAZEM POWIAT:		2 446,9	622,30	47 185	1 323,7	340,9	22 852	15 146	839	29	-	-	91 973	2 816 919

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych otrzymanych z poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego

4.4. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne

Na terenie Powiatu Kieleckiego źródłami wytwarzanych odpadów są:

- gospodarstwa domowe, w których powstają także odpady wielkogabarytowe oraz niebezpieczne,
- obiekty infrastruktury społecznej i komunalnej,
- obszary ogrodów, parków, cmentarzy, targowisk, ulice i place,
- przedsiębiorstwa i firmy prowadzące działalność gospodarczą.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, jak również ich struktura oraz skład są uzależnione od różnych uwarunkowań lokalnych. Należy do nich: poziom rozwoju gospodarczego obszaru, zamożność społeczeństwa, rodzaj zabudowy mieszkalnej, sposób gospodarowania zasobami, przyzwyczajenia w konsumpcji dóbr materialnych, a także cechy charakterologiczne mieszkańców i ich podatność na edukację ekologiczną.

Największy wpływ na ilość i skład morfologiczny powstających odpadów komunalnych w danej społeczności mają pojedyncze decyzje zapadające w trakcie zakupów poszczególnych towarów i wyboru rodzaju opakowania.

Mapa 27. Mapa województwa świętokrzyskiego z podziałem na regiony gospodarki odpadami komunalnymi.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025.

Siedemnaście gmin powiatu kieleckiego według „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2016-2022”¹¹ należy do Regionu 4, natomiast gmina Łągów należy do Regionu 2, a gmina Raków do Regionu 5.

W ramach każdego z regionów funkcjonują regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Na terenie Powiatu Kieleckiego obecnie funkcjonują dwa składowiska odpadów we wsi Promnik w gminie Strawczyn oraz w Przededworzu w gminie Chmielnik.

RIPOK w Promniku wyposażona jest w instalację do mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (A) oraz do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości sortowania odpadów komunalnych (C).

Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (B) znajduje się w Przededworzu.

Składowisko odpadów komunalnych we wsi Promnik, gmina: Strawczyn, położone jest w odległości ok. 15 km od centrum Kielc. Składowisko wraz z zapleczem technicznym zajmuje powierzchnię 28,48 ha, a całkowita powierzchnia terenu, do którego eksploatację posiada prawo dysponowania wynosi 143,07 ha. Składowisko posiada aktualne pozwolenie na jego eksploatację. Odpady powstające na terenie miasta Kielce i 15 gmin składowane są obecnie na III kwaterze składowiska oddanej do eksploatacji w 2009 roku. Kwatera ta ma pojemność 680 000 m³. W momencie wykorzystania możliwości składowych kwatery III zostanie ona zamknięta i rozpoczęty zostanie proces jej rekultywacji, a odpady przeznaczone do składowania skierowane zostaną na nowoprojektowaną kwaterę IV.

Międzygminne składowisko odpadów w Przededworzu zarządzane jest przez Zakład Usług Komunalnych w Chmielniku. Dane techniczne składowiska odpadów w Przededworzu przedstawiają się następująco:

- powierzchnia czaszy składowej - 12 545,00 m²,
- pojemność czaszy składowej - 82 943 m³,
- ilość kwater czaszy składowej - 4 szt.,
- wypełnienie czaszy składowej odpadami - 26052,58 Mg,
- wypełnienie czaszy składowej materiałem eksploatacyjnym - 9316,96 Mg,
- razem wypełnienie czaszy odpadami i materiałem eksploatacyjnym - 35369,54 Mg,
- wypełnienie na dzień 31 grudnia 2010 r. - 42,64 %,

---

¹¹ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego 2016-2022 - PROJEKT. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, luty 2016 r.

- powierzchnia użytkowa płyty kompostowej - 677,32 m²,
- przewidywany okres eksploatacji do 2025 r.

Gminy z terenu Powiatu Kieleckiego deponują odpady komunalne na składowiskach w:

- Przededworzu: Chmielnik, Bieliny (część), Daleszyce (tylko odpady zielone),
- Promniku: Łopuszno, Bodzentyn, Górno, Zagnańsk, Pierzchnica, Chęciny, Miedziana Góra, Sitkówka-Nowiny, Bieliny (część), Strawczyn, Piekoszów, Nowa Słupia, Morawica, Mniów, Daleszyce, Masłów,
- Janczycach (gm. Baćkowice, powiat opatowski): Łagów,
- Rzędowie (gm. Tuczepy, powiat buski): Raków.

W Powiecie Kieleckim występują różne systemy zbierania odpadów komunalnych. Podstawę postępowania w poszczególnych gminach stanowią sposoby zbiórki odpadów, gwarantujące ich sprawny przewóz od wytwórcy do miejsca przetworzenia lub unieszkodliwienia.

We wszystkich gminach prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Dominującym systemem w zabudowie jednorodzinnej jest segregacja prowadzona „u źródła” poprzez gromadzenie poszczególnych odpadów (szkło, tworzywa sztuczne, papier i tektura, metale) w odpowiednio oznakowanych pojemnikach lub workach.

Od 01 lipca 2013 r. odbiór odpadów komunalnych w gminach Powiatu Kieleckiego odbywa się na podstawie zapisów znowelizowanej *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku*.¹² W oparciu o zapisy powyższej ustawy Rady Gmin i Miast uchwały akty prawa miejscowego regulujące zasady utrzymania czystości i porządku jak i szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Przyjęto zasadę, w której wszystkie nieruchomości zarówno zamieszkałe i niezamieszkałe objęte są gminnym systemem odbioru i zagospodarowania odpadów. Podmiotem odbierającym (a tym samym wykonawcą usługi) jest wyłonione w trybie zamówienia publicznego przedsiębiorstwo. Wykonawca realizuje zamówienie publiczne na rzecz gminy stosując zasady określone w Regulaminie Utrzymania Czystości i Porządku oraz Szczegółowe zasady świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i ich zagospodarowania.

Regulamin określa rodzaje odbieranych odpadów, maksymalne ilości odpadów odbieranych, rodzaje pojemników na nieruchomościach oraz częstotliwości odbieranych frakcji. W oparciu o ww. zapisy sporządzono Harmonogram Odbioru Odpadów Komunalnych precyzujący terminy odbioru poszczególnych odpadów z nieruchomości.

Częścią integralną ww. systemu jest funkcjonowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

¹² Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 250 z późn. zm.).

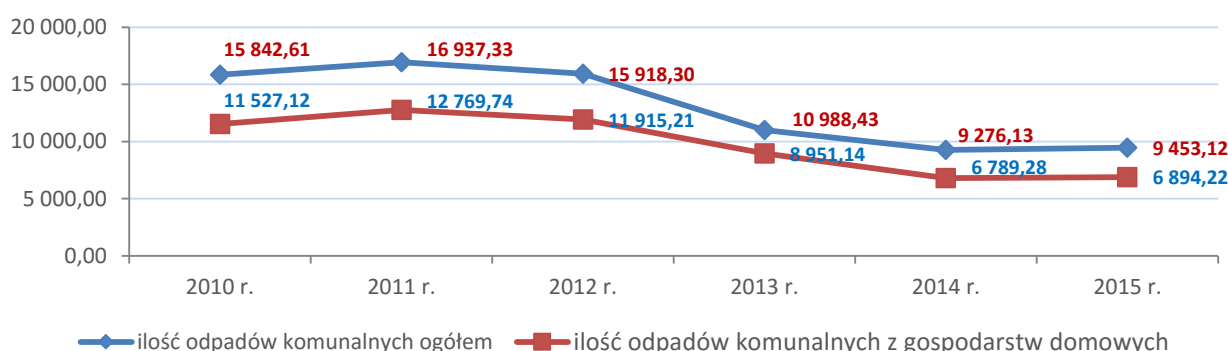
Obecnie na terenie każdej z gmin z terenu Powiatu Kieleckiego funkcjonują Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

W 2015 r. zebrano ogółem 9 453 Mg zmieszanych odpadów komunalnych (bez odpadów zebranych selektywnie i wyselekcjonowanych z frakcji suchej, GUS, BDL 2015), w tym 6 894 Mg z gospodarstw domowych, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 45 kg/rok/mieszkańca. Zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych objętych jest ok. 40 000 budynków mieszkalnych.

Oprócz systemu zbierania zmieszanych odpadów komunalnych na terenie powiatu istnieje system selektywnego zbierania odpadów. Selektywnie zbierane są odpady opakowaniowe: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, odpady ulegające biodegradacji, odpady niebezpieczne, baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Ilość odpadów komunalnych ogółem i wytwarzanych w gospodarstwach domowych w latach 2010-2015 wskazuje na tendencję spadkową. Związane jest to ograniczeniem wytwarzania odpadów komunalnych oraz wdrażaniem selektywnej zbiórki odpadów.

Wykres 44. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w latach 2010-2015 na terenie Powiatu Kieleckiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

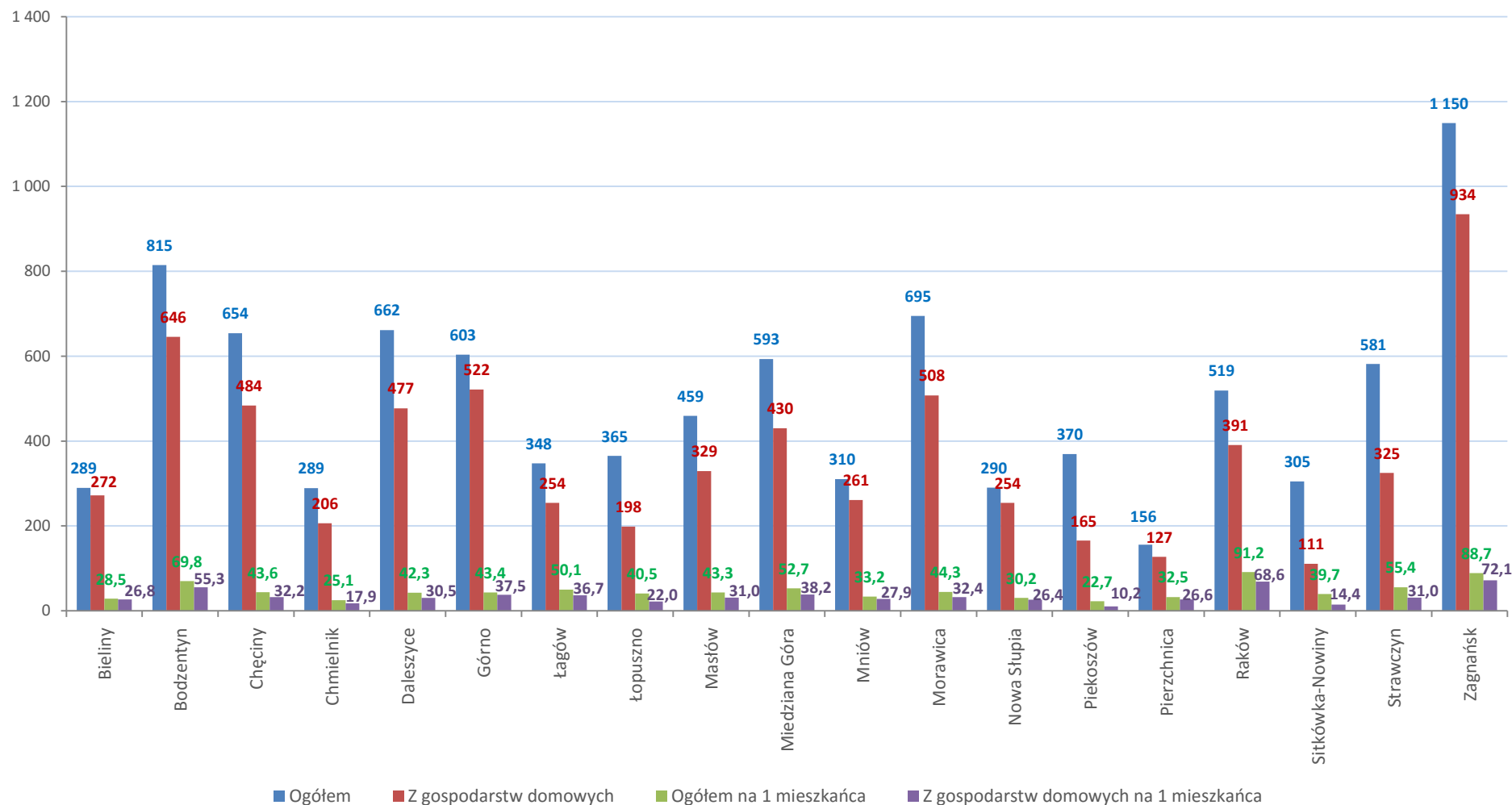
Wyroby zawierające azbest

Wszystkie Gminy z terenu Powiatu Kieleckiego realizują zadania związane z demontażem, transportem i utylizacją wyrobów zawierających azbest pochodzących od mieszkańców /przedsiębiorców z terenu danej gminy. Odpady zawierające azbest są deponowane na składowisku w miejscowości Dobrów gmina Tuczępy, powiat buski.

Z danych umieszczonych na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki – Baza Azbestowa¹³ wynika, że na terenie Powiatu Kieleckiego znajduje się 74 524 665 kg odpadów zawierających azbest (os. fizyczne 73 217 911 kg, osoby prawne 1 306 754 mg, w tym unieszkodliwione 4 341 954 kg). Z danych otrzymanych od gmin wynika, że na terenie powiatu znajduje się 66 594 180 kg odpadów zawierających azbest, w tym dotychczas usunięto 6 731 070 kg.

¹³ <http://www.bazaazbestowa.gov.pl/stats/index>

Wykres 45. Ilości zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu 2015 r. w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego (w Mg).

Źródło: Opracowanie własne: na podstawie danych GUS BDL, 2015.

Tabela 28. System gospodarki odpadami komunalnymi oraz wyrobami zawierającymi azbest w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2016 r.

L.p.	Gmina	Składowanie odpadów		Ilość gospodarstw domowych w poszczególnych gminach z podziałem na zbiórkę odpadów			Ilość odpadów komunalnych (2015 r.)		Wyroby zawierające azbest (2015 r.)	
		Gmina posiada własne składowisko (T/N)	Miejsce składowania	Selektywnie (szt.)	Zmieszane (szt.)	Ogółem gospodarstw	Z gospodarstw domowych (Mg)	Ogółem (Mg)	Ilość wyrobów zinventory-zowanych (Mg)	Ilość wyrobów usuniętych (Mg)
1.	Bieliny	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	2 111	37	2 148	612,20	634,70	7 539,55	283,61
2.	Bodzentyn	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
3.	Chęciny	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	3 180	312	3 492	1 013,60	1 862,40	5 336,44	131,56
4.	Chmielnik	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	2978	125	3103	1055,00	1378,00	5 520,00	106,00
5.	Daleszyce	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	435	3581	4016	717,75	869,53	b.d.	110,03
6.	Górno	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	3 115	-	3340	384,14	154,26	4 354,58	b.d.
7.	Łagów	N	ZUO „Janik” Sp. z o.o. Kunów	1501	294	1795	419,21	521,13	3 377,40	b.d.
8.	Łopuszno	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	1 609	548	2 157	222,00	370,40	6 580,04	275,76
9.	Masłów	N	1) Zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne i pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania - RZZO Promnik, gm. Strawczyn. 2) Odpady zielone - Zakład Usług Komunalnych Celiny Sp. z o.o. Micigózd 3) Unieszkodliwienie odpadu zawierającego azbest - „Środowisko i Innowacje” Sp. z o.o. Dobrów	2 951	5	2 956	963,40	230,10	2 857,91	373,78
10.	Miedziana Góra	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	2 767	62	2 829	812,30	982,10	2 177,40	118,42
11.	Mniów	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	1 500	540	2 040	316,68	500,00	4 943,53	1 300,00
12.	Morawica	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	3 862	369	4 231	694,60	694,60	4 219,00	1 396,35
13.	Nowa Słupia	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	2 299	119	2 484	948,30	960,70	5 525,00	611,20
14.	Piekoszków	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
15.	Pierzchnica	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	859	573	1 432	165,70	204,33	2 842,86	310,64
16.	Raków	N	Instalacja w Grzybowie	1 883	13	1 896	617,22	617,22	4 102,57	160,69
17.	Sitkówka-Nowiny	N	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	1 844	642	2 486	b.d.	952,20	128,40	31,51
18.	Strawczyn	T	RZZO Promnik, gm. Strawczyn	2 263	27	2 290	741,10	1 099,02	4 772,91	927,00
19.	Zagnańsk	N	b.d.	3 185	520	3 705	786,49	786,49	2316,59	594,52
RAZEM POWIAT:		-	-	38 342	7 767	46 400	10 470	12 816	66 594	6 731

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych otrzymanych z poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego

4.5. Infrastruktura elektroenergetyczna

Na terenie województwa świętokrzyskiego znajduje się elektrownia zawodowa w miejscowości Połaniec. Energia elektryczna przesyłana jest z niej sieciami najwyższych napięć 400 i 220 kV. Siecią 400 kV elektrownia w Połańcu połączona jest z elektrownią Kozienice (woj. mazowieckie).

Zasilanie w energię elektryczną odbywa się poprzez sieci przesyłowe najwyższych napięć (NN) 400 i 220 kV, którymi energia elektryczna z elektrowni zawodowych przesyłana jest do stacji systemowych, gdzie po zredukowaniu poziomu napięcia, przesyłana jest dalej liniami wysokich napięć (WN) 110 kV. Energia przesyłana na poziomie 110 kV rozprowadzana jest, po obniżeniu napięcia (w stacjach GPZ — Głównych Podstacjach Zasilających) do poziomu 15 kV i dostarczana tymi liniami do stacji transformatorowych redukujących średnie napięcie (SN) do poziomu napięcia niskiego (nn) — stacje SN/nn. Do odbiorców indywidualnych energia elektryczna doprowadzona jest poprzez sieć niskich napięć, podwieszoną na słupach. W miastach, ze względu na ograniczenie przestrzenne stosuje się linie kablowe ułożone w ziemi, oraz stacje transformatorowe wewnętrzne (w terenie otwartym stacje TRAFO wykonywane są jako zewnętrzne, na słupach energetycznych).

Głównymi punktami węzłowymi sieci NN na terenie województwa świętokrzyskiego i Powiatu Kieleckiego są: stacja 400/220kV w Micigoździe gm. Piekoszów oraz stacja 400/220/110 kV w Połańcu.

Na terenie województwa świętokrzyskiego znajdują się linie NN (400 i 220 kV) o łącznej długości około 447 km, w tym: – 211 km linii 400 kV, w skład których wchodzi 7 linii lub ich odcinków, – 236 km linii 220 kV, w skład których wchodzi 11 linii lub ich odcinków, oraz 1 290,7 km linii WN (110 kV).

Ponad 90% linii WN na terenie województwa i powiatu zostało wybudowane przeszło 30 lat temu, natomiast prawie połowa ich długości ma ponad 40 lat. Na terenie województwa świętokrzyskiego zlokalizowanych jest 57 Głównych Punktów (podstacji) zasilających, redukujących napięcie 110 kV do poziomu 15 kV. GPZ-ty umożliwiają elektryfikację sieciami średnich i niskich napięć konkretnych obszarów poprzez doprowadzenie do nich energii elektrycznej.

Układ sieci rozdzielczych w województwie tworzą linie 15 kV — napięcie średnie i 0,4 kV — napięcie niskie. Sieciami 15 kV energia elektryczna doprowadzana jest do stacji transformatorowych SN/nn — obniżających napięcie do 0,4 kV. W całym województwie usytuowanych jest 8 133 stacji 15/0,4 kV, których rozmieszczenie w poszczególnych gminach zależne jest od potrzeb energetycznych. Najwięcej stacji SN/nn zlokalizowanych jest w miastach: Kielce, Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko Kamienna, Starachowice i Sandomierz. Długość linii

SN (15 kV) na terenie województwa świętokrzyskiego wynosi 10 364,920 km natomiast nn (0,4 kV) — 13 956,379 km. Linie niskiego napięcia stanowią ponad 50% wszystkich linii elektroenergetycznych na terenie województwa świętokrzyskiego i Powiatu Kieleckiego. Linie te są stosunkowo wyeksploatowane i wymagają znacznych nakładów na modernizację. Od kilku lat budowane są wyłącznie linie kablowe i napowietrzne izolowane na słupach betonowych, zapewniające najwyższą jakość dostarczanej energii. Łączna długość sieci energetycznych na terenie województwa świętokrzyskiego wynosi 26 058,999 km, z czego jedynie ok. 13% stanowią linie kablowe. Pozostałe ok. 87% to linie napowietrzne.

Rozwój infrastruktury terenów wiejskich w zakresie podstawowych dziedzin życia, takich jak indywidualne potrzeby gospodarstw wraz z towarzyszącą infrastrukturą (wodociągi, oczyszczalnie ścieków, sieć telekomunikacyjna i teleinformatyczna) wymagają sprawnego zaopatrzenia wsi w energię elektryczną. Od jakości i niezawodności sieci elektroenergetycznej w dużej mierze zależy rozwój pozostałej infrastruktury, możliwość przyłączenia nowych odbiorców tworzących nowe miejsca pracy dla lokalnej społeczności oraz standard życia i wielofunkcyjny rozwój ludności wiejskiej. Ponieważ obecny stan techniczny sieci wiejskich (budowanych 30–40 lat temu, o zbyt małych przekrojach, zamortyzowanych w ponad 50 procentach) nie pozwala na sprostanie takim potrzebom, istniejące elementy sieci wymagają odtworzenia i dostosowania do zwiększonych potrzeb.¹⁴

Tabela 29. Rozmieszczenie sieci rozdzielczej niskich napięć w podziale na gminy na terenie Powiatu Kieleckiego.

L.p.	Nazwa gminy	Zakład Energetyczny	Linie nn (w km), w tym:		
			Napowietrzne	Kablowe	Razem
1.	Bieliny	Zakład Energetyczny Okręgu Radomsko Kieleckiego S.A.	103,090	2,390	105,480
2.	Bodzentyn		121,920	7,800	129,720
3.	Chęciny		160,100	21,130	181,230
4.	Chmielnik		119,000	57,300	176,300
5.	Daleszyce		97,110	10,610	107,720
6.	Górno		97,510	4,520	102,030
7.	Łagów		101,000	1,000	102,000
8.	Łopuszno		138,299	7,816	146,115
9.	Masłów		83,390	7,460	90,850
10.	Miedziana Góra		100,820	8,310	109,130
11.	Mniów		110,403	6,957	117,360
12.	Morawica		178,690	18,530	197,220
13.	Nowa Słupia		94,000	2,000	96,000
14.	Piekoszów		203,930	3,790	207,720
15.	Pierzchnica		90,000	12,700	102,700
16.	Raków		161,200	21,900	183,100
17.	Sitkówka-Nowiny		98,470	7,050	105,520
18.	Strawczyn		123,500	2,080	125,580
19.	Zagnańsk		108,920	0,000	108,920
RAZEM:			2291,352	203,343	2494,695

Źródło: Opracowanie własne na podst.: PROGRAMU REELEKTRYFIKACJI WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO NA LATA 2007-2013.

¹⁴ PROGRAM REELEKTRYFIKACJI WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO NA LATA 2007-2013.

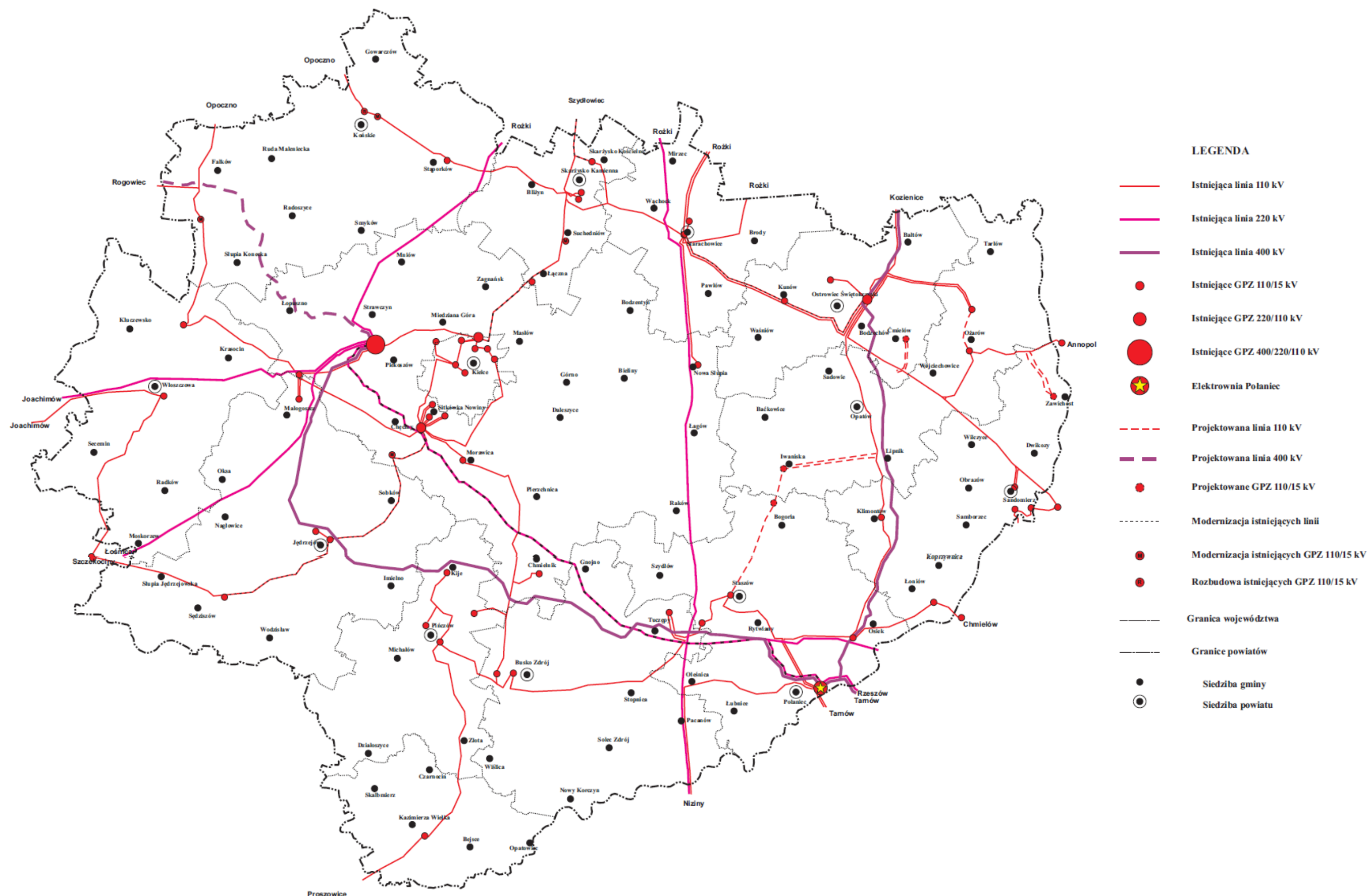
Tabela 30. Stan infrastruktury gazowej, ciepłowniczej i elektroenergetycznej oraz OZE w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2016 r.

L.p.	Gmina	Sieć gazowa			Sieć ciepłownicza					Sieć energetyczna			Instalacje OZE		
		Sieć (km)	Przyłącza (km)	Ilość przyłączy	T/N	Sieć (km)	Przyłącza (km)	Ilość przyłączy	Źródło ciepła	Linie 400kV i 220 kV (km)	Linie wysokiego napięcia (km)	Liczba GPZ (szt.)	Kolektory (szt.)	Fotowoltaika	Pompy ciepła
1.	Bieliny	0	0	0	N	-	-	-	-	b. d.	b. d.	b. d.	4	-	-
2.	Bodzentyn	0	0	0	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.
3.	Chęciny	36,44	0,38	2	N	-	-	-	-	b. d.	b. d.	b. d.	6		
4.	Chmielnik	19,77	11,52	77	T	0,6	0,4	16	g.z.	27,20	17,7	1	4	2	1
5.	Daleszyce	19,15	16,17	24	N	-	-	-	-		b.d.		0	26	6
6.	Górno	0	0	0	N	-	-	-	-	b.d.	b.d.	b.d.	1	b.d.	b.d.
7.	Łagów	0	0	0	N	-	-	-	-	187,89	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
8.	Łopuszno	0	0	0	N	-	-	-	-	b.d.	b.d.	1	b.d.	b.d.	b.d.
9.	Masłów	9,54	4,60	69	N	-	-	-	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
10.	Miedziana Góra	14,14	b.d.	259	N	-	-	-	-	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
11.	Mniów	0	0	0	T	0,2	0,3	9	kotł. olej.	b.d.	b.d.	b.d.	2	b.d.	b.d.
12.	Morawica	97,91	17,49	1129	N	-	-	-	-	b.d.	b.d.	1	2	b.d.	1
13.	Nowa Słupia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Piekoszów	0	0	0	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.
15.	Pierzchnica	16,74	12,05	35	N	-	-	-	-	b. d.	b. d.	b. d.	5	b. d.	b. d.
16.	Raków	0	0	0	N	-	-	-	-	10,30	-	brak	b. d.	5	b. d.
17.	Sitkówka-Nowiny	31,00	4,25	0	T	1,9	0,8	74	Kotłownia osiedlowa	11,50	18,5	0	b. d.	b. d.	1
18.	Strawczyn	0	0	0	N	-	-	-	-	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.
19.	Zagnańsk	94,44	6,70	2 215	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM POWIAT:		339,13	66,46	3 810	-	2,7	1,5	99	-	236,89	36,20	3	24	33	9

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych otrzymanych z poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego

Mapa 28. Infrastruktura elektroenergetyczna na terenie województwa świętokrzyskiego i Powiatu Kieleckiego.

Źródło: Opracowanie własne na podst.: PROGRAMU REELEKTRYFIKACJI WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO NA LATA 2007-2013.

4.6. Infrastruktura telekomunikacyjna

Samorząd powiatowy realizuje ustawowe obowiązki związane z udostępnianiem informacji przez Internet (Biuletyn Informacji Publicznej, ogłoszenia o przetargach, informacje o urzędzie, sposobie i trybie załatwiania spraw, archiwizacja danych itp.). Poziom komputeryzacji i informatyzacji oraz dostęp do Internetu odgrywa zatem istotną rolę w sferze edukacji, rozwoju, przepływie informacji i znacząco wpływa na rozwój jednostki samorządu terytorialnego.

Władze powiatowe, poprzez samodzielne podejmowanie działań zmierzających do rozwoju społeczeństwa informacyjnego, rozpowszechnienie usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną, mogą być również ważnym katalizatorem zmian społecznych zmierzających do ograniczenia zjawiska wykluczenia cyfrowego, jakie występuje na terenie Powiatu Kieleckiego.

Przykładem takich działań może być realizacja projektów z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego, służących rozpowszechnieniu nowoczesnych technologii teleinformatycznych w działalności JST, w oparciu o środki funduszy Unii Europejskiej.

W ramach budowy sieci szerokopasmowej w Województwie Świętokrzyskim „Projekt Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – Województwo Świętokrzyskie” na terenie Powiatu Kieleckiego wybudowano 28 węzłów dystrybucyjnych.

Tabela 31. Węzły dystrybucyjne w poszczególnych gminach na terenie Powiatu Kieleckiego.

L.p.	Nazwa gminy	Miejscowość	Rodzaj węzła
1.	Bieliny	Bieliny Kapitulne	dystrybucyjny
2.	Bieliny	Lechów	dystrybucyjny
3.	Bodzentyn	Bodzentyn	dystrybucyjny
4.	Chęciny	Wolica	dystrybucyjny
5.	Chmielnik	Suchowola	dystrybucyjny
6.	Daleszyce	Cisów	dystrybucyjny
7.	Daleszyce	Marzysz	dystrybucyjny
8.	Daleszyce	Niwy	dystrybucyjny
9.	Górno	Bęczków	dystrybucyjny
10.	Górno	Krajno Drugie	dystrybucyjny
11.	Łagów	Łagów	dystrybucyjny
12.	Łopuszno	Gnieździska	dystrybucyjny
13.	Łopuszno	Łopuszno	dystrybucyjny
14.	Miedziana Góra	Porzecze	dystrybucyjny
15.	Mniów	Mniów	dystrybucyjny
16.	Mniów	Wólka Kłucka	dystrybucyjny
17.	Morawica	Bilcza	dystrybucyjny
18.	Morawica	Obice	dystrybucyjny
19.	Nowa Słupia	Jeleniów	dystrybucyjny
20.	Nowa Słupia	Jeziorko	dystrybucyjny
21.	Nowa Słupia	Rudki	dystrybucyjny

Mapa 30. Lokalizacja węzłów dystrybucyjnych na terenie Powiatu Kieleckiego i powiatów sąsiednich.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://sipws.wrota-swietokrzyskie.pl>

4.7. Odnawialne źródła energii (OZE)

Ważnym elementem polityki ekologicznej państwa jest wspieranie zrównoważonego rozwoju w obszarze rozwiązań środowiskowych i energetycznych oraz osiągnięcie w 2020 r. 15% udziału energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł naturalnych w ogólnym zużyciu energii elektrycznej.

Produkcja energii za pośrednictwem odnawialnych źródeł energii w odniesieniu do ogólnej produkcji energii w województwie świętokrzyskim stanowi 22,2%. W ostatnich latach obserwuje się wzrost produkcji energii za pośrednictwem OZE w regionie i na terenie Powiatu Kieleckiego. Najwięcej energii wytwarzanej jest ze źródeł odnawialnych pochodzących z elektrowni wykorzystujących biomasę.

Na przeważającym obszarze województwa świętokrzyskiego i Powiatu Kieleckiego istnieją także korzystne warunki do rozwoju energetyki słonecznej. Uśłonecznienie całego regionu jest na zbliżonym poziomie, co pozwala na stosowanie źródeł zasilanych promieniowaniem słonecznym. W obrębie całego województwa może być również prowadzona uprawa roślin energetycznych. Natomiast najlepszą lokalizacją elektrowni wiatrowych jest północna i północno-wschodnia część województwa.

Wspieranie rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu ich promocji i zwiększenia udziału w produkcji, pozwoli na realizację kierunków wyznaczonych w dokumencie SPA 2020¹⁵. Ze względu na przewidywany wpływ zmian klimatu na sektor energetyczny, należy dążyć na poziomie województwa świętokrzyskiego i samorządów lokalnych do dywersyfikacji źródeł energii, które charakteryzować się będą niską emisyjnością. Dlatego też, istotne będzie wykorzystanie OZE, jako alternatywnego źródła energii.

Kolejną szansą województwa świętokrzyskiego i Powiatu Kieleckiego na zniwelowanie także problemu, tzw. niskiej emisji jest rozwój energetyki prosumenckiej. W ramach podejmowanych działań w tej dziedzinie, kluczowym będzie rozwój mikroinstalacji OZE przez indywidualnych użytkowników oraz gospodarstwa rolne.

Podstawowym kierunkiem rozwoju odnawialnych źródeł energii w Powiecie Kieleckim powinno być przede wszystkim wykorzystanie potencjału dotyczącego produkcji energii pochodzącej z biomasy, biogazu oraz energii słonecznej.

¹⁵ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, październik 2013 r.

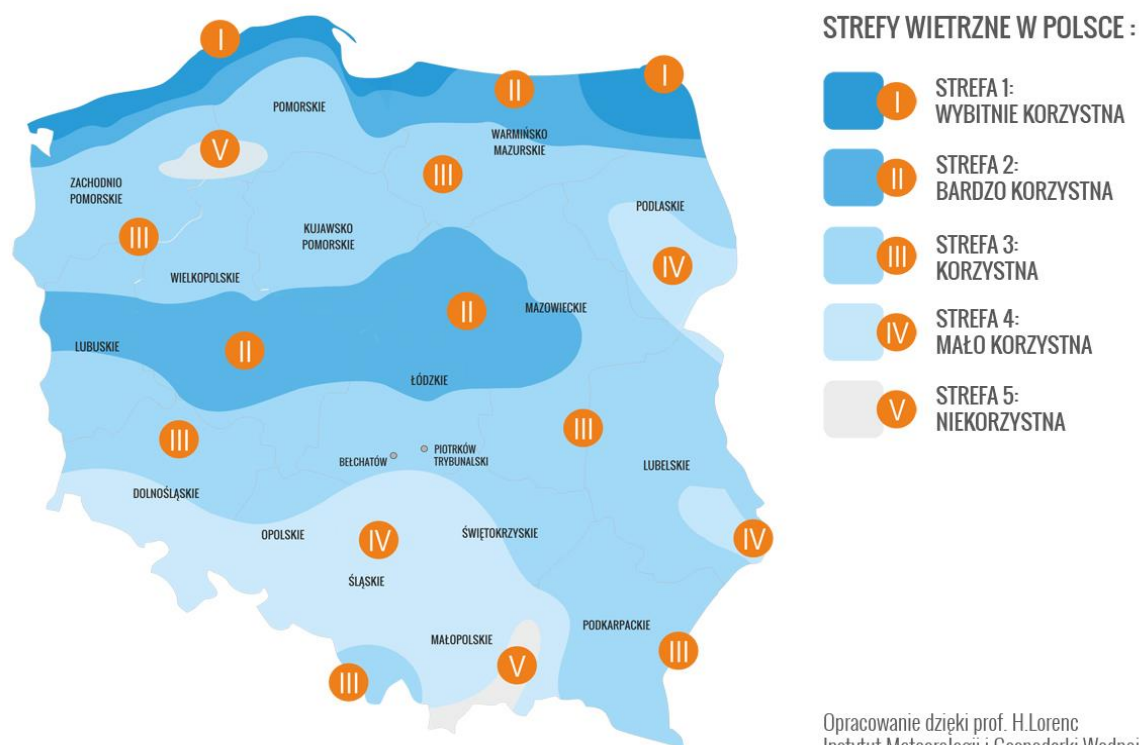
Energia wiatru

Kluczowym parametrem określającym energię wiatru jest prędkość. Minimalna średnioroczna prędkość wiatru zapewniająca opłacalność inwestycji wynosi 4-5 m/s. W strefie II (korzystnej) znajduje się północno-wschodni rejon województwa świętokrzyskiego. Średnia prędkość wiatru mierzona na wysokości 20 m n.p.g., dochodzi do 4,5-5 m/s. Pozostała część województwa to strefa III (dość korzystna). Średnia prędkość wiatru to 4-4,5 m/s.¹⁶

Na terenie województwa świętokrzyskiego znajduje się 18 farm wiatrowych o łącznej mocy ok. 9,6 MW. Najwięcej elektrowni posiada **powiat kielecki – 4 farmy**, natomiast w odniesieniu do zainstalowanej mocy przoduje powiat sandomierski – 3,36 MW.

W porównaniu do 2012 r. nastąpił rozwój produkcji energii elektrycznej z udziałem energii wiatrowej. Wiąże się to ze wzrostem liczby i mocy instalacji wytwarzających energię odnawialną, dla przykładu w 2012 r. – 15 szt. o mocy 6,4 MW, w 2014 r. – 18 szt. o mocy 9,6 MW, odnotowano wzrost mocy na poziomie ok. 50%.¹⁷

Mapa 31. Strefy energetyczne wiatru w Polsce.

Źródło: IMiGW

¹⁶ Źródło: Atlas Klimatu Polski, IMGW, Warszawa

¹⁷ Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025 (Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XX/290/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 lutego 2016 r.)

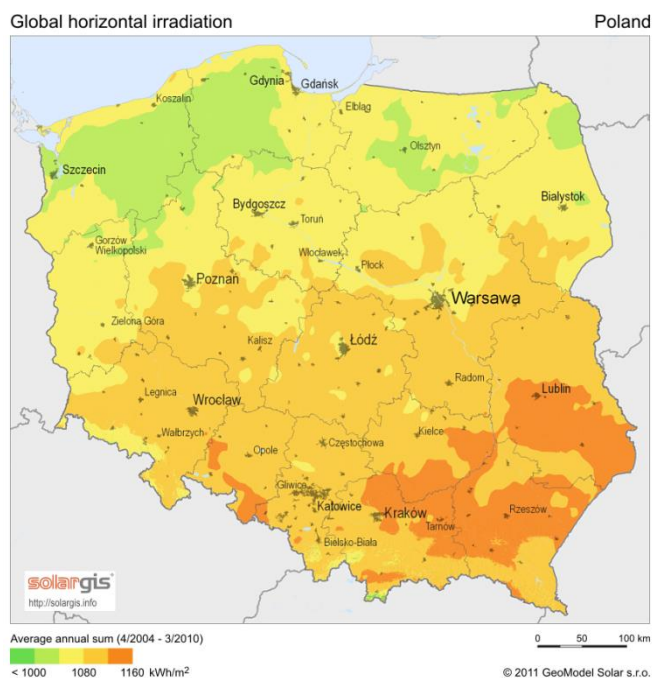
Energia słoneczna

W całym województwie świętokrzyskim i Powiecie Kieleckim występują dobre warunki nasłonecznienia. Zasoby promieniowania słonecznego kształtują się następująco:

- wielkość promieniowania w ciągu roku waha się w granicach 1 022-1 048 kWh/m² (potencjalna energia użyteczna),
- średnie nasłonecznienie 1 400-1 600 h/rok.

Energia słoneczna może być wykorzystywana w jednakowym stopniu na terenie całego powiatu. Wsparcie finansowe oferowane z wielu źródeł (głównie w ramach wsparcia działań związanych z niskoemisyjną gospodarką), pozwala prognozować dalszy i intensywny wzrost liczby tego typu instalacji.

Mapa 32. Średnioroczne nasłonecznienie Polski i województwa świętokrzyskiego.

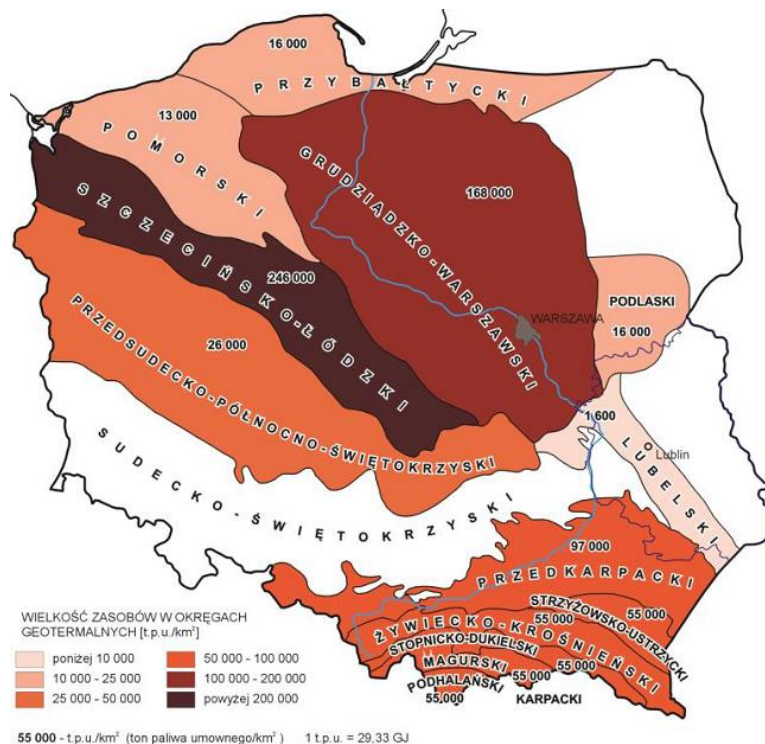
Źródło: GeoModel Solar s.r.o.

Energia geotermalna

Na terenie województwa świętokrzyskiego i powiatu kieleckiego brak jest udokumentowanych złóż wód termalnych. Nieudokumentowane (dokumentacja w rozpatrywaniu) złoża wód termalnych i leczniczych (siarczkowych) znajduje się w powiecie kazimierskim. Odwiert wykonano pod koniec 2014 r. w ramach realizacji ogrzewania dla Zespołu Szkół Rolniczych w Cudzynowicach (gm. Kazimierza Wielka). Wody termalne występują tu w utworach kredy górnej – cenomanu w zakresie 670-750 m. Temperatura wody na wypływie wynosi ok. 28°C. Woda wypływa pod wysokim ciśnieniem. Ustabilizowane zwierciadło wody znajduje się 62,2 m n.p.t.

Niskotemperaturowe zasoby geotermalne mogą być zastosowane w pompach ciepła. Brak jest dokładnych danych odnoszących się do ilości instalacji tego typu w województwie i powiecie, ze względu na fakt, iż nie prowadzi się ich ewidencji.

Mapa 33. Potencjał energii geotermalnej z uwzględnieniem okręgów i subbasenów na terenie Polski.

Źródło: Roman Ney i Julian Sokołowski, 1992. Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Kraków

Biogaz

Odpady pochodzenia zwierzęcego

Na terenie województwa świętokrzyskiego głównym producentem odpadów pochodzenia zwierzęcego jest przemysł mięsny, a w szczególności ubojnie. Ubój trzody chlewnej prowadzi się w 44 zakładach, bydła w 21 zakładach oraz koni w 1 zakładzie. Na podstawie szacunku Wojewódzkiej Inspekcji Sanitarnej zakłady ubojni wytwarzają ok. 20 tys. ton odpadów rocznie. Wszystkie ubojnie muszą zagospodarować powstałe odpady, a na terenie województwa nie ma żadnego zakładu utylizacyjnego. Jednym ze sposobów utylizacji odpadów może być ich przekazanie do zakładów fermentacyjnych.

Jedna instalacja do wytwarzania energii z biogazu rolniczego znajduje się **na terenie powiatu kieleckiego w Gminie Piekoszów**. Biogazownia produkuje rocznie około 6,3 GWh energii elektrycznej i podobną ilość energii cieplej. Substratem do produkcji biogazu jest, m.in. gnojowica świńska i odpady poubojowe miękkie.

Odpady pochodzenia rolno-spożywczego

Kluczową rolę w produkcji roślinnej w województwie świętokrzyskim pełnią zboża oraz sady (najczęściej jabłoniowe) i plantacje roślin jagodowych (dominują truskawki). Ponadto znaczną powierzchnię zajmują uprawy warzyw. Produkty uboczne i odpady z przemysłu rolno-spożywczego, m.in. wytloki jabłkowe, wytloki owocowe (inne niż jabłkowe), pulpę ziemniaczaną i wiele innych można wykorzystać do produkcji biogazu. Biorąc pod uwagę dobrą dostępność surowców do produkcji biogazu, zasadne jest rozwijanie tego sektora OZE.

Jedyną instalacją wykorzystującą odpady z sektora rolno-spożywczego na terenie powiatu kieleckiego jest biogazownia w **gminie Piekoszów**, która poza substratem pochodzenia zwierzęcego, wykorzystuje odpady zielone.

Odpady powstałe w oczyszczalni ścieków

Głównym substratem do pozyskania biogazu w oczyszczalniach ścieków są osady ściekowe. Ze względu na duże zapotrzebowanie na energię elektryczną i ciepło w oczyszczalniach ścieków wyprodukowany biogaz jest wykorzystywany na potrzeby własne oczyszczalni.

Instalacja wytwarzająca energię z biogazu z oczyszczalni ścieków znajdują się w gminie Sitkówka Nowiny. Ilość odzyskiwanej energii w **oczyszczalni w Sitkówce** pokrywa niemal całkowicie zapotrzebowanie na energię cieplną użytkową oraz w części na energię elektryczną.

Odpady organiczne składowane na składowiskach odpadów

W chwili obecnej na terenie województwa świętokrzyskiego jedynie jedno składowisko pozyskuje gaz składowiskowy odpadów komunalnych. Znajduje się ono właśnie w powiecie kieleckim w **gminie Strawczyn**.

Biomasa

W Polsce na potrzeby energetyczne wykorzystuje się drewno i odpady z przerobu drewna, rośliny pochodzące z celowych upraw energetycznych oraz produkty rolnicze. Sposobami pozyskiwania energii z biomasy są: spalanie bezpośrednie, przetwarzanie biomasy w pellety, termiczna przeróbka (piroliza, zgazowanie), produkcja biogazu oraz produkcja biopaliw.

Na terenie województwa świętokrzyskiego znajduje się ok. 83 tys. ha gruntów rolnych pozostawionych odłogiem. Obszary te można przeznaczyć na uprawę roślin energetycznych, dzięki czemu stałyby się gospodarczo użyteczne.

W 2013 roku w Elektrowni Połaniec uruchomiono tzw. „Zielony Blok”. Jednostka o mocy 205 MW jest największym na świecie blokiem energetycznym opalany w 100 procentach biomasą – ze zrębków drzewnych i odpadów rolniczych. Kolejnym dużym i lokalnym odbiorcą biomasy

jest Elektrociepłownia Kielce, która w roku 2014 sprzedaną energię elektryczną wytworzyła w 70% poprzez spalanie biomasy. W Sędziszowie funkcjonuje Zakład Odzysku Energii z biomasy roślinnej. Zakład przerabia odpady drzewne oraz biomasę z własnych plantacji roślin energetycznych, przede wszystkim miska olbrzymiego.

Energia spadku wód

W roku 2010 w województwie świętokrzyskim znajdowały się 34 elektrownie wodne o łącznej mocy 2,2 MW, natomiast w obecnej chwili – 36 elektrowni wodnych przepływowych do 0,3 MW o łącznej mocy ok. 2,252 MW oraz 1 elektrownia przepływowa do 1 MW o mocy 0,450 MW.¹⁸

W Powiecie Kieleckim aktualnie funkcjonują następujące MEW w gminach:

- Morawica - na rzece Czarna Nida (mśc. Morawica zespół 3 turbin),
- Górno - na rzece Lubrzanka (2 turbiny na jazie zbiornika Cedzyna),
- Daleszyce - na rzece Czarna Nida (mśc. Daleszyce 1 turbina pracująca dla potrzeb młyna wodnego),
- Daleszyce - na rzece Lubrzanka (w miejscowości Suków 2 turbiny),
- Daleszyce - na rzece Czarna Nida (w miejscowości Marzysz 1 turbina),
- Chęciny - na rzece Czarna Nida (2 turbiny w miejscowości Wolica),
- Miedziana Góra - na zbiorniku Chańcza,
- Miedziana Góra na rzece Bobrza (mśc. Bobrza - 1 turbina).

Obecnie w województwie świętokrzyskim znajduje się kilka tysięcy instalacji wykorzystujących OZE, z czego wielkość wytwarzanej mocy znana jest w ok. 80 instalacjach, łączna ich moc wynosi 265,09 MW (powiat kielecki: 20 instalacji o mocy 3,527 MW).

Tabela 32. Charakterystyka instalacji wykorzystujących OZE na terenie woj. świętokrzyskiego.

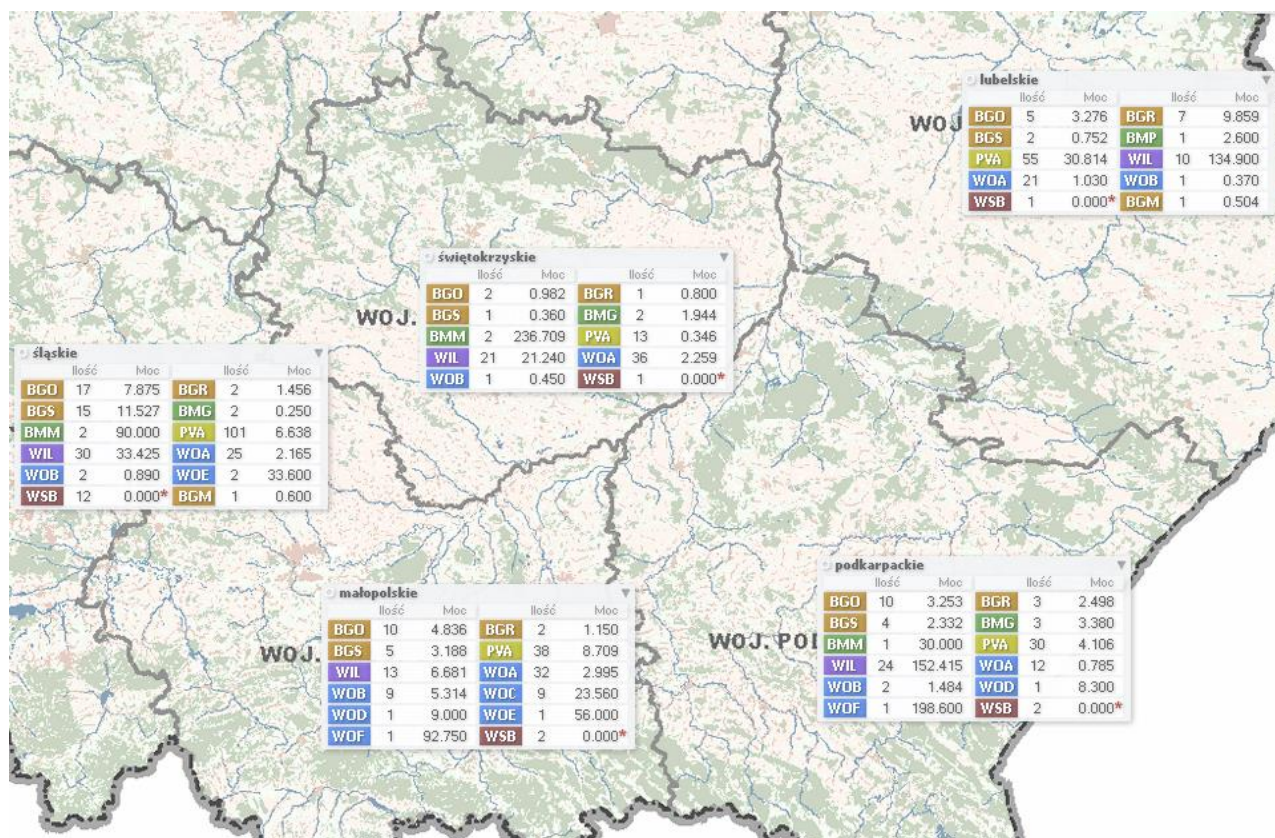
Typ instalacji	Ilość instalacji		Moc (MW)	
	woj. świętokrzyskie	powiat kielecki	woj. świętokrzyskie	powiat kielecki
wykorzystujące biogaz z oczyszczalni ścieków (BGO)	2	1	0,982	0,802
wykorzystująca biogaz rolniczy (BGR)	1	1	0,800	0,800
wykorzystujące biomasę mieszaną (BMM)	2	-	236,709	-
wykorzystująca biogaz składowiskowy (BGS)	1	1	0,360	0,360
elektrownia wiatrowa na lądzie (WIL)	21	3	21,240	1,070
elektrownia wodna przepływowa do 1,0 MW (WOB)	1	-	0,450	-
elektrownia wodna przepływowa do 0,3 MW (WOA)	36	8	2,259	0,252
wykorzystujące biomasę z odpadów leśnych, rolniczych i ogrodowych (BMG)	2	1	1,944	0,045
wykorzystujące promieniowanie słoneczne (PVA)	13	5	2,259	0,198
wykorzystująca promieniowanie słoneczne (instalacje prosumenckie)	b.d.	-	b.d.	-
wykorzystująca energię geotermalną	1	-	b.d.	-
realizujące technologię współspalania (paliwa kopalne i biomasa) (WSB)	b.d.	-	b.d.	-
wykorzystująca biomasę	b.d.	-	b.d.	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://www.ure.gov.pl/uremapoze/mapa.html>, 2016

¹⁸ Źródło: <http://www.ure.gov.pl/uremapoze/mapa.html>, listopad 2016.

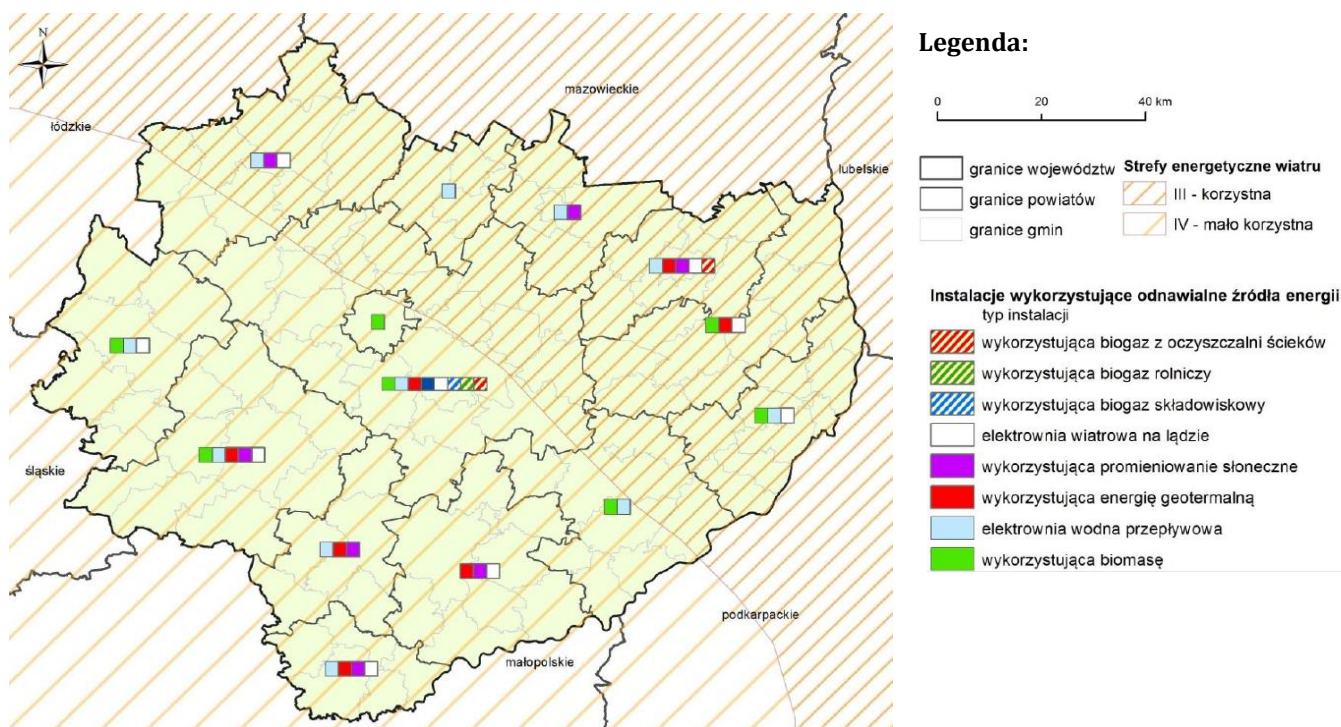

Mapa 34. Instalacje OZE na terenie woj. świętokrzyskiego i województw ościennych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://www.ure.gov.pl/uremapoze/mapa.html>, 2016.

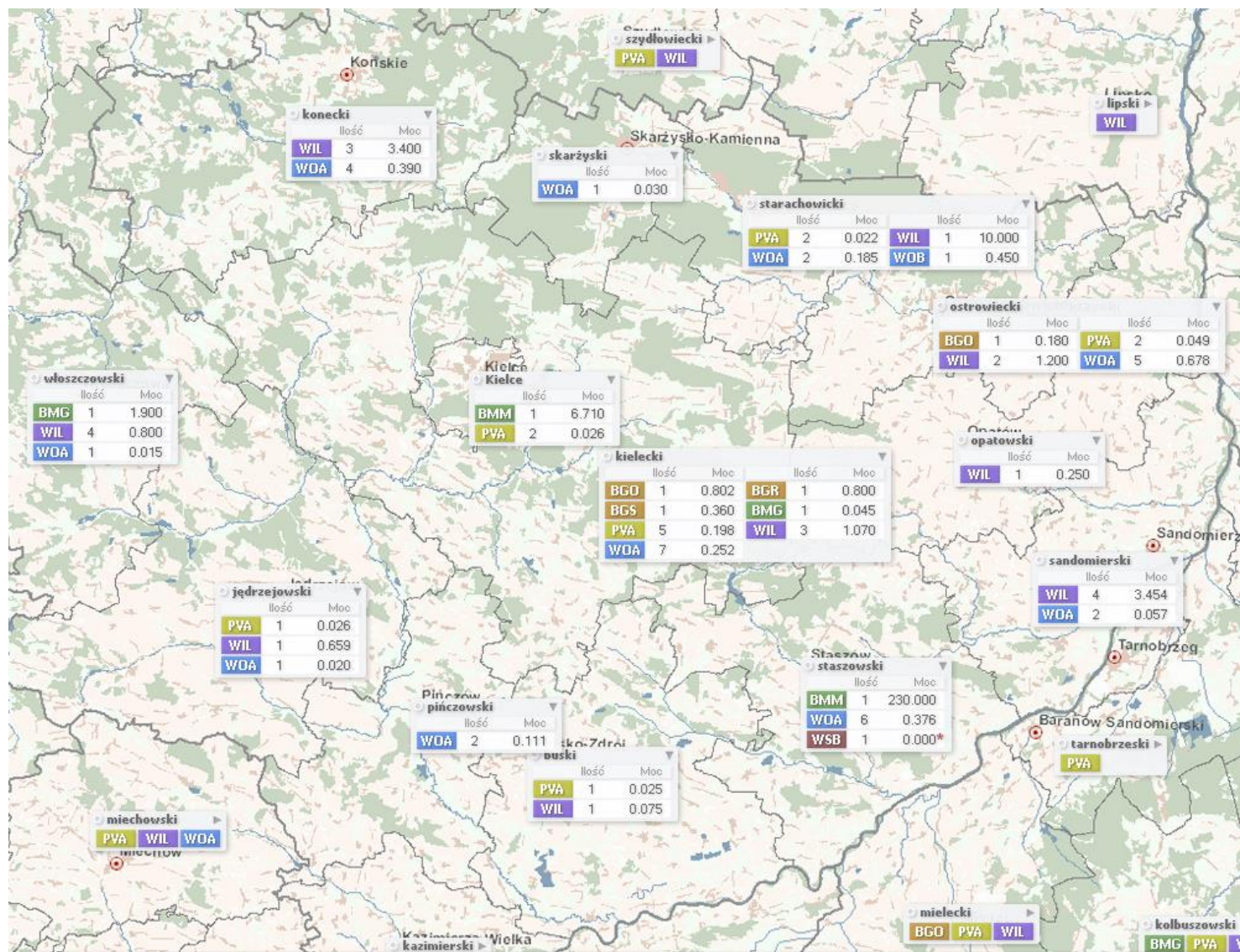
Mapa 35. Instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii w województwie świętokrzyskim i Powiecie Kieleckim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025 (Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XX/290/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 lutego 2016 r.).

Mapa 36. Instalacje OZE na terenie Powiatu Kieleckiego i pozostałych powiatów z terenu województwa kieleckiego.

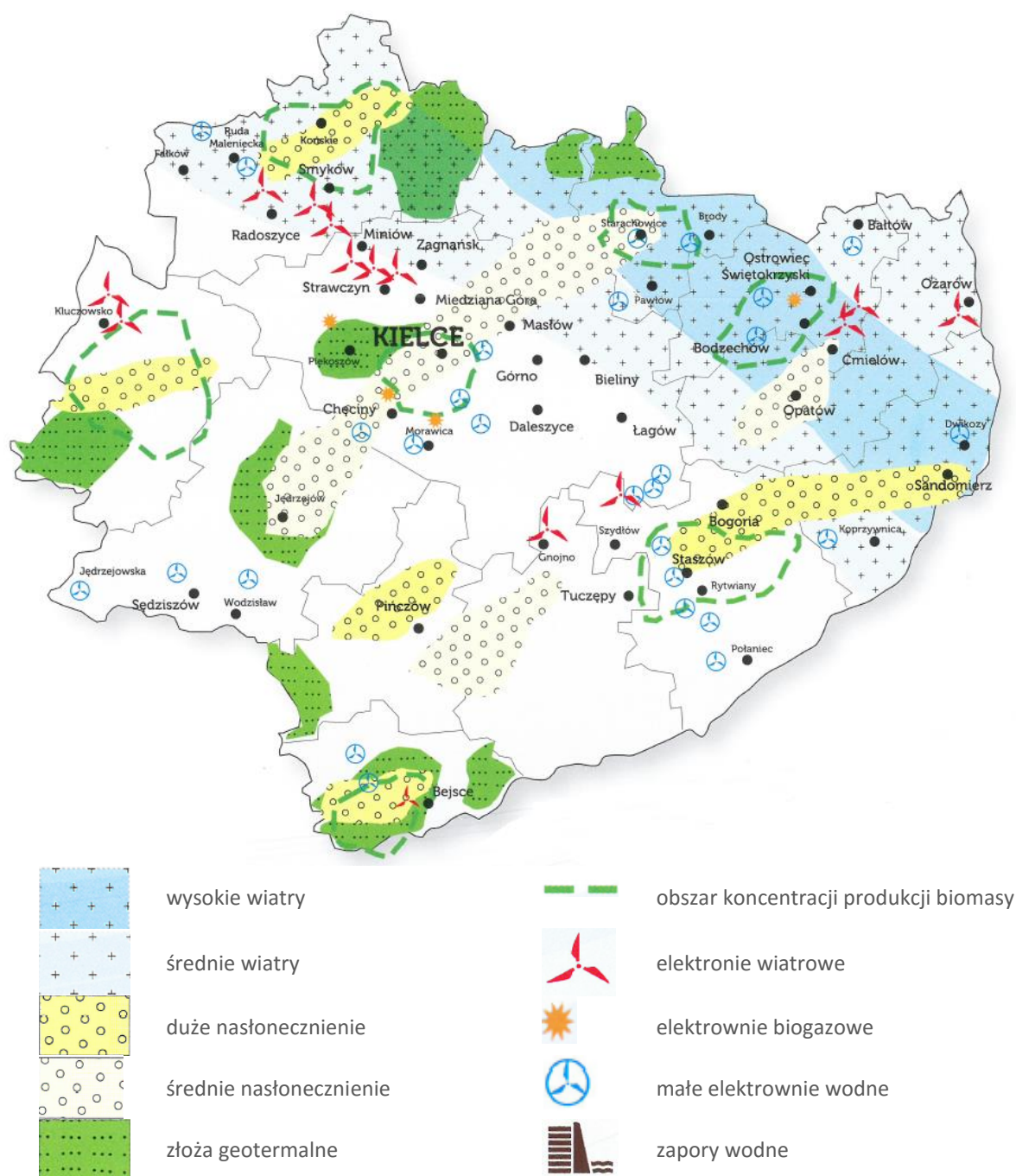
Legenda:
Instalacje wytwarzające energię z:

- BGO** biogazu z oczyszczalni ścieków
- BGR** biogazu rolniczego
- BGS** biogazu składowiskowego
- BMG** z biomasy z odpadów leśnych rolniczych i ogrodniczych
- PVA** z promieniowania słonecznego
- WIL** energii wiatru
- WOA** energii wodnej (elektrownia wodna przepływowa do 0,3 MW).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://www.ure.gov.pl/uremapoze/mapa.html>, 2016.

Mapa 37. Lokalizacja największych potencjałów odnawialnych źródeł energii w województwie świętokrzyskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.klasteroze.it.kielce.pl

Jednym z wielu działań Samorządu Województwa Świętokrzyskiego związanym z podnoszeniem bezpieczeństwa energetycznego oraz poprawy stanu środowiska naturalnego była realizacja projektu **Świętokrzysko-Podkarpacki Klaster Energetyczny**, współfinansowany z EFRR UE z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013.

Świętokrzysko-Podkarpacki Klaster Energetyczny to przedsięwzięcie, którego zadaniem było zbudowanie platformy współpracy ponadregionalnej z zakresu szeroko rozumianego

poszanowania energii, a w szczególności promocja, wdrażanie i upowszechnianie na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym celów nowej polityki energetycznej Unii Europejskiej.

Inicjatorem powołania Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Energetycznego było Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o. Umowa w sprawie powołania klastra została podpisana w dniu 16 grudnia 2009 roku.

Do Projektu przystąpiło 20 podmiotów z terenu województw świętokrzyskiego. Członkami Klastra są jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa, uczelnie wyższe oraz instytucje działające na terenie Województwa Świętokrzyskiego i Podkarpackiego. **Partnerzy z terenu powiatu kieleckiego to: Gmina Bieliny, Gmina Daleszyce, Gmina Łagów, Gmina Masłów, Gmina Strawczyn.**

Klaster ma formułę otwartą i mogą do niego przystępować kolejni członkowie.

Mapa 38. Partnerzy Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Energetycznego z terenu woj. świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.klasteroze.it.kielce.pl

5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

5.1. Infrastruktura edukacyjna

Edukacja jest ważnym wyznacznikiem poziomu rozwoju społeczności lokalnej. Dobrze wykształcone społeczeństwo ma większe możliwości w poruszaniu się na rynku pracy oraz jest lepiej przygotowane do rozwoju kariery zawodowej. Na terenie Powiatu Kieleckiego funkcjonuje sieć szkół, która boryka się z różnego rodzaju problemami – związanymi głównie z efektywnym finansowaniem szkolnictwa i pogarszającą się demografią.

Według danych GUS w 2015 r., na terenie Powiatu Kieleckiego funkcjonowały: 124 szkoły podstawowe (13 899 uczniów), 46 gimnazjów (6 107 uczniów), 9 szkół ogólnokształcących (776 uczniów), 5 szkół policealnych (686 uczniów), 6 szkół średnich zawodowych (963 uczniów), 2 szkoły zasadnicze zawodowe (156 uczniów) oraz 43 przedszkola (6 794 dzieci).

Powiat jest organem prowadzącym dla:

- 4 szkół ponadgimnazjalnych, tj. Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Bodzentynie, Zespołu Szkół Nr 2 w Chęcinach, Zespołu Szkół Nr 3 w Chmielniku, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Łopusznie,
- 2 młodzieżowych ośrodków wychowawczych – w Podzamczu i Rembowie,
- 3 poradni psychologiczno – pedagogicznych - w Bodzentynie, Chmielniku i Piekoszowie,
- szkolnego schroniska młodzieżowego Chęcinach z 4 filiami - w Bodzentynie, Łagowie, Mącholicach Scholasterii i Nowej Słupi.

Na terenie powiatu funkcjonuje również Zespół Szkół Nr 8 w Nowej Słupi, którego od dnia 01.09.2016 r. organem prowadzącym jest podmiot prywatny.

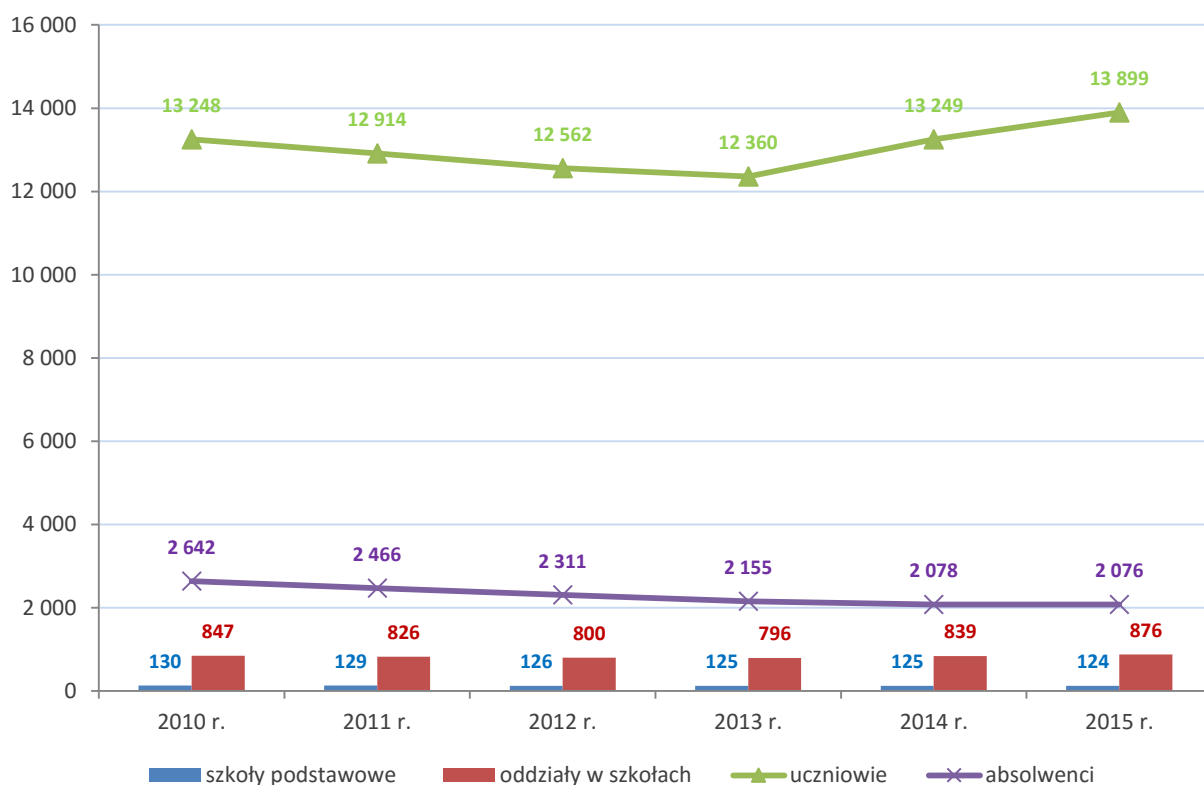
Tabele i wykresy opublikowane poniżej przedstawiają szczegółową charakterystykę nauczania na wszystkich szczeblach nauki i wychowania w szkołach i przedszkolach funkcjonujących na terenie Powiatu Kieleckiego.

Tabela 33. Charakterystyka szkół ponadgimnazjalnych z terenu Powiatu Kieleckiego w 2016 r.

L.p.	Nazwa i adres jednostki	Powierzchnia użytkowa w m ²	Ilość pomieszczeń do nauki	Ilość uczniów	Liczba nauczycieli	Powierzchnia hali sportowej [w m ²]	Kubatura budynku [w m ³]
1.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Bodzentynie	2 381,71	16	145	19	175,75	10 026,12
2.	Zespół Szkół nr 2 w Chęcinach	3 354,71	21	217	31	385,70	13152
3.	Zespół Szkół nr 3 w Chmielniku	3 046	20	283	41	1 620	szkoła+hala 27 713,00
4.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Łopusznie,	950	17	537	55	-	980
5.	Zespół Szkół nr 8 w Nowej Słupi	530,77	6	11	13	-	1740,92
Razem:		10 263,19	80	1 193	159	2 181,45	53 612,04

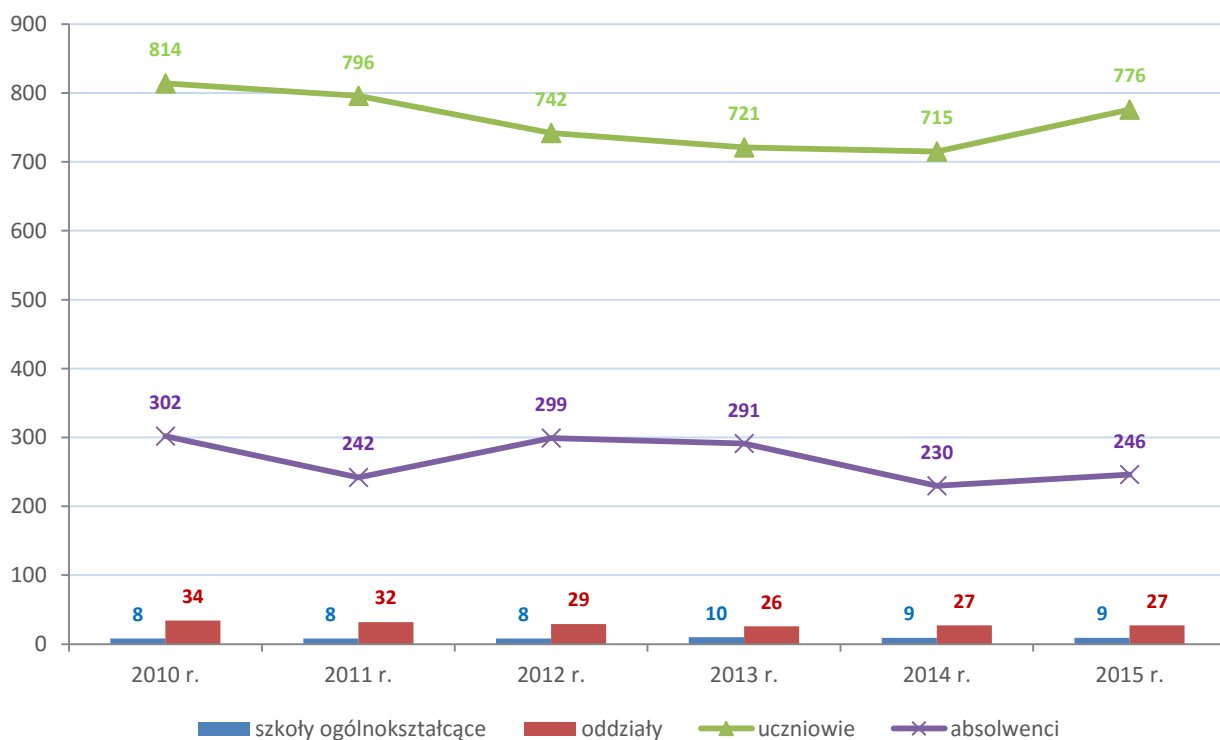
Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych otrzymanych z Starostwa Powiatowego w Kielcach

Wykres 46. Charakterystyka szkolnictwa poziomu podstawowego w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

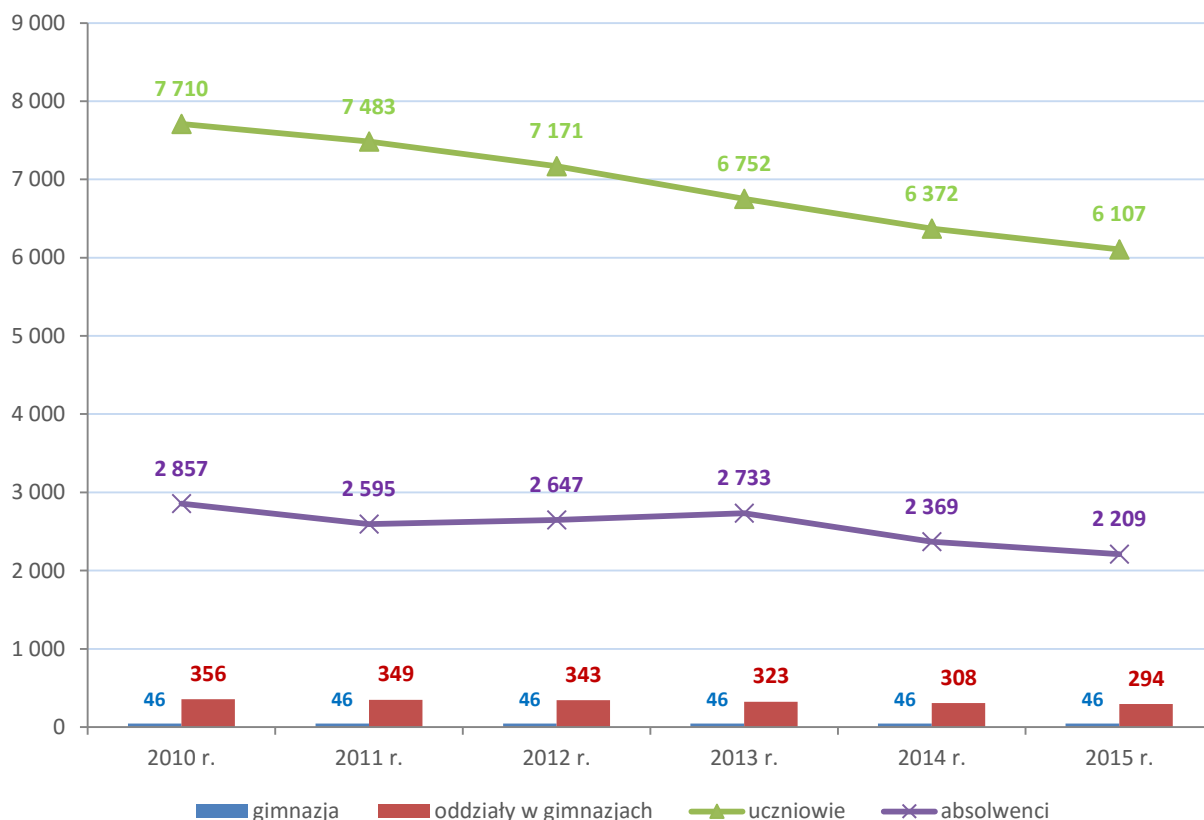
Wykres 47. Charakterystyka ogólnokształcącego poziomu podstawowego w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

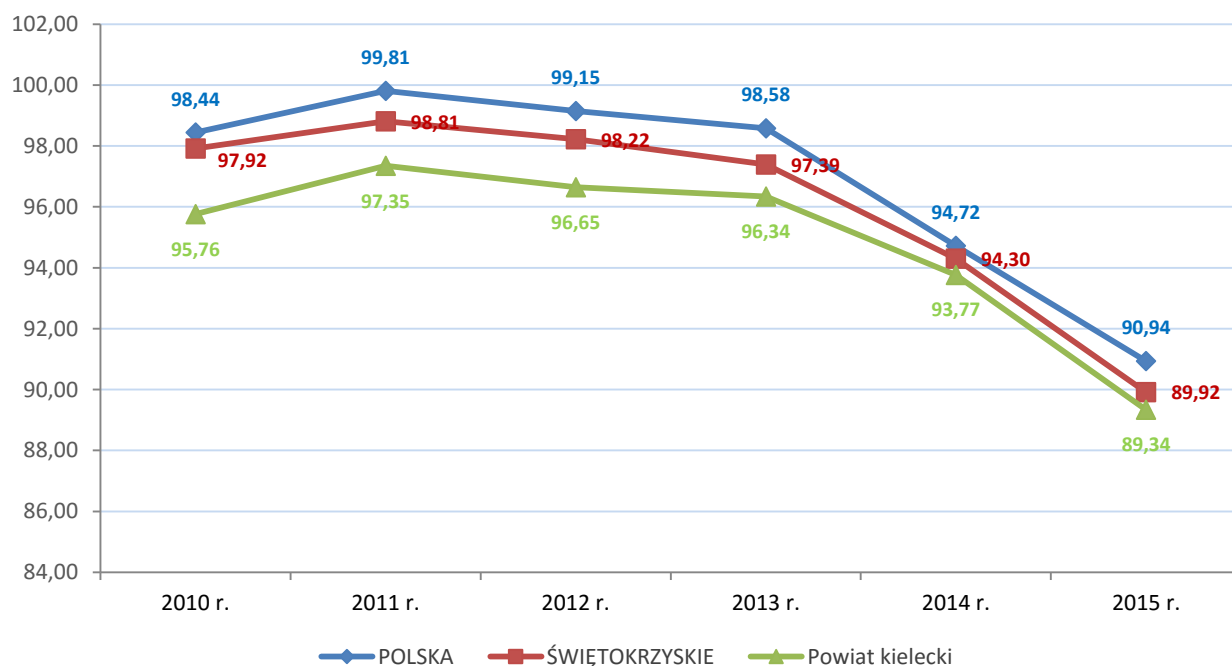

Wykres 48. Charakterystyka szkolnictwa poziomu gimnazjalnego w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015 r.

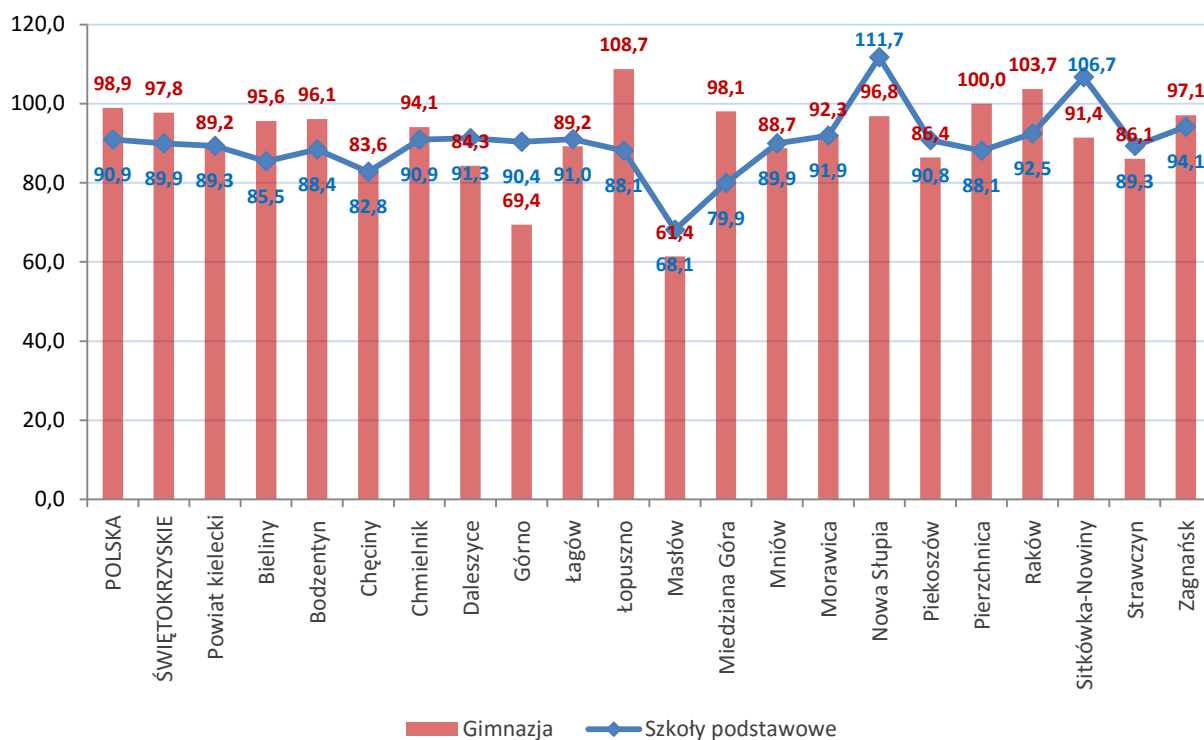
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Wykres 49. Współczynniki skolaryzacji (brutto) w szkołach z terenu Powiatu Kieleckiego (szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne) oraz porównanie do województwa świętokrzyskiego i Polski.

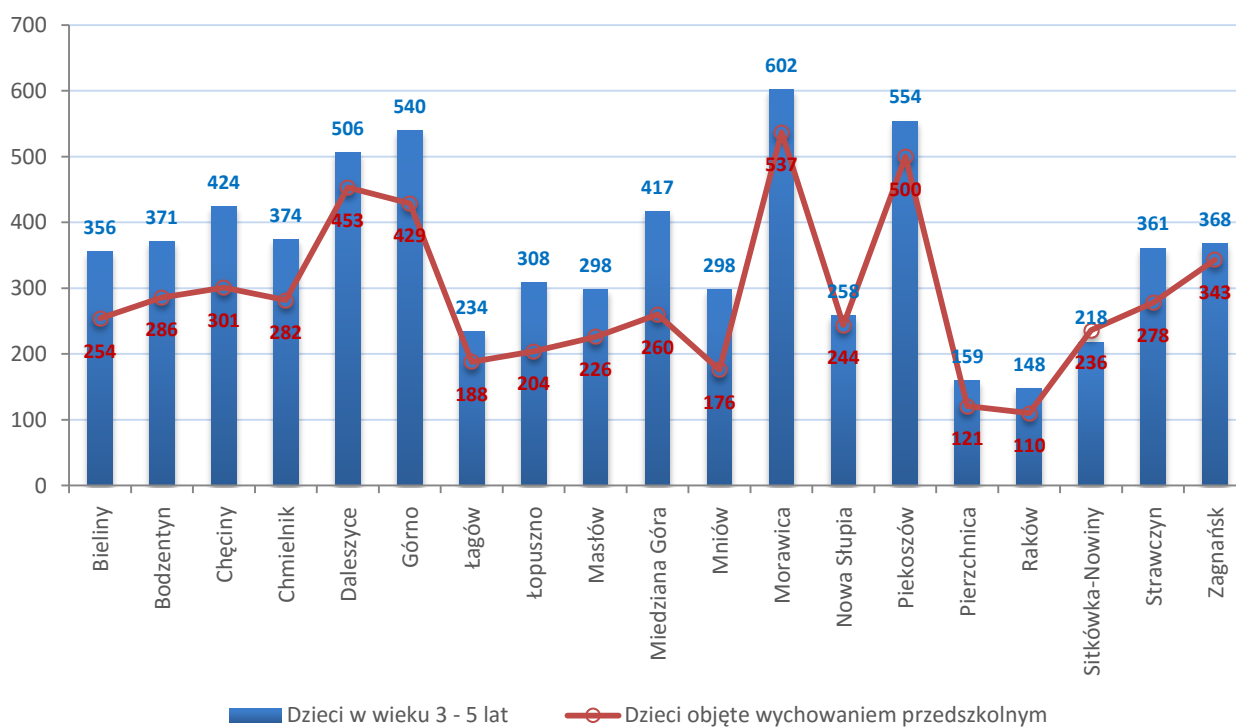
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Wykres 50. Współczynniki skolaryzacji (brutto) w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w poszczególnych gminach terenu Powiatu Kieleckiego w 2015 r.

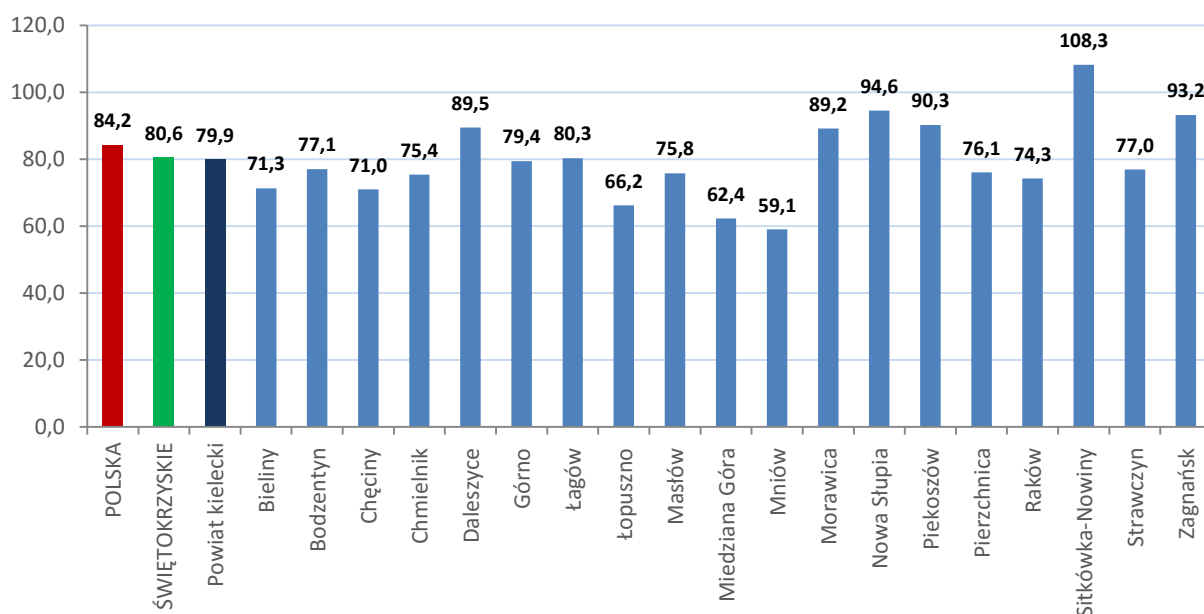
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Wykres 51. Dzieci w wieku przedszkolnym i objęte wychowaniem przedszkolnym w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Wykres 52. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego, w Powiecie Kieleckim, województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Obecnie większość placówek oświatowych znajdujących się na obszarze powiatu posiada dobre warunki do nauczania. Znajdujące się w nich sale i pracownie są dobrze wyposażone. Mimo wielu działań inwestycyjnych placówek szkolnych istnieje potrzeba modernizacji w części z nich.

5.2. Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Ochrona zdrowia

Powiat Kielecki jest podmiotem prowadzącym dla trzech powiatowych zespołów opieki zdrowotnej, a mianowicie:

- 1) Szpitala Powiatowego w Chmielniku,
- 2) Świętokrzyskiego Centrum Matki i Noworodka – Szpital Specjalistyczny w Kielcach,
- 3) Powiatowego Centrum Usług Medycznych w Kielcach.

Jednostki te prowadzą działalność z zakresu leczenia zamkniętego oraz ambulatoryjną opiekę specjalistyczną dla pacjentów zamieszkujących teren Powiatu Kieleckiego i miasta Kielce. Oba szpitale i zakład opieki długoterminowej posiadają łącznie 231 łóżek (razem z łózkami noworodkowymi). Liczba hospitalizowanych pacjentów na oddziałach szpitalnych utrzymuje się na średnim poziomie ponad 10 tys. rocznie. Specjalistyczną opiekę ambulatoryjną realizują oba szpitale oraz Powiatowe Centrum Usług Medycznych w Kielcach poprzez sieć poradni specjalistycznych, które średnio rocznie udzielają łącznie ponad 100 tys. porad. Powiatowe placówki służby zdrowia świadczą również usługi medyczne z zakresu rehabilitacji, diagnostyki

laboratoryjnej i obrazowej oraz medycyny pracy, a Powiatowe Centrum Usług Medycznych świadczy także podstawową opiekę zdrowotną dla kilkunastu tysięcy zapisanych pacjentów. Jednostki wyposażone zostały w wysokospecjalistyczny sprzęt medyczny i nowoczesną aparaturę medyczną.

Poniższa tabela przedstawia szczegółową charakterystykę infrastruktury powiatowych zespołów opieki zdrowotnej.

Tabela 34. Infrastruktura ochrony zdrowia w Powiecie Kieleckim w 2016 r.

Nazwa Jednostki	Charakter Jednostki	Struktura
<p>(szpitale, poradnie)</p> <p>Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka – Szpital Specjalistyczny w Kielcach</p> <p>Centrum posiada certyfikaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ISO 9001:2008 z zakresu świadczenia usług medycznych w zakresie ginekologii, położnictwa, neonatologii, patologii i intensywnej terapii noworodka w ramach leczenia zamkniętego oraz ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, - akredytacji w zakresie działalności lecznictwa szpitalnego. <p>Szpital otrzymał nagrodę „Skrzydła 2014” przyznaną za działalność nowoczesnego oddziału neonatologii o III poziomie referencyjnym oraz nagrodę „Lider Regionu 2015” w dziedzinie przedsiębiorczość.</p>	<p>-</p> <p>samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej</p>	<p>(w przypadku szpitali wykaz oddziałów z przyporządkowaną do nich liczbą łóżek)</p> <p>Oddziały:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ginekologiczno - Położniczy – 100 łóżek, ■ Neonatologiczny – 34 łóżek, ■ Patologii i Intensywnej Terapii Noworodka – 21 łóżek. <p>Poradnie specjalistyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ leczenia niepłodności, ■ patologii ciąży, ■ neonatologiczna, ■ ginekologiczno - położnicza, ■ endokrynologiczno - ginekologiczna, ■ profilaktyki chorób piersi.
<p>Szpital Powiatowy w Chmielniku</p> <p>Szpital posiada certyfikaty z systemu zarządzania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jakością: ISO 9001, - bezpieczeństwem żywności: ISO 22000, - bezpieczeństwem środowiskowym: ISO 14000 oraz certyfikat bezpieczeństwo i higiena pracy: ISO 18000. <p>Jednostka posiada również Certyfikaty: „Lider bezpiecznej pracy”, „Zadowolony Pacjent” oraz „Bezpieczny Szpital”.</p>	 <p>samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej</p>	<p>Oddziały:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Chorób Wewnętrznych – 30 łóżek, ■ Chirurgii Ogólnej – 25 łóżek, ■ Zakład Opiekuńczo – Leczniczy – 21 łóżek. <p>Poradnie specjalistyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ chirurgii ogólnej, ■ chirurgii urazowo-ortopedycznej, ■ urologiczna, ■ ginekologii i położnictwa, ■ kardiologiczna, ■ pulmonologiczna, ■ okulistyczna, ■ zdrowia psychicznego, ■ neurologiczna.
<p>Powiatowe Centrum Usług Medycznych w Kielcach</p> <p>Centrum posiada Certyfikat ISO 9001:2008 z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, rehabilitacji oraz pracowni USG, RTG i densytometrii.</p>	 <p>samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Podstawowa opieka zdrowotna. ■ Medycyny pracy. ■ Rehabilitacja. ■ Diagnostyka laboratoryjna. <p>Specjalistyczna opieka zdrowotna (poradnie):</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ laryngologiczna, ■ dermatologiczna, ■ endokrynologiczno-ginekologiczna, ■ reumatologiczna, ■ menopauzy, ■ chirurgiczna,

- alergologiczna,
- kardiologiczna,
- neurologiczna,
- endokrynologiczna,
- ginekologiczna,
- okulistyczna,
- diabetologiczna,
- ortopedyczna.

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Kielcach

Liczba pacjentów na oddziałach szpitalnych Szpitala Powiatowego w Chmielniku w 2014 r. wyniosła 3 290 osób, zaś w 2015 r. 3 113 osób. Jeśli chodzi o Świętokrzyskie Centrum Matki i Noworodka - Szpital Specjalistyczny w Kielcach to liczba pacjentów w 2014 r. wyniosła 6 825, a w 2015 r. 7 520.

Na terenie powiatu funkcjonują również placówki służby zdrowia świadczące dla mieszkańców podstawową opiekę zdrowotną. Większość z nich podlega samorządom gminnym, natomiast część placówek to niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej.

Tabela 35. Wykaz placówek służby zdrowia, realizujących zadania z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, funkcjonujących Powiatu Kieleckiego.

Gmina	Nazwa placówki	Adres placówki
Bieliny	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Bieliny	ul. Partyzantów 12
	Samorządowy Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Bodzentynie	ul. Ogrodowa 1
Bodzentyn	Ośrodek Zdrowia w Starej Wsi	Stara Wieś 28
	Ośrodek Zdrowia w Świętej Katarzynie	Święta Katarzyna ul. Żeromskiego 5
Chęciny	Samorządowy Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej Chęciny	os. Północ 10
	Samorządowy Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej Wolica	Łukowa 17
Chmielnik	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chmielniku	ul. Kielecka 18
	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Piotrkowicach	ul. Szkolna 30
	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sędziejowicach	Sędziejowice 36
Daleszyce	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Centrum” w Daleszycach	ul. Staszica 22
	Przychodnia dla Rodziny „Galus”	Suków 279 A
Górno	Zespół Ośrodków Zdrowia w Górnie	Górno 80 B
	Zespół Ośrodków Zdrowia w Radlinie	Radlin 85
Łągow	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „WIELMED” w Łągowie	ul. Słupska 3
	Ośrodek Zdrowia w Starej Zbelutce	Stara Zbelutka 56
Łopuszno	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny	ul. Strażacka 10
	Ośrodek Zdrowia w Łopusznie	

Masłów	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PLUS” w Masłowie	Masłów Pierwszy ul. Jana Pawła II 3
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PLUS” w Mąchocicach Kapitulnych	Mąchocice Kapitulne 68
Miedziana Góra	Samorządowy Ośrodek Zdrowia w Miedzianej Górze	Kostomłoty Drugie ul. Ks. Przyłęckiego 1/1
	Samorządowy Ośrodek Zdrowia w Ćmińsku	Ćmińsk ul. Staszica 10
Mniów	Gminny Ośrodek Zdrowia w Mniowie	ul. Centralna 6
Morawica	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Morawica”	ul. Kielecka 36
	Ośrodek Zdrowia w Dębskiej Woli	Dębska Wola 40
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Bilcza”	ul. Ściegiennego 7a
Nowa Słupia	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowej Słupi	ul. Świętokrzyska 53
Piekoszów	Samorządowy Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Piekoszowie	ul. Częstochowska 75
Pierzchnica	Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Pierzchnicy	ul. Szkolna 30
Raków	Gminny Ośrodek Zdrowia w Rakowie	ul. Klasztorna 16
Sitkówka-Nowiny	Samorządowy Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Nowinach	ul. Białe Zagłębienie 32
	Samorządowy Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Sitkówce Nowiny	Sitkówka 16
Strawczyn	Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Strawczynie	ul. Ogrodowa 2
	Ośrodek Zdrowia w Oblęgorku	Oblęgorek 133
Zagnańsk	Samorządowy Zespół Ośrodków Zdrowia w Zagnańsku	ul. Spacerowa 8 B

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Kielcach

W Starostwie Powiatowym w Kielcach działa Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Orzeczenia dotyczą dwóch grup wnioskodawców:

- dzieci do lat 16, wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności,
- osób powyżej 16 roku życia, wydawanie orzeczeń o stopieniu niepełnosprawności (lekki, umiarkowany bądź znaczny).

Zespół przyjmuje średnio rocznie ok. 5 tysięcy wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności. Dla osób powyżej 16 roku życia wydawanych jest ok. 3 500 orzeczeń, w tym średnio 90% przyznających stopień niepełnosprawności. Najczęstszymi celami składania wniosków było uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego lub odpowiedniego zatrudnienia. Natomiast do głównych przyczyn niepełnosprawności (zarówno u osób dorosłych, jak i dzieci) należą choroby układu krążenia oraz schorzenia układu ruchu. Środki finansowe na funkcjonowanie Zespołu przekazuje Wojewoda Świętokrzyski, który także sprawuje nadzór nad prawidłowością orzekania.

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach realizuje zadania Powiatu Kieleckiego z zakresu pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na terenie Powiatu Kieleckiego funkcjonują 3 domy pomocy społecznej: w tym dwa publiczne, tj.: Dom Pomocy Społecznej w Zgórsku gm. Sitkówka – Nowiny z Filią w Rudzie Strawczyńskiej, Dom Pomocy Społecznej w Łagiewnikach gm. Chmielnik oraz niepubliczny Dom Pomocy Społecznej w Piekoszowie. Ogółem w domach pomocy społecznej jest 341 miejsc.

- Dom Pomocy Społecznej w Zgórsku gm. Sitkówka – Nowiny z Filią w Rudzie Strawczyńskiej jest domem pomocy społecznej stałego pobytu przeznaczonym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. DPS posiada 130 miejsc. Z tego:
  - w DPS w Zgórsku – 96 miejsc
  - w Filii DPS w Rudzie Strawczyńskiej – 34 miejsca.
- Dom Pomocy Społecznej w Łagiewnikach gm. Chmielnik przeznaczony jest dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie tj.: 185 mężczyzn, w tym 47 miejsc dla przewlekłe psychicznie chorych mężczyzn.
- Dom Pomocy Społecznej w Piekoszowie dla osób przewlekłe somatycznie chorych przeznaczony jest dla 26 osób. Podmiotem prowadzącym DPS w Piekoszowie jest Caritas Diecezji Kieleckiej.

Na terenie Powiatu Kieleckiego funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej:

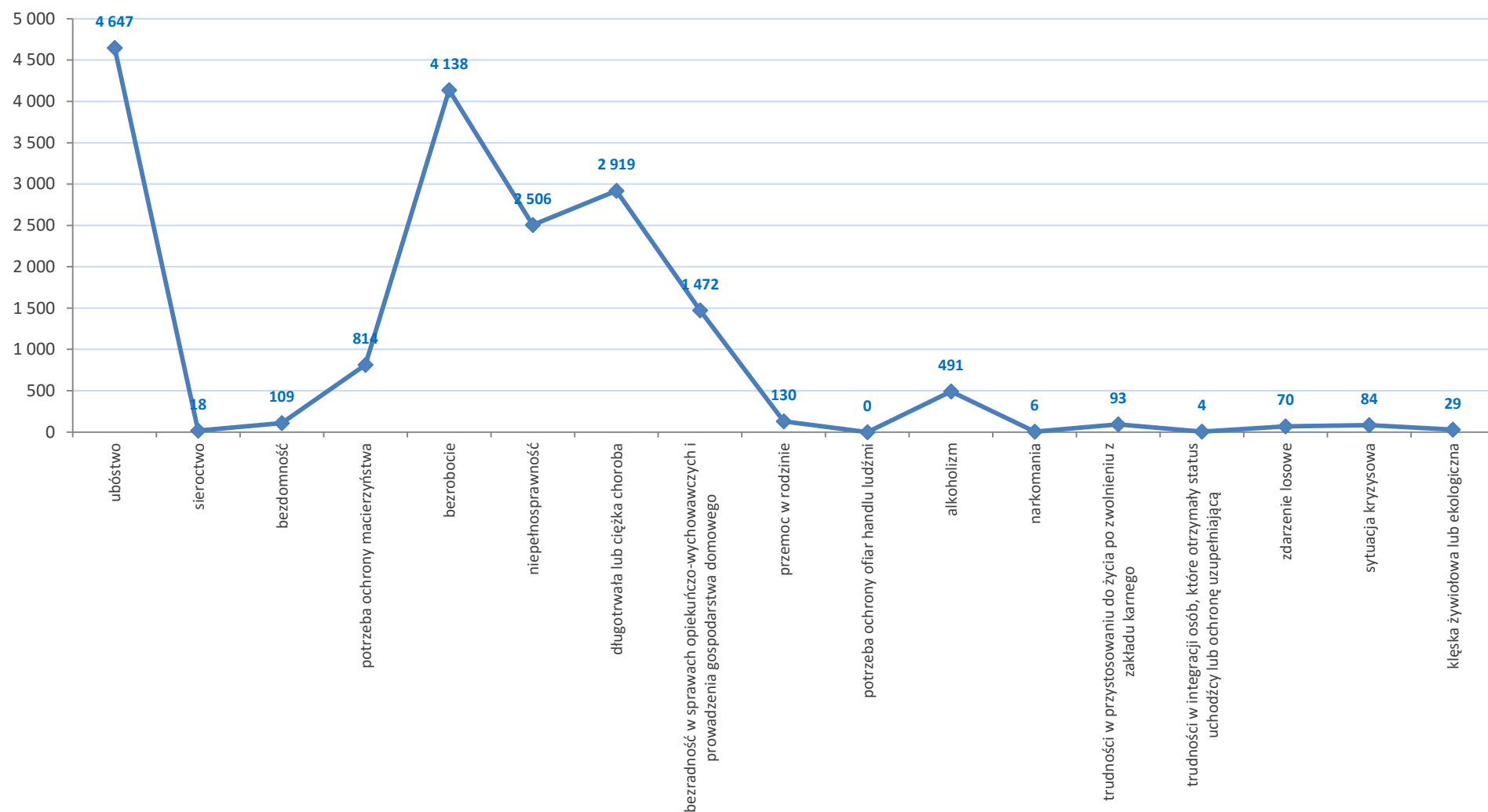
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Zgórsku, gm. Sitkówka – Nowiny,
- Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu „Pomoc Niepełnosprawnym w Osinach” gm. Pierzchnica,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Fanisławicach gm. Łopuszno,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Belnie,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Łagowie.

Warsztaty są wyodrębnionymi organizacyjnie i finansowo placówkami, które stwarzają osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej. Warsztaty organizują w godzinach popołudniowych zajęcia plastyczne, muzyczne, kulinarne, stolarskie i informatyczne. Przyjmowanie kandydatów do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez warsztaty terapii zajęciowej następuje na podstawie wskazań zawartych w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nadzoruje 5 Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych typu Rodzinnego, które są placówkami koedukacyjnymi zapewniającymi opiekę i wychowanie w warunkach domowych dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego w Woli Kopcowej, gm. Masłów,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego w Jaworzu, gm. Zagnańsk,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego w Wójtostwie, gm. Daleszyce,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego w Zabłociu gm. Zagnańsk,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego w Podkonarzu, gm. Bodzentyn.

Łącznie w 5 Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych typu Rodzinnego zapewnia się 35 miejsc dla wychowanków.

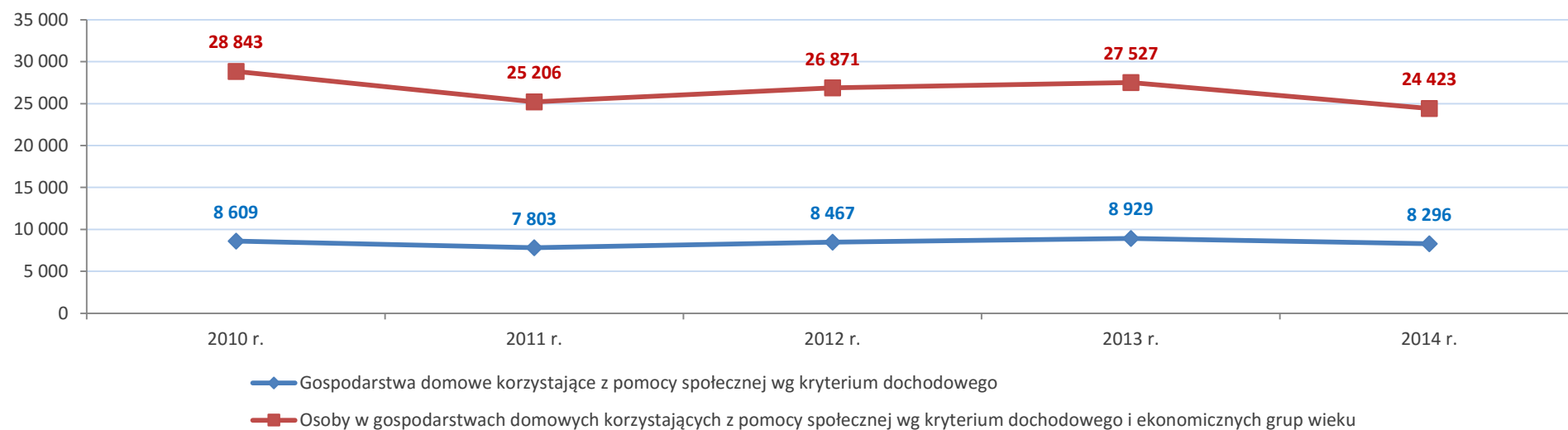
Wykres 53. Powody przyznania pomocy rodzinie (na podstawie decyzji) w Powiecie Kieleckim w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2014.

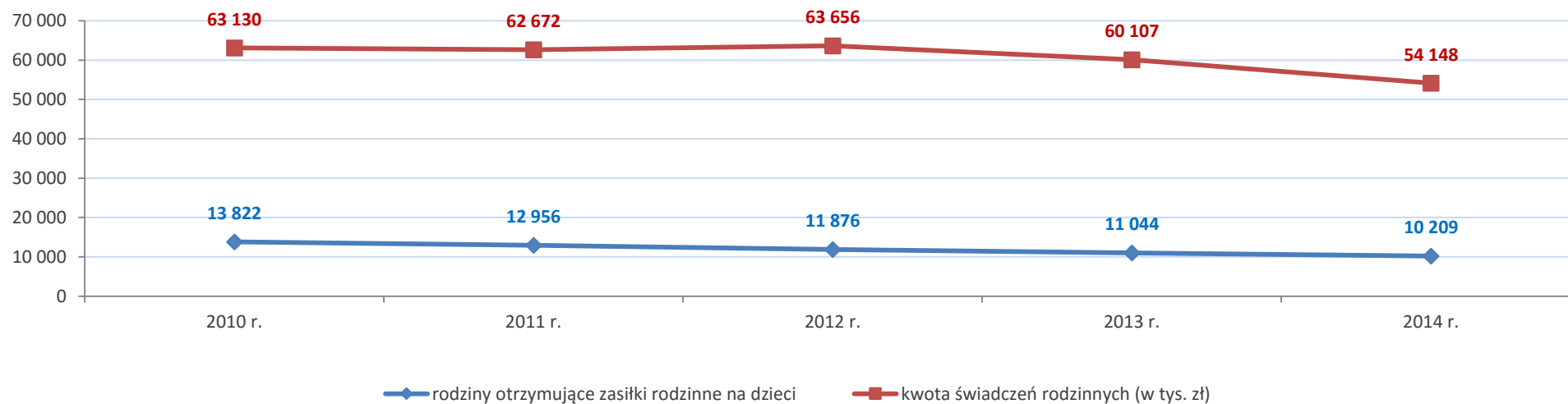

Wykres 54. Ilość osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2014.

Wykres 55. Korzystający ze świadczeń rodzinnych z pomocy społecznej w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2014.

Tabela 36. Liczba gospodarstw domowych z terenu powiatu i osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2011-2015.

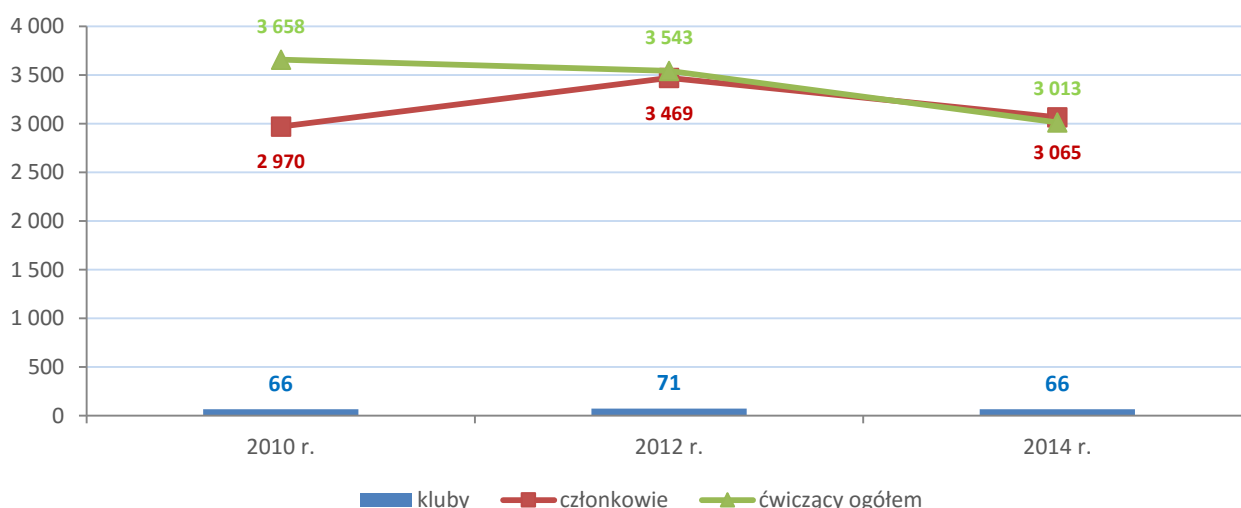
Gmina	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	gospo- darstwa	osoby	gospo- darstwa	osoby	gospo- darstwa	osoby	gospo- darstwa	osoby	gospo- darstwa	osoby	gospo- darstwa	osoby
Bieliny	545	2235	558	2254	554	2172	574	2148	537	1947	522	1865
Bodzentyn	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Chęciny	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Chmielnik	564	1747	722	2112	677	2038	741	2110	752	2074	539	1691
Daleszyce	3509	b.d.	3563	b.d.	3611	b.d.	3680	b.d.	3783	b.d.	3878	b.d.
Górno	599	2283	612	2306	643	2328	708	2492	703	2308	671	2277
Łagów	b.d.	b.d.	1239	1032	1239	1216	1239	1054	1239	1017	1239	1100
Łopuszno	483	1630	461	1567	445	1423	420	1275	450	1306	433	1260
Masłów	290	980	258	852	312	997	364	1120	343	1026	363	1049
Miedziana Góra	-	-	492	986	450	868	476	898	479	955	456	873
Mniów	430	1326	411	1261	407	1244	425	1248	396	1171	406	1124
Morawica	354	753	341	749	353	781	415	871	380	824	395	831
Nowa Słupia	353	1123	379	1584	398	1258	449	1366	405	1159	396	1089
Piekoszów	b.d.	b.d.	286	1000	312	1065	343	1126	311	919	316	888
Pierzchnica	254	907	286	982	277	967	285	937	268	882	227	759
Raków	381	1430	458	1608	384	1329	402	1293	420	1221	427	1240
Sitkówka-Nowiny	-	-	319	775	371	884	414	1036	368	861	344	784
Strawczyn	430	1808	453	1765	448	1558	444	1560	335	1208	327	1064
Zagnańsk	418	1 307	401	1 247	431	1 267	405	1 120	366	958	374	936
RAZEM:	8610	17529	11239	22080	11312	21395	11784	21654	11535	19836	11313	18830

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych otrzymanych z gmin powiatu kieleckiego.

5.3. Infrastruktura sportowa

Ważną rolę w kształtowaniu charakteru mieszkańców powiatu, a zwłaszcza dzieci i młodzieży odgrywa sport. W Powiecie Kieleckim podejmowane są różne działania zachęcające mieszkańców do podjęcia aktywności fizycznej. Na terenie Powiatu Kieleckiego funkcjonuje 66 klubów sportowych, w których ćwiczy łącznie ponad 3 000 osób w 129 sekcjach sportowych. Corocznie w powiecie kieleckim rozgrywany jest Turniej Halowej Piłki Nożnej Pracowników Samorządowych i Radnych o Puchar Starosty Kieleckiego i Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Przewodniczącego Rady Powiatu w Kielcach, którego celem jest popularyzacja aktywności fizycznej. Ponadto organizowane są takie imprezy jak: finały rozgrywek sportowych szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Kieleckiego w biegach przełajowych, piłce nożnej dziewcząt na orliku, halowej piłce nożnej dziewcząt i chłopców, w tenisie stołowym dziewcząt i chłopców, wieloboju siłowym, piłce ręcznej dziewcząt i chłopców, w piłce siatkowej dziewcząt i chłopców oraz indywidualnych i drużynowych mistrzostw w lekkiej atletyce.

Wykres 56. Liczba klubów i członków w Powiecie Kieleckim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2014.

Tabela 37. Wykaz infrastruktury sportowej w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

Miasto i Gmina Chęciny

Szkoła	Sala gimnastyczna/hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Chęcinach	1	-	Dostępne
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wolicy	1	Do siatkówki, do koszykówki, do piłki ręcznej	Dostępne

Gmina Sitkówka-Nowiny

Szkoła	Sala gimnastyczna/hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Szkoła Podstawowa w Nowinach	Sala gimnastyczna	Boisko wielofunkcyjne	Dostępne boisko, sala po uzgodnieniu

Szkoła Podstawowa w Bolechowicach	Sala gimnastyczna	Boisko	Dostępne boisko, sala po uzgodnieniu
Szkoła Podstawowa w Kowali	Sala gimnastyczna	Boisko wielofunkcyjne	Dostępne boisko, sala po uzgodnieniu
Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach	Hala sportowa	-	Dostępna hala po uzgodnieniu
Świetlica w Szewcach	-	Boisko wielofunkcyjne	Dostępne
GOK Perła	-	Boisko ORLIK	Dostępne

Miasto i Gmina Daleszyce

Szkoła	Sala gimnastyczna/hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Daleszycach	1	0	Dostępne
Gimnazjum w Daleszycach	1	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Brzechowie	0	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Niestachowie	0	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Mójczy	1	1	Dostępne
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Sukowie	1	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Marzyszu	1	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Borkowie	0	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Szczecnie	0	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Sierakowie	0	1	Dostępne

Gmina Mniów

Szkoła	Sala gimnastyczna/hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Zespół Szkół w Mniowie	1	1	Dostępne
Zespół Szkół w Grzymałkowie	1	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Zaborowicach	1	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Cierchach	1	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Rogowicach	0	1	Dostępne

Gmina Zagnańsk

Szkoła	Sala gimnastyczna/hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
ZSP Nr 2 w Zagnańsku	1 sala gimnastyczna, 1 hala sportowa	1 boisko, 1 kort tenisowy	Dostępne
ZSPPiG w Kajetanowie	1 sala gimnastyczna	1 boisko	Dostępne
SP Nr 1 w Chrustach	1 sala gimnastyczna	-	-
ZSPPiG w Samsonowie	1 sala gimnastyczna	1 boisko	Dostępne
ZSPPiG w Tumlinie	1 sala gimnastyczna	2 boiska	Dostępne

Gmina Bieliny

Szkoła	Sala gimnastyczna/hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Zespół Szkół Samorządowych w Bieliny	hala sportowa	Tak	Dostępne

Szkoła Podstawowa w Lechowcie	sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Miasto i Gmina Chmielnik			
Szkoła	Sala gimnastyczna/ hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Zespół Szkół Nr 3 w Chmielniku	1/1	1	Dostępne
Zakład Doskonalenia Zawodowego w Chmielniku	0/0	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Chmielniku	1/0	3	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Piotrkowicach	1/0	1	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Zreczu Dużym	0/0	1	Dostępne
Gmina Górno			
Szkoła	Sala gimnastyczna/hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Zespół Szkół w Bęczkowie	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Zespół Szkolno- Przedszkolny w Cedzynie	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Zespół Szkół w Górnicy	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Zespół Szkół w Krajnie	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Leszczynach	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Zespół Szkolno- Przedszkolny w Radlinie	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Zespół Szkół w Woli Jachowej	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Skorzeszycach	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Gmina Łągowo			
Szkoła	Sala gimnastyczna/hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Gminny Zespół Szkół w Łągowie	Hala sportowa, sala gimnastyczna	Boisko do piłki nożnej Boisko wielofunkcyjne typu Orlik	Dostępne
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Piotrowie	Sala gimnastyczna	Boisko do piłki nożnej Boisko wielofunkcyjne	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Starej Zbelutce	Sala gimnastyczna	Boisko do piłki nożnej Boisko wielofunkcyjne	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Rudzie	-	Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej	Dostępne
Publiczna Szkoła Podstawowa w Czyżowie	-	Boisko do piłki nożnej	Dostępne
Publiczna Szkoła Podstawowa w Rudzie	-	Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej	Dostępne
Gmina Łopuszno			
Szkoła	Sala gimnastyczna/ hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Łopusznie	Sala gimnastyczna	Boisko „Orlik – 2012”	Dostępne
Zespół Szkół w Gnieździskach	Sala gimnastyczna	Boisko prowizoryczne – „ziemne- gruntowe” nie urządzone	Dostępne
Gmina Masłów			
Szkoła	Sala gimnastyczna/ hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Zespół Szkół w Masławie	Hala sportowa, sala gimnastyczna	w trakcie budowy boisko wielofunkcyjne	Dostępne

Zespół Szkół w Mąchocicach Kapitulnych	Sala gimnastyczna	Sztuczna nawierzchnia- do piłki nożnej; małe boisko do koszykówki o naw. asfaltowej.	Dostępne
Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Mąchocicach Scholasterii	Hala sportowa	Mini boisko do piłki koszykowej	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Brzezinkach	Mała sala gimnastyczna	-	-

Gmina Nowa Słupia

Szkoła	Sala gimnastyczna /hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Szkoła Podstawowa w Jeleniowie	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Jezioroku	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Mirocicach	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Zespół Szkół w Nowej Słupi	Sala gimnastyczna	Tak	-
Szkoła Podstawowa w Pokrzywiance	-	Tak	Dostępne
Zespół Szkół w Rudkach	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Zespół Szkół w Starej Słupi	Sala gimnastyczna	Tak	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Paprociecach	-	Tak	Dostępne
Przedszkole w Rudkach	Sala gimnastyczna	-	-

Gmina Pierzchnica

Szkoła	Sala gimnastyczna/hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Zespół Szkół w Pierzchnicy	Sala gimnastyczna	Orlik: wielofunkcyjne, do piłki nożnej	Dostępne
		Trawiaste do piłki nożnej	-
		Asfaltowe wielofunkcyjne	-
Społeczna Szkoła Podstawowa w Drugni	Sala gimnastyczna	Trawiaste do piłki nożnej	Dostępne
		Asfaltowe wielofunkcyjne	-

Gmina Raków

Szkoła	Sala gimnastyczna/ hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
Gimnazjum im. Jana Pawła II w Rakowie	1	3	Dostępne
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Rakowie	1	2	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Ociesękach	1	2	Dostępne
Szkoła Podstawowa w Szumsku	1	3	Dostępne

Gmina Strawczyn

Szkoła	Sala gimnastyczna/hala sportowa	Boiska	Dostępność dla mieszkańców
SP Chełmce	TAK	TAK	Dostępne
SP Korczyn	TAK	TAK	Dostępne
SP Niedźwiedź	NIE	NIE	-
ZPO Obłęgorek	TAK	TAK	Dostępne
ZPO Promnik	TAK	NIE	-
SP Ruda Strawczyńska	NIE	NIE	-
ZPO Strawczyn	TAK	TAK	Dostępne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od gmin z terenu Powiatu Kieleckiego.

Tabela 38. Zestawienie obiektów sportowych na terenie Powiatu Kieleckiego z podziałem na gminy w 2016 r.

Gmina	stadion	hala widowiskowo-sportowa	hala sportowa	Sala sportowa	kort tenisowy	boisko wielofunkcyjne	boisko do siatkówki	boisko do piłki nożnej	boisko do koszykówki	boisko do piłki ręcznej	boisko do siatki plażowej	strzelnica	skatepark
Bieliny	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Bodzentyn	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Chęciny	0	1	0	4	1	2	1	5	1	2	1	-	-
Chmielnik	2	0	1	1	1	1	1	2	2	1	0	0	0
Daleszyce	1	0	1	3	1	2	2	4	1	0	1	0	0
Górno	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Łagów	0	0	1	3	0	3	1	5	0	0	0	0	0
Łopuszno	1	0	0	2	0	2	1	5	1	2	1	0	0
Masłów	-	-	2	3	-	1	-	1	2	-	-	-	-
Miedziana Góra	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Mniów	1	-	1	3	1	2	5	5	2	-	1	-	-
Morawica	1	1	0	6	1	3	1	19	3	0	1	0	1
Nowa Słupia	1	0	1	6	1	3	2	6	6	6	0	0	0
Piekoszów	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Pierzchnica	1	0	0	2	0	3	1	8	0	0	0	0	0
Raków	0	0	1	0	0	0	5	8	0	1	1	0	0
Sitkówka-Nowiny	1	0	1	3	1	2	0	2	0	0	1	0	1
Strawczyn	1	0	0	0	2	3	3	5	3	2	1	0	1
Zagnańsk	0	0	1	5	1	2	8	12	5	0	4	0	1
RAZEM:	10	2	10	41	10	29	31	87	26	14	12	0	4

Źródło: Opracowanie własne. Sporządzono na podstawie danych otrzymanych z poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego

5.4. Infrastruktura kultury

Życie kulturalne w gminach powiatu organizują i prowadzą, głównie utworzone przez większość gmin ośrodki kultury oraz Lokalne Grupy Działania:

- Gminne Centrum Kultury i Sportu w Bielinach,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Chęcinach,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Daleszycach,
- Chmielnickie Centrum Kultury,
- Centrum Kultury Fizycznej i Rozwoju Lokalnego w Rakowie,
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Nowinach,
- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Zagnańsku,
- Gminny Ośrodek Kultury Łopusznie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Masłowie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Nowej Słupi z siedzibą w Rudkach,
- Gminny Ośrodek Kultury w Piekoszowie,
- Gminny Ośrodek Kultury Strawczynie,
- LGD „Wokół Łysej Góry”,
- LGD „Białe Ługi”,
- LGD „Perły Czarnej Nidy”,
- LGD „Dorzecze Bobrzy”,
- LGD „Nad Czarną i Pilicą”.

Atrakcją zarówno dla mieszkańców jak i gości są liczne, niejednokrotnie cykliczne imprezy kulturalne organizowane przez Starostwo Powiatowe. Do najciekawszych z nich należą:

- Jarmark Świętokrzyski na Świętym Krzyżu odbywający się w trzecią niedzielę maja.
- Eliminacje Powiatowe do Międzynarodowych Buskich Spotkań z Folklorem odbywające się w maju w Ciekotach.
- Powiatowy Przegląd Orkiestr Dętych w Nowinach odbywający się w czerwcu.
- Powiatowy Przegląd Zespołów Folklorystycznych i Solistów w Chmielniku odbywający się w sierpniu.
- Powiatowy Przegląd Zespołów Chóralnych na Świętym Krzyżu odbywający się w październiku.
- Powiatowy Przegląd Kapel Ludowych w Daleszycach odbywający się w czerwcu.

Ponadto, wiele imprez kulturalnych organizowanych jest przez gminy. Wśród najciekawszych na uwagę zasługują organizowane cyklicznie:

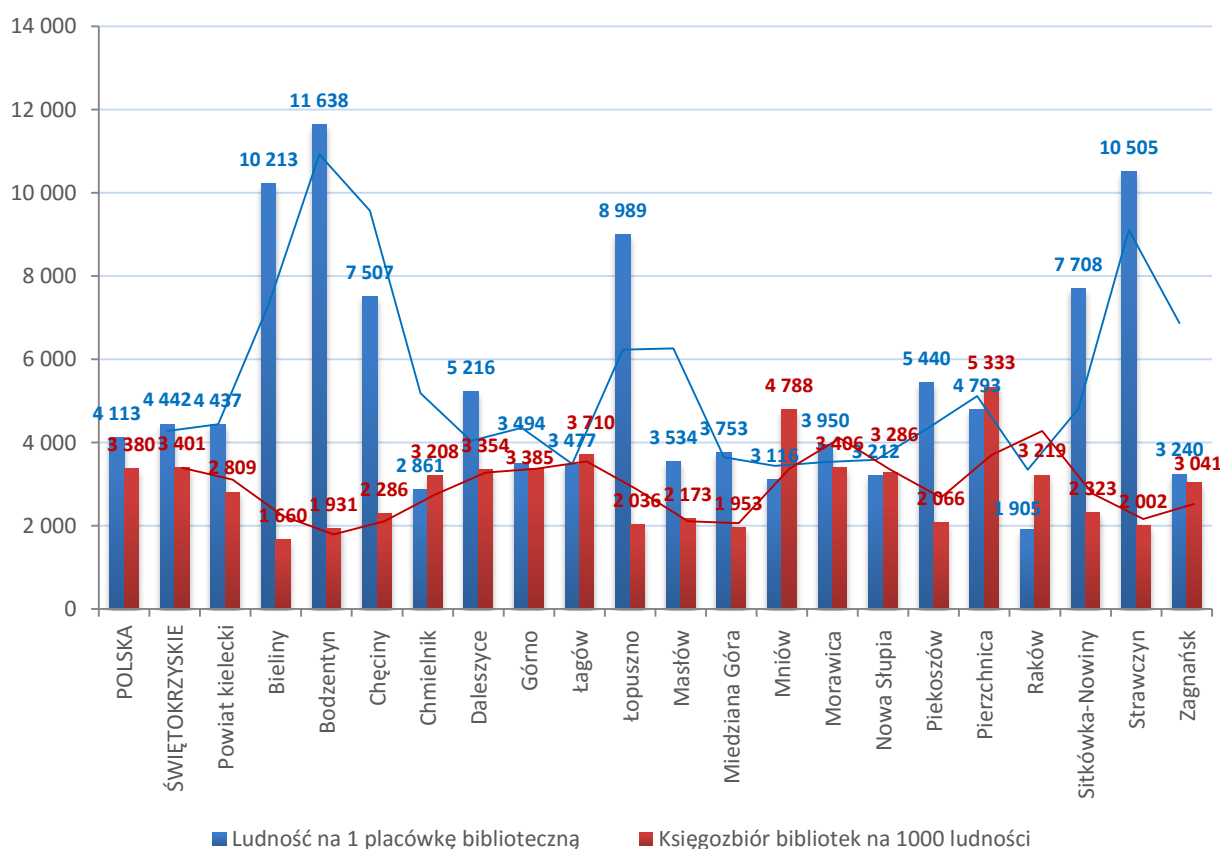

- Spotkania z Kulturą Żydowską organizowane w Chmielniku,
- Dymarki Świętokrzyskie organizowane w Nowej Słupi,
- Święto Świętokrzyskiej Truskawki organizowane w Bielinach,
- Koncert Muzyki Oratoryjno-Kantatowej w Rakowie,
- Noworoczny Tort Kultury w Mąchocicach Scholasterii (gm. Masłów),
- Biesiada Regionalna organizowana w Ciekotach (gm. Masłów).

Przez cały rok dostępne dla turystów są liczne muzea:

- Muzeum Wsi Kieleckiej - Park Etnograficzny w Tokarni, gm. Chęciny
- Zagroda Czernikiewiczów w Bodzentynie – punkt Etnograficzny Muzeum Wsi Kieleckiej,
- Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku gm. Strawczyn,
- Ośrodek Tradycji Garncarstwa w Chałupkach gm. Morawica,
- Muzeum Przyrodniczo - Leśne Świętokrzyskiego Parku Narodowego na Świętym Krzyżu
- Muzeum Więziennictwa na Świętym Krzyżu,
- Muzealna Izba Górnictwa Kruszcowego w Miedziance,
- Muzeum Starożytnego Hutnictwa Świętokrzyskiego im. M. Radwana w Nowej Słupi.

Wykres 57. Charakterystyka bibliotek w Powiecie Kieleckim, województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

5.5. Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego

Zadania związane z bezpieczeństwem publicznym to jedno z podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego. Powiat jako JST wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym m.in. w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli (art. 4 ust. 1 pkt. 15 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym).¹⁹ W szczególności zadania te polegają na: ograniczaniu przestępczości, zwiększaniu bezpieczeństwa w komunikacji i ruchu drogowym, poprawieniu prestiżu instytucji i osób działających na rzecz bezpieczeństwa, zapobieganiu patologiom społecznym oraz na ciągłym doskonaleniu reagowania na zagrożenia naturalne i te wynikające z działalności człowieka.

Podstawową jednostką powołaną do ochrony bezpieczeństwa ludzi i utrzymywania porządku publicznego jest policja. Na terenie Powiatu Kieleckiego zadania te realizuje Komenda Miejska Policji w Kielcach, która swoim zasięgiem terytorialnym obejmuje teren miasta Kielce oraz teren Powiatu Kieleckiego. Na terenie powiatu funkcjonuje sześć komisariatów policji w:

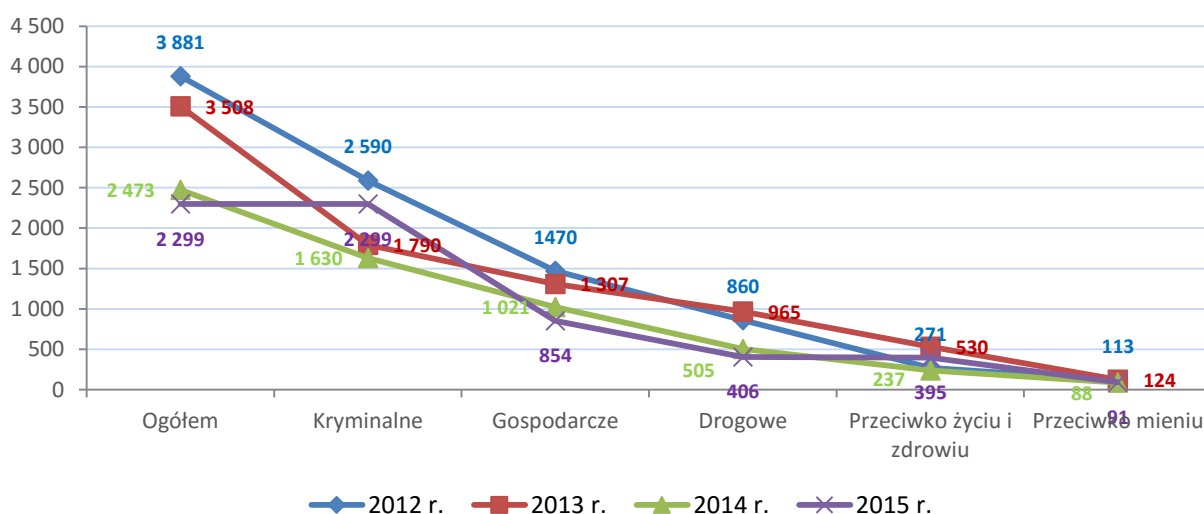
- Bodzentynie,
- Chęcinach,
- Chmielniku,
- Daleszycach,
- Łagowie,
- Strawczynie.

Poza w/w nad bezpieczeństwem czuwa również trzynaście posterunków policji, które bezpośrednio podlegają pod komisariaty: w Łopusznie, Miedzianej Górze i Mniowie - Komisariat w Strawczynie, w Nowej Słupi i Rakowie - Komisariat w Łagowie, w Bielinach i Górnem - Komisariat w Daleszycach, w Morawicy i Pierzchnicy - Komisariat w Chmielniku, w Piekoszowie i Sitkówce - Nowiny - Komisariat w Chęcinach, w Masłowie i Zagnańsku - Komisariat w Bodzentynie.

Na terenie Powiatu Kieleckiego w 2015 r. stwierdzono: 2 299 przestępstw, z czego 406 o charakterze gospodarczym (wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw - 71,9%, GUS, BDL, 2015). W analogicznym okresie 2014 r. stwierdzono 2 473 przestępstw ogółem, z czego 237 o charakterze gospodarczym (wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw - 70,0%, GUS, BDL, 2014). Komenda Policji zajmuje się także przestępczością wśród nieletnich, postępowaniem karno-administracyjnym oraz bezpieczeństwem w ruchu drogowym.

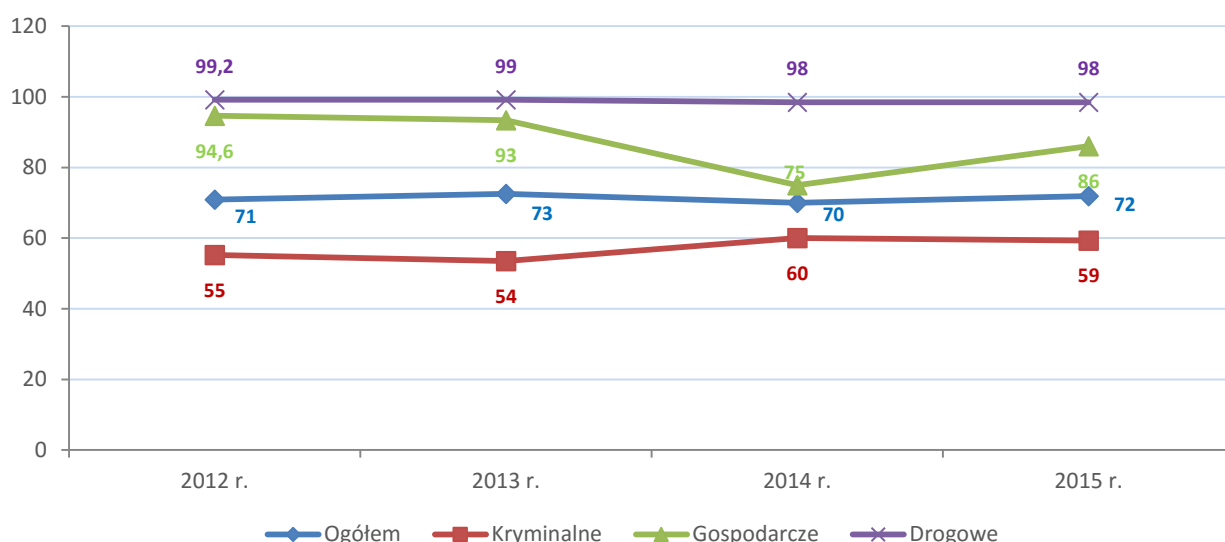
¹⁹ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 814 z późn. zm.)

Wykres 58. Przestępstwa stwierdzone w Powiecie Kieleckim w latach 2012-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Wykres 59. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w Powiecie Kieleckim w latach 2012-2015 (w%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców pieczę sprawuje również Państwowa Straż Pożarna (PSP). Jej działania polegają przede wszystkim na akcjach ratowniczych dotyczących pożarów oraz miejscowych zagrożeń. Na terenie Powiatu Kieleckiego w 2015 r. odnotowano ogółem 1854 interwencje, z czego najwięcej dotyczyło pożarów – 978 razy. Do miejscowych zagrożeń, innych niż pożary, PSP wyjeżdżała 876 razy.

W powiecie funkcjonują także 4 Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze (JRG), których obszar działania podzielony jest następująco:

- JRG 1– Daleszyce, Łągów, Bieliny, Górno, Bodzentyn, Nowa Słupia, Masłów

- JRG 2 – Łopuszno, Strawczyn, Mniów, Zagnańsk, Miedziana Góra
- JRG 3 – Piekoszów, Chęciny, Sitkówka – Nowiny
- JRG 4 – Chmielnik, Pierzchnica, Raków, Morawica.

Podobne działania ratownicze wykonuje Ochotnicza Straż Pożarna (OSP). Na terenie Powiatu Kieleckiego funkcjonuje 114 jednostek, z czego 40 znajduje się w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (KSRG). W celu usprawnienia oraz podnoszenia skuteczności działania organizowane są wspólne ćwiczenia i szkolenia PSP z OSP.

5.6. Infrastruktura turystyki, rekreacji i wypoczynku

Zakres działania powiatu obejmuje m.in. zadania związane z rozwojem ruchu turystycznego, które zostały zapisane w art. 4 pkt. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym.²⁰ Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie kultury fizycznej i turystyki.

O atrakcyjności turystycznej danego obszaru decyduje określona jego cecha, która w wymierny sposób przyczynia się do podjęcia decyzji przez turystów o odwiedzeniu tego miejsca. Do tych cech zalicza się m.in.:

- walory krajobrazu naturalnego,
- klimat,
- pomniki przyrody,
- inne interesujące obiekty turystyczne.

O atrakcyjności turystycznej świadczy zarówno siła przyciągania do danego regionu określonego rodzaju turystyki oraz turystów jak i popyt na oferowane usługi.

Turystyka jest obecnie uznawana za jedną z najbardziej dynamicznie rozwijających się dziedzin gospodarki. Jej szczególne znaczenie wynika również z faktu, iż oprócz jednostek branży turystycznej aktywizuje wiele innych sektorów gospodarki (m.in. transport, łączność, przemysł, budownictwo, rolnictwo, działalność finansową i ubezpieczeniową). Wydatki ponoszone przez turystów w danym miejscu generują dodatkowy zysk, który zasila lokalną gospodarkę. Uruchamia to cały łańcuch reakcji, które stwarzają dodatkowe korzyści w poszczególnych sektorach gospodarki kooperujących z branżą turystyczną. Korzyści ekonomiczne z turystyki są wieloaspektowe. Przyczyniają się do zwiększania dochodów gmin, lokalnych podmiotów gospodarczych i miejscowej ludności oraz do kreowania zatrudnienia.

Sprawnie działająca branża turystyczna przekłada się na:

- rozwój gospodarczy regionu,
- miejsca pracy dla mieszkańców i w konsekwencji dochody budżetów domowych,
- dochody budżetu JST,
- rozwój oferty publicznej: kulturalnej, rozrywkowej, rekreacyjno-sportowej,
- nowe inwestycje i przedsiębiorstwa,
- realizację oczekiwań publicznych.

²⁰ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 814 z późn. zm.)

Obszar Powiatu Kieleckiego posiada bardzo duży potencjał do rozwoju turystyki. Turystyka przyrodnicza rozwijać się może na bazie walorów krajobrazowych obszaru i obszarów chronionych. Obszar powiatu posiada również potencjał do rozwoju turystyki kulturowej, ze względu na liczne obiekty kulturowe, zabytkowe i obiekty sakralne. Ważnym elementem infrastruktury turystycznej jest również sieć szlaków i ścieżek turystycznych, która na obszarze Powiatu Kieleckiego jest dobrze rozwinięta.

Powiat Kielecki jest także predysponowany do rozwoju rolnictwa ekologicznego. Rolnictwo ekologiczne jest ważnym czynnikiem zwiększającym zatrudnienie na wsi, dostarcza nowych miejsc pracy oraz daje rolnikom dodatkowe źródło dochodu. Także rozwój działalności agroturystycznej stwarza ludności wiejskiej dodatkowe możliwości pracy, wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych, wykorzystanie produkowanej w gospodarstwie żywności o wysokiej jakości, przy jednoczesnym podnoszeniu poziomu kultury, infrastruktury otoczenia, ochrony zabytków i środowiska.

Walory przyrodnicze oraz kulturowe występujące na terenie Powiatu Kieleckiego oraz jego dogodne położenie sprzyja powstawaniu podmiotów gospodarczych nastawionych na świadczenie usług agroturystycznych oraz firm oferujących usługi hotelowe i rekreacyjno-turystyczne.

Wykaz najważniejszych obiektów infrastruktury turystycznej na terenie Powiatu Kieleckiego, w poszczególnych gminach został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 39. Wykaz najważniejszych obiektów infrastruktury turystycznej na terenach poszczególnych gmin z terenu Powiatu Kieleckiego.

GMINA DALESZYCE.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

Gospodarstwa agroturystyczne:

- **Maria Kamińska „Torfowisko” w Wójtostwie.** Obiekt posiada 15 miejsc noclegowych. Gospodarstwo oddalone jest o 5 km od pięknego torfowiska w Rezerwacie Przyrody „Białe Ługi”.
- **Lizis Irena w Wójtostwie.** Agroturystyka posiada 18 miejsc noclegowych. W pobliżu znajdują się 2 stadniny jazdy konnej z możliwością pobierania lekcji jazdy konnej.
- **„Przedmieście” w Mójczy.** Dom Gościnny "Przedmieście" oferuje pokoje oraz Domek Góralski dla 6-8 osób. Obiekt posiada łącznie 30 miejsc noclegowych. Obiekt sąsiadując z licznymi terenami leśnymi jest jednocześnie oddalony tylko o 1 km od Kielc.
- **"Wiejski Raj" w Podmarzyszu.** Gospodarstwo składa się z dwóch chat wiejskich położonych w lesie. W jednej znajdują się miejsca noclegowe, druga zaś pełni funkcję mini karczmy, w której serwowane są posiłki. Atrakcją jest również mini skansen. Zimą organizowane są również kuligi i ogniska.
- **"Pod Lasem" w Kaczynie.** Gospodarstwo oferuje: noclegi w wolnostojącej chacie wiejskiej i wysmienitą kuchnię staropolską.
- **Leśny Dworek w Cisowie.** Ośrodek leży w samym sercu urokliwej doliny położonej na terenie Cisowsko-Orłowińskiego parku krajobrazowego w Górach Świętokrzyskich. Obiekt posiada 32 pokoi, w dwóch sąsiadujących ze sobą obiektach - Małym i Dużym Dworku.

Zajazdy z miejscami noclegowymi i restauracją:

- **Mistrz i Małgorzata w Borkowie.** Obiekt posiada 5 pokoi, 2-3 osobowych.
- **Korbowa Koliba w Sukowie.** Miejsce to oferuje nocleg w dwugwiazdkowym hotelu w 12 klimatyzowanych pokojach i luksusowym apartamencie.
- **Afor w Borkowie.** Ośrodek dysponuje 90 miejscami noclegowymi, apartamentami, stołówką hotelową, drink bar, 3 salami konferencyjnymi. Ponadto, na terenie obiektu znajduje się karczma "Malowany Zapiecek", znana z tradycyjnej polskiej kuchni. Główną atrakcją miejsca jest park linowy.
- **La Cucina Italiana w Szczecnie.** Obiekt oferuje swoim Gościom 13 pokoi w tym 2 apartamenty i restaurację.
- **Sosnowy dworek w Sukowie.** Obiekt dysponuje salą bankietową na 185 osób.

Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

- **La Cucina Italiana w Szczecnie.**
- **Szlak smaku w Niwach.**
- **Pizzeria Dallas w Daleszycach.**

Szlaki i ścieżki turystyczne

- **Świętokrzyski Szlak Architektury Drewnianej.** Szlak, przeznaczony głównie dla turystów zmotoryzowanych, podzielony jest na pięć tras.
- **Szlak Niebieski im Edmunda Padechowicza.** Prowadzi z Chęcin do Łagowa.
- **3. Szlak Żółty im. Henryka Orlińskiego.** Rozpoczyna się w Szydłowie a kończy w Widełkach.

Przystanie wodne

- **Zalew w Borkowie.** Plaża o długości ok. 300 metrów wyposażona jest w molo oraz długi deptak spacerowy. Plażowicze mogą skorzystać z wypożyczalni sprzętu wodnego, gokartów lub boiska do siatkówki plażowej. Wokół znajdują się gospodarstwa agroturystyczne i ośrodki wypoczynkowe. W sąsiedztwie zalewu znajduje się także park linowy i ośrodek jazdy konnej.
- **Zbiornik wodny Wojciechów w Szczecnie.**

Pomosty i miejsca dla wędkarzy

- **Zbiorniki wodne: Wojciechów, Suków, Borków.**

Wypożyczalnia sprzętu turystycznego

- **Wypożyczalnia sprzętu wodnego nad zalewem w Borkowie.** W Zajeździe Mistrz i Małgorzata w Borkowie, znajduje się wypożyczalnia rowerów turystycznych.

GMINA MIEDZIANA GÓRA.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

Hotel, Restauracja "Moto Raj" - Tor Samochodowy "Kielce"; Hotel Stodółka; Gościniec europejski Centrum konferencyjno noclegowe; Hotel "GRAFIT"; Gospodarstwo agroturystyczne "Podgórski Kącik Alicji"; Pokoje noclegowe "Świetlica"; Pokoje gościnne A. Budkiewicz, Gospodarstwo agroturystyczne "Polna Zagroda"; Noclegi Danuta Pierzak; Gospodarstwo agroturystyczne "Barbara Kaniowska"; Gospodarstwo agroturystyczne "SUCHOLAND".

Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

- Dorota Wójcik

Szlaki i ścieżki turystyczne

- Czerwony szlak pieszy Edmunda Massalskiego Gołoszyce-Kuźniaki.
- Ścieżka edukacyjna w Rezerwacie „Sufraganiec”.
- Szlak rowerowy Polski Wschodniej „Green Velo”.

Wykaz najważniejszych obiektów infrastruktury turystycznej na terenie Gminy Morawica.

Baza noclegowo gastronomiczna

Gospodarstwa agroturystyczne: „Leśne Zacisze” www.lesnezacisze.net; „Chata Pod Lasem” www.chatapodlasem.prv.pl; „Lipówka” www.lipowka.nocujemy.pl; „Moorauge” – TORFOWE OCZKO www.moorauge.bnx.pl; „Pszczeli Dworek” www.pszczelidworek.pl; Agroturystyka „IBIZA”; „U Ani”; „U Lili”; Pokoje gościnne FOR - PAK FORMALSCY Sp.j. www.for-pak.com; Hotel Restauracja Eliot; Bila Cafe Bilcza; Hotel Stary Młyn; Hotelik „Bilcza” www.hotelikbilcza.com; LEVANTE www.levantebilcza.pl; EXODUS CLUB; www.exodusclub.pl; Bar Świętokrzyski Rumcajs www.rumcajs.com.pl

Szlaki i ścieżki turystyczne

- **Rowerowy szlak „Miejsca Mocy”.** Szlak został wytyczony w 2007 r., przebiega na terenie gminy Morawica. Zaczyna się i kończy w Kielcach, tworząc w granicach województwa świętokrzyskiego zamkniętą pętlę o długości blisko 600 km.
- **Szlak rowerowy po gminie Morawica.** Szlak został wytyczony i oznakowany w 2008 r., o długości ok. 50 km przebiega przez teren całej gminy.
- **Rodzinne trasy rowerowe w Górach Świętokrzyskich** (gmina Morawica).
- **Szlak rowerowy „Świętokrzyscy Indianie”.** Szlak powstał w 2011 r., o długości 27,7 km.
- **Szlak rowerowy „Chłopy i Pany”.** Szlak powstał 2011 roku o długości 25,4 km.
- **Ścieżka przyrodniczo-leśna „Bilcza”** – ma kształt pętli z początkiem i końcem przy siedzibie leśnictwa Bilcza. Długość ścieżki wynosi ok. 1,5.

Pomosty i miejsca dla wędkarzy

- **Zalew w Morawicy.** Zbiornik na wodzie nizinnej, został wybudowany oraz zarybiony w 2010 r.
- **Czarna Nida.** Największa rzeka przepływająca przez gminę Morawica o długości 35,3 km.
- **Morawka.** Rzeka o długości ok. 25 km. Na terenie gminy Morawica przepływa przez Lisów, Brudzów, Wole Morawicką i Morawicę, gdzie wpada do Czarnej Nidy. W 2010 r. został wybudowany na rzece Morawka zbiornik retencyjno - rekreacyjny o powierzchni 6,6 ha.

Wypożyczalnia sprzętu turystycznego

- **Zbiornik wodny „MORAWICA”** – wypożyczalnia rowerów wodnych (sezonowa).
- **„Przystanek Nida-Nasze Rancho”** – organizator turystyki kajakowej i baza biwakowo-noclegowa (sezonowa).
- **„Nida24” Marcin Latkowski** – wypożyczalnia kajaków oraz baza biwakowa (sezonowa).
- **„Anura.pl”** – wypożyczalnia kajaków/kanadyjek oraz baza biwakowa (sezonowa).
- **„Kajark” Jarosław Podsiadło** – wypożyczalnia kajaków oraz baza biwakowa (sezonowa).

Kryte pływalnie

Pływalnia „KORAL” w Morawicy. Kompleks sportowo-rekreacyjny.

Miejsca wyznaczone do kąpieli

Zbiornik wodny „MORAWICA” – posiada moło widowiskowe o długości 24 m i szerokości 5,5 m oraz parking o powierzchni 0,43 ha.

Informacja Turystyczna

- Punkt Informacji Turystycznej w Morawicy – zlokalizowany jest w nowoczesnym budynku Samorządowego Centrum Kultury w Morawicy.

Ośrodki jeździeckie

- Ośrodek Jeździecki/Stajnia Bilcza – ośrodek jeździecki i hotel dla koni.

Stajnia Dialog – ośrodek jeździecki i pensjonat dla koni.

Ścianki wspinaczkowe

- EXODUS CLUB – ścianka wspinaczkowa.

Parki rozrywki

- LEŚNE ZACISZE – GOSPODARSTWO AGROTURYSTYCZNE – zwierzyńiec, park rozrywki, baza noclegowa.

GMINA CHĘCINY.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

Na terenie Gminy Chęciny znajduje się: 19 gospodarstw agroturystycznych ze 174 miejscami noclegowymi, zajazd z 10 miejscami, pensjonat z 52 miejscami, 4 hotele ze 127 miejscami, Powiatowe Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Chęcinach ze 180 miejscami, 7 pokoi gościnnych z 14 miejscami.

Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

7 restauracji, 2 karczmy, 1 zajazd, 2 kawiarnie, 2 kebaby, 2 pizzerie.

Szlaki i ścieżki turystyczne

4 piesze szlaki turystyczne: czerwony **szlak im. Sylwestra Kowalczewskiego**, długość: 20,5 km, żółty **szlak im. Juliusza Brauna**, długość **20 km**, dwa niebieskie **im. Edmunda Padechowicza**, długość 69 km i **im. Ks. Stanisława Hieronima Konarskiego**, długość 45 km; Świętokrzyski Szlak Archeo-Geologiczny; 5 szlaków turystycznych rowerowych: skały i jaskinie, chłopy i panny, architektury obronnej długość ok. 510 km, miejsca mocy długość ok. 570 km.

Przystanie wodne

Przystań wodna przy Skansenie w Tokarni.

Pomosty i miejsca dla wędkarzy

Zbiornik wodny w Lipowicy, prywatne łowisko w Tokarni.

Wypożyczalnie sprzętu turystycznego

Wypożyczalnia rowerów „Pod Basztami” w Chęcinach www.rowery.checiny.pl; wypożyczalnia kajaków www.kajakiemponidzie.pl.

Wykaz najważniejszych obiektów infrastruktury turystycznej na terenie Gminy Mniów.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

Hotel „Dudek” ***, Mniów; Noclegi - Kort Patusiówka, Wólka Kłucka; Gospodarstwo Agroturystyczne „Agroklub”, Mniów; Gospodarstwo Agroturystyczne Bogumiła Włodarska, Borki

Punkty gastronomiczne (restauracje bary, kuchnie regionalne)

Hotel „Dudek” ***, Mniów; Pizzeria „Retro”, Mniów; Pizzeria „Verona”, Mniów; Pizzeria „Mateo”, Mniów, Lavenda Cafe, Mniów; Bar „Mehehe”, Borki.

Szlaki i ścieżki turystyczne

- Żółty Szlak Pieszy Końskie – Serbinów
- Czarny Szlak Pieszy Barania Góra – Obęgorek
- Zielony Szlak Rowerowy „Dolina Krasnej”
- Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo.

GMINA SITKÓWKA-NOWINY.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

- Gospodarstwa agroturystyczne - 2 (ok. 10 miejsc noclegowych).
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe "VENTUS" - 56 miejsc noclegowych.
- Hotel "Magnolia" - 34 miejsca noclegowe.
- Hotelik "RERTRO" - 18 miejsc noclegowych.

Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

- Restauracja w Hotelu "Magnolia".
- Restauracja w Hoteliku "RERTRO".
- Bar Special KoKo.
- Pizzeria Torino Adam Adamczyk.
- Pizzeria Napoli Paweł Zalewski.
- Stołówka przy schronisku "VENTUS".
- Bar przy krytej pływalni (GOK Perła).

Szlaki i ścieżki turystyczne

- Przyrodnicza ścieżka dydaktyczna klubu 4H.
- Nowińska Ścieżka Turystyczna.

Pomosty i miejsca dla wędkarzy

- Zalew Zagórsko w Nowinach.

Wypożyczalnie sprzętu turystycznego

- Wypożyczalnia kajaków.

GMINA MASŁÓW.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych) Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

Hotel Przedwiośnie - Mąchocice Kapitulne; Hotel Ameliówka - Mąchocice Kapitulne; Hotel Odyssey - Dąbrowa; Hotel Aviator - Dąbrowa; Pensjonat Margaretka - Brzezinki; Pensjonat Leśna Villa - Wiśniówka; Hostel Ambaras - Dąbrowa; Filia nr 3 Powiatowego Szkołnego Schroniska Młodzieżowego w Mąchocice - Scholasterii (50 miejsc noclegowych); Hostel Lubrzanka - Mąchocice Kapitulne; Zajazd Ranczo - Dąbrowa; Domek na Wyspie - Ciekoty; Kwatera Agroturystyczna Klub Jazdy Konnej - Brzezinki; Gospodarstwo Agroturystyczne Nad Wodą - Ciekoty; Kwatera Agroturystyczna Radosowa - Ciekoty; Kwatera Agroturystyczna Stary Sad - Masłów Drugi; Kwatera Agroturystyczna Łysogóry - Ciekoty; Dom Pod Dębami - Wola Kopcowa; HOTELIK - Dąbrowa; Pokoje Gościnne Czesław Majcherczyk - Mąchocice Kapitulne; Gospodarstwo Agroturystyczne Nad Lubrzanką - Barcza; Gospodarstwo Agroturystyczne Anastazja Jamrożek - Dąbrowa; Izba Dobrego Smaku - Ciekoty.

Szlaki i ścieżki turystyczne

- Szlak czerwony im. Edmunda Massalskiego. Główny szlak prowadzący przez pasma Gór Świętokrzyskich o łącznej długości 105 km. Przecina on całą gminę z zachodu na wschód wzdłuż Pasma Masłowskiego. Jest to odcinek o szczególnych walorach krajobrazowych. Z wielu miejsc na szlaku rozciągają się dalekie panoramy na Kotlinę Kielecko-Łagowską, w stronę Łysogór, a także na Dolinę Wilkowską i Pasma Klonowskie.
- Szlak niebieski im. Edwarda Wołoszyna z Wąchocka do Cezdyny. Dociera do gminy Masłów od wschodu, od Bodzentyna. Mijając Ciekoty i „Żeromszczyznę” kieruje się na południe przełomem Lubrzanki, gdzie krzyżuje się ze szlakiem czerwonym. Ostatecznie poprzez Mąchocice Kapitulne dociera do zalewu w Cezdynie.
- Literacki szlak rowerowy. Ciekoty, Wilków, Święta Katarzyna.
- Żółty szlak rowerowy (Pętla wokół Pasma Masłowskiego, Ciekoty, Mąchocice-Scholasteria, Klonówka, Diabelski Kamień, Ameliówka, Ciekoty).
- Niebieski szlak rowerowy (z Ciekot do Woli Kopcowej przez Mąchocice Kapitulne).
- Czarny szlak rowerowy (Koszarka, Masłów Drugi, Brzezinki, Barcza).
- ŚCIEŻKA DYDAKTYCZNA PRZYRODNICZA ŚCIEŻKA DYDAKTYCZNA KLUBU 4H. Przyroda w twórczości Stefana Żeromskiego (Szkoła Podstawowa w Brzezinkach - Krzyż - Zadrzewienia - przydroże - Łąka wilgotna - Diabelski Kamień - Kapliczka na drzewie - Grąd przy zejściu - Przełom Lubrzanki - bród - Gospodarstwo Agroturystyczne Pana Leszka Trębacza - Szklany Dom - Dworek Stefana Żeromskiego).
- LITERACKI SZLAK SPACEROWY WOKÓŁ GÓRY RADOSTOWEJ. Poświęcony twórczości Stefana Żeromskiego (Ciekoty „Żeromszczyzna” - droga asfaltowa - Kraiński Grzbiet - wieś Bęczków - Góra Radosowa - Przełom Lubrzanki - Ciekoty).

GMINA BIELINY.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

Gospodarstwa Agroturystyczne: Gratka w m. Celiny, Jarosław Krawiecki w m. Chańcza, Kołogłaz w m. Chańcza, Kornik w m. Drogowle, Pyzówka w m. Głuchów Lasy, Korzyna w m. Korzenno, Kasztelanka w m. Mędrów, Igrzyczyna w m. Nowa Huta, Kuźnia Leśniczówka w m. Nowa Huta, Pod Zamczyskiem - w m. Nowa Huta, Monika Perlik w m. Ociesęki, Przy Źródleku w m. Pągowiec, Pod Gruszą w m. Raków, u Krocia w m. Raków, Grynwald w m. Rembów, Podborek w m. Rembów, u Zielarki w m. Smyków, Agrotur u Alicji w m. Zalesie, Big Farma w m. Życiny, Uroczysko w m. Życiny, Hotel Chańcza.

Wg prowadzonej ewidencji na terenie gminy Bieliny znajduje się łącznie 460 miejsc noclegowych.

Gospodarstwa agroturystyczne

Wg prowadzonej ewidencji w 2016 r. funkcjonuje 25 gospodarstw agroturystycznych oferujących łącznie 216 miejsc noclegowych. Gospodarstwa oferują nie tylko usługi noclegowe, ale także inne atrakcje, które pozwalają spędzić czas w Górach Świętokrzyskich w sposób aktywny i ciekawy. Baza obiektów dostępna na stronie www.bieliny.pl

Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

- Karczma Izba Dobrego Smaku w Hucie Szklanej. Obiekt gastronomiczny wchodzący w skład infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej w Hucie Szklanej pod Świętym Krzyżem dysponuje 2 pokojami 2-osobowymi. www.osadasredniowieczna.eu.
- „Siedlisko Carownica” w m. Lechów. Liczba miejsc noclegowych: 40.
- Ośrodek Turystyczny - Wypoczynkowy „Jodłowy Dwór”, który znajduje się w sąsiedztwie Osady Średniowiecznej. Ośrodek oferuje 150 miejscami noclegowymi Przy Ośrodku funkcjonuje „BABYJAGOWO”.
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Szkole Podstawowej w Hucie Starej. Schronisko z zapleczem sanitarno - gastronomicznym oraz rekreacyjnym, oddalone o około 3 km od Osady Średniowiecznej. Obiekt dysponuje 50 miejscami noclegowymi. www.sphutastara.szkołnastrona.pl
- Restauracja przy OTW Jodłowy Dwór. Restauracja oferuje m.in. dania regionalne.

Na terenie gminy Bieliny znajdują się 2 lokale oferujące potrawy typu „fast food” – w Hucie Nowej i Bielinach.

Szlaki i ścieżki turystyczne

- Niebieski szlak turystyczny.
- Fragment czerwonego szlaku turystycznego im. Edmunda Massalskiego.
- Trasa nr 1 - Zielony szlak rowerowy „Duża pętla”. Długość: 36 km.
- Trasa nr 2 - Żółty szlak rowerowy „Mała pętla”. Długość: 15 km.
- Świętokrzyski Szlak Paproci - ścieżka dydaktyczna. Trasa szlaku ma długość ok. 4,5 km.

Wypożyczalnie sprzętu turystycznego

Siedlisko Carownica. Siedlisko posiada w swojej ofercie wypożyczalnię rowerów i gokartów.

Obiekty turystyczne

- Osada Średniowieczna w Hucie Szklanej pod Świętym Krzyżem.
www.osadasredniowieczna.eu, www.swietokrzyskiszlakpaproci.pl
- Zagroda chłopska w Kakoninie.

GMINA NOWA SŁUPIA.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

- Hotel i Restauracja „Świętokrzyski Dwór” - 48 miejsc noclegowych.
- Hotel Restauracja "U JANA".
- Centrum Edukacyjne Wólka Milanowska - 85 miejsc noclegowych.
- Dom Noclegowy Wiesława Miszczuk Nowa Słupia - 50 miejsc noclegowych.
- Centrum Wypoczynku i Rehabilitacji „Gołoborze” w Rudkach - 128 miejsc noclegowych.
- Filia nr 4 Powiatowego Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Nowej Słupi - 53 miejsc noclegowych.
- STACJA ORLEN Nowa Słupia - 8 miejsc noclegowych.
- Willa Czarownica.
- 25 gospodarstw agroturystycznych.

Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

- Restauracja "U JANA".
- „Jadłodajnia Benedyktynów” – Św. Krzyż.
- Bar "U Marka".
- Kawiarnia „Nina” w Nowej Słupi.
- Restauracja „Świętokrzyski Dwór”.

Szlaki i ścieżki turystyczne

- Szlak czerwony im. Edmunda Massalskiego. Długość trasy na terenie gminy: 8 km.
- Szlak niebieski im. Stanisława Jeżewskiego. Długość trasy na terenie gminy: 14 km.
- Szlak zielony Łągów - Nowa Słupia. Długość trasy na terenie gminy: 5,5 km
- Szlak czarny Nowa Słupia - Góra Szczytniak. Długość trasy na terenie gminy: 14 km
- Dodatkowo na terenie Gminy znajdują się ścieżki przyrodnicze, które leżą na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Pomosty i miejsca dla wędkarzy

- Zbiornik wodny w miejscowości Serwis.

GMINA STRAWCZYN.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

Gospodarstwo Agroturystyczne „Czupurek” Agata Czupryńska – Korczyn; Turystyka Wiejska Marzena Gad – Strawczynek; Agroturystyka Majątek Ziemiński „Resztówka Sienkiewiczza” Jerzy Sienkiewicz – Oblęgorek; Gospodarstwo Agroturystyczne Alina Kurdek – Kuźniaki; „Bosanowa” Marek Bosak - Oblęgorek; Hotel Szafranowy Dwór – Strawczynek; Hotel Zielone Zacisze – Chełmce; Szkolne Schronisko Młodzieżowe – Strawczyn.

Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

Restauracja Szafranowy Dwór - Strawczynek; Restauracja Zielone Zacisze – Chełmce; Pizzeria Angelina – Strawczyn. Pizzeria „Rafaello” – Strawczyn; Pizzeria Syrenka - Strawczynek.

Szlaki i ścieżki turystyczne

- Czerwony szlak turystyczny im. Edmunda Massalskiego Gołoszyce – Kuźniaki.
- Czarny szlak turystyczny Góra Barania – Oblęgorek.
- Żółty szlak rowerowy.

GMINA ŁOPUSZNO.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

Miejsca całoroczne – 17.

Miejsca sezonowe - 10.

- Gminny Ośrodek Sportowo – Wypoczynkowy w Łopusznie. Ośrodek jest jednostką budżetową Gminy. Jest to obiekt o powierzchni 5,2256 ha położony na trasie Kielce – Częstochowa (35 km od Kielc i 110 km od Częstochowy). Ośrodek dysponuje 10 miejscami sezonowymi w domkach turystycznych w pokojach 2-3 osobowych oraz 12 miejscami w nowo wybudowanym pawilonie w pokojach 2-osobowych

GMINA ŁĄGÓW.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

Na terenie Gminy Łągów znajduje się Filia nr 2 Powiatowego Schroniska Młodzieżowego w Łągowie (50 miejsc noclegowych), Filia nr 1 Powiatowego Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Bodzentynie (50 miejsc noclegowych) i 11 gospodarstw agroturystycznych posiadających szeroką ofertę noclegową. Ponad to w Gminie Łągów podobne usługi świadczą jeden zajazd i dwa pensjonaty.

Gospodarstwa agroturystyczne: Mirosław Bera, Złota Woda; Bera Maria, Łągów; Chruścicka Alina, Sędek; Halina i Jan Domańscy, Zamkowa Wola; „Pod Palmami” Marianna Gęgotek, Zamkowa Wola; Krystyna Pióro, Łągów; „Kącik” Danuta i Fryderyk Rycąbel, Wola Łągowska; Danuta Turek, Wiśniowa; Bogumiła Dobrowolska, Piotrów Porębska; Irena i Andrzej Wierchoń, Piotrów Porębska; Krystyna i Zdzisław Pacyga, Łągów.

Inne:

- „Ogród Górski”, Wola Łągowska; „Zajazd dla Ciebie”, Piotrów Zagościniec; „Dom pod Jaskinią”, Łągów.

Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

Kawiarnia „Ambrozja”, Łągów; Bar Gastronomiczny Artur Nocoń, Łągów; „Bar Leśny”, Złota Woda.

Szlaki i ścieżki turystyczne

Łągów jest punktem początkowym niebieskiego szlaku turystycznego prowadzącego do Chęcin, zielonego szlaku turystycznego prowadzącego do Nowej Słupi oraz zielonego szlaku rowerowego prowadzącego przez tereny wokół wsi Nowa Słupia.

GMINA CHMIELNIK.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

- Na terenie gminy funkcjonuje: 21 gospodarstw agroturystycznych posiadających łącznie 73 pokoje gościnne ze 177 miejscami noclegowymi.
- Hotel i restauracja „Jutrzenka” w Chmielniku. Obiekt dysponuje 35 miejscami noclegowymi.

Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

Na terenie gminy znajduje się: 11 punktów gastronomicznych (pizzeria - 4 szt., bar - 2 szt., zajazd - 1 szt., restauracja - 4 szt.).

GMINA GÓRNO.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

- Hotel Uroczysko Spa&Wellness Cedzyna.
- Hotel Gromada Cedzyna.
- Hotel Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy „Echo” w Cedzynie
- Ośrodek Wypoczynkowy „Gołoborze” w Leszczynach.

Gospodarstwa Agroturystyczne: „Nad Doliną Scedrok” -Bęczków; Gospodarstwo Agroturystyczne „Gościniec Cedzyna” – Cedzyna; Gospodarstwo Agroturystyczne „Bonnie” – Cedzyna; „Cicha Przystań” – Radlin; „Leśne Zacisze u Kazika” - Radlin; Zajazd i Restauracja „Biały Kruk” – Górno; „EKO-Agro” – Górno Parcele; „U Pawła” - Górno Parcele, MiZ Jamrozek – Krajno-Parcele; „Agroturystyka na Parcelach” – Krajno-Parcele; Agroturystyka Graftit – Krajno Pierwsze; „Wichrowe Wzgórze” – Krajno Pierwsze; U Banysia” – Krajno Pierwsze; „Krajno Paradise” – Krajno Pierwsze; „Na wzgórzu” – Krajno Pierwsze; „U Skiby” – Krajno Pierwsze; U Ganca”- Krajno Pierwsze; „U Dyncyka” – Krajno Pierwsze; „Dynatywa” – Krajno Pierwsze; „Agroturystyka Magdalena” – Krajno Pierwsze; EiS Zwada – Krajno Pierwsze; „Nad Urwiskiem” – Krajno Pierwsze; Pod Lipami” – Krajno Pierwsze; „Villa u Anety” - Krajno Pierwsze; „Noclegi Dworzysko” – Krajno Pierwsze; „Zacisze Stara Wieś” -Krajno Pierwsze; Raj przy gościńcu” – Krajno Pierwsze; Agroturystyka Teresa Prusicka”- Krajno Zagórze; „Pod Skałką” – Krajno Zagórze; Domek całoroczny” – Krajno Zagórze; „U Teresy i Aleksa” – Krajno Zagórze; Agroturystyka Skrzeczowscy” - Krajno Zagórze.

Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

Baza gastronomiczna opiera się głównie na punktach małej gastronomii. Hotele posiadają własne restauracje, gospodarstwa agroturystyczne oferują regionalną kuchnię wykorzystującą lokalne produkty.

- Restauracja Magia Sabatu - oferuje dania obiadowe kuchni europejskiej i regionalnej. Jest to unikalne miejsce z klimatyzowanymi salami z pięknym widokiem na Park Rozrywki i Miniatur.
- Restauracja „Biały Kruk” - oferuje kuchnię staropolską.

Szlaki i ścieżki turystyczne

- Szlak pieszy - niebieski - im. E. Wołoszyna. Wąchock-Rataje-Polana Langiewicz-Wykus-Sieradowice-Bodzentyn-Góra Miejska-Święta Katarzyna-Krajno-Zagórze-Ciekoty-Ameliówka-Mąchocice-Cedzyna. Długość szlaku 45 km.
- Szlak pieszy czerwony - im. Edmunda Massalskiego. Ciosowa -Masłów - Krajno-Świętokrzyski Park Narodowy - Pasma Jeleniowskie - Święty Krzyż - Gołoszyce. Długość szlaku 105 km.
- Szlak rowerowy - niebieski. Masłów - Ciekoty- przełom Lubrzanki -Mąchocice Kapitulne - Kopcówki - zalew Cedzyna - Wola Kopcowa. Długość szlaku 11km.
- Szlak rowerowy - czerwony. Góry Świętokrzyskie -Cedzyna-Mąchocice-Ciekoty Wilków-Bodzentyn-Tarczek-Łomno-Mirocice-Nowa Słupia - Janowice. Długość szlaku 54,8 km.
- Odcinek transwójewódzkiego szlaku rowerowego Berlin-Lwów o długości 290 km biegnie przez Leszczyny.

Przystanie wodne

- Zalew w Cedzynie - zbiornik o powierzchni 65 ha.

Pomosty i miejsca dla wędkarzy

- Zalew w Cedzynie. Obszar gminy przecinają doliny rzek: Lubrzanki, Warkocza, Kakonianki oraz szereg potoków i strumieni.

Wypożyczalnia sprzętu turystycznego

- Sabat Krajno. Wypożyczalnia sprzętu narciarskiego i snowboardowego. Dostępne dla narciarzy jest ponad 800 kompletów nart, butów oraz kijków. W tym ponad 200 par nart dziecięcych oraz butów. Dla snowboardzistów dostępne jest 100 par desek i butów w różnych rozmiarach.
- Klub Morski Horn. Wypożyczalnia sprzętu wodnego nad zalewem w Cedzynie. Do dyspozycji są 4 jachty żaglowe, 7 rowerów wodnych i 3 kajaki.

GMINA PIERZCHNICA.

Miejsca noclegowe (gospodarstwa agroturystyczne, zajazdy, miejsca noclegowe w obiektach oświatowych)

Gospodarstwo agroturystyczne „Daleko od szosy” m. Brody - 10 miejsc noclegowych.
 Gospodarstwo agroturystyczne „Dom rodzinny” m. Pierzchnianka - 5 miejsc noclegowych.
 Gospodarstwo agroturystyczne „Kuźnia i wiatr” m. Ujny - 9 miejsc noclegowych.
 Gospodarstwo agroturystyczne „Agroturystyka u Joli” m. Drugnia - 9 miejsc noclegowych.
 Gospodarstwo agroturystyczne „Leśny gaik” m. Holendry Leonów - 10 miejsc noclegowych.
 „Dom opieki rodzinnej – Hotelik” m. Pierzchnica - 10 miejsc noclegowych.

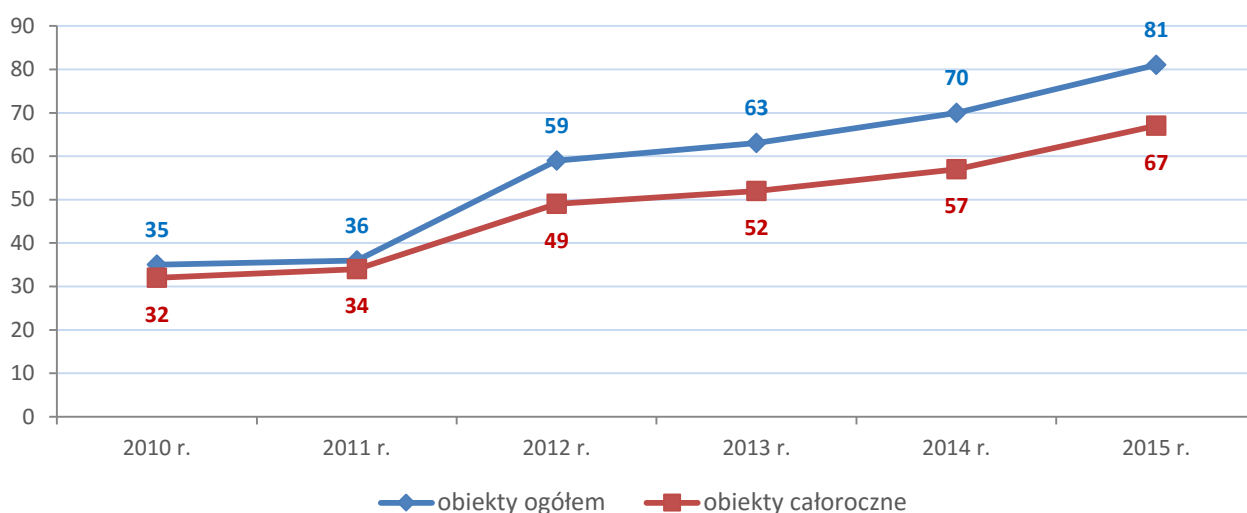
Punkty gastronomiczne (restauracje, bary, kuchnie regionalne)

Restauracja Finezja w Pierzchnicy - dysponuje salą na 120 osób

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od gmin z terenu Powiatu Kieleckiego.

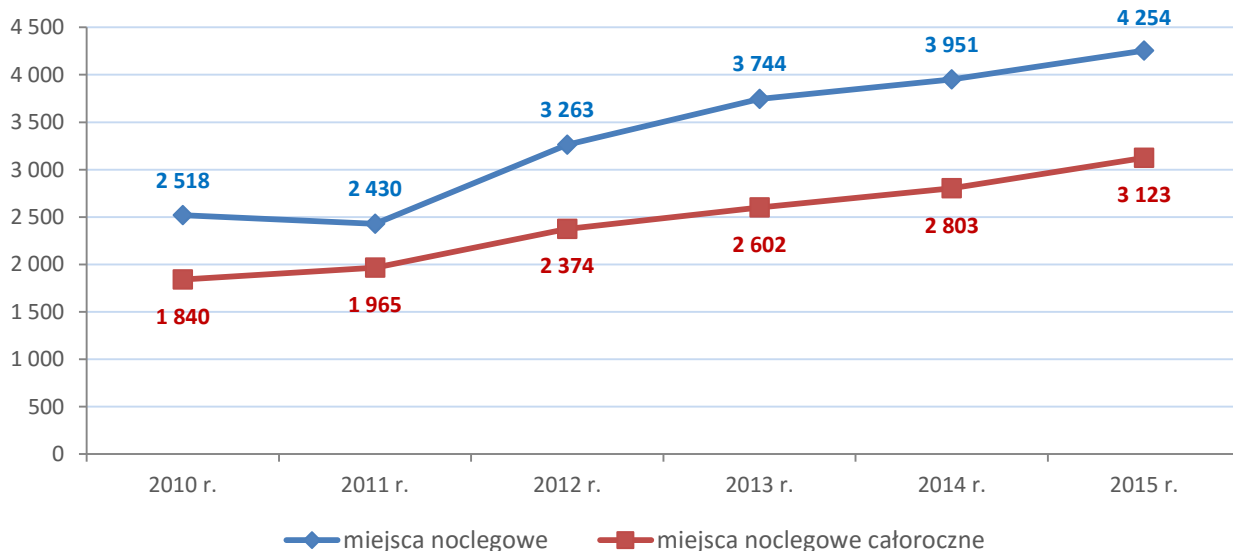
Na terenie Powiatu Kieleckiego zgodnie z danymi BDL GUS z 2015 roku funkcjonowało **81 turystycznych obiektów noclegowych**²¹, dysponujących **4 254 miejscami noclegowymi**. Ponadto znajduje się tu rozbudowana baza gospodarstw agroturystycznych, nieobjętych statystyką państwową. Również oferta obiektów gastronomicznych w Powiecie Kieleckim jest bardzo bogata. Oferują one specjalności kuchni lokalnej, a także kuchni międzynarodowej.

Wykres 60. Turystyczne obiekty noclegowe na terenie Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

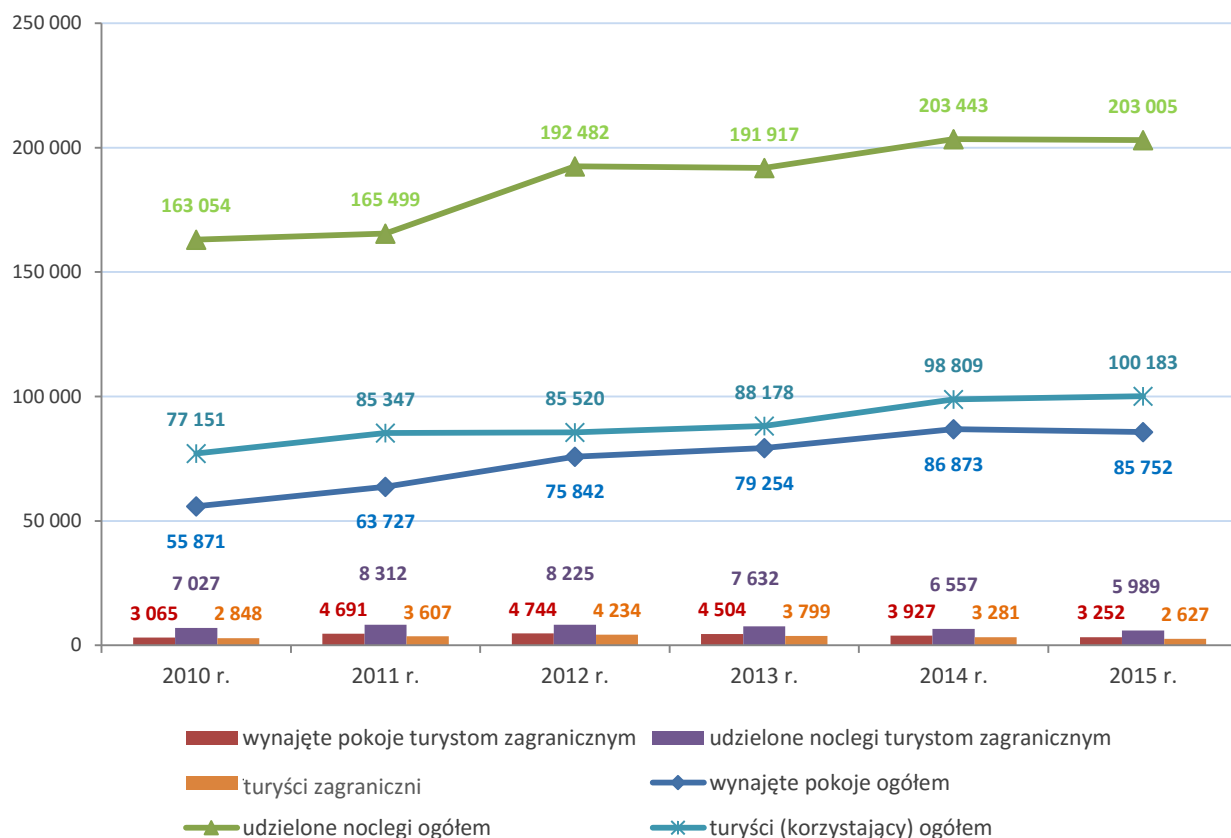
Wykres 61. Miejsca noclegowe w obiektach noclegowych na terenie Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

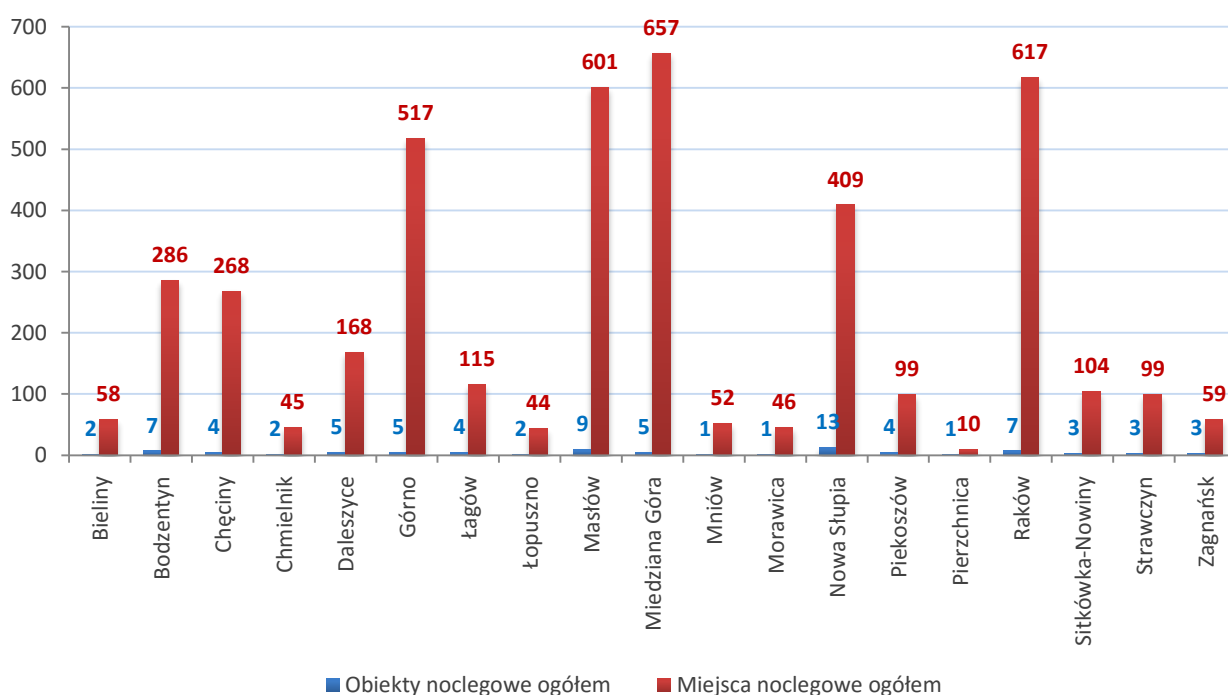
²¹ Do obiektów noclegowych zaliczono hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, pola biwakowe, kempingi, obiekty do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, zakłady uzdrowiskowe, i inne. Począwszy od danych za rok 2012 dotyczy wszystkich turystycznych obiektów noclegowych posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Również od danych za 2012 r. do turystycznych obiektów noclegowych ogółem doliczono kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne (kwatery prywatne) natomiast dane szczegółowe dla tych obiektów dostępne są od poziomu województwa (NTS-2). Dane o wynajętych pokojach dotyczą tylko hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych.

Wykres 62. Liczba wynajętych pokoi, udzielonych noclegów i turystów z nich korzystających w turystycznych obiektach noclegowych na terenie Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

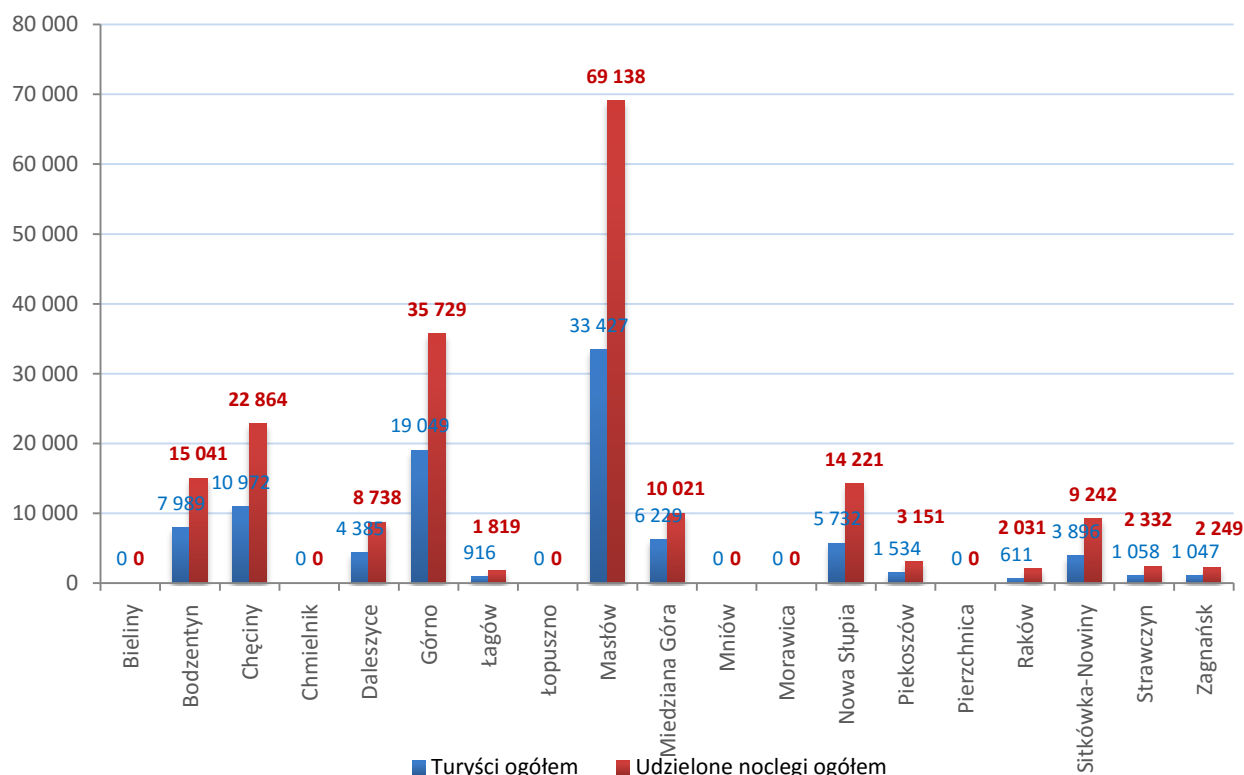
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Wykres 63. Liczba obiektów noclegowych i miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

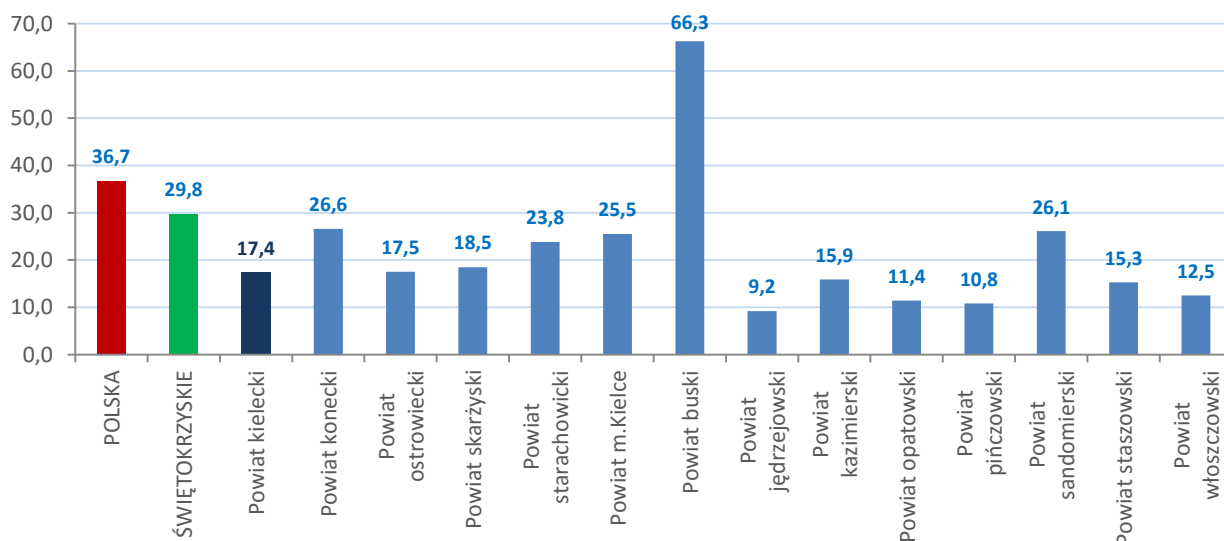
Wykres 64. Liczba turystów i udzielonych noclegów turystom w turystycznych obiektach noclegowych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Największy stopień wykorzystania miejsc noclegowych w województwie świętokrzyskim notuje się w powiecie buskim (66,3%), najniższy w powiecie jędrzejowskim. Poziom wykorzystania miejsc noclegowych w Powiecie Kieleckim jest na bardzo niskim poziomie (47% poziomu Polski i 58% poziomu województwa świętokrzyskiego).

Wykres 65. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych na terenie poszczególnych powiatów województwa świętokrzyskiego w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Turystyka jest ważną dziedziną życia w regionie świętokrzyskim i Powiecie Kieleckim. Może mieć duży wpływ na dochody i rozwój gospodarczy powiatu. Ważne jest, aby zachęcić turystów do odwiedzania powiatu.

W tym zakresie potrzebna jest odpowiednia promocja, która stwarza szansę zaistnienia na rynku turystycznym w kraju jak i zagranicą.

Ważnym elementem w rozwoju turystyki jest powiązanie jej z dziedzictwem kulturowym i walorami środowiska naturalnego. Z tego też względu należy podejmować przedsięwzięcia i kontynuować już rozpoczęte, takie jak np. tworzenie szlaków rowerowych w oparciu o zrewitalizowane zabytki i atrakcyjne przyrodniczo tereny, organizowanie imprez cyklicznych, które już są kojarzone z Powiatem Kieleckim oraz podnoszenie jakości oferowanych usług i ich rozszerzenie. Niezbędnym jest tworzenie baz informacji internetowej, centrów informacji turystycznej, modernizowanie infrastruktury oraz poszerzanie oferty kulturowej.

Dlatego też, przy niewystarczających nakładach na rozwój turystyki również w powiecie należy starać się korzystać z funduszy unijnych z nowego okresu programowania.

Mając na uwadze powyższe, należy dążyć do realizacji projektów polegających na budowie, rozbudowie, modernizacji oraz adaptacji obiektów i infrastruktury na cele turystyczne, sportowe i rekreacyjne. Wskazana jest realizacja projektów sieciowych tworzących spójny produkt turystyczny.

Rozwój sektora kultury i turystyki oraz promocja i marketing decyduje o budowie wizerunku gmin wchodzących w skład Powiatu Kieleckiego, jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców, turystów oraz inwestorów. Rozwój działalności gospodarczej w sektorze turystyki przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy.

6. JAKOŚĆ RZĄDZENIA

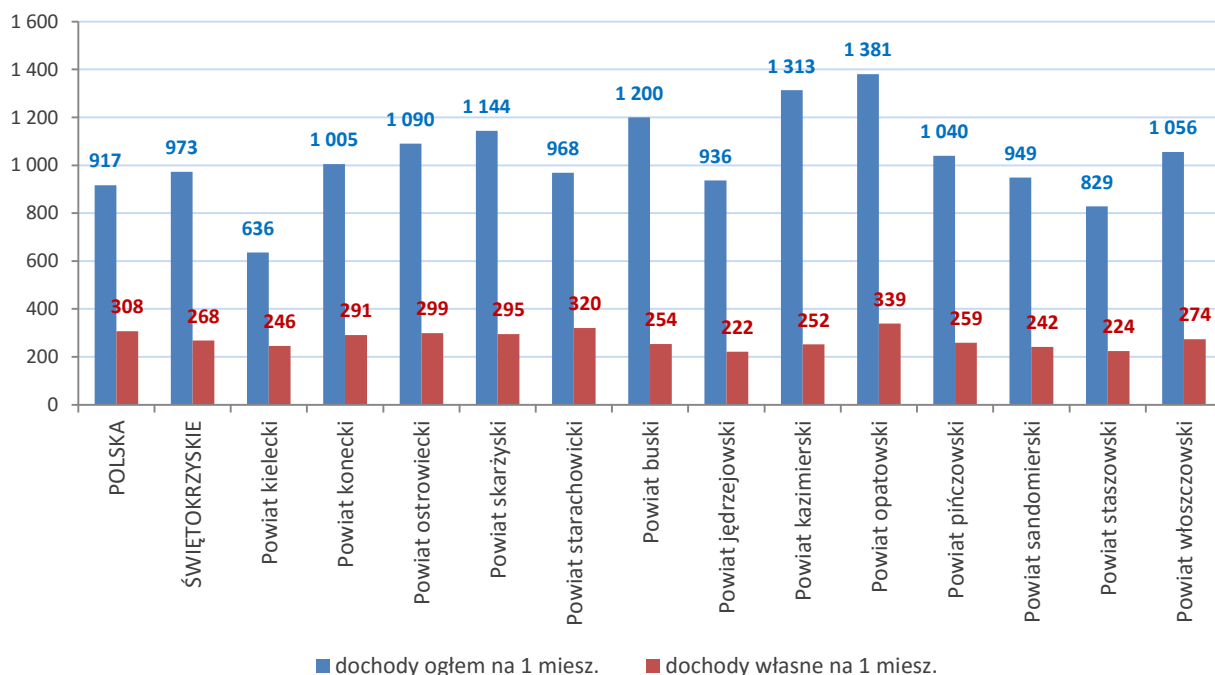
6.1. Analiza zdolności inwestycyjnej

Zdolność powiatu do inwestowania uzależniona jest głównie od wielkości dochodów oraz od struktury wydatków w budżecie Powiatu Kieleckiego. W ciągu ostatnich lat można zaobserwować stały wzrost dochodów Powiatu Kieleckiego.

Pomimo stałego wzrostu dochodów powiatu, ich wielkość w przeliczeniu na 1 mieszkańca pozostaje na poziomie dużo niższym niż średnio w województwie i kraju.

Dochody Powiatu Kieleckiego w przeliczeniu na jednego mieszkańca kształtowały się w roku 2015 na poziomie 636 zł i były o prawie 39% niższe niż średnio w województwie (1 042 zł) i 14,1% niższe niż w kraju (917 zł).

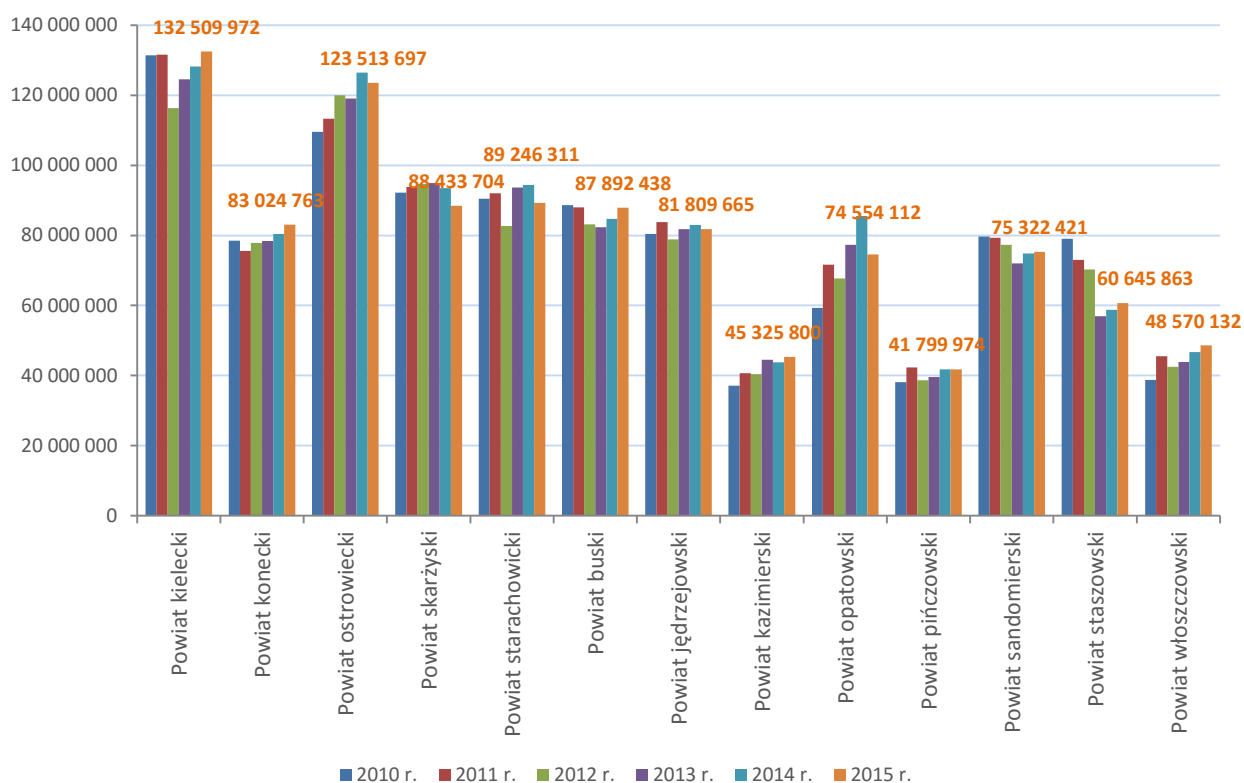
Wykres 66. Poziom dochodów ogółem i dochodów własnych na 1 mieszkańca budżetu Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski (zaokrąglone do pełnych złotych).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

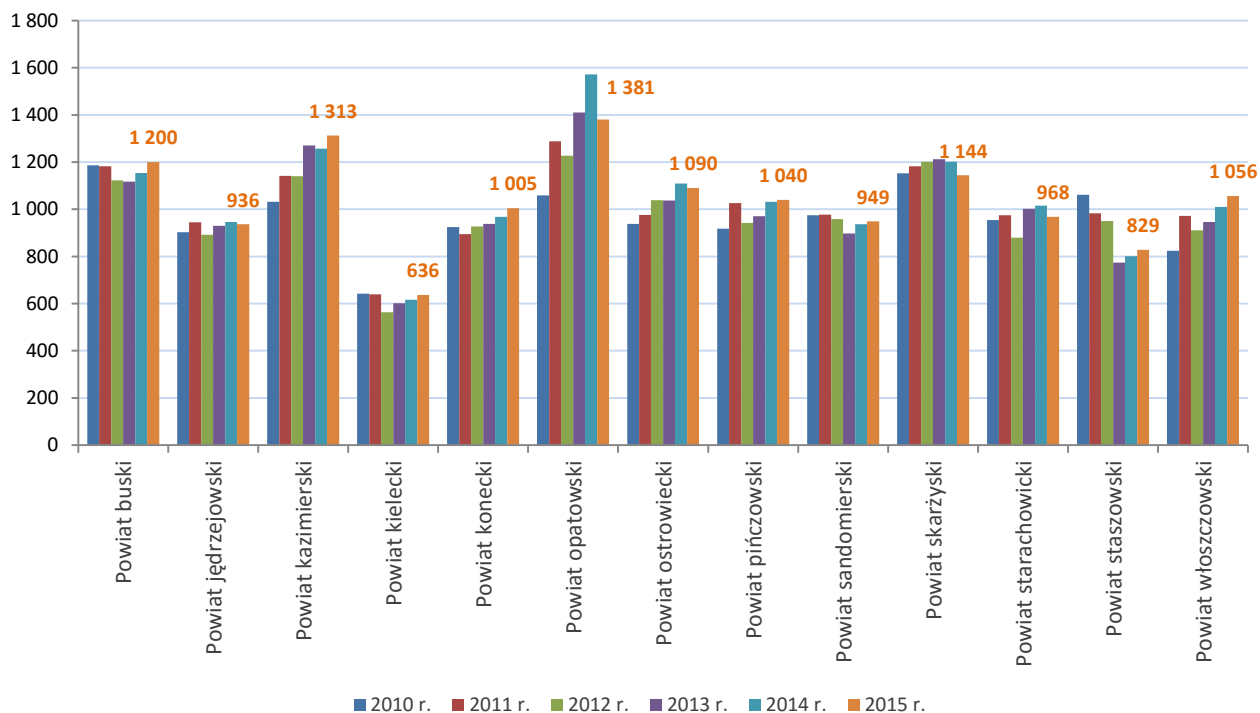
Największa część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (37.4%). Duża część wpływów pochodzi z Działu 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (22.7%) oraz z Działu 852 - Pomoc społeczna (12.6%). W budżecie Powiatu Kieleckiego wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 115 złotych na mieszkańca (18,7%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 2,2 złotych na mieszkańca (0,4%).

Wykres 67. Dochody budżetów powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2015 r. (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

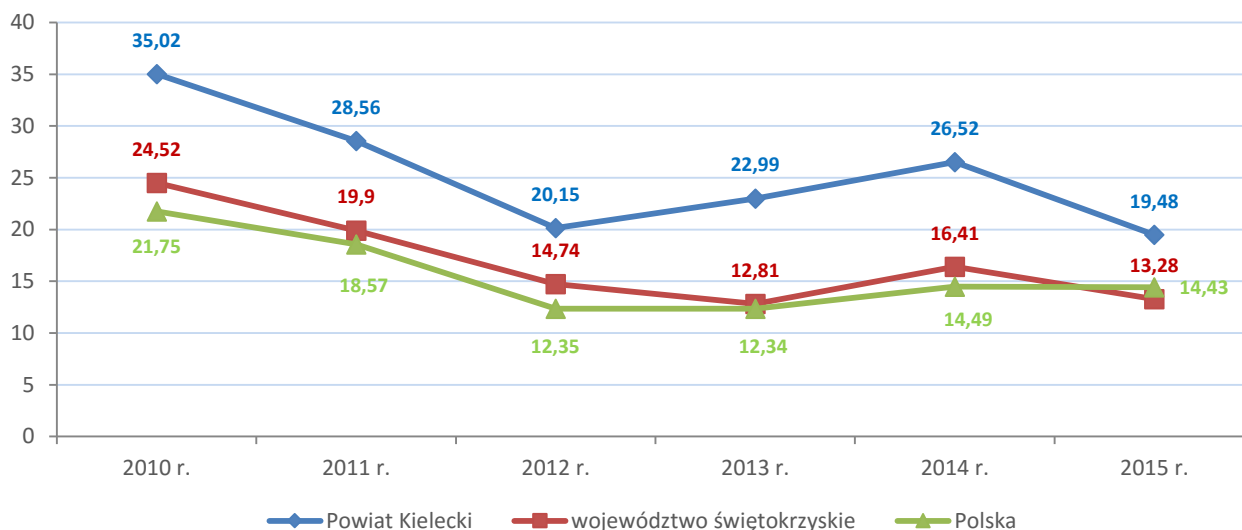
Wykres 68. Dochody ogółem budżetów powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego na 1 mieszkańca (zaokrąglone do pełnych złotych) w latach 2010-2015 r. (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

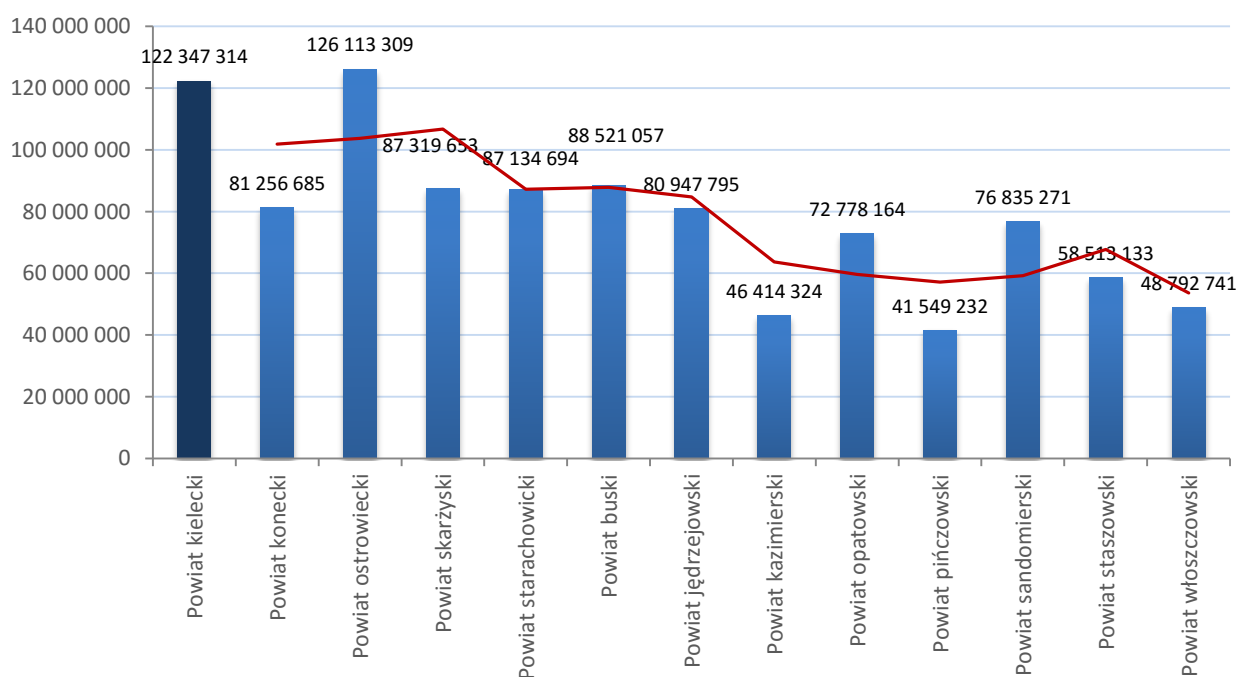
Największa część wydatków budżetu Powiatu Kieleckiego - **26.9%** została przeznaczona na **Dział 750 - Administracja publiczna**. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na **Dział 852 - Pomoc społeczna (16.9%)** oraz na **Dział 600 - Transport i łączność (15.5%)**. Wydatki inwestycyjne w 2014 r. stanowiły **38,2 mln złotych**, czyli **26,5%** wydatków ogółem, zaś w 2015 r. **23,8 mln złotych (19,48%)**.

Wykres 69. Poziom wydatków inwestycyjnych do wydatków budżetu ogółem Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski w latach 2010-2015 r. (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

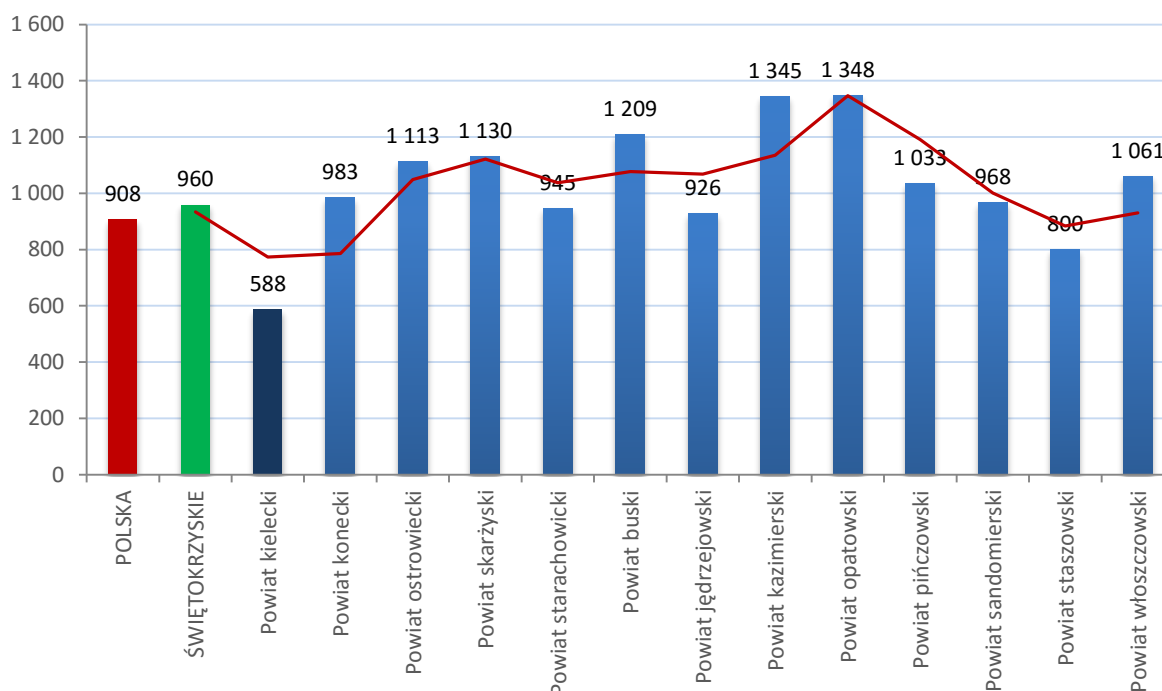
Wykres 70. Wydatki ogółem budżetów powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego w 2015 r. (w zł).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Wykres 71. Wydatki ogółem budżetów powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego na 1 mieszkańca (zaokrąglone do pełnych złotych) w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Oceniając poziom wydatków inwestycyjnych samorządu Powiatu Kieleckiego warto pamiętać o środkach unijnych, które zostały wykorzystane na terenie powiatu przez Samorząd Powiatu Kieleckiego, Samorząd Województwa Świętokrzyskiego, Samorządy Gminne i wszystkich pozostałych partnerów społeczno-gospodarczych z terenu powiatu w formie realizacji konkretnych projektów.

Łączna wartość tych środków pozyskanych z programów operacyjnych z perspektywy finansowej 2007-2013 osiągnęła poziom prawie ponad **3 273 mln złotych** (w tym na projekty Powiatu Kieleckiego ponad **113 mln złotych**) i w znaczny sposób przyczyniła się do zwiększenia zdolności inwestycyjnej budżetu powiatu oraz wszystkich beneficjentów z terenu powiatu i spoza jego terenu, którzy realizowali projekty na terenie Powiatu Kieleckiego. Środki pozyskane przez powiat (113 mln zł) stanowiły bardzo istotną część wszystkich środków inwestycyjnych, jakie były w dyspozycji powiatu w latach 2007-2015.

Tabela 40. Wartość projektów oraz dofinansowanie ze środków UE realizowanych umów o dofinansowanie w ramach narodowych strategicznych ram odniesienia 2007-2013 na terenie Powiatu Kieleckiego od 2007 r. do końca października 2016 r.

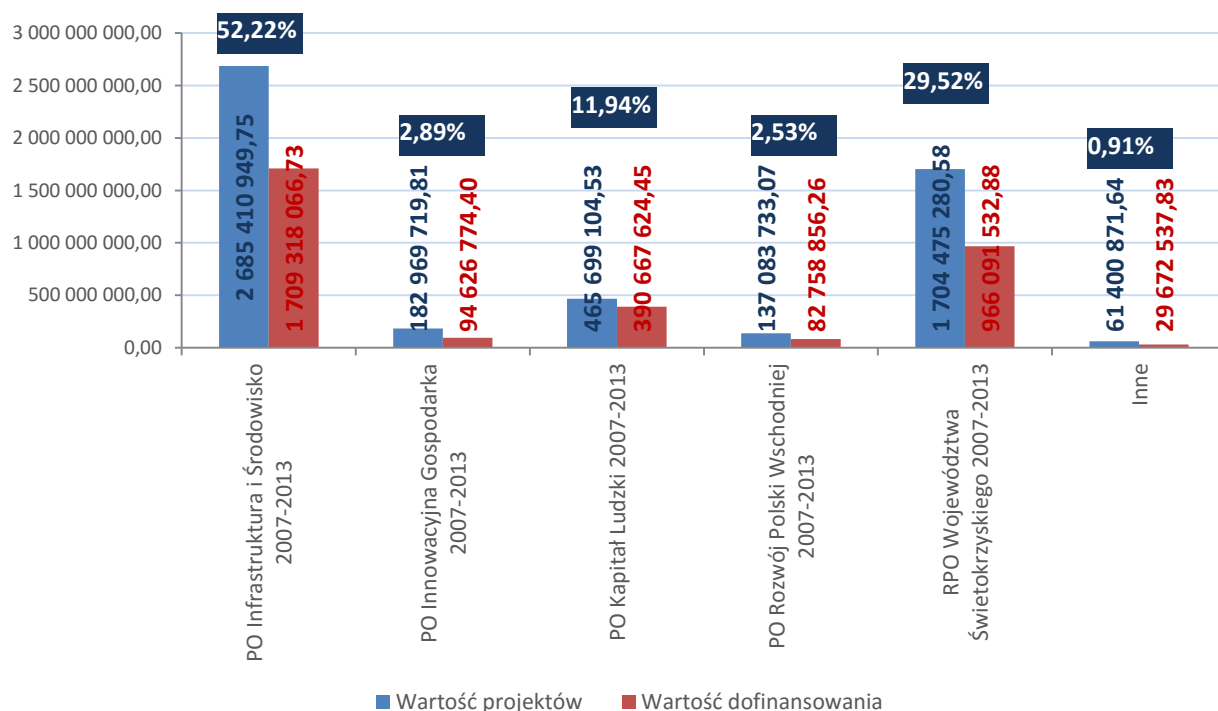
L.p.	Nazwa programu	Wartość projektów ogółem	W tym dofinansowanie ze środków UE	Ilość projektów
1.	PO Infrastruktura i Środowisko 2007-2013	2 685 410 949,75	1 709 318 066,73	20
2.	PO Innowacyjna Gospodarka 2007-2013	182 969 719,81	94 626 774,40	65
3.	PO Kapitał Ludzki 2007-2013	465 699 104,53	390 667 624,45	727
4.	PO Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013	137 083 733,07	82 758 856,26	6
5.	RPO Województwa Świętokrzyskiego 2007-2013	1 704 475 280,58	966 091 532,88	285
6.	Inne	61 400 871,64	29 672 537,83	29
RAZEM:		5 237 039 659,00	3 273 135 393,00	1132
w tym: Projekty Powiatu Kieleckiego 2007-2015		146 833 029,56	113 034 911,84	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://www.mapadotacji.gov.pl>

Najwięcej środków (52,22%) zostało pozyskanych i trafiło na teren Powiatu Kieleckiego w latach 2007-2015 z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, w dalszej kolejności z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2007-2013 (29,52%) i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 (11,94%). Najmniej środków trafiło na teren powiatu z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 (2,53%) oraz Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (2,89%).

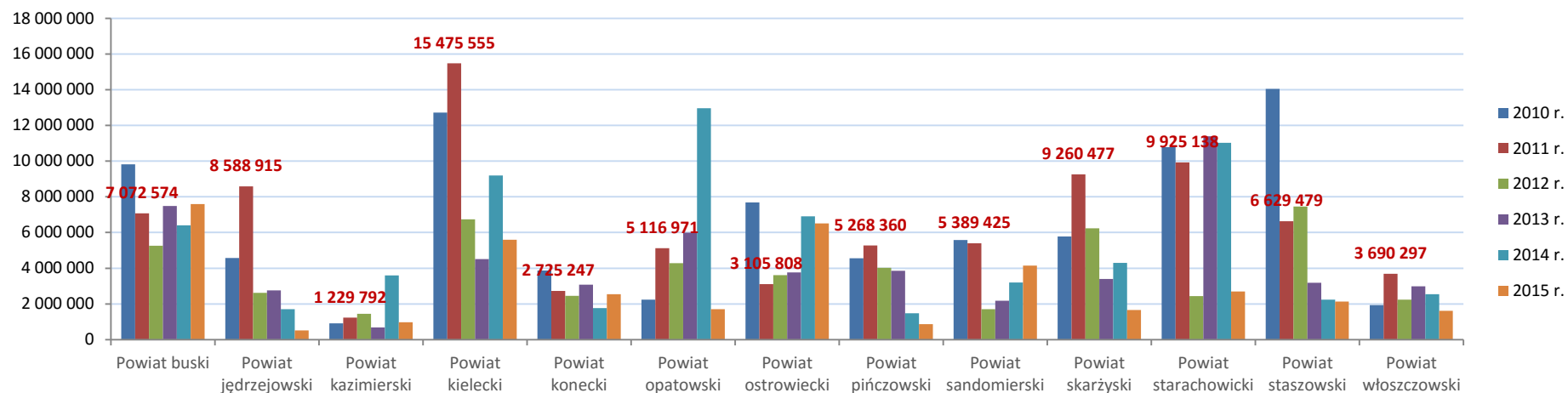
Nowe programy operacyjne będą stanowiły również istotne źródło finansowania działań przewidzianych w ramach wdrażania zaktualizowanej strategii do roku 2020.

Wykres 72. Wartość projektów, wartość dofinansowania oraz udział procentowy środków UE realizowanych z poszczególnych Programów Operacyjnych w ramach narodowych strategicznych ram odniesienia 2007-2013 na terenie Powiatu Kieleckiego.

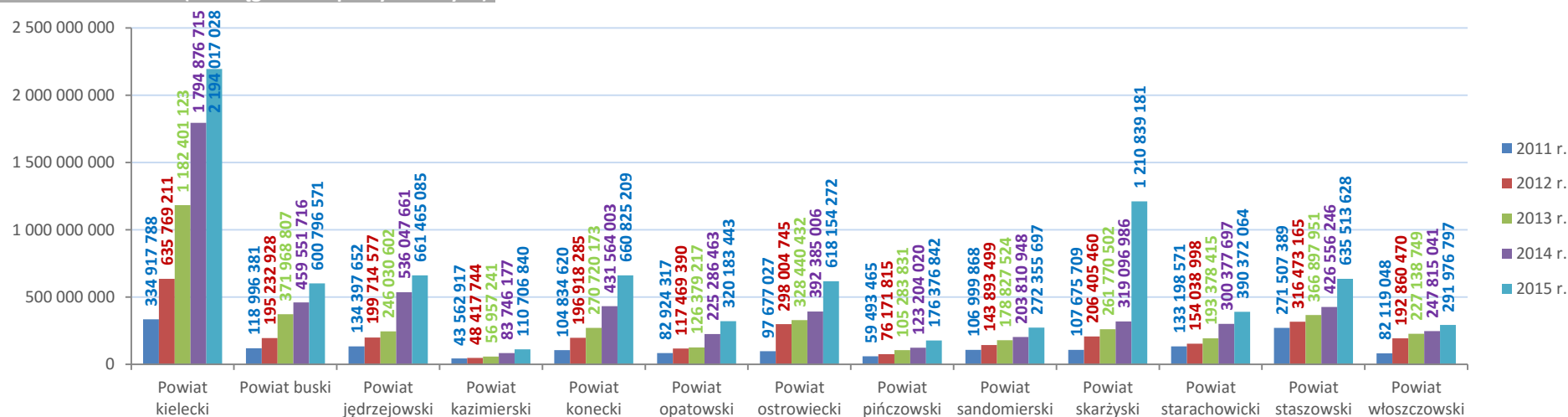
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://www.mapadotacji.gov.pl>

Wykres 73. Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w budżetach poszczególnych powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2015 (w zł).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Wykres 74. Wartość całkowita projektów zakończonych z perspektywy finansowej 2007-2013 w poszczególnych powiatach z terenu województwa świętokrzyskiego w latach 2011-2015 (zaokrąglone do pełnych złotych).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

6.2. Zrealizowane kluczowe inwestycje

W latach 2010-2015 na terenie Powiatu Kieleckiego przeprowadzono szereg inwestycji. W tym okresie środki finansowe przeznaczono m.in. na **modernizację i remont dróg powiatowych, modernizację infrastruktury ochrony zdrowia, budowę infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, budowę i rozbudowę infrastruktury informatycznej, termomodernizację oraz rewitalizację placówek oświatowych i budynków użyteczności publicznej (projekty infrastrukturalne)** oraz realizację projektów podnoszących kapitał społeczny i ludzki oraz promocyjnych (projekty społeczne).

Projektami infrastrukturalnymi, które pochłonęły najwięcej środków pieniężnych były: modernizacja i remont dróg powiatowych ponad 46 mln zł, budowa infrastruktury sportu i rekreacji ponad 28 mln zł, budowa infrastruktury ochrony zdrowia zwiększająca dostęp do usług medycznych (w tym wysokospecjalistycznych) ponad 19 mln zł. Na projekty społeczne związane z aktywizacją osób bezrobotnych wydatkowano ok. 83 mln zł.

Łącznie na projekty infrastrukturalne i projekty społeczne w latach 2010-2015 w Powiecie Kieleckim wydano ponad 213 mln zł, z czego prawie 190 mln zł pozyskano z zewnątrz w formie dotacji.

Tabela 41. Wykaz najważniejszych projektów zrealizowanych przez Powiat Kielecki w latach 2010-2015 przy udziale środków zewnętrznych.

L.p.	Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Rok realizacji	Koszty realizacji (zł)	
				ogółem	kwota dofinansowania
1.	Przebudowa drogi powiatowej nr 0484T Gnieździska - Piekoszków Etap II	RPO WŚ 2007-2013	2009-2010	7 146 445,13	4 287 867,07
2.	Przebudowa drogi powiatowej nr 0355T Suków - Borków - Pierzchnica - Chmielnik Etap I	RPO WŚ 2007-2013	2009-2011	9 312 440,15	5 558 276,89
3.	Przebudowa drogi powiatowej nr 0325T Bieliny Poduchowne - Makoszyn Etap I	RPO WŚ 2007-2013	2008-2011	5 895 791,63	3 537 474,97
4.	Przebudowa dróg powiatowych nr 0487T Piotrowiec - Oblęgorek – Chełmce – Promnik i nr 0490T Oblęgorek – Porzecze, Etap I”	RPO WŚ 2007-2013	2010-2012	7 684 462,98	4 541 517,64
5.	Przebudowa drogi powiatowej nr 0484 T Gnieździska - Piekoszków Etap III	RPO WŚ 2007-2013	2011-2012	3 650 697,00	2 167 343,89
6.	Przebudowa drogi powiatowej nr 0355T Suków - Borków - Pierzchnica - Chmielnik Etap II	RPO WŚ 2007-2013	2010-2011	5 564 020,76	3 320 051,06
7.	Wdrożenie nadzoru nad bezpieczeństwem i realizacją usług medycznych w ŚCMiN Szpital Specjalistyczny w Kielcach poprzez kompleksową Tele-informatyzację i monitoring obiektu	RPO WŚ 2007-2013	2010-2011	1 277 718,48	965 867,40
8.	Poprawa jakości i dostępności specjalistycznych usług medycznych w Województwie Świętokrzyskim poprzez rozbudowę kompleksu szpitalnego ŚCMiN w Kielcach oraz zakup nowoczesnej aparatury medycznej	RPO WŚ 2007-2013	2009-2012	7 352 638,17	3 939 885,76
9.	Wdrożenie e-usług medycznych wraz ze stworzeniem Zintegrowanego Systemu informatycznego w Szpitalu Powiatowym w Chmielniku	RPO WŚ 2007-2013	2010-2012	1 185 453,95	999 879,05
10.	Modernizacja i rozbudowa Szpitala Powiatowego w Chmielniku	RPO WŚ 2007-2013	2010-2013	7 913 539,28	4 210 603,32
11.	Rozbudowa bazy lokalowej i sprzętowej PCUM w celu rozszerzenia i usprawnienia działalności medycznej i poprawy warunków pracy	RPO WŚ 2007-2013	2009-2011	1 691 567,82	874 940,57
12.	Wyższe kwalifikacje - bezpieczniejsza przyszłość	POKL	2011-2012	47 700,00	40 545,00
13.	Nie zmarnuj szansy – inwestuj w siebie!	POKL	2010-2012	492 790,00	418 871,50

L.p.	Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Rok realizacji	Koszty realizacji (zł)	
				ogółem	kwota dofinansowania
14.	Lepszy start dla młodych hotelarzy	POKL	2011-2013	669 420,00	569 007,00
15.	Wykwalifikowany absolwent na rynku pracy	POKL	2011-2013	863 814,16	734 242,04
16.	Rewitalizacja Zespołu Podworskiego oraz termomodernizacja budynków Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5 w Łopusznie	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	2012-2012	488 768,33	244 384,00
17.	Twoja aktywność szansą na lepszą pracę	POKL	2010-2011	207 781,10	181 933,20
18.	TBF-Ku lepszej przyszłości-Edukacja jako miejsce promocji regionów Świętokrzyskiego i Abruzzo"	Program Comenius Regio	2011-2013	46 630 euro	39 972,50 euro
19.	The Wealth of Taste, Health and Culture. Bogactwo Smaku, Zdrowia i Dziedzictwa Kulturowego	Comenius Wielostronne Partnerskie Projekty Szkół 2010 - 2011	2011-2013	20 000 euro/ 84 074,00	20 000 euro/ 84 074,00
20.	Nowa perspektywa dla uczniów Zespołu Szkół nr 8 w Nowej Słupi	POKL	2011-2013	473 322,00	402 323,91
21.	Zawód na pięć z plusem	POKL	2012-2013	273 398,00	232 388,30
22.	„National Identity in Europe” – Tożsamość narodowa w Europie	Program Comenius	2010-2012	15 000 euro 57 993,00	15 000 euro 57 993,00
23.	Absolwent na rynku pracy Moja szansa	POKL	2012-2014	497 820,00	435 420,00
24.	Równi lecz różni projekt od 2009 r. (*co roku składany jest kolejny wniosek o dofinansowanie projektu i jest podpisywany nowy aneks na realizację projektu systemowego)	POKL	2012-2012	2012 rok: 1 546 420,00	2012 rok: 1 384 045,90
25.	Równi lecz różni	POKL	2013	1 490 477,00	1 333 976,91
26.	Równi lecz różni	POKL	2014	1 036 154,00	927 357,83
27.	Równi lecz różni	POKL	2015	632 275,00	564 886,12
28.	Boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni wraz ze ścieżką zdrowia i terenowymi urządzeniami do kinezyterapii z dostosowaniem wewnętrznych ciągów komunikacyjnych na terenie Domu Pomocy Społecznej w Zgórsku, podnoszące jakość świadczonych usług oraz poziom życia i funkcjonowania w DPS	Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	2013-2015	3 454 840,54	2 894 114,46
29.	Wykonanie boiska wielofunkcyjnego i innych urządzeń sportowych wraz z ogrodzeniem i oświetleniem terenu, poszerzenie oferty usług	Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	2013-2014	1 854 294,12	1 537 569,12

	rehabilitacyjnych oraz wprowadzenie nowych form terapii zajęciowej dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Łagiewnikach				
30.	Nie daj się wykluczyć	POKL	2011	853 749,00	853 749,00
31.	Teraz My	POKL	2011	49 783,00	49 783,00
32.	Wiedza w cenie doradca w terenie	POKL	2011	49 783,00	49 783,00
33.	Profesjonalne kadry - nowe jutro	POKL	2009 -2010	920 235,46	782 200,14
34.	Nowa wiedza-nowa możliwość	POKL	2012	49 305,40	42 869,21
35.	ARKA - Akademia Rozwoju Kobiet Ambitnych	POKL	2012 -2014	977 832,00	831 157,20
36.	Twoja przyszłość (* projekt realizowany od 2008 co roku składany jest kolejny wniosek o dofinansowanie projektu i jest podpisywany nowy aneks na realizację projektu systemowego)	POKL	2008 - 2014	68 930 104,13	15 367 000,00 (z wniosku o dofinansowanie na 2014 rok)
37.	Profesjonalne kadry na bis	POKL	2010 -2012	1 123 696,98	955 142,43
38.	Kwalifikacje bez barier	POKL	2012 -2014	491 319,00	491 319,00
39.	Przystanek Europa	Program „Uczenie się przez całe życie” - Leonardo da Vinci	2012 -2013	97 482 EURO 417 924,84	97 482 EURO 417 924,84
40.	Budowa Centrum Kulturowo - Archeologicznego - Etap II - Budowa hali sportowej w Nowej Słupi	RPO WŚ 2007- 2013	2008 -2012	4 048 176,09	1 296 908,66
41.	Budowa nowoczesnego i funkcjonalnego kompleksu sportowo - rekreacyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Chęcinach	RPO WŚ 2007- 2013	2011 -2013	18 905 595,42	4 800 000,00
42.	Skazani na sukces	POKL	2013 -2015	972 553,28	826 670,29
43.	e-świętokrzyskie Rozbudowa Infrastruktury Informatycznej JST	RPO WŚ 2007 -2013	2010 - 2015	247 614,79	201 514,09 EFRR
44.	e-świętokrzyskie Budowa systemu Informacji Przestrzennej Województwa Świętokrzyskiego	RPO WŚ	2011 -2015	1 056 551,41	845 734 66 EFRR
45.	SCHEMATOM STOP - Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy - pilotaż	POKL	2013 -2015	938 223,53	938 223,53
46.	Rozwój uczniów, rozwojem szkoły!	POKL	2013-2015	583 535,5	497 207,50

47.	Staż i szkolenia drogą do zatrudnienia	POKL	2012 -2014	1 352 546,65	1 352 546,65
48.	Arka Akademii Rozwoju Kobiet Ambitnych	POKL	2012 - 2014	977 832,0	831 157,20
49.	Euromobilność szansą dla młodych techników „Leonardo da Vinci”	POKL	2013 - 2014	355 260,00	284 971,00
50.	Leonardo da Vinci Praktyki zawodowe kluczem do sukcesu	POKL	2012 - 2014	399 878,00	399 878,00
51.	Z sukcesem Ci do twarzy	POKL	2012 - 2014	556 467,12	468 335,65
52.	3P –czyli Przedsiębiorczy Pracujący Powiat	POKL	2014	714 811,30	547 590,55
53.	Nowoczesne kadry oświaty w Powiecie Kieleckim	POKL	2013 - 2014	1 126 900,00	957 865,00
54.	Nowoczesne kształcenie kluczem do Europy	POKL	2013-2015	538 316,00	457 568,6
55.	Europejskie standardy hotelarskie szansą dla łopuszańskich uczniów	POKL	2013 - 2015	256 068,54	204 854,83
56.	Animacja pracy	POKL	2013 - 2014	1 978 705,26	1 681 899,47
57.	Pracująca młodzież	POKL	2014 - 2015	789 033,00	789 033,00
58.	Turystyczna i gospodarcza kampania promocyjna Powiatu Kieleckiego	RPO WŚ	2009 -2010	1 449 905,76	1 000 000,00
59.	Kwalifikacje bez barier II	POKL	2014-2015	413 993,00	413 993,00
60.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Województwa Świętokrzyskiego	RPO WŚ	2007 -2013	9 989 148,22	7 606 428,23
61.	„Nasze wsparcie –Twój sukces” - „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie kieleckim (I)”	POWR	2015	7 521 100,00	7 521 100,00
62.	Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego „Dla Ziemi, dla siebie” w roku szkolnym 2015/2016	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2015	29 000,00	0,00
63.	Program edukacji ekologicznej dla powiatu kieleckiego „Dla Ziemi, dla siebie” w roku szkolnym 2014/2015	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2015	26 738,02	18 534,02
64.	Przebudowa drogi powiatowej nr 0437T Samsonów – Szałas – Odrowąż na odcinku Samsonów-Ciągłe – Szałas	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych	2015	4 058 158,67	2 029 079,00
65.	"Przebudowa drogi powiatowej nr 0353T Wola Morawicka-Skrzelczyce-Pierzchnica od km 4+380 do km 5+170, dł. 790 mb"	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie	2015	269 569,01	215 655,00

		skutków klęsk żywiolowych			
66.	"Przebudowa drogi powiatowej nr 0584T Wzdół Rządowy-Parcele-Siekierno od km 2+771 do km 3+621 oraz od km 4+635 do km 5+435 łącznej dł. 1650 mb"	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie skutków klęsk żywiolowych	2015	547 147,17	427 645,00
67.	"Przebudowa drogi powiatowej nr 0361T Wojciechów-Skrzelczyce-Brody od km 0,000 do km: 1+180, dł. 1180 mb"	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie skutków klęsk żywiolowych	2015	459 072,90	345 044,00
68.	„Przebudowa drogi powiatowej nr 0278T Zawada – Szewce – Zagrody na odcinku Szewce – Osiedle Pod Lasem wraz z budową ciągu pieszo – rowerowego”	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych Etap II	2015	1 120 325,92	449 710,00
69.	"Przebudowa drogi powiatowej nr 0026T Śladków Mały - Suskrajowice od km 1+570 do km 2+570"	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie skutków klęsk żywiolowych	2015	153 688,50	122 950,00
70.	Przebudowa drogi powiatowej nr 0273T Jedlnica - Mosty - Podzamcze od km 0+000 do km 2+500	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie skutków klęsk żywiolowych	2015	708 283,2	561 091,00
71.	Remont drogi powiatowej nr 0350 Korzenno - Celiny - Głuchów - Rudki od km 2+090 do km 3+115 oraz od km 3+540 do km 5+050 - etap I	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie skutków klęsk żywiolowych	2015	391 472,1	313 177,00
72.	"Remont drogi powiatowej nr 368T Bilcza - Kuby Młyny - Podmarzysz od km 9+045 do km 10+725"	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie skutków klęsk żywiolowych	2015	249 875,12	199 00,00
73.	„Przebudowa drogi powiatowej nr 0278T Zawada – Szewce – Zagrody na odcinku Szewce – Osiedle Pod Lasem wraz z budową ciągu pieszo – rowerowego”	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie skutków klęsk żywiolowych	2014 - 2015	1 321 710,31	545 001,00
74.	Przebudowa drogi powiatowej nr 0437T Samsonów – Szałas – Odrowąż na odcinku Samsonów-Ciągłe – Szałas	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych Etap II bezpieczeństwo – dostępność – rozwój	2015	5 353 88,61	2 654 79,00

75.	"Przebudowa drogi powiatowej nr 0353T Wola Morawicka-Skrzelczyce-Pierzchnica od km 4+380 do km 5+170, dł. 790 mb"	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2015	273 952,73	215 020,32
76.	"Przebudowa drogi powiatowej nr 0361T Wojciechów-Skrzelczyce-Brody od km 0,000 do km: 1+180, dł. 1180 mb"	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2015	508 991,77	345 044,00
77.	"Przebudowa drogi powiatowej nr 0584T Wzdół Rządowy-Parcele-Siekierno od km 2+771 do km 3+621 oraz od km 4+635 do km 5+435 łącznej dł. 1650 mb"	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2015	547 147,17	427 645,00
RAZEM:			-	213 278 431,48	189 972 565,72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Kielcach.

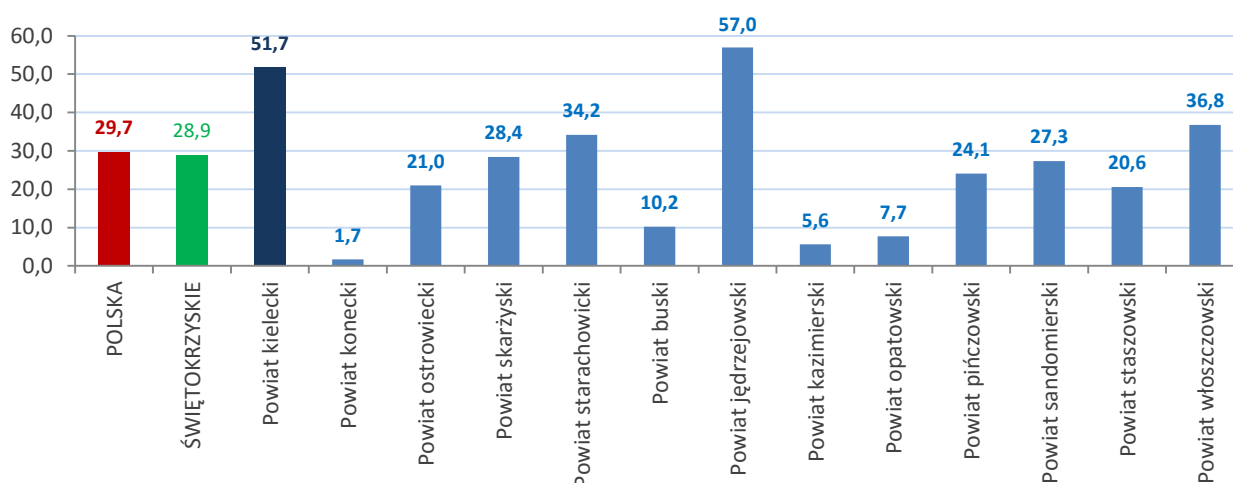
6.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne ma istotne znaczenie dla obecnych i potencjalnych mieszkańców, władz samorządowych, a przede wszystkim inwestorów.

Planowanie przestrzenne jest silnie związane z zasadami korzystania z nieruchomości, a także z obrotem nimi. Sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego pomaga w ustalaniu przeznaczenia terenu, rozmieszczaniu inwestycji celu publicznego oraz określaniu sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu.

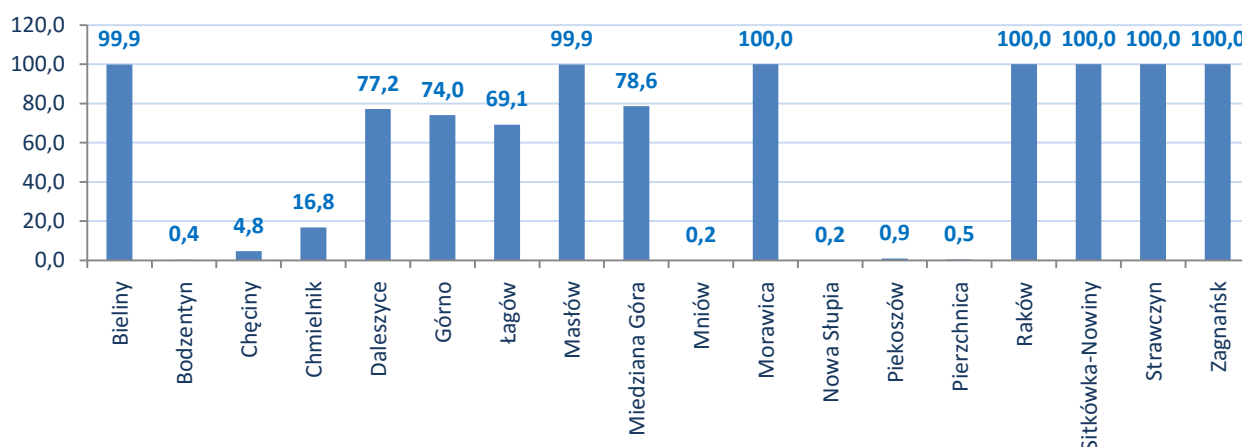
Według danych GUS z 2015 r. **51,7% powierzchni Powiatu Kieleckiego** było **objęte obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego**. Jest to 2 wynik w województwie świętokrzyskim, po powiecie jędrzejowskim oraz zdecydowanie powyżej średniej dla województwa świętokrzyskiego (28,9%) oraz Polski (29,7%).

Wykres 75. Procentowy udział powierzchni Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (w %).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

Wykres 76. Procentowy udział powierzchni poszczególnych gmin z terenu Powiatu Kieleckiego objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL, 2015.

6.4. Planowanie strategiczne

O jakości rządzenia w powiecie decyduje w dużym stopniu praktyka planowania strategicznego i jakość przygotowywanych dokumentów. Powiat Kielecki posiada większość wymaganych prawem dokumentów strategicznych, planistycznych i programowych.

Ogólna polityka rozwoju powiatu prowadzona jest w oparciu o Strategię Rozwoju Powiatu Kieleckiego do roku 2020 opracowaną w 2010²² roku, która jest obecnie aktualizowana, zaś zarządzanie środkami finansowymi powiatu odbywa się w oparciu o corocznie uchwalany budżet oraz Wieloletnią Prognozę Finansową i Wieloletni Plan Inwestycyjny Powiatu.²³

Polityka w zakresie ochrony środowiska została szczegółowo uregulowana w dokumencie opracowanym w 2011 r. pt. *Program ochrony środowiska dla Powiatu Kieleckiego - aktualizacja na lata 2012-2015 w perspektywie do roku 2019* (w trakcie konsultacji społecznych jest opracowany w 2016 r. *Program ochrony środowiska dla Powiatu Kieleckiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2025 r.*) oraz zaktualizowany w 2015 r. *Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu kieleckiego na lata 2015-2022 w perspektywie do roku 2032.*

Kwestie związane z pomocą społeczną zostały ujęte w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kieleckim na lata 2011 - 2016*²⁴ oraz opracowanym w 2011 r. *Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2016.*

Z kolei polityka bezpieczeństwa publicznego realizowana jest obecnie w ramach opracowanego w 2002 r. *Powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Bezpieczny Powiat Kielecki*²⁵.

Ponadto Powiat Kielecki posiada opracowaną w 2004 r. Strategię Rozwoju Turystyki w Powiecie Kieleckim w latach 2004-2013 oraz opracowany w 2011 r. Program Promocji Przedsiębiorczości Powiatu Kieleckiego na lata 2012-2014.

Z punktu widzenia kompetencji samorządu powiatowego, a także konieczności zbudowania i wdrożenia w przyszłości efektywnego modelu strategicznego zarządzania rozwojem powiatu, należy rozważyć uzupełnienie istniejących planów i programów rozwoju o nowe dokumenty strategiczne, regulujące np. kwestie rozwoju szkolnictwa zawodowego w oparciu

²² Strategia Rozwoju Powiatu Kieleckiego do roku 2020 (Załącznik do uchwały nr XXVII/22/10 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 30 marca 2010 r.).

²³ Wieloletni Plan Inwestycyjny Powiatu Kieleckiego na lata 2010-2015.

²⁴ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kieleckim na lata 2011 - 2016 (Załącznik do Uchwały Nr XXXI/83/10 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 29 października 2010 r.).

²⁵ Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Bezpieczny Powiat Kielecki (Załącznik do Uchwały nr XXXII/69/2002 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 10 października 2002 r.).

o funkcjonującą na terenie powiatu sieć szkół ponadgimnazjalnych; modernizacji dróg powiatowych czy też prowadzenia proaktywnej polityki prorodzinnej.

Większa uwaga powinna być również zwrócona na kwestie monitoringu realizowanych dokumentów strategicznych, ich ewaluacji z punktu oceny efektywności wdrażanych działań i stosowanych instrumentów, a także ich terminowego aktualizowania.

Działalność promocyjna powiatu prowadzona jest na dość szeroką skalę. Funkcjonuje strona internetowa powiatu, zawierająca szerokie spektrum informacji dla mieszkańców, przedsiębiorców, turystów i inwestorów oraz portal edukacyjny. Promocja prowadzona jest również poprzez wydawanie materiałów promocyjnych. W tym zakresie powiat blisko współpracuje z gminami oraz Lokalnymi Grupami Działania.

Powiat prowadzi współpracę partnerską z innymi powiatami województwa świętokrzyskiego w ramach organizacji zrzeszających (np. Konwent Starostów Województwa Świętokrzyskiego).

Powiat jest też aktywny jeśli chodzi o prowadzenie współpracy międzynarodowej, która jest ważnym instrumentem promowania atrakcji powiatu i przyciągania turystów z zewnątrz.

Powiat Kielecki współpracuje z następującymi jednostkami z zagranicy:

- Powiat Vogtland z siedzibą w mieście Plauen (Saksonia, Niemcy),
- Powiat Höxter (północna Nadrenia Westfalia, Niemcy),
- Rejon Winnicki Obwodu Winnickiego (Ukraina).

Za główne cele przyjęto współdziałanie w zakresie oświaty i szkolnictwa, rolnictwa, turystyki, administracji samorządowej, pomocy społecznej, pożarnictwa, zdrowia i ochrony środowiska.

W przyszłych działaniach należy dążyć do zwiększenia aktywności powiatu w zakresie promocji i współpracy międzynarodowej.

6.5. Jakość kapitału społecznego

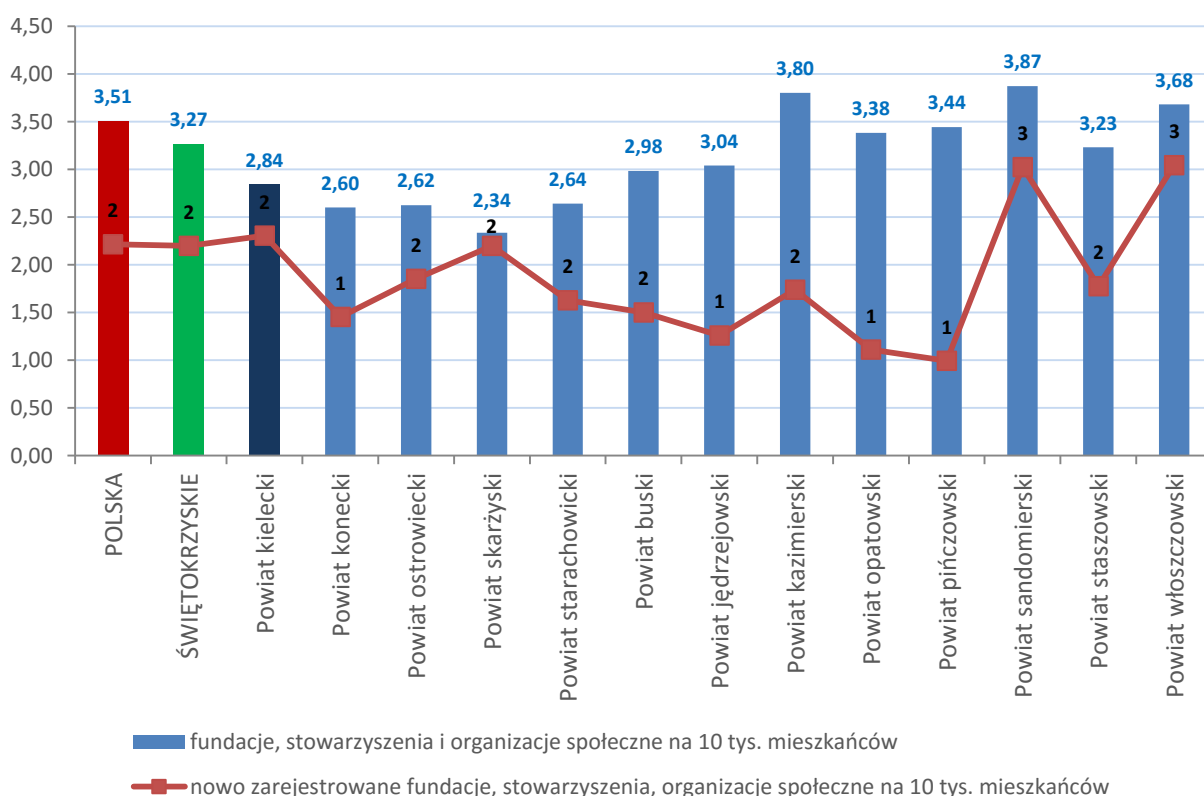
Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe stanowią istotny element społeczeństwa obywatelskiego. Oprócz bezpośrednich korzyści, aktywność organizacji pozarządowych przynosi także szereg korzyści pośrednich, niekiedy równie istotnych jak te podstawowe, do których należą m.in.: tworzenie miejsc pracy, wypełnianie usługami bądź dobrami nisze, którymi rynek ani państwo nie są zainteresowane.²⁶

Ogólne dane liczbowe dotyczące organizacji pozarządowych – stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych zostały zaczerpnięte z BDL GUS i pochodzą z końca 2015 r.

W Powiecie Kieleckim w wymienionym okresie, w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, funkcjonowało 2,84 tego typu organizacji. Jest to liczba znacząco niższa od średniej zarówno w województwie świętokrzyskim, jak i Polsce. Najwięcej organizacji pozarządowych z terenu województwa świętokrzyskiego funkcjonuje w powiecie: sandomierskim, kazimierskim oraz włoszczowskim.

Wykres 77. Liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców na terenie Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL, 2015.

²⁶ Na podstawie www.osektorze.ngo.pl

Poniższa tabela zawiera wykaz najważniejszych organizacji pozarządowych funkcjonujących obecnie na terenie Powiatu Kieleckiego.

Tabela 42. Wykaz najważniejszych stowarzyszeń i organizacji na terenie powiatu kieleckiego w 2016 r.

Lp.	Nazwa stowarzyszenia	Adres	Data powstania
1.	Świętokrzyskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych	25-033 Kielce ul. Ściegiennego 6	1994 r.
2.	Klub Ekologiczny „Gaja Świętokrzyska”	25-318 Kielce ul. Sandomierska 74/65	2001 r.
3.	Towarzystwo Dobroczynności	25-316 Kielce ul. Kościuszki 25	1991 r. (KRS od 2004r.)
4.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Wojewódzki w Kielcach	2-734 Kielce ul. Artwińskiego 6/215	1999 r.
5.	Stowarzyszenie Oświatowo- Kulturalne	26-015 Pierzchnica Skrzelczyce 104	2003 r.
6.	Stowarzyszenie Pomoc Niepełnosprawnym	26-015 Pierzchnica Osiny 30	2000 r.
7.	Fundacja VIVE Serce Dzieciom	25-009 Kielce ul. Olszewskiego 6	2003 r.
8.	Kieleckie Towarzystwo Naukowe	25-009 Kielce, ul. Zamkowa 5	1957 r.
9.	Świętokrzyski Klub „AMAZONKI” przy Świętokrzyskim Centrum Onkologii	25-734 Kielce ul. Artwińskiego 3c	1998 r.
10.	Polski Związek Niewidomych Okręg Świętokrzyski w Kielcach	25-353 Kielce ul. Czerwonego Krzyża 3	2001 r.
11.	Fundacja Gospodarcza św. Brata Alberta	25-370 Kielce ul. Żeromskiego 36a	1992 r. (KRS od 2001r.)
12.	Świętokrzyskie Stowarzyszenie na Rzecz Aktywizacji Zawodowej i Pomocy Młodzieży	25-514 Kielce ul. Kozia 10b	2001 r.
13.	Świętokrzyski Klub Abstynentów „Raj” w Kielcach	25-606 Kielce ul. Jagiellońska 42a	2001 r.
14.	Kieleckie Stowarzyszenie Chorych Na Stwardnienie Rozsiane (SM)	25-355 Kielce ul. Zagórska 14	1994 r.
15.	Stowarzyszenie „Wspólnie Pomagamy”	25-369 Kielce ul. Wróblewskiego 4	2003 r.
16.	Caritas Diecezji Kieleckiej	25-013 Kielce ul. Jana Pawła II 3	1989 r.
17.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Rakowskiej i Regionu Świętokrzyskiego	26-0133 Raków ul. Bardzka 19	1999 r.
18.	Towarzystwo Przyjaciół Bodzentyna	26-010 Bodzentyn Rynek Górny 11	10.08.2001 r.
19.	Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie”	25-711 Kielce ul. Karczówkowska 36	2002 r.
20.	Spółeczny Ruch Trzeźwości w Pierzchnicy	26-015 Pierzchnica ul. Kardynała St. Wyszyńskiego 5	1997 r. (od 2004 r. organizacja pożytku publicznego)
21.	Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych ich Rodzin i Przyjaciół „Nasz Dom”	26-065 Piekoszów ul. Czarnowska 2a	1998 r.
22.	Stowarzyszenie „Pro Civitas” w Piekoszowie	26-065 Piekoszów ul. Częstochowska 103	11.02.2008 r.
23.	Stowarzyszenie Ochrony Zabytków Architektury i Sztuki Bodzentyna i Regiony Świętokrzyskiego	26-010 Bodzentyn ul. Kościelna 3	12.05.2011 r.
24.	Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania- Wokół Łysej Góry”	25-004 Bieliny ul. Partyzantów 3	2006 r.
25.	Fundacja „Europomost”	26-050 Zagnańsk Bartków 68	15.02.2012 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Kielcach

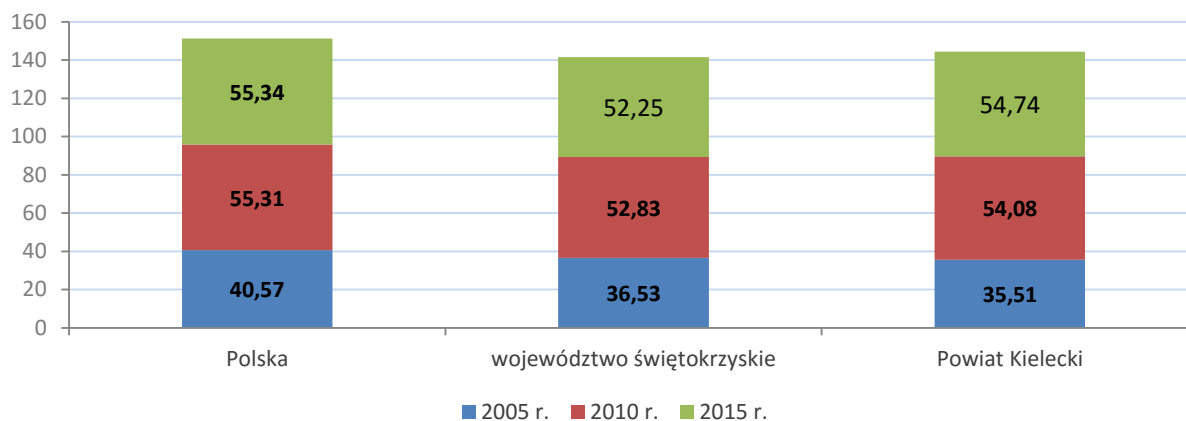

Frekwencja wyborcza

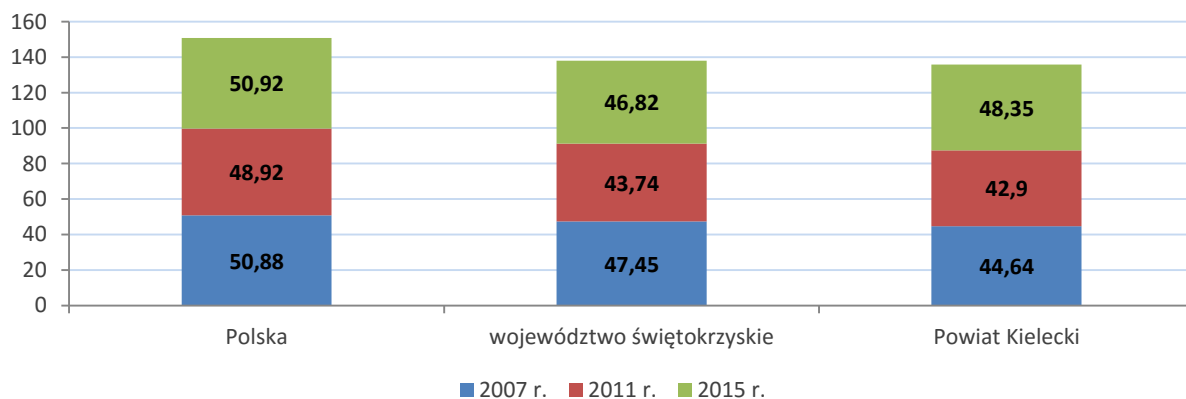
Jednym ze sposobów analizowania aktywności obywatelskiej jest weryfikacja frekwencji wyborczej. Uważa się bowiem, że im wyższy udział mieszkańców w trakcie głosowania tym wyższa świadomość społeczna, jak również chęć uczestnictwa w życiu publicznym.

Wykres 78. Porównanie frekwencji wyborczej w Powiecie Kieleckim, woj. świętokrzyskim i Polsce w różnych typach wyborów (w %).

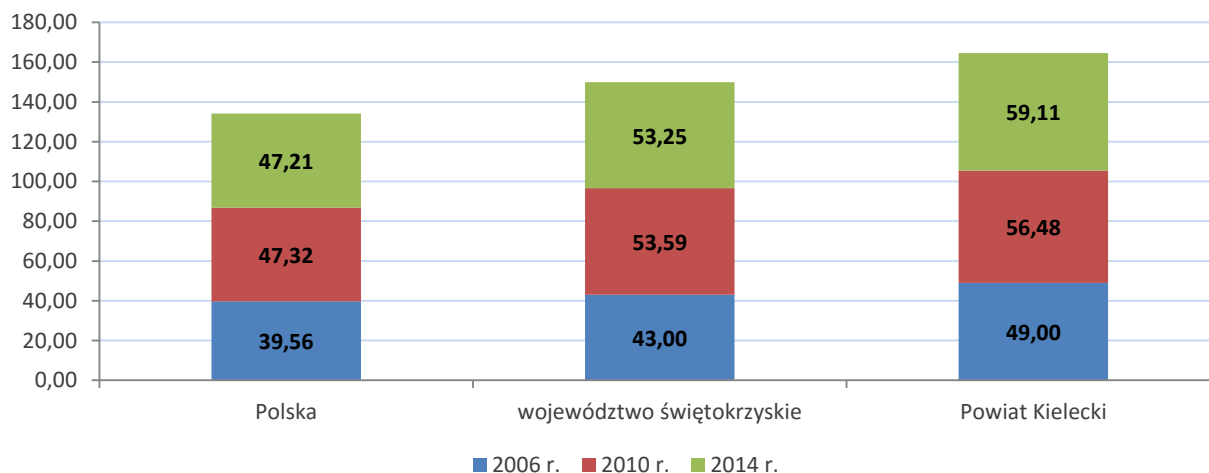
Wybory Prezydenta RP

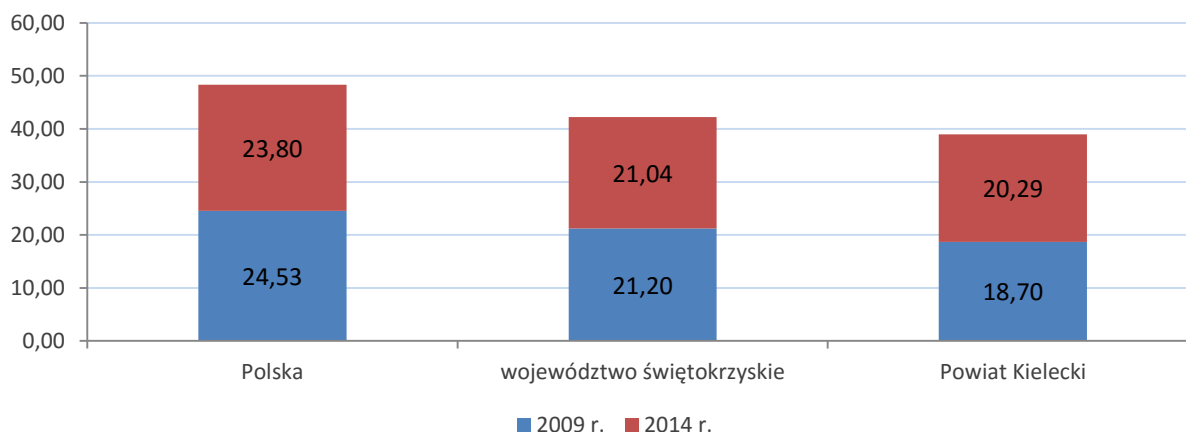
Wybory do sejmiku RP

Wybory samorządowe

Wybory do Parlamentu Europejskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PKW

W Powiecie Kieleckim od 2005 roku w 8 na 11 głosowań wyborczych, frekwencja była **niższa** niż średnia ogólnopolska. Jedynie w wyborach samorządowych frekwencja przewyższyła średnią dla Polski.

Trudno jest jednoznacznie ocenić poziom rozwoju kapitału społecznego w Powiecie Kieleckim. Jest on już znaczący, ale wymaga dalszego uaktywnienia i rozwoju. Za takim stwierdzeniem przemawiają następujące argumenty:

- niska frekwencja wyborcza w Powiecie Kieleckim w latach 2005-2015 w różnych typach wyborów,
- niski wskaźnik NGO na 10 tys. mieszkańców Powiatu Kieleckiego,
- spore zaangażowanie mieszkańców powiatu w życie społeczno-kulturalne (np. liczba działających zespołów artystycznych, aktywność sportowa, wydawanie gazet lokalnych, itd.).
- coraz większe angażowanie się mieszkańców w sprawy nowatorskie (samozatrudnienie, zakładanie gospodarstw agroturystycznych, ekonomia społeczna itd.).

7. ZBIORCZA ANALIZA POTENCJAŁU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO POWIATU KIELECKIEGO I GMIN Z TERENU POWIATU KIELECKIEGO

Analizę atrakcyjności i potencjału rozwojowego Powiatu Kieleckiego przeprowadzono poprzez porównanie **bisko 70 wskaźników statystycznych** pochodzących z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego na poziomie gminnym i powiatowym. Wszystkie dane mają to samo wiarygodne, aktualne i rzetelne źródło pochodzenia.

Dzięki przedmiotowej analizie możliwe było wskazanie jaką pozycję rozwojową zajmuje Powiat Kielecki na tle województwa świętokrzyskiego oraz poszczególne gminy funkcjonujące na terenie Powiatu Kieleckiego w wymiarach: społecznym i gospodarczym.

Pod względem **potencjału społecznego** Powiat Kielecki w 2015 r. i ostatnich kilku latach charakteryzował się **najkorzystniejszymi** w województwie świętokrzyskim wskaźnikami: ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, przyrostem naturalnym na 1000 ludności, saldem migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności, ilością ofert pracy, ilością przychodni, powierzchnią użytkową 1 mieszkania oraz liczbą mieszkań oddanych do użytkowania na 1 000 mieszkańców. Powiat wypada **niekorzystnie** pod kątem następujących wskaźników: niewielkiej liczby pracujących na 1 000 mieszkańców, niskich dochodów ogółem budżetu powiatu na 1 mieszkańca, niskim poziomem wydatków ogółem budżetu na 1 mieszkańca i wysokim udziałem osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem.

Pod względem **potencjału gospodarczego** Powiat Kielecki w 2015 r. charakteryzował się **najkorzystniejszymi** w województwie świętokrzyskim wskaźnikami: ilości turystycznych obiektów noclegowych i udziału procentowego wydatków majątkowych inwestycyjnych do wydatków ogółem. Ponadto powiat **korzystnie** wypada we wskaźnikach: wartości całkowitej projektów ze środków UE 2007-2013 zrealizowanych na terenie powiatu, wartości całkowitej projektów ze środków UE zrealizowanych na terenie powiatu na 1 mieszkańca, środkach finansowych w dochodach ogółem budżetu na finansowanie i współfinansowanie projektów UE oraz ilości osób korzystających z sieci wodociągowej ogółem. Powiat wypada **niekorzystnie** pod kątem wskaźników: drogi publiczne o twardej nawierzchni (powiatowe i gminne) na 100 km², średnia powierzchnia użytków rolnych ogółem i ilość osób korzystających z sieci gazowej w % ogółu ludności.

Szczegółowe dane dotyczące atrakcyjności i potencjału rozwojowego Powiatu Kieleckiego i gmin z terenu powiatu określone na podstawie powyższej metodologii zawierają poniższe tabele.

Tabela 43. Analiza potencjału społecznego Powiatu Kieleckiego na tle innych powiatów województwa świętokrzyskiego.

Wskaźnik	Jednostka	kielecki	buski	jędrzejowski	kazimierski	konecki	opatowski	ostrowiecki	pińczowski	sandomierski	skarżyski	starachowicki	staszowski	włoszczowski
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoby	54,6	62,5	62	59,5	61	59,3	60,1	61,9	60,8	60,3	62	58,3	61,6
Przyrost naturalny na 1000 ludności	‰	0,5	-3,9	-2,6	-5,1	-2,8	-5,7	-3,6	-5,9	-2,7	-3,1	-3,0	-0,4	-2,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	‰	1,5	-0,6	-2,4	-2,0	-2,9	-3,4	-3,3	-2,2	-3,1	-3,1	-3,5	-2,9	-1,2
Pracujący na 1000 mieszkańców	osoby	104	152	129	87	158	109	165	141	157	164	202	190	178
Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	16,6	8,0	13,3	12,4	20,2	20,9	19,1	9,5	11,3	24,8	14,8	11,3	12,7
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	8,3	5,8	7,9	8,1	10,3	14,0	9,8	6,1	6,6	12,2	8,5	6,7	6,5
Oferty pracy	szt.	197	63	15	12	19	17	28	22	68	62	69	29	8
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	szt.	3,4	3,6	4,2	2,5	4,8	4,2	4,4	3,1	4,2	4,2	4,6	3,7	4,8
Ludność przypadająca na 1 przychodnię	osoby	2 972	2 295	2 578	4 956	3 769	2 855	2 320	1 921	2 413	2 588	2 571	2 528	2 006
Ilość przychodni	szt.	70	32	34	7	22	19	49	23	33	30	36	29	23
Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km ²)	osoby	93	75	69	82	72	59	182	65	117	195	176	79	51
Dochody ogółem budżetu powiatu na 1 mieszkańca	zł	617	1 154	946	1 257	968	1 572	1 109	1 032	937	1 201	1 016	800	1 010
Wydatki ogółem budżetu powiatu na 1 mieszkańca	zł	694	1 130	940	1 289	953	1 613	1 092	1 068	988	1 258	1 039	780	1 027
Udział osób korzystającej z pomocy społecznej w ludności ogółem	%	11,8	10,4	10,9	8,9	11,8	11,4	8,7	8,3	13,2	8,8	9,7	11,8	9,3
Dzieci w wieku 3-5 lat na 1 tys. ludności w placówkach wychowania przedszkolnego	osoby	799	734	767	731	747	705	795	784	825	821	751	794	740
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w przedszkolach	osoby	1,72	1,34	1,56	1,36	1,41	2,08	1,33	1,09	1,07	1,10	2,00	1,19	1,32
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych	osoby	16	17	15	15	17	14	18	15	14	17	16	17	17
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych	osoby	21	22	22	20	21	19	22	19	20	23	22	23	23
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach ponadgimnazjalnych i policealnych	osoby	21	23	21	17	23	19	27	12	22	21	28	26	27
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	88,1	84,7	78,5	92,8	71,6	77,4	67,7	79,8	81,9	64,3	68,8	82,7	81,5
Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 mieszkańców	szt.	32	23	18	9	15	12	11	21	17	18	28	26	27
Ludność na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi)	osoby	4 437	4 567	3 112	3 828	3 293	3 166	5 621	1 909	4 404	8 560	3 835	3 652	3 061
Czytelnicy w bibliotekach publicznych na 1000 ludności	osoby	109	110	114	86	126	116	119	144	109	101	122	122	150

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL 2013-2015.

Legenda:

WSKAŹNIKI KORZYSTNE

WSKAŹNIKI NIEKORZYSTNE

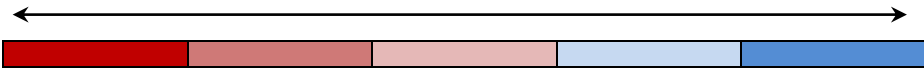

Tabela 44. Analiza potencjału gospodarczego Powiatu Kieleckiego na tle innych powiatów województwa świętokrzyskiego.

Wskaźnik	Jednostka	kielecki	buski	jędrzejowski	kazimierski	konecki	opatowski	ostrowiecki	pińczowski	sandomierski	skarżyski	starachowicki	staszowski	włoszczowski
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (powiatowe i gminne) na 100 km²	km	79,8	137,3	79,9	122,6	67,3	122,3	111,6	101,9	111,6	77,3	89,4	161,1	66,4
Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	podmioty	754	763	702	526	779	608	902	646	797	1 021	781	698	783
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	podmioty	76	52	53	38	70	45	62	52	50	96	64	46	76
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	fundacje	28	30	30	38	26	34	26	34	39	23	26	32	37
Turystyczne obiekty noclegowe	szt.	70	30	8	1	20	6	9	5	9	9	6	9	7
Średnia powierzchnia użytków rolnych ogółem	ha	3,03	4,36	5,85	5,96	3,06	6,31	3,70	5,67	3,50	1,12	2,37	3,45	5,54
Lesistość	%	34,4	10,8	19,3	2,8	49,1	15,6	30,4	17,9	30,4	58,8	45,1	27,2	41,9
Samochody osobowe zarejestrowane na 1 000 ludności	szt.	480	506	489	557	468	547	398	508	398	438	503	574	493
Udział procentowy wydatków majątkowych inwestycyjnych do wydatków ogółem	%	38,2	9,1	12,1	8,9	7,5	19,4	10,0	7,3	12,6	17,1	18,8	6,2	8,0
Środki w dochodach ogółem budżetu na finansowanie i współfin. projektów UE	mln zł	9,2	6,4	1,7	3,6	1,8	13,0	6,9	1,5	3,2	4,3	11,0	2,2	2,6
Wartość całkowita projektów ze środków UE 2007-2013 zrealizowanych na terenie powiatu	mln zł	2 775,4	842,0	823,7	191,7	904,1	350,9	871	269	364,5	1 303,9	479,6	797,1	386,6
Wartość całkowita projektów ze środków UE zrealizowanych na terenie powiatu na 1 miesz.	zł	13 356	11 470,0	9 390	5 504	10 878	6 450	7 638	6 652	4 566	16 754	5 160	10 864	8 349
Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	95,7	90,6	76,2	78,2	85,8	82,8	95,1	91,9	87,1	96,3	95,5	92,9	83,3
Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	47,1	50,1	35,7	24,9	47,4	33,1	64,5	42,0	35,3	68,3	71,8	53,0	45,9
Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności	%	5,2	38,2	0,3	0,1	22,5	24,5	59,0	1,0	52,6	60,9	55,2	25,0	0,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL 2013-2015.

Legenda:

WSKAŹNIKI KORZYSTNE

WSKAŹNIKI NIEKORZYSTNE

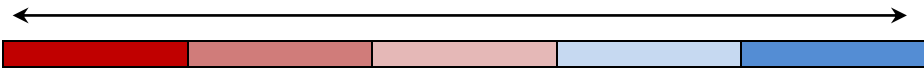

Tabela 45. Analiza potencjału społecznego gmin z terenu Powiatu Kieleckiego.

Wskaźnik	Jednostka	Bieliny	Bodze- ntyn	Chęciny	Chmie- lnik	Daleszyce	Górno	Łągów	Łopuszno	Masłów	Miedziana Góra	Mniów	Morawica	Nowa Słupia	Piekoszów	Pierz- chnica	Raków	Sitkówka- Nowiny	Strawczyn	Zagnańsk
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoby	55,9	55,8	55,6	60,1	51,7	51,9	57,3	58,7	50,3	51,4	55,6	52,9	56,1	52,8	60,4	61,7	57,1	52,6	53,6
Przyrost naturalny	‰	33	-10	-23	-44	1	45	-15	-7	31	55	24	52	-26	5	-16	-28	11	54	-42
Saldo migracji	‰	-25	-15	-20	-39	60	46	-47	-5	74	13	-13	205	-29	-7	-5	10	44	57	1
Pracujący na 1000 mieszkańców	osoby	52	65	138	105	84	61	70	93	80	92	39	181	93	110	51	64	350	98	111
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	9,5	10,7	8,2	11,1	9,7	8,5	8,9	8,9	7,4	8,0	11,9	6,9	10,1	9,1	10,6	8,3	7,5	7,6	8,9
Przychodnie (ambulatoryjna opieka zdrowotna) na 10 tys. ludności	obiekty	2	3	7	4	5	3	4	2	5	3	4	7	3	5	3	2	3	2	3
Ludność przypadająca na 1 przychodnię	osoby	5 086	3 899	2 146	2 869	3 125	4 627	1 731	4 522	2 113	3 727	2 339	2 229	3 212	3 257	1 607	2 865	2 550	5 227	4 316
Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km ²)	osoby	115	73	118	81	93	167	61	51	123	157	98	111	112	158	46	30	168	122	104
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca	zł	3 357	3 294	2 931	3 562	3 000	3 015	4 010	2 966	2 703	2 799	3 294	3 557	3 217	3 014	3 561	4 134	5 769	3 270	2 815
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca	zł	3 283	3 351	2 822	3 488	3 103	2 908	4 705	2 714	2 726	2 709	3 351	3 815	3 111	3 594	3 668	4 204	5 716	3 168	2 902
Udział osób korzystającej z pomocy społecznej w ludności ogółem	%	18,8	13,3	10,1	17,2	14,7	16,9	10,8	14,0	9,6	8,5	12,4	7,6	11,7	5,5	17,9	15,6	11,0	9,1	7,2
Dzieci w wieku 3-5 lat na 1 tys. ludności w placówkach wychowania przedszkolnego	osoby	713	771	710	754	895	794	803	662	758	624	591	892	946	903	761	743	1 083	770	932
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w przedszkolach	osoby	1,79	1,62	1,67	1,36	1,67	2,16	1,59	1,61	1,93	2,71	3,97	0,96	1,03	1,11	1,84	1,90	1,25	2,26	1,34
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	99	85	81	75	84	104	78	88	104	102	79	100	79	89	80	71	75	96	87
Mieszkania na 1 tys. mieszkańców	szt.	219,5	311,1	298,7	322,3	319,7	236,1	294,5	257,4	287,0	262,7	265,6	273,0	295,1	279,3	319,2	362,0	313,3	243,9	291,7
Ludność na 1 placówkę biblioteczną	osoby	10 171	11 697	7 511	2 869	5 208	3 470	3 461	9 043	3 522	5 591	3 118	3 121	3 212	16 286	4 821	2 865	7 651	10 453	3 237
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	osoby	960	573	1 154	1 355	1 526	1 887	726	1 045	573	774	1 220	3 303	1 116	1 700	1 112	719	809	748	1 375

Tabela 46. Analiza potencjału gospodarczego gmin z terenu Powiatu Kieleckiego.

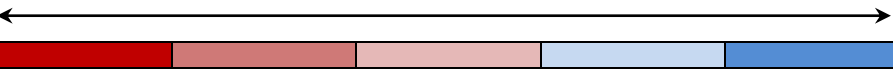
Wskaźnik	Jednostka	Bieliny	Bodze- ntyn	Chęciny	Chmie- lnik	Daleszyce	Górno	Łągów	Łopuszno	Masłów	Miedziana Góra	Mniów	Morawica	Nowa Słupia	Piekoszów	Pierz- chnica	Raków	Sitkówka- Nowiny	Strawczyn	Zagnańsk
Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	podmioty	623	591	679	654	916	731	628	705	1 027	977	573	936	622	703	567	649	907	723	810
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	podmioty	55	79	60	58	97	80	59	101	96	90	63	96	56	78	56	74	70	78	65
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców	fundacje	3,33	3,27	2,53	2,62	2,62	1,57	3,60	3,00	3,30	3,64	1,60	3,67	3,32	1,78	4,80	3,67	2,21	2,86	2,85
Średnia powierzchnia gospodarstw rolnych	ha	3,59	3,21	3,22	5,10	3,00	2,94	5,44	6,09	3,10	1,73	3,38	4,16	2,95	3,73	5,94	6,05	2,64	3,86	1,53
Lesistość	%	30,1	45,3	20,8	19,6	56,9	11,4	27,8	41,0	36,7	41,3	26,4	26,4	27,8	14,9	23,0	44,4	38,3	20,4	58,1
Udział procentowy wydatków majątkowych inwestycyjnych do wydatków ogółem	%	5,6	8,5	10,3	6,7	9,4	4,9	9,9	0,5	5,1	4,3	5,2	21,1	4,7	3,3	2,8	7,2	5,1	5,6	6,7
Środki w dochodach ogółem budżetu na finansowanie i współfin. projektów UE	mln zł	4,8	5,6	6,3	3,7	1,4	2,1	3,0	1,5	0,5	2,5	3,9	4,9	1,5	1,0	1,9	4,8	0,2	4,6	1,9
Obiekty noclegowe	szt.	1	6	4	2	4	4	3	2	9	4	1	1	9	4	-	7	3	3	3
Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	99,8	88,0	99,9	99,1	97,8	97,2	83,9	98,8	77,8	98,4	95,3	98,4	89,2	99,1	100	91,6	99,3	99,9	94,4
Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	50,6	55,8	30,5	59,3	54,3	37,6	36,3	8,1	28,1	53,9	34,8	75,1	40,7	47,3	24,9	31,9	84,2	80,9	35,2
Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności	%	0,1	-	0,1	1,3	0,6	0,3	-	0,1	3,5	10,4	0,1	14,0	-	0,2	2,1	0,1	0,1	0,2	51,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL 2013-2015.

Legenda:

WSKAŹNIKI KORZYSTNE

WSKAŹNIKI NIEKORZYSTNE

Spis tabel

Tabela 1. Powierzchnia poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego.

Tabela 2. Liczba ludności w gminach Powiatu Kieleckiego.

Tabela 3. Wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego rzek w jednolitych częściach wód powierzchniowych monitorowanych na terenie Powiatu Kieleckiego - ocena za 2014 r.

Tabela 4. Bonitacja gleb wg klas w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

Tabela 5. Powierzchnia gruntów leśnych w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego.

Tabela 6. Powierzchnia gruntów leśnych w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

Tabela 7. Parki Krajobrazowe na terenie Powiatu Kieleckiego.

Tabela 8. Charakterystyka Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych.

Tabela 9. Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie Powiatu Kieleckiego.

Tabela 10. Sieć Natura 2000 w Powiecie Kieleckim.

Tabela 11. Rejestr zabytków nieruchomych na terenie Powiatu Kieleckiego.

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe w Powiecie Kieleckim oraz porównanie stanu zasobów i warunków mieszkaniowych na terenie województwa świętokrzyskiego i Polski.

Tabela 13. Wyposażenie mieszkań zlokalizowanych na terenie Powiatu Kieleckiego w instalacje (w % ogółu mieszkań).

Tabela 14. Budynki nowe mieszkalne, jednomieszkaniowe oraz budynki jednorodzinne nieprzystosowane do stałego zamieszkania oddane do użytkowania w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

Tabela 15. Struktura osób bezrobotnych w Powiecie Kieleckim.

Tabela 16. Wybrane kategorie osób bezrobotnych w 2015 r.

Tabela 17. Osoby bezrobotne w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2015 r.

Tabela 18. Gospodarstwa i powierzchnia użytków rolnych w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2015 r.

Tabela 19. Gospodarstwa rolne ogółem z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów w Powiecie Kieleckim (w ha).

Tabela 20. Lista producentów ekologicznych na terenie Powiatu Kieleckiego.

Tabela 21. Atrakcyjność inwestycyjna województwa świętokrzyskiego w 2015 roku.

Tabela 22. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna województwa dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji.

Tabela 23. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin Powiatu Kieleckiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji.

Tabela 24. Drogi krajowe przebiegające przez teren Powiatu Kieleckiego.

Tabela 25. Drogi wojewódzkie przebiegające przez teren Powiatu Kieleckiego.

Tabela 26. Drogi powiatowe przebiegające przez teren Powiatu Kieleckiego.

Tabela 27. Stan infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej i gazowej w poszczególnych gminach powiatu kieleckiego w 2016 r.

Tabela 28. System gospodarki odpadami komunalnymi oraz wyrobami zawierającymi azbest w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2016 r.

Tabela 29. Rozmieszczenie sieci rozdzielczej niskich napięć w podziale na gminy na terenie Powiatu Kieleckiego.

Tabela 30. Stan infrastruktury gazowej, ciepłowniczej i elektroenergetycznej oraz OZE w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2016 r.

Tabela 31. Węzły dystrybucyjne w poszczególnych gminach na terenie Powiatu Kieleckiego

Tabela 32. Charakterystyka instalacji wykorzystujących OZE na terenie woj. świętokrzyskiego.

Tabela 33. Charakterystyka szkół ponadgimnazjalnych z terenu Powiatu Kieleckiego w 2016 r.

Tabela 34. Infrastruktura ochrony zdrowia w Powiecie Kieleckim w 2016 r.

Tabela 35. Wykaz placówek służby zdrowia, realizujących zadania z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, funkcjonujących Powiatu Kieleckiego.

Tabela 36. Liczba gospodarstw domowych z terenu powiatu i osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2011-2015.

Tabela 37. Wykaz infrastruktury sportowej w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

Tabela 38. Zestawienie obiektów sportowych na terenie Powiatu Kieleckiego z podziałem na gminy w 2016 r.

Tabela 39. Wykaz najważniejszych obiektów infrastruktury turystycznej na terenach poszczególnych gmin z terenu Powiatu Kieleckiego.

Tabela 40. Wartość projektów oraz dofinansowanie ze środków UE realizowanych umów o dofinansowanie w ramach narodowych strategicznych ram odniesienia 2007-2013 na terenie Powiatu Kieleckiego od 2007 r. do końca października 2016 r.

Tabela 41. Wykaz najważniejszych projektów zrealizowanych przez Powiat Kielecki w latach 2010-2015 przy udziale środków zewnętrznych.

Tabela 42. Wykaz najważniejszych stowarzyszeń i organizacji na terenie powiatu kieleckiego w 2016 r.

Tabela 43. Analiza potencjału społecznego Powiatu Kieleckiego na tle innych powiatów województwa świętokrzyskiego.

Tabela 44. Analiza potencjału gospodarczego Powiatu Kieleckiego na tle innych powiatów województwa świętokrzyskiego.

Tabela 45. Analiza potencjału społecznego gmin z terenu Powiatu Kieleckiego.

Tabela 46. Analiza potencjału gospodarczego gmin z terenu Powiatu Kieleckiego.

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015.

Wykres 2. Prognoza liczby ludności w Powiecie Kieleckim w latach 2015-2050.

Wykres 3. Liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

Wykres 4. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Wykres 5. Porównanie wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 ludności dla Powiatu Kieleckiego do wskaźników innych powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego i średniej dla Polski w 2015 r.

Wykres 6. Wskaźnik przyrostu naturalnego w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego.

Wykres 7. Wskaźnik salda migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Wykres 8. Wskaźnik salda migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego.

Wykres 9. Udział ludności w wielu przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015 (w %).

Wykres 10. Struktura ludności Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski wg grup ekonomicznych w 2015 (w %).

Wykres 11. Struktura wykształcenia ludności Powiatu Kieleckiego w 2011 (w %).

Wykres 12. Wskaźnik przeciętnej powierzchni 1 mieszkania i przeciętnej powierzchni mieszkania na 1 osobę w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015.

Wykres 13. Liczba mieszkań w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015.

Wykres 14. Powierzchnia użytkowa mieszkań w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015.

Wykres 15. Budynki nowe oddane do użytkowania w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2015 r.

Wykres 16. Liczba osób pracujących według sektorów ekonomicznych w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2014.

Wykres 17. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w Powiecie Kieleckim, województwie świętokrzyskim i Polsce.

Wykres 18. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Kieleckim, województwie świętokrzyskim i Polsce.

Wykres 19. Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w Powiecie Kieleckim (w ha).

Wykres 20. Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego (zaokrąglono do pełnych ha).

Wykres 21. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych ogółem w Powiecie Kieleckim wg liczby gospodarstw (w szt.).

Wykres 22. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych ogółem w Powiecie Kieleckim wg ich powierzchni (w ha).

Wykres 23. Gospodarstwa rolne ogółem z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów w Powiecie Kieleckim.

Wykres 24. Pogłowie zwierząt gospodarskich w Powiecie Kieleckim (bydło, trzoda chlewna, konie, drób, w szt.).

Wykres 25. Pogłowie zwierząt gospodarskich w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego (bydło, trzoda chlewna, konie, drób, w szt.).

Wykres 26. Pogłowie drobiu w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego (w szt.).

Wykres 27. Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych sektorach funkcjonujących na terenie Powiatu Kieleckiego.

Wykres 28. Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych.

Wykres 29. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności na terenie Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski.

Wykres 30. Podział przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Powiatu Kieleckiego, sklasyfikowanych ze względu na wielkość (w %).

Wykres 31. Długość sieci wodociągowej i ilość przyłączy wodociągowych na terenie Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015 r. (w km).

Wykres 32. Długość sieci wodociągowej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2015 (w km).

Wykres 33. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w 2015 r. (w %).

Wykres 34. Długość sieci kanalizacyjnej i ilość przyłączy kanalizacyjnych na terenie Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015 r. (w km).

Wykres 35. Długość sieci wodociągowej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2015 (w km).

Wykres 36. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w województwie świętokrzyskim.

Wykres 37. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w 2015 r. oraz porównanie do średniej wojewódzkiej i krajowej (w %).

Wykres 38. Długość sieci gazowej i ilość przyłączy gazowych na terenie Powiatu Kieleckiego w 2015 r. (w m).

Wykres 39. Długość sieci gazowej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2015 (w km).

Wykres 40. Ludność korzystająca z sieci gazowej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego w 2015 r. oraz porównanie do średniej wojewódzkiej i krajowej (w %).

Wykres 41. Ludność korzystająca z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w % ogółu ludności w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego oraz porównanie do średniej wojewódzkiej i krajowej w 2015 r. (w %).

Wykres 42. Długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2015 (w km).

Wykres 43. Ludność korzystająca z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w % ogółu ludności poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego oraz porównanie do średniej w województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r. (w %).

Wykres 44. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w latach 2010-2015 na terenie Powiatu Kieleckiego.

Wykres 45. Ilości zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu 2015 r. w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego (w Mg).

Wykres 46. Charakterystyka szkolnictwa poziomu podstawowego w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015 r.

Wykres 47. Charakterystyka ogólnokształcącego poziomu podstawowego w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015 r.

Wykres 48. Charakterystyka szkolnictwa poziomu gimnazjalnego w Powiecie Kieleckim w latach 2010-2015 r.

Wykres 49. Współczynniki skolaryzacji (brutto) w szkołach z terenu Powiatu Kieleckiego (szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne) oraz porównanie do województwa świętokrzyskiego i Polski.

Wykres 50. Współczynniki skolaryzacji (brutto) w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w poszczególnych gminach terenu Powiatu Kieleckiego w 2015 r.

Wykres 51. Dzieci w wieku przedszkolnym i objęte wychowaniem przedszkolnym w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego w 2015 r.

Wykres 52. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w poszczególnych gminach Powiatu Kieleckiego, w Powiecie Kieleckim, województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r.

Wykres 53. Powody przyznania pomocy rodzinie (na podstawie decyzji) w Powiecie Kieleckim w 2014 r.

Wykres 54. Ilość osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Powiecie Kieleckim w latach 2011-2014.

Wykres 55. Korzystający ze świadczeń rodzinnych z pomocy społecznej w Powiecie Kieleckim w latach 2011-2014.

Wykres 56. Liczba klubów i członków w Powiecie Kieleckim.

Wykres 57. Charakterystyka bibliotek w Powiecie Kieleckim, województwie świętokrzyskim i Polsce w 2015 r.

Wykres 58. Przestępstwa stwierdzone w Powiecie Kieleckim w latach 2012-2015.

Wykres 59. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w Powiecie Kieleckim w latach 2012-2015 (w%).

Wykres 60. Turystyczne obiekty noclegowe na terenie Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Wykres 61. Miejsca noclegowe w obiektach noclegowych na terenie Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Wykres 62. Liczba wynajętych pokoi, udzielonych noclegów i turystów z nich korzystających w turystycznych obiektach noclegowych na terenie Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Wykres 63. Liczba obiektów noclegowych i miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Wykres 64. Liczba turystów i udzielonych noclegów turystom w turystycznych obiektach noclegowych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Kieleckiego w latach 2010-2015.

Wykres 65. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych na terenie poszczególnych powiatów województwa świętokrzyskiego w 2015 r.

Wykres 66. Poziom dochodów ogółem i dochodów własnych na 1 mieszkańca budżetu Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski (zaokrąglone do pełnych złotych).

Wykres 67. Dochody budżetów powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2015 r. (w zł)

Wykres 68. Dochody ogółem budżetów powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego na 1 mieszkańca (zaokrąglone do pełnych złotych) w latach 2010-2015 r. (w zł)

Wykres 69. Poziom wydatków inwestycyjnych do wydatków budżetu ogółem Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski w latach 2010-2015 r. (w %).

Wykres 70. Wydatki ogółem budżetów powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego w 2015 r. (w zł).

Wykres 71. Wydatki ogółem budżetów powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego na 1 mieszkańca (zaokrąglone do pełnych złotych) w 2015 r.

Wykres 72. Wartość projektów, wartość dofinansowania oraz udział procentowy środków UE realizowanych

z poszczególnych Programów Operacyjnych w ramach narodowych strategicznych ram odniesienia 2007-2013 na terenie Powiatu Kieleckiego.

Wykres 73. Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w budżetach poszczególnych powiatów z terenu województwa świętokrzyskiego w latach 2010-2015 (w zł).

Wykres 74. Wartość całkowita projektów zakończonych z perspektywy finansowej 2007-2013 w poszczególnych powiatach z terenu województwa świętokrzyskiego w latach 2011-2015 (zaokrąglone do pełnych złotych).

Wykres 75. Procentowy udział powierzchni Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (w %).

Wykres 76. Procentowy udział powierzchni poszczególnych gmin z terenu Powiatu Kieleckiego objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem.

Wykres 77. Liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców na terenie Powiatu Kieleckiego, województwa świętokrzyskiego i Polski.

Wykres 78. Porównanie frekwencji wyborczej w Powiecie Kieleckim, woj. świętokrzyskim i Polsce w różnych typach wyborów (w %).

Spis map

Mapa 1. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie administracyjnej Polski.

Mapa 2. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie administracyjnej województwa świętokrzyskiego.

Mapa 3. Mapa administracyjna Powiatu Kieleckiego.

Mapa 4. Obszar Strategicznej Interwencji - Kielecki Obszar Funkcjonalny.

Mapa 5. Obszar Strategicznej Interwencji - najgorszy dostęp do usług.

Mapa 6. Obszar Strategicznej Interwencji - Obszar turystyczny Gór Świętokrzyskich.

Mapa 7. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie podziału fizyczno-geograficznego Polski.

Mapa 8. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie topograficznej.

Mapa 9. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie sozologicznej.

Mapa 10. Położenie Powiatu Kieleckiego na mapie hipsometrycznej.

Mapa 11. Przebieg dróg krajowych i wojewódzkich przez teren województwa świętokrzyskiego.

Mapa 12. Mapa sieci dróg powiatowych na terenie Powiatu Kieleckiego.

Mapa 13. Mapa stanu budowy dróg ekspresowych na terenie województwa świętokrzyskiego.

Mapa 14. Położenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego na terenie Powiatu Kieleckiego.

Mapa 15. Położenie Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych na terenie Powiatu Kieleckiego.

Mapa 16. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 w województwie świętokrzyskim i na terenie Powiatu Kieleckiego.

Mapa 17. Obszary chronione na terenie Powiatu Kieleckiego.

Mapa 18. Obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Kieleckiego.

Mapa 19. Liczba zabytków nieruchomych w gminach województwa świętokrzyskiego

Mapa 20. Lista zabytków archeologicznych w gminach województwa świętokrzyskiego.

Mapa 21. Główne potencjały turystyczno-rekreacyjne w województwie świętokrzyskim.

Mapa 22. Ocena warunków glebowych i agrarnych województwa świętokrzyskiego i Powiatu Kieleckiego (uwarunkowania).

Mapa 23. Towarowość produkcji rolniczej w województwie świętokrzyskim i Powiecie Kieleckim (uwarunkowania).

Mapa 24. Lista produktów tradycyjnych wg województw.

Mapa 25. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa świętokrzyskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji.

Mapa 26. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa świętokrzyskiego.

Mapa 27. Mapa województwa świętokrzyskiego z podziałem na regiony gospodarki odpadami komunalnymi.

Mapa 28. Infrastruktura elektroenergetyczna na terenie województwa świętokrzyskiego i Powiatu Kieleckiego.

Mapa 29. Infrastruktura "Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej Województwo Świętokrzyskie" na terenie Powiatu Kieleckiego.

Mapa 30. Lokalizacja węzłów dystrybucyjnych na terenie Powiatu Kieleckiego i powiatów sąsiednich

Mapa 31. Strefy energetyczne wiatru w Polsce.

Mapa 32. Średnioroczne nasłonecznienie Polski i województwa świętokrzyskiego.

Mapa 33. Potencjał energii geotermalnej z uwzględnieniem okręgów i subbasenów na terenie Polski.

Mapa 34. Instalacje OZE na terenie woj. świętokrzyskiego i województw ościennych.

Mapa 35. Instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii w województwie świętokrzyskim i Powiecie Kieleckim.

Mapa 36. Instalacje OZE na terenie Powiatu Kieleckiego i pozostałych powiatów z terenu województwa kieleckiego.

Mapa 37. Lokalizacja największych potencjałów odnawialnych źródeł energii w województwie świętokrzyskim.

Mapa 38. Partnerzy Świętokrzysko-Podkarpackiego Klastra Energetycznego z terenu województwa świętokrzyskiego.